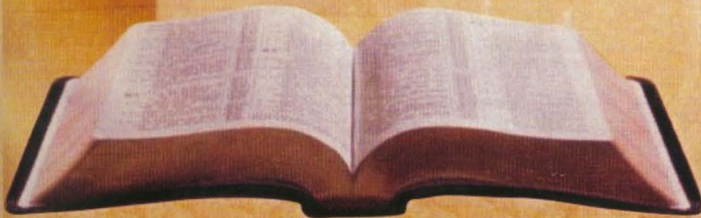

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

Tarihçe, Teşkilat, İnanç
İbadet ve Uygulamalar

Doç.Dr. Hakkı Şalı YASDIMAN

TİBYAN YAYINCILIK

DOÇ. DR. HAKKI ŞAH YASDIMAN

1960'da Kırşehir'de doğdu. İlk ve ortaokulu Kırşehir'de, Liseyi Kayseri'de tamamladı. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İktisadi ve İdari Programlar Bölümü Halkla İlişkiler Programı'nı bitirdi. 1986-1987'de askerliğini yedek subay olarak yaptı. 1983-1992 yılları arasında ticari faaliyetlerde bulundu. 1992'de Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne Araştırma Görevlisi olarak atandı. Dil çalışmaları ve araştırmalar yapmak için, 1993-1994'te Mısır'da; 1995-1998'te Avustralya'da kaldı. Kısa süreli olarak, bazı Orta Doğu ve Avrupa ülkelerinde bulundu. 2000'de Doktor; 2003'de Yardımcı Doçent; 2006'da Doçent ünvanını aldı. 2006'dan beri Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Doçent olarak görev yapmaktadır. Bildiği diller Arapça ve İngilizce'dir. Evli ve dört çocuk babasıdır.

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

**Tarihçe, Teşkilat, İnanç,
İbadet ve Uygulamalar**

2011-İZMİR

Doç.Dr. Hakkı Şah YASDIMAN

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ
Tarihçe, Teşkilat, İnanç, İbadet ve Uygulamalar

Bu kitabın tüm basım-yayın hakları yazarına aittir.

ISBN

978-9944-172-81-3

DİZGİ – İÇ DÜZEN

Ramazan ÇELİK

BASKI - CİLT

Tibyan Yayıncılık Basım Yayım Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

1145/1 Sok. No: 64/A-1 Yenişehir – İzmir

Tel: 0232 459 77 78 Faks: 0232 449 32 93

e-posta: tibyan yayincilik@gmail.com

www.kitapbasimi.com – www.tibyan yayincilik.com

Kültür Bakanlığı Sertifika No: 16613

Baskı Tarihi

Temmuz 2011

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

Tarihçe, Teşkilat, İnanç,
İbadet ve Uygulamalar

Hakkı Şah YASDIMAN

Tibyan Yayıncılık

TIBYAN YAYINCILIK

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
KISALTMALAR	8
ÖNSÖZ	9
GİRİŞ.....	16
1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ, AMACI, KAPSAMI, METODU VE KAYNAKLARI.....	16
1.1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE AMACI	16
1.2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE METODU	18
1.3. ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI.....	20
2. YENİ DİNİ HAREKETLER VE YŞT'NİN BU HAREKETLERLE İLGİSİ.....	22
2.1. YENİ DİNİ HAREKETLERİN TANIMLANMASI	23
2.2. YENİ DİNİ HAREKETLERİN ORTAYA ÇIKIŞ SEBEPLERİ	25
2.3. YENİ DİNİ HAREKETLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ	30
2.4. YŞT'NİN YENİ DİNİ HAREKETLERLE İLGİSİ.....	34
3. MİSYONERLİK VE YŞT'NİN MİSYONERLİKLE İLGİSİ	36
3.1. MİSYON, MİSYONER VE MİSYONERLİK KELİMELERİNİN ANLAMI	37
3.2. MİSYONERLİK FAALİYETİNDE BULUNAN DİNLER	37
3.3. MİSYONERLİK FAALİYETLERİYLE İLGİLİ BAZI RAKAMLAR ..	40
3.4. YŞT'NİN MİSYONERLİK FAALİYETLERİYLE İLGİSİ.....	47

BİRİNCİ BÖLÜM

YŞT'NİN TARİHSEL GELİŞİMİ

1. YŞT'NİN ARKA PLANI, ORTAYA ÇIKIŞI, GELİŞİMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU.....	49
1.1. TEŞKİLATIN ARKA PLANI	49
1.1.1. <i>Yehova'nın Şahitleri</i> İsminin Kaynağı	49
1.1.1.1. Adem'den Beri Yehova Şahitleri	50

1.2. TEŞKİLATIN ORTAYA ÇIKIŞI	51
1.2.1. <i>Teşkilatın Birinci Başkanı: William Henry Conley</i>	51
1.2.2. <i>Teşkilatın İkinci Başkanı: Charles Taze Russell</i>	52
1.3. TEŞKİLATIN GELİŞİMİ	58
1.3.1. <i>Teşkilatın Diğer Başkanları ve Faaliyetleri</i>	58
1.3.1.1. <i>Teşkilatın Üçüncü Başkanı: Joseph Franklin Rutherford</i>	58
1.3.1.2. <i>Teşkilatın Dördüncü Başkanı: Nathan H. Knorr</i>	59
1.3.1.3. <i>Teşkilatın Beşinci Başkanı: William Franz</i>	61
1.3.1.4. <i>Teşkilatın Altıncı Başkanı: Milton Henschel</i>	62
1.3.1.5. <i>Teşkilatın Yedinci Başkanı: Don Alden Adams</i>	62
1.3.1.6. <i>Yönetim Kurulu</i>	63
1.3.2. <i>Mahkemeler, Tutuklamalar</i>	65
1.3.3. <i>YŞT'nin Önceki Yıllara Ait Hizmet Yılı Faaliyet Raporlarından Bazı Rakamlar</i>	65
1.4. GÜNÜMÜZDEKİ DURUM	66
1.4.1. <i>YŞT'nin 2010 Hizmet Yılı Faaliyet Raporu'ndan Bazı Rakamlar</i>	68
2. YŞT'NİN TÜRKİYE'DE ORTAYA ÇIKIŞI, TARİHSEL GELİŞİMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU	69
2.1. <i>YŞT'nin TÜRKİYE'DE ORTAYA ÇIKIŞI</i>	69
2.2. <i>YŞT'nin TÜRKİYE'DE TEŞKİLATLANMAYA BAŞLADIĞI YILLAR</i>	69
2.3. <i>YŞT ÜYELERİNİN TUTUKLANMALARI, BİLİRKİŞİ RAPORLARI, MAHKEMELER</i>	71
2.4. <i>YŞT'nin GEÇMİŞ YILLARDAKİ FAALİYETLERİYLE İLGİLİ BAZI RAKAMLAR</i>	73
2.5. <i>YŞT'nin SON ZAMANLARDAKİ DURUMU</i>	75
2.5.1. <i>YŞT'nin Son Zamanlardaki Faaliyetlerini Yansıtan Bazı Rakamlar</i>	75
2.5.2. <i>YŞT'nin Son Zamanlarda Yoğun Olarak Faaliyet Gösterdiği Bölgeler</i>	77
2.5.3. <i>YŞT'nin Son Zamanlardaki Hedef Kitlesi</i>	80
2.6. <i>YŞT'nin GÜNÜMÜZDEKİ NİHAİ KONUMU</i>	82
2.7. <i>YŞT'YE TÜRKİYE'DE GÖSTERİLEN İLGİNİN NEDENLERİ</i>	85

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

2.8. YŞT'NİN ÜYELERİ VE SEMPATİZANLARI İLE YAPILAN GÖRÜŞMELERDE ÖNE ÇIKAN BAZI HUSUSLAR	87
--	----

İKİNCİ BÖLÜM

TEŞKİLATIN KÖKENİ, ÖNEMİ, YAPISI, KAYNAKLARI VE FAALİYETLERİ

1. TEŞKİLATIN KÖKENİ VE ÖNEMİ.....91

1.1. TEŞKİLATIN KÖKENİ.....	91
1.2. TEŞKİLATLA İLGİLİ PEYGAMBERLİKLER /HABERLER	91
1.3. TEŞKİLATA BAĞLANMA NEDENİ VE ÖNEMİ	92

2. TEŞKİLATIN YAPISI.....94

2.1. TEŞKİLATIN YAPISI	94
2.1.1. Yönetim Kurulu	95
2.1.2. Mıntika Nazırı	97
2.1.3. Temsil Heyeti	97
2.1.4. Bölge Nazırı	98
2.1.5. Çevre Nazırı	99
2.1.6. Şehir Nazırı.....	101
2.1.6.1. Şehir Nazırına Bağlı Birimler.....	101
2.1.6.1.1. İhtiyarlar	101
2.1.6.1.2. Hizmet Yardımcıları	103
2.1.6.1.3. Cemaat Hizmet Heyeti	104
2.1.6.1.4. Cemaat Kitap Tetkik İdarecisi.....	104
2.1.6.1.5. Müjdeciler (Birader ve Hemşireler).....	105
2.1.6.1.6. Yehova'nın Şahitlerinin Vaaz Faaliyetleri: Öncüler	105
2.1.6.1.6.1. Daimi Öncüler	106
2.1.6.1.6.2. Öncü Yardımcıları	106
2.1.6.1.6.3. Özel Öncüler	106

3. TEŞKİLATIN FAALİYETLERİ.....109

3.1. YAYINLAR	109
3.1.1. Kule Dergisi.....	110
3.1.2. Uyan Dergisi.....	112
3.1.3. Diğer Yayınlar	113
3.1.4.1. Broşürler ve Kitapçıklar.....	114

3.2. YAYINLARIN FİNANSI	118
3.2.1. Yayınların Satışından Elde Edilen Gelirler	118
3.2.2. Ucuz İşçilik.....	119
3.2.3. Bağışlar, Mali Yardımlar.....	120
3.3. EĞİTİM VE ÖĞRETİM FAALİYETLERİ	120
3.4. VAAZ FAALİYETLERİ	122
3.5. DİĞER FAALİYETLER.....	123

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNANÇ, İBADET VE UYGULAMALAR

1. TEMEL İNANÇLAR	124
1.1. KUTSAL KİTAP.....	129
1.1.1. <i>Mukaddes Kitap Tanrı'nın sözüdür ve Hakikattir.</i>	130
1.1.1.1. Eski Ahid	131
1.1.1.1.1. Eski Ahid'in Yazılması	131
1.1.1.1.2. Eski Ahid'in Bozulmadan Günümüze Ulaşması	134
1.1.1.2. Yeni Ahid.....	140
1.1.1.2.1. Yeni Ahid'in Yazılması.....	140
1.1.1.2.2. Yeni Ahid'in Bozulmadan Günümüze Ulaşması	141
1.1.1.2. Mukaddes Kitap'ta Yapılan Değişiklikler.....	142
1.1.1.3. Mukaddes Kitabın Tanrı'nı Sözü Olduğuna Dair Arkeolojik ve Diğer Bilimsel Deliller.....	144
1.1.1.4. Önceden Bildirilen Olayların Gerçekleşmesi.....	146
1.1.1.5. Mukaddes Kitap Bir Mit Kitabı Değildir	150
1.1.1.6. Mukaddes Kitabın Tanrı'nın Sözü Olduğuna Dair Kur'an'dan Deliller.....	152
1.1.2. <i>Mukaddes Kitab'a her türlü insan sözünden daha çok güvenilir.</i>	155
1.1.2.1. Tanrı'nın Sözü'nün Dışındaki Bütün Gelenekler Reddedilmelidir	155
1.1.2.2. İnsan Sözü Kapsamındaki Felsefi Düşünceler Kabul Edilmemelidir.....	157
1.1.2.3. Güvenilecek ve Takip Edilecek Tek Kaynak Tanrı'nın Sözü'dür.....	160
1.2. İSA-MESİH.....	162
1.2.1. <i>İsa Mesih: Tanrı Bilgisinin Anahtarı</i>	162
1.2.2. <i>İsa'nın İnsan Öncesi Varlığı</i>	164

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

1.2.3. İsa'nın Yerdeki Yaşamı.....	175
1.2.4. Vaat Edilen Mesih.....	177
1.2.4.1. İsa'nın Mesih Olduğuna İlişkin Deliller.....	178
1.2.4.1.1. İsa'nın soy Kütüğü:.....	178
1.2.4.1.2- Yerine Gelen Peygamberlikler:.....	179
1.2.4.1.3. Yehova Tanrı'nın tanıklığı:.....	182
1.2.5. Kurtuluş için İsa'nın Kurbanlığı.....	183
1.2.6. Bugün İsa.....	189
1.2.7. Tanrı'nın Kırallığının Hükümdarı.....	190
1.3. TEŞKİLATA GİRİŞ: VAFTİZ	196
1.3.1. YŞY' göre Vaftizin Anlamı.....	196
1.3.2. Vaftize Hazırlık.....	196
1.3.2.1. Vaftiz Edilecek Adaylara Sorulan Sorular.....	197
1.3.2.1.1. Birinci Kısım Sorular: Mukaddes Kitabın Temel Öğretileri.....	197
1.3.2.1.1.1. Hakiki Tanrı	199
1.3.2.1.1.2. İsa Mesih ve Fidyeye.....	201
1.3.2.1.1.3. Mukaddes Ruhun İşlemesi	201
1.3.2.1.1.4. Dua	202
1.3.2.1.1.5. Tanrı'nın Gökteki Krallığı.....	202
1.3.2.1.1.6. Şeytan ve Cinler	203
1.3.2.1.1.7. Can, Günah ve Ölüm.....	204
1.3.2.1.1.8. Dirilme.....	204
1.3.2.1.1.9. Evlilik ve Boşanma.....	205
1.3.2.1.1.10. Hayatın Kutsallığı.....	205
1.3.2.1.2. İkinci Kısım Sorular: Yehova'nın Adil Talepleri.....	206
1.3.2.1.2.1. İsa'nın Takipçileri İçin Kanun.....	206
1.3.2.1.2.2. Başkalarıyla Olan Kişisel İlişkiler.....	206
1.3.2.1.2.3. İsa'nın Takipçiliğine Özgü Yüksek Ahlak Standardı	207
1.3.2.1.2.4. Putperestlik.....	208
1.3.2.1.2.5. Dünyadan Ayrı Olmak	209
1.3.2.1.2.6. Dinlerarası Faaliyet.....	209
1.3.2.1.2.7. Bayramlar ve Kutlamalar	210
1.3.2.1.2.8. Vaftiz	210
1.3.2.1.3. Üçüncü Kısım Sorular: Yehova'nın Düzenlemesine Tabi Olmak	211
1.3.2.1.3.1. Cemaat Düzenlemesine Tabi Olmak.....	211
1.3.2.1.3.2. İsa'nın Takipçilerinin Aile Hayatındaki Düzenlemesine Tabi Olmak.....	211
1.3.2.1.3.3. Resmi Makamlara Tabi Olmak.....	212

1.3.2.1.4. Dördüncü Kısım Sorular: İsa'nın Takipçilerini Gösteren İşler.....	213
1.3.2.1.4.1. İşlerle İman Arasındaki İlişki	213
1.3.2.1.4.2. İsa'nın Takipçilerinin İbadetleri.....	213
1.3.2.1.4.3. Gökteki Krallıkla İlgili Hizmetimiz	214
1.3.2.1.4.4. Sahip olduğun Değerli Şeylerle Yehova'yı Onurlandırmak	214
1.3.2.1.4.5. Vakfolma ve Vaftiz.....	215
1.3.2.1.5. Müzakere İçin Kapanış Soruları	216
1.3.3. Vaftizin Gerçekleşmesi.....	216
1.4. AHİRET.....	217
2. İBADETLER.....	219
2.1. SENELİK İBADET PROGRAMLARI	219
2.1.1. Uluslararası Kongreler	219
2.1.2. Bölge Kongreleri/Bölge Toplantıları.....	220
2.1.3. Çevre Toplantıları	221
2.1.4. Özel Bir günlük İbadet Programları.....	221
2.1.5. Rabbin Akşamı Yemeği.....	221
2.2. HAFTALIK İBADETLER	223
2.2.1. Ev Mukaddes Kitap Tetkiki.....	223
2.2.2. Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı İbadeti ve Tanrısal Hizmet Programı İbadeti.....	224
2.2.2.1. Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı İbadeti....	224
2.2.2.1.1. Konuşma yeteneğini geliştirmek İçin Yapılması Gerekenler.....	225
2.2.2.2. Tanrısal Hizmet Programı İbadeti.....	228
2.2.3. Umumi Konuşma ve Gözcü Kulesi Tetkiki.....	229
2.2.3.1. Umumi Konuşma.....	229
2.2.3.2. Gözcü Kulesi Tetkiki.....	229
3. UYGULAMALAR	231
3.1. TANRI'YA KARŞI SORUMLULUKLAR VE YERİNE GETİRİLMESİ İSTENEN BAZI UYGULAMALAR	231
3.2. YASAKLANAN BAZI UYGULAMALAR.....	232
3.3. TOPLUMSAL YAŞAMDA DİKKAT EDİLMESİ İSTENEN UYGULAMALAR	237

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

3.4. AİLE İÇİ İLİŞKİLERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN UYGULAMALAR	239
3.5. YAPILMASI İSTENİLEN HUSUSLARA VE UYGULAMALARA RİAYET ETMEYENLERE VERİLEN CEZA: MÜŞAREKET KESME...	246
GENEL DEĞERLENDİRME.....	250
SONUÇ	258
EKLER	262
KAYNAKÇA.....	281

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
bkz.	Bakınız
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
Ed.	Editör
M.Ö.	Milattan önce
s.	Sayfa
ss.	Sayfalar
S.	Sayı
vb.	Ve benzeri
vd.	Ve devamı
vs.	Ve sâire
yy.	Yüzyıl
YDH.....	Yeni Dini Hareketler
YŞT.....	Yehova'nın Şahitleri Teşkilatı

ÖNSÖZ

Anadolu topraklarında yüzyıllardır sürdürülen hoşgörü geleneği günümüzde de aynen devam etmektedir. Bu gün Türkiye'de birlikte yaşamanın, diyalogun ve hoşgörünün en güzel örnekleri sergilenmekte ve bundan dini gruplar azami ölçüde yararlanmaktadırlar. Özellikle son dönemlerde yapılan yasal düzenlemeler hem bu geleneği perçinlemiş hem de bu coğrafyadaki sessiz ama derinden yaşanan kardeşlik duygularını yazılı metne dönüştürmüştür. Böylece ülke insanı, yasaların kendilerine verdiği hak ve güvenceleri de kullanarak, daha barışçıl bir zeminde inançlarını savunur ve yaşar hale gelmiştir.

Ülkemizdeki bu diyalog ve hoşgörüden yararlanan gruplardan birisi de Yehova'nın Şahitleri'dir.¹ Şahitlerin üyesi bulundukları teşkilat² hemen hemen dünyanın her

-
- ¹ Ülkemizde "Yehova Şahitleri" olarak bilinen Yehova'nın Şahitleri "Yehova Şahitleri" şeklinde bir kullanımın hata olduğunu ifade etmekte ve kendileri ile ilgili isimlendirmenin "Yehova'nın Şahitleri" şeklinde yapılması gerektiğini söylemektedirler. Aslında bu kullanım şekli İngilizce "*Jehovah's Witnesses*" isminin Türkçe'deki doğru çevirisine de uygundur. Bu nedenle biz, hem İngilizce aslına uygunluğunu gözeterek hem de şahitlerin kendilerini Türkiye'de isimlendirme şeklini göz önünde tutarak, çalışmamızda "Yehova'nın Şahitleri" ismini tercih edeceğiz.
 - ² Yehova'nın Şahitleri bir "teşkilat" yada "hareket" olarak adlandırılmaktan rahatsızlık duymaktadırlar. Onlara göre, bu tanımlamalar zararlı bir "örgüt" gibi olumsuz anlamları çağrıştırmaktadır. Aslında Yehova'nın Şahitleri öğretilerinin bir "din" olarak tanımlanmasını istemektedirler. Ancak, yayınlanan eserlerde kendilerini bir "teşkilat" şeklinde zikretmektedirler (bu konuda örnek olarak bkz. *Hizmetimizi Yerine Getirmek İçin Teşkilatlandırılmış Olmak*, Yehova'nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, 1995, s. 52). Şahitler çelişkili bu hususu

tarafındaki faaliyetleriyle adından söz ettirmektedir. Yapı-ettikleriyle dikkatleri çeken bu teşkilatla ilgili pek çok ülkede endişeler dile getirilmektedir. Türkiye’de de Yehovanın Şahitleri Teşkilatı³ ile ilgili eleştiriler yapılmakta, çekinceler, şüpheler seslendirilmektedir. Aslında sürdürülen tartışmalar, yorumlar, iddialar bir tarafa YŞT’nin ülkemiz insanı tarafından yeterince tanındığını söylememiz pek mümkün değildir.

Her ne kadar yeterince tanınmasalar da, bu teşkilatın üyeleri ülkemizde aktif bir şekilde ve ısrarla, “tek gerçek” olarak benimsedikleri, inançlarını yayma çabasındadırlar. Amaçlarının hem kendilerini hem de bütün insanlığı yok oluş felaketinden kurtarmak olduğunu söylemektedirler. İnsanlığa alternatif bir anlayış getirdiklerini, bilinen dinlerden daha farklı ve daha gerçekçi olduklarını iddia etmektedirler. İş yerlerinde, okullarda, evlerde, alışveriş merkezlerinde, sokaklarda, duraklarda, otobüslerde, gemilerde, uçaklarda, kısacası fırsat buldukları her zaman, yer ve zeminde inançlarını anlatmaktadırlar.⁴

izah ederken teşkilat tanımlamasının üyeler arasında kullanılmasının bir mahsur doğurmayacağını, ama mahrem olmayan, yani üye olmayan kimseler tarafından kullanılmasının ise farklı şekillerde değerlendirmelere sebep olabileceğini dile getirmektedirler. Dolayısıyla, teşkilat ifadesinin “aile içinde” kalması gerektiğini ifade etmektedirler. Şahitlerin bu hassasiyetlerine karşın, biz yine de Yehova’nın Şahitleri’nden söz ederken onlar için, kendilerinin de kullandıkları, en uygun tanımlama olarak gördüğümüz “teşkilat” ifadesini kullanacağız. Ama bu ifadeyi kullanırken sadece hareketin yapısal özelliğini kastedeceğiz.

³ Bundan sonra Yehova’nın Şahitleri Teşkilatı’ndan bahsederken bu kelimelerin kısaltılmış şekli olan “YŞT” harflerini kullanacağız.

⁴ Şahitlerin bu ısrarlı ziyaret ve faaliyetleri bazı şarkılara, filmlere bile konu olmuştur. “Kapımı Yehova’nın Şahidi gibi çal.” şeklindeki şarkı sözü bunlardan sadece birisidir. Yine “Love and

Acaba bu insanlar gerçekten kimlerdir ve ne istemektedirler? İnançları, ibadetleri, toplantıları, programları, yayınları nelerdir? İnançlarını yayma çabalarının arkasındaki gerçek amaçları ve beklentileri nedir? Ne tür bir teşkilat yapısına sahiptirler? Teşkilatın üye profili nasıldır? Teşkilatta giriş ritüelleri ne şekildedir? Üyeler teşkilatlarına niçin büyük bir sadakatla bağlıdırlar? Bu teşkilat hangi faaliyetler içindedir? Parasal kaynakları neredendir? Bu ve benzeri pek çok soru Yehova'nın Şahitleri'nden bahsedildiğinde akla gelmekte ve zihinleri meşgul etmektedir.

YŞT, özellikle son yıllardaki faaliyet raporlarında, Türkiye'de önemli başarılar elde edildiğine dair bazı rakamlar vermektedir. İşte bu rakamların artış sebepleri başta olmak üzere, yukarıdaki türden sorular ile merak ettiğim diğer hususlar beni YŞT'yi incelemeye sevketmiştir. Aslında belirtmeliyim ki, YŞT ile ilgili araştırmalarımın başlangıcı 1995 senesidir. Bu tarihte Melbourne/Avustralya'daki evime gelerek kendilerini Jehovah's Witnesses olarak tanıtan ziyaretçilerle yaptığım görüşme bu teşkilata duyduğum ilgiyi artırmıştır. Şahitlerle ilk defa yüz yüze yaptığım bu görüşmede beni en çok hayrette bırakan husus; Avustralya'ya gidişimizin hemen ertesinde bizi nasıl bulduklarıydı.

Marriage (Aşk ve Evlilik)" dizisindeki şu sahne de bunlardandır: "Saat gecenin ilerlemiş bir vakti ve bir tatil günüdür. Al ve karısı Peagy uyumak üzeredirler ki, kapının zili çalar. Peagy telaşlanır. Al sakın bir şekilde 'Aman Peagy rahatla, Yehova'nın Şahitleri geçerken uğrayıp nasıl olduğumuzu sormak istemişlerdir' der. Peagy de, 'Tabii ki onlardır, yoksa bu saatte kapıyı başka kim çalabilir?' der." Bkz. Kızılırmak, Hasan Hüseyin, "Yahova Şahitleri", *Aksiyon Dergisi*, Ekim 1998, Yıl 4, S. 202, s. 29. Ülkemizdeki şahitler de, inançlarını başkalarına aktarmak için, kapı kapı gezmekte, her yaştan ve gruptan insana ulaşabilmek için büyük bir gayret göstermektedirler

O mahalleye taşındığımızı nereden ve ne şekilde bu kadar çabuk öğrenmiş olduklarıydı. Sonradan anlattıklarına göre, başta telefon rehberleri olmak üzere, pek çok istihbarat imkanını değerlendiren bu teşkilatın her mahalle ve sokak için görevlendirilmiş elamanları bulunmaktaydı. Bize de bu kanallardan ulaşmışlardı.

Zamanla YŞT'nin üyelerinin sokak köşelerinde, evlerde, işyerlerinde, trafik lambalarında ve daha pek çok yerde ellerindeki broşür ve kitapçıkları dağıtmalarına şahit oldum. Bu kimselerin düzgün kıyafetli olmaları ve bir bayan, bir erkek şeklinde dolaşmaları en bariz özellikleriydi. Onlar "tarla hizmeti"ne çıkmış "birader" ve "hemşire" diye adlandırılan "müjdeciler"di. Evime gelenlerde hemşire ve biraderden oluşan iki kişilik müjdeciler ekiplerden sadece birisiydi.

Bu ilk ziyaretin arkasından müjdecilerle görüşmelerim devam etti. Böylece, o dönemde gerek Türkiye'de gerekse diğer ülkelerde fazlasıyla speküle edilen bu teşkilatın mahiyetini anlamak için YŞT tarafından düzenlenen yıllık, aylık ve haftalık programlara katıldım. Ayrıca, sıklıkla evlerdeki Mukaddes Kitap, dergi, broşür ve kitap tetkiklerine iştirak ettim. İlaveten, haftalık (Pazar günleri toplantı salonlarındaki) toplantılara giderek ibadet, dua ve ilahileri görme/dinleme imkanını buldum. Özellikle şahitlerle ikili-üçlü gruplar halinde yaptığımız müzakerelerde zihnimde soru işareti oluşturan konuların cevaplarını bulmaya çalıştım.

Türkiye'ye döndükten sonra da bu çalışmalarına devam ettim. Bu meyanda teşkilat üyeleri ile görüşmeler yaptım, toplantılarına, programlarına, ibadetlerine katıldım. Böylece, Türkiye'deki teşkilatı ve üyelerini daha yakından

tanımaya çalıştım. Bu çerçevede, yoğun faaliyet gösterilen bölgelere gittim. Özellikle Ege Bölgesi'ndeki il ve ilçelerin önemli bir kısmını dolaştım. Bütün bu çalışmalarım ışığında edindiğim bilgilerle bir arşiv oluşturdum.

Araştırma süreci ile ilgili kaydettiğim çalışma, anekdot ve hatıralardan da anlaşılacağı üzere, elinizdeki eser 1995 senesinden beri devam eden, "birinci elden" gözlem, mülakat, inceleme ve araştırmaya dayanan bir alan çalışmasıdır. Dolayısıyla, eserde ele aldığım inanç, ibadet, toplantı, program ve diğer konulardaki hususlar, hem kaynaklardaki bilgileri hem de bizzat kendi müşahade ve tespitlerimi yansıtmaktadır.

Şunu da söylemeliyim ki, bu kitapta ele aldığım konular arşivimin ancak bir kısmını oluşturmaktadır. Ben bu çalışmada YŞT hakkında daha önce yayınlanmış eserlerde ele alınmamış ya da üzerinde fazla durulmamış bazı konulara temas etmiş oldum. Elimde kalan ve henüz değerlendirmediğim malzeme ise, bu kitabın dışında, en az 1-2 cilt daha oluşturacak miktarda ve orijinalliktedir. Onları da en kısa zamanda okuyucu ile paylaşmak için çalışmalarımı sürdürmekteyim.

Elinizdeki kitap giriş, üç bölüm, genel değerlendirme ve sonuç kısmından oluşmaktadır. Girişin birinci kısmında araştırmanın önemi, amacı, kapsamı ve metodu hakkında bilgi verildikten sonra, çalışmalar süresince kullanılan kaynakların en önemlileri tanıtılmıştır. Girişin ikinci kısmında Yeni Dini Hareketler⁵ üzerinde durulmuş ve YŞT'nin bu hareketler içindeki yeri gözden geçirilmiştir. Üçüncü kı-

⁵ Bundan sonra Yeni Dini Hareketler için "YDH" harfleri kullanılacaktır.

sımda ise misyonerlik konusu ele alınarak YŞT'nin misyonerlikle ilişkisi incelenmiştir.

Birinci bölümün birinci kısmında, YŞT'nin tarihsel gelişimi ele alınmış, bu çerçevede YŞT'nin ilk ortaya çıkışından günümüze kadarki gelişmeler ve günümüzdeki durum üzerinde durulmuştur. İkinci kısımda YŞT'nin Türkiye'deki tarihsel süreci incelenmiş, bu teşkilatın ülkemizde yayılmasındaki etkenler, yoğun olarak faaliyet gösterdiği bölgeler, bu arada özellikle Türk insanının bu teşkilata ilgi duyma nedenleri gibi konularda bilgi verilmiştir.

İkinci bölümün birinci kısmında YŞT'nin kökeni ve önemi, ikinci kısımda teşkilat yapısı, üçüncü kısımda ise teşkilatın faaliyetleri gözden geçirilmiştir.

Üçüncü bölümün birinci kısmında temel inançlar, ikinci kısmında ibadetler, üçüncü kısmında da diğer uygulamalar başlığı altında dinsel uygulamalarla ilgili çeşitli konular üzerinde durulmuştur.

Değerlendirme ve Sonuç kısmında çalışmalarımızın ışığında ulaştığımız sonuçlar yazılmıştır.

Araştırmamızın ilk üç bölümünde ele aldığımız konular daha ziyade bir arşiv taraması şeklindedir. Biz bu bölümlerde incelediğimiz konular hakkında, YŞT'nin yayınlarında nelerin söylendiğini açıkça ortaya koyabilmek için, daha ziyade onların kendi ifadelerini kullanmayı tercih ettik. Dolayısıyla bu bölümlerde fazla bir değerlendirmede bulunmadık. Değerlendirmelerimizi araştırmamızın sonunda açtığımız "Genel Değerlendirme" bölümüne bıraktık. Bu bölümü biraz uzunca tuttuk ve kendi düşüncelerimizi ve ulaştığımız sonuçları burada kaydettik.

Burada sözlerime son vermeden şu hususu da zikretmeliyim: Aslında bu kitap benim Bulgaristan'daki araştır-

malarım ışığında yazmaya başladığım Bulgar Ortodoks Kilisesi kitabı ile aynı dönemde kaleme alınmıştır. Ancak, başta sayın Abdurrahman Küçük hocamız olmak üzere, istişare halinde olduğum saygın bilim adamlarının Yehova'nın Şahitleri ile ilgili çalışmamın daha önce bitirilmesi yönündeki değerli görüş, öneri ve teşvikleri ile bu çalışma ötekinden önce bitirilmiştir. Bu vesileyle başta sayın Abdurrahman Küçük hocamız olmak üzere, kitabın ortaya çıkması konusunda katkı sağlayan herkese teşekkür ederim.

Yine, Türkiye'deki araştırmalarım sırasında, kendileri ile ilgili araştırmalar yaptığımı bilerek, hoşgörü ile benimle görüşme nezaketini gösteren, başta YŞT'nin Türkiye'deki yönetim kurulu başkanı Mete Süer beye, keza çalışmalarımı ileride bir kitapta toplayacağımı bilerek, ama objektif durumdan ödün vermeyeceğime inanarak yardımlarını esirgemeyen, aynı binada yıllarca komşuluk yaptığım, Ferman ailesine ve burada isimlerini tek tek sayamayacağım diğer hoşgörölü şahitlere tek tek teşekkür etmeliyim. Elbette Avustralya'dan Brian Lowry başta olmak üzere, yurt dışındaki çalışmalarım sırasında benimle yakından ilgilenen misavirperver insanlara ve yine araştırmalarım süresince desteklerini esirgemeyen, usanmadan sorularıma cevap veren bu teşkilata gönül vermiş müjdecilere, birader ve hemşirelere de şükranlarımı dile getirmeliyim. Son olarak, ihtiyaç duyduğum kitapların temini konusunda bana gösterdikleri anlayış, yardım ve katkıları dolayısıyla, özellikle de Melbourne'deki Academic & General Bookshops yetkililerini anmalıyım.

Hakkı Şah YASDIMAN
İZMİR

GİRİŞ

1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ, AMACI, KAPSAMI, METODU VE KAYNAKLARI

1.1. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Ülkemizde daha önce YŞT ile ilgili bazı çalışmalar yapılmıştır. Ama bu araştırmaların üzerinden uzun bir süre geçmiştir. Aslında bu eserlerde hareketin mahiyeti, bir din olup olmadığı, tarihçesi, başkanları, inanç esasları, ülkemizdeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, ülkemiz kanunları karşısındaki durumları gibi çeşitli konular üzerinde durulmuştur. Bununla birlikte, örneğin YŞT'nin teşkilat yapısı, temel öğretileri, vaaz programları, ibadet programları, sakramentleri, teşkilata giriş ritüelleri gibi bizim bu çalışmamızda incelediğimiz bir çok konu ayrıntılı ve sistematik bir şekilde ele alınmamıştır. Bu konulara temas edilse bile, sadece genel hatları ile ve yüzeysel bir şekilde değinilmiş, bazı hususlara ise hiç yer verilmemiştir. Halbuki, bunların bilinmesi YŞT'yi daha yakından tanımak için önemlidir.

Ayrıca, daha önce yapılmış çalışmalardan bu yana, faaliyet alanlarını genişleten YŞT yeni eserler yayınlanmış, bu eserlerde güncel yorum ve görüşlere yer vermiştir. Bizim araştırmamız yeni görüşleri de içeren literatürü kapsayacak şekilde hazırlanmıştır

Belirtmeliyiz ki, daha önce yazılmış çoğu eserde bizim şahitlerle uzun süre devam eden ilişkilerimizden edindiğimiz izlenimlerimizi paylaşmamıza benzer bir tecrübe aktarımı da görülmemektedir. Oysa, bu tür alan çalışmalarında birebir diyalogların ve yerinde gözlemlerin ele alınan grupları doğru tahlil etmede büyük katkısı olmaktadır. Bu çerçevede, özellikle de araştırmamızın Türkiye ayağındaki

şahitlerle yaptığımız görüşmelerde, ülke insanımızın YŞT'ye yönelme ve ilgi duyma sebepleri konusunda bize söyledikleri oldukça önemlidir; pek çok kesimin fazlasıyla ders çıkaracağı bu görüşler de çalışmamızda yer almaktadır.⁶

Araştırmamızda bu teşkilatın günümüz Türkiye'sindeki faaliyetleri de mercek altına alınmaktadır. Böylece, YŞT'nin ülkemizde hangi bölgelerde ne tür faaliyetler yaptıkları ile ilgili en son rakamlara da çalışmamız yoluyla ulaşmak mümkün olmaktadır. Yine, örneğin YŞT'nin organizasyon yapısını incelemiş olmamız; teşkilatın faaliyetlerinin anlaşılması bakımından önemlidir. Çünkü, bu teşkilatın üyelerinin görev alanlarının bilinmesi teşkilatın Türkiye'deki faaliyetlerinin kavranması bakımından gereklidir. Benzer şekilde, diğer çalışmalarda görülmeyen, YŞT'nin faaliyetleri ve diğer konulardaki tespitlerimiz da yıllardır ülkemizde büyük bir gayretle öğretilerini yayma çabasında olan YŞT'yi anlamaya ve kavramaya hizmet edecek mahiyettedir.

YŞT'nin hem YDH içindeki yerini konumlandırmak hem de misyonerlik faaliyetleri açısından durumunu tespit etmek için yaptığımız incelemelere "Giriş" bölümünde yer vermiş olmamız da bu teşkilatı anlama çabalarına yardım edecektir.

Bize göre, YŞT öncelikle ve özellikle Dinler Tarihi'nin çalışma sahasına giren bir teşkilattır. YŞT ile ilgili bu araştırmanın kaleme alınmasının da zaten en önemli nedenleri-

⁶ Biz uzun bir çalışma dönemini kapsayan araştırmalarımız sırasında ulaştığımız bu türden malumatın bir kısmını daha önce başka çalışmalarımızda yayınlamıştık. Elinizdeki eserde önceki yayınlarımızdan bazen aynen bazen de ilaveler ve değişiklikler yapmak suretiyle yararlandık.

nin birisi ülkemizdeki alan araştırmalarına duyulan ihtiyaçtır. Bu teşkilatın ortaya çıktığı günden bugüne yaşadığı gelişmelerin, inanç, ibadet ve diğer konuların, kısacası bu teşkilatla ilgili herşeyin incelenmesi, irdelenmesi, karşılaştırılması ve tanıtılması evvelemirde Dinler Tarihçilerine düşer diye düşünüyoruz. Bu nedenle bir Dinler Tarihçisi olarak, YŞT'yi insanımıza çizdiğimiz çerçeve içinde, olduğu gibi, tanıtmak amacıyla eserimizi ortaya çıkarmış bulunuyoruz. Yani bu çalışmadaki amacımız YŞT'nin bir fotoğrafını çekmek ve bu fotoğrafı bilim dünyası ile paylaşmaktır.

YŞT ile ilgili bilinmeyen hususları ortaya koyan araştırmamızın bu haliyle alanında önemli bir boşluğu dolduracağına inanıyoruz. Araştırmamızın daha önce yazılmış bulunan kitaplardaki, bugün bizim sahip olduğumuz imkanlardan mahrum bulunmak nedeniyle, eksik bırakılmış hususların bir kısmını tamamlayacağını düşünüyoruz.

1.2. Araştırmanın Kapsamı ve Metodu

YŞT çok geniş bir çalışma alanıdır. Bu teşkilatla ilgili ele alınacak konulardan her birisi aslında başlı başına bir araştırma konusudur. Örneğin inançların ya da ibadetlerin -bu bağlamda toplantı ve programların- her birisi bir çalışma konusudur. Dolayısıyla, sadece inançlarla veya ibadetlerle ilgili müstakil bir eser yazmak mümkündür. Bu sebeple örneğin biz inançları ele alırken ancak bu inançlardan birkaçı üzerinde durabildik.

Araştırmamızda, bizden önce yapılmış çalışmalarda verilen malumatı da göz önünde tutarak, herhangi bir tekrara düşmemek için, bazı sınırlamalara gitmek zorunda kaldık. Bu çerçevede örneğin YŞT'nin ortaya çıkışı, tarihsel gelişimi gibi konular üzerinde fazla durmadık. Daha ziyade

Türkiye'de son dönemlerdeki gelişmelere odaklanarak, ülkemizdeki faaliyetleri mercek altına aldık.

İnançları ele aldığımız bölümde de daha önce hiçbir eserde incelenmemiş konuların üzerinde durduk. Bu çerçevede vaftizin nasıl yapıldığı, vaftizde sorulan sorular, kutsal kitabın mahiyeti, yazılımı gibi başka eserlerde ele alınmamış konular ile YŞT'nin İsa-Mesih hakkındaki görüşü gibi kısmen bahsedilmiş mevzuları yeniden ve geniş olarak gözden geçirdik. Dolayısıyla, çalışmamızda daha önce yayınlanmış eserlerde ele alınan inanç konularını yeniden incelemedik.

Aynı durum program ve uygulamalar bölümündeki çalışmalarımız için de söz konusudur. Bu bölümde de araştırmamızın kapsamına daha önce ele alınmamış ya da kısmen temas edilmiş konuları dahil ettik. Bu çerçevede örneğin doğumdan ölüme kadar insan yaşamındaki evreler konusunda YŞT'nin görüşlerine yer verdik. Daha önceki eserlerde kısaca incelenmiş olan programları ise biz daha geniş bir şekilde kaydettik. Böylece araştırmamızın sınırlarını ve kapsamını belirlerken daha önceki çalışmalarda ele alınmayan konuları göz önünde bulundurduk ve onlarda üzerinde durulmayan konulara yoğunlaştık.

Bu çerçevede, bir alan araştırması olarak hazırladığımız çalışmamızı tamamen objektif bir kriterle, lehte-alayhte bütün görüşlere yer vererek, gözlem, mülakat, tespit, tasvir ve karşılaştırma gibi metotlar ışığında ve hususiyle suçlayıcı, savunmacı olmayan analitik bir bakış açısıyla hazırladık.

Böylece, daha önce ülkemizde yayınlanmış Türkçe çalışmaların bir kısmına yöneltilen tarafsız olmadıkları, reddiye şeklinde hazırlandıkları vs. türünden tenkitlerin bizim eserimiz için de yapılmasını oluşturacak şartları ortadan

kaldırmaya çalıştık. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Dinler Tarihi sahasında bir alan çalışması olarak hazırladığımız bu eserde tamamiyle Dinler Tarihi'nin metotlarına ve kriterlerine uygun davranma gayreti içinde olduk. Fotoğrafını çekmekle yetindiğimiz bu teşkilatla ilgili, araştırma sonuçları ışığındaki bilimsel değerlendirmemizi yaptık, bunun dışındaki her türlü değerlendirme ve yorumun dışında kaldık.

1.3. Araştırmanın Kaynakları

Biz araştırmalarımız sırasında başta Russell olmak üzere hem bütün YŞT başkanlarının eserlerine hem de YŞT'nin yayınlamış olduğu İngilizce eserlerin tamamına yakınına ulaştık. İlk sayılarından bugüne kadar, Kule ve Uyan dergilerinin de yer aldığı, yüzlerce eserin bulunduğu CD'ler gibi daha pek çok materyali özel arşivimize dahil ettik. Ayrıca Türkiye'de, ilk günden beri dağıtılan, Türkçe yayınların da yine hemen hemen tamamına ulaştık ve bunları kişisel arşivimize ekledik. Dolayısıyla, YŞT'nin bugüne kadar hem yurt içinde hem de yurt dışında basarak dağıttığı ve bugün için artık mevcudu kalmayan İngilizce ve Türkçe literatürün önemli bir kısmına sahip olduk. Bütün bunları YŞT'yi bizzat kendi kaynaklarından okumak ve doğru anlamak için yaptık.

Elbette arşiv çalışmalarımız sırasında önceki senelerde Türkiye'de aynı konuda çalışmalarda bulunan bilim adamlarının eserlerini de elde ederek, bunları kütüphanemize koyduk. İlave olarak, bu teşkilat hakkında hem tenkit mahiyetinde yazılmış, hem de tanımlayıcı mahiyette kaleme alınmış bir çok eseri ve ansiklopedik bilgiyi gözden geçirdik, bunları da arşivimize ekledik.

Yine başta kiliseler olmak üzere, bu teşkilata eleştiri yönelten kurum ve kuruluşların eleştirileri ile bireysel tenkitleri takip ettik. Ayrıca internet imkanından da yararlanarak, bu teşkilatın dünya genelindeki faaliyetlerini izledik.

Biz bu araştırmada referans olarak daha ziyade Türkçe eserlerin ismini verdik. Daha önce de belirttiğimiz gibi, aynı eserlerin İngilizceleri de kütüphanemizde yer almasına rağmen, okuyucuların Türkçe eserlere daha kolay ulaşabileceklerini göz önünde tuttuk ve böyle bir tercihte bulunduk. Böylece, ele aldığımız konuları merak edenlerin bu konuları Türkçe yayınlardan takip etmelerini mümkün hale getirmeye çalıştık. Tercümelerde anlayamadığımız kısımları ise İngilizceleri ile karşılaştırdık. Araştırmalarımız sırasında Türkçe yayınlarda bulamadığımız bazı konuları da yine İngilizce eserlerden yararlanarak inceledik, bunları dipnotlarda kaydettik.

Çalışmalarımız boyunca yararlandığımız eserlerin başında Dinsel Seri, Bilimsel Seri ve İnceleme Serisi içinde yer alan kitaplar başta olmak üzere Kule ve Uyan Dergilerinin serileri bulunmaktadır. Ayrıca Türkçe olarak günümüze kadar yayınlanmış olan broşür, küçük boy, büyük boy kitapların serilerinden de faydalanılmıştır. Keza Kaynakça'da kaydettiğimiz, bizden önce Türkiye'de yayınlanmış diğer eserlerden de istifade edilmiştir. Bunun dışında zaman zaman İngilizce kaynaklara da müracaat edilmiştir. Bunların detayı da Kaynakça'da verilmiştir.

2. YENİ DİNİ HAREKETLER VE YŞT'NİN BU HAREKETLERLE İLGİSİ

Din konusu tarih boyunca en fazla konuşulan ve tartışılan konular arasında yer almıştır. Günümüzde de din ile ilgili spekülasyonlar bütün hızıyla devam etmektedir. Ayrıca, son zamanlarda gelişen olaylar, önümüzdeki yıllarda üzerinde en fazla durulacak konular arasında yine dinin de bulunacağını sinyallerini vermektedir.

İnsanların, değişik nedenlerle, sürekli meşgul olmak durumunda kaldıkları dinin tarih boyunca geçirdiği evrelere gözetildiğinde bir husus hemen dikkati çekmektedir. O da; yeni ortaya çıkan dinlerin daha evvelkilerin yetersizliği iddiasıyla gündeme gelmiş bulunmalarıdır. Aynı şekilde, bir dinin içerisindeki yeni yorumlarda ve buna bağlı olarak ortaya çıkan bölünmelerde de benzer düşüncelerin ileri sürüldüğü görülmektedir.

Aslında bu durum yeni dini oluşum ve hareketlere günümüz insanının duyduğu ilgi ile alakalıdır. Bugüne kadar ortaya çıkmış dinlerde aradıklarını bulamadığını ifade eden asrımızın insanı metafizik konulara olan ilgisini bu yeni grupların bazen gizemli, bazen farklı bir üslupla sundukları görüşlerle tatmin etmeye çalışmaktadır. Bu grupların temel iddiası; eski din ve geleneklerin günümüz insanının ihtiyaçlarına cevap veremediği bu nedenle kendilerinin eski dinlerden ve geleneklerden farklı, çağdaş bir izahla ya da öğretiyle ortaya çıktıkları yönündedir.

Biz bu başlık altında ele alacağımız konularla YŞT'yi YDH'nin içerisinde konumlandırıp konumlandıramayaca-

ğımıza bakacağız. Bizim asıl konumuz YDH olmadığı için bu konuda kısa bir bilgi vermekle yetineceğiz.⁷

2.1. Yeni Dini Hareketlerin Tanımlanması

YDH'yi tanımlamak kolay değildir. Bu zorluk YDH'nin herkes tarafından kabul edilen ortak bir tanımının bulunmayışından kaynaklanmaktadır. Diğer taraftan New Age ya da Yeni Çağ adı verilen akımlarla da YDH'nin karıştırılması ve özdeşleştirilmesi tanımlamada zorluk çıkarmaktadır. Pek çok kimse YDH ve Yeni Çağ akımlarını aynı görürken bazı kimseler ise bu görüşe katılmamaktadır.

Yeni Çağ akımları benzer inanç ve pratikleri olan bir grup akımın ortak nitelemesidir. Yeni Çağ 19. ve 20. yüzyıllarda ortaya çıkan ezoterik ve insan potansiyellerini geliştirme akımlarına dayanmaktadır. Bunlar aslında 'kült' olarak tanımlanmaktadır. Yeni Çağ akımlarının temel hedefi dünyanın ve insanlığın birliğidir.⁸

YDH'yi (New Religious Movements) 1960'lı yılların sonunda özellikle ABD'de ortaya çıkan ve geleneksel tektanrılı (monoteist) ile çoktanrılı (politeist) dinlerden farklı bir söylemi ve organizasyonel yapısı olan hareketler bütünü olarak ele almak bu hareketleri tanımlamada yetersiz kalmaktadır.

⁷ Bu konuda daha geniş bilgi için şu eserlere bkz. König, Thomas, *The New Age Movement: Genesis of a High Volume, Low Impact Identity*, European University Institute, Italy, 2000, <http://www.restore.ac.uk/lboro/staff/thomas/disse.pdf>, (Erişim Tarihi, 14.07.2010); Barker, E. *New Religious Movements*, (3rd edition), London: HMSO Publications, 1992; Özkan, Ali Rafet, *Kıyamet Tarikatları*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, 2006; Uluç, Özlem, *Yeni Dini Hareketler*, MÜSBE İlahiyat Anabilim Dalı Din Sosyolojisi Bilim Dalı, İstanbul, 2006 (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi).

⁸ www.tr.wikipedia.org/wiki/New_Age (11.04.2007).

YDH söylemlerinde coşkun; dinî, ruhi ve felsefi yaşantı vaat eden birbirinden farklı oluşumları ve maneviyat arayışlarını ifade etmek için sosyal bilimciler tarafından kullanılan bir kavramdır.⁹ Bu kavram bilimsel olarak ilk defa 1970'lerde kullanılmıştır.¹⁰

YDH'ye baktığımızda bunların İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, 1950'lerde ortaya çıktıklarını, 1970'li yıllarda önem kazandıklarını ve 1980'lerde durağanlaştıklarını görürüz. Ancak son yıllarda bu hareketler tekrar yükselişe geçmişlerdir.¹¹

YDH'yi tanımlamak için özellikle Batı'da birçok farklı isim kullanılmaktadır. Mezhep, bağımsız kilise, farklı dini gruplar, esoterik ve gnostik dünya görüşleri ve dinleri, psiko-organizasyonlar, Doğu'nun misyoner dinleri veya gençlik dinleri, YDH, yıkıcı dini cereyanlar gibi tanımlamalar bunlardandır. Bunun dışında cemaat, cemiyet, topluluk gibi isimlerde bütün bu oluşumlar için kullanılmaktadır.¹²

Yeni dini grupların bir kısmı Hristiyanlığın kendi içinden çıkmıştır. Temel olarak Hristiyanlığın temel inançlarını daha kesin bir şekilde vurgulamak çabası içindedirler. Bunlardan bazıları *Adventis akımlar*, *Yehova Şahitleri*, *Mormonlar*, *The Church Of Scientology*, *The Family (Children Of God)* v.b.'dir. Diğer bir grup ise doğudan gelen akımlardır.

⁹ Barker, E., *a.g.e.*, s.9; M. Ali Kirman, "Batıda Ortaya Çıkan Yeni Dinî Hareketlerin Bazı Özellikleri ve Toplumsal Tabanları", *Dini Araştırmalar*, 2 (4), 1999, s.223.

¹⁰ M. Ali Kirman, "Beyin Yıkama Teorileri", *AÜİFD*, C. 45 (2004) S. 1, s. 107.

¹¹ Barker, E., *a.g.e.*, s.9; M. Ali Kirman, "Batıda Ortaya Çıkan Yeni Dinî Hareketlerin Bazı Özellikleri ve Toplumsal Tabanları", *a.g.d.*, s.223.

¹² Özkan, A. R., *a.g.e.*, ss.20-21.

Doğu kökenli akımlar (özellikle de Hint kaynaklı olanlar) Avrupa ve Amerika'da çok yaygınlaşmışlardır.¹³

Sadece Avrupa'da yirmi binden fazla yeni dinî grubun var olduğu ileri sürülmektedir. Bu akımların bir kısmı, bazı büyük din ve mezheplerin bir alt kolu olarak ortaya çıkmakta ve kendilerini yeni bir din olarak takdim etmekte ve tanımlamaktadırlar.¹⁴

YDH olarak tanımlanan bu hareketler için bilhassa Batı'da birçok farklı isim kullanılmaktadır. Mezhep, bağımsız kilise, farklı dini gruplar, esoterik ve gnostik dünya görüşleri ve dinleri, psiko-organizasyonlar, Doğu'nun misyoner dinleri veya gençlik dinleri, YDH, yıkıcı dini cereyanlar gibi tanımlamalar bunlardandır. Bunun dışında cemaat, cemiyyet, topluluk gibi isimlerde bütün bu oluşumlar için kullanılmaktadır.¹⁵ Dolayısıyla, bu hareketleri tanımlarken bütün bu kavram kargaşasını göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Bu nedenle de YDH için açık net bir tanımlama yapmakda sıkıntılar devam etmektedir.

2.2. Yeni Dini Hareketlerin Ortaya Çıkış Sebepleri

YDH'nin oluşması ve toplumlarda kabul görerek gelişmesi zor olmamıştır. Çünkü insanlar toplum içinde kendi yerlerini tayin ederken din faktörüne büyük önem vermişlerdir. Hâlihazırdaki dinin kişinin istekleri konusunda tatminsizliğe doğru giden bir çizgide devam etmesi, benliğini tatmin konusunda kişinin kendine yetersiz kalması, bireyin kendini ifade edememesi gibi birçok sebep yeni dini oluşumlara zemin hazırlamıştır.

¹³ Ali İhsan Yitik, *Hint Kökenli Dinlerde Karma İnancının Tenasül İnancıyla İlişkisi*, Ruh Ve Madde Yayınları, İstanbul, 1996, ss. 1-3.

¹⁴ Ali Köse, *Milenyum Tarikatları*, İstanbul: Truva Yayınları, 2006, 17

¹⁵ Özkan A. R., *a.g.e.*, ss.20-21.

Yeni dinî oluşumların ortaya çıkışında insanın yaşadığı ruhi bunalımlar da etken olmuştur. Bu bağlamda son yıllarda çağdaş insanın zihnî yapısını oluşturan, kimliğine şekil veren ideoloji ve sosyal sistemlerin başarısızlığı ve çöküşü insanlarda bir boşluk meydana getirmiş; böylece kişinin hayatında huzursuzluklar ortaya çıkmıştır. “Bu dinî kültürel çoğulculuk ve dinin manevi ihtiyaçları karşılama fonksiyonunun etkisiz hale getirilmiş olması ve aşırı dünyevileşme insanlardan güvensizlik, yalnızlık, yabancılaşma, umutsuzluk, amaçsızlık ve huzursuzluk gibi psikolojik sıkıntılara yol açmaktadır.”¹⁶ Birey bu sıkıntıları azaltmak ve arzu duyduğu hedeflere ulaşmak için kendisine yeni yollar aramaya başlamıştır.

Modernleşmeyle beraber dinin etki gücünü yitirmesi sonucunda, bilim ve teknolojinin ilerlemesi modern insanı anlam arayışına itmiştir. Çünkü daimî bir özellik taşıyan ve çözümleri rasyonel saptamaların ötesinde varoluşsal arayışları tatmin olunmayan bir dini sistemden, tatmin aranan bir başka sisteme yönelmektedirler. Kısacası, yöneliş yine dinîdir. Berger yeni dini okumaların ortaya çıkışını tamamen modernite karşısında duyulan tatminsizliğe bağlar. Çünkü “insanlığın tarih boyu tecrübe ederek kesinlik atfettiği değerler bugün artık modernite tarafından tehdit edilmektedir. Bu, insanlar için rahatsız edici bir durumdur. Bu değerlere tekrar kesinlik atfeden yeni dinî hareketler bu rahatsızlığı hafifletici bir görev üstlenerek insanları cezpetmektedirler.”¹⁷

¹⁶ Hökelekli, H., *Din Psikolojisi*, Ankara: TDV Yayınları, 2003, ss.303-304.

¹⁷ Ali Köse, *a.g.e.*, s.208.

Bu konuların ele alındığı bir araştırmada YDH'nin ortaya çıkış sebepleriyle ilgili şu görüşlere yer verilmektedir. "Bugün artık Batı insanı kendisini katı bir bilimcilik ve aklıcılığa kilitleyen dünya görüşüne isyan etmiş ve yeni kimlik arayışına girmiştir. İnsanlar, modern dünyanın getirdiği bunalımın stresinden kurtulmaya çalışmaktadırlar. Çağdaş psikoterapi ve psikiyatriye alternatif aramaktadırlar". Ayrıca, sözü edilen kavramın ortaya çıkışında sekülerleşmenin de önemli bir yere sahip olduğu ifade edilmektedir. Sekülerleşmeden kastedilen, Hıristiyanlıktan uzaklaşmak ve modern aletlerin kullanımıdır. Bu bağlamda, insanlığın tarih boyunca tecrübe ederek kesinlik atfettiği değerler, modernite tarafından tehdit edilmektedir. Hayat, kutsalla olan bağından soyutlanmaktadır. İşte YDH de, bu değerlere tekrar kesinlik atfetmekte ve bu rahatsızlığı hafifletici görevler üstlenmektedir.¹⁸ Bunun yanı sıra, YDH'nin ortaya çıkışında, farklı dinî inançlar ve ibadetler, farklı bir hayat tarzı ve farklı değer yargıları birlikte etkili olabilmektedir. İkinci Dünya Savaşı'nın oluşturduğu ekonomik çöküntü, işsizlik, toplumsal yapıdaki parçalanma gibi durumlar insanları farklı bir takım arayışlara sevk etmiştir. Geleneksel değerlerin ve normların bozulmaya başladığı ve eski anlamlarını kaybettiği durumlar, YDH'nin ortaya çıkmasına uygun bir zemin hazırlamıştır.¹⁹

İnsan kendine has duygu, fikir ve istekleriyle de diğerlerinden ayrılan bireysel bir varlıktır. Son zamanlarda bireyselliğe yapılan vurgu artmış onun kendi başına değerli olduğu fikri yaygınlık kazanmıştır. Özellikle bu akımların

¹⁸ Köse A., *a.g.e.*, ss. 15–19.

¹⁹ Bayer, A. *Sosyolojik Perspektiften Sekülerleşme ve Din İlişkisine Yeniden Bakış*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş: KSİÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, s.89.

merkeze bireyi ve onun ihtiyaçlarını alması yönelimi arttırmıştır. Geleneksel dinlerin ifadelerini, kurumlarını çağa göre yeniden kendilerini gözden geçirip güncelleyememeleri burada etkili olmuştur.

Bunun yanı sıra, YDH'nin, temel toplumsal kurum olan aile ve dinin çözülmeye başladığı Batı toplumlarında aradığı huzur ve mutluluğu bulamayan, mekanik ve materyalist ideolojilerin kimliksizleştirdiği tatminsiz ve huzursuz insanlar için modern hayatın meydana getirdiği sosyoekonomik ve kültürel krizden bir kaçış yolu olarak ortaya çıktığı da ileri sürülmektedir.²⁰

Diğer yandan geleneksel dinin ilerleyen ve her bakımdan değişen topluma entegrasyonu zor olmuş ve toplumla arasındaki fark açılınca da bu boşluğu yeni gruplar doldurmuştur. Özellikle geleneksel dinin kişiye verdiği önemin yetersizliği ve gelişen teknolojinin insan hayatına getirdiği yeniliklere dinin ayak uyduramaması sonucu bireyin kimliğinde karmaşa yaratmıştır. İnsanlar içine düştükleri bu çıkmazdan ve boşluktan farklı söylemleri olan ve bireye önem veren, toplumda var olduğunu, değerli olduğunu, işe yaradığını hissettiren yeni dini akımlara yönelmişlerdir. Toplumun dinsel alanda daha rahat ve dinsel özgürlüklerini istedikleri gibi yaşayabilecekleri bir ortamı kendilerine hazırlamak için yaptıkları girişim yeni dini akımlar olarak şekillenmiştir. Ayrıca dini ibadetlerini yaşama ve uygulamada kısıtlamayla karşılaşılması da yeni dini grupların ortaya çıkmasının nedenlerindendir. Fiziki uygulamada sıkıntıyla karşılaşılması farklı fiziki ortamlarda dini ibadetlerini yapma fikrini ortaya çıkarmış ve yeni oluşumlar umumi ibadet yerlerinde değil daha çok kendi

²⁰ Kirman, a.g.m., s.226.

imkânlarıyla oluşturdukları ortamlarda dini ibadetlerini uygulamaya başlamışlardır.

YDH üzerine yapılan incelemelerle birlikte eş zamanlı olarak kilisedeki yozlaşmış yapının basın yoluyla topluma yansması neticesinde yerleşik dini organizasyonlara yönelik sorgulama ve eleştiriler de gelişmiştir. Katolik din adamlarının korumasındaki çocuklara cinsel taciz, çeşitli ülkelerde Katolik kilisesi tarafından yönetilen yurtlarda şiddet, Katolik kilisesi himayesindeki kimsesiz çocukların İngiltere ve İrlanda'dan Avustralya'ya taşınarak ailelerinden koparılması, Chicago Katolik kilisesinin karıştığı yüklü finansal yolsuzluklar, pek çok Amerikan kilisesinde ruhban sınıfının çeşitli şekillerde yürüttüğü suistimal, İngiltere'deki Metodist rahipler arasında cinsel sapkınlıklar, bazı Pentekostal kiliselerin karıştığı finansal suçlar, İngiltere Kilisesinde ırkçılık; pek çok Hristiyan kilisesinde kadınların istismarı/sömürülmesi gibi Hristiyan kiliselerinde görülen skandallar, istismarlar ve problemler yeni dini organizasyonlara yönelmeye ivme kazandırmış, dolayısıyla bu hareketlilik, farklı ve yeni olan dini formlara dair araştırmaları hızlandırmıştır.²¹

Yasakçı yaklaşımlar, haksız rekabetler, yaşanan güvensizlik ortamı, ekonomik ve sosyal gelişmeler ve değişmeler, beklediğini geleneksel dinde bulamayan insanlar ve dünyada yaşanan hızlı bilgi alış verişi ve daha birçok sebep yeni dini akımların oluşmasına ve gelişmesine ortam hazırlamıştır. Yukarıda söylenenler ışığında YDH'nin ortaya çıkış sebeplerinden bazıları şu şekilde sıralanabilir:

²¹ Uluç, Ö., *a.g.e.*, s.82-83.

Sekülerleşme, subjektivizm, kayıtsızlık, aşınmışlık, bireycilik, hazcılık, küreselleşme, çoğulculuk, hızlı değişim.²²

2.3. Yeni Dini Hareketlerin Genel Özellikleri

YDH'nin genel özelliklerine bakıldığında, bu hareketlere dinsel protesto hareketleridir denilebilir.²³ Kutsalın yeniden algılanışına bağlı olarak ortaya çıkan dinsel bir meydan okumaya dayanır.²⁴ Yürürlükte olan dini inanç ve devlet otoritesine karşı çıkarlar. Amaçları yeni bir din kurmaktan öte, geleneksel dinin inanç ve ibadet şekillerini değiştirmektir. Mezhep taraftarları için önemli olan kendi inanç ve uygulamalarıdır. Bu oluşumlar bir bakıma yeni, garip düşünceleri savunan ve topluma uzaklaşmış insan grupları olarak ta görülebilir. Yeni dini akımlar olarak adlandırdığımız akımlar kapalı topluluklardır. Bunları dışarıdan anlamak çok zordur. Yeni dinsel hareketler kendilerini kurumsal dinin yenileştiricisi olarak görürler. Gerçek kurulumun kendi inançlarıyla olacağını düşünürler ve üyelerine de öyle telkinde bulunurlar. Bu hareketler çoğunlukla bilinçli ve düzenli teşkilat yapısına sahiptirler. Genellikle karizmatik bir liderin önderliğinde devam eder. Bazen karizmatik liderler sosyal düzenin yeniden yapılanmasının kaynağı haline gelir.²⁵

Yeni hareketlerin bir özelliği şimdi ile ilgilenmesidir. İnsanların sıkıntılarının çözümünü yakın ya da uzak geleceğe ertelemeyip çözüm öneren ve dogmatik ve metafizik konulardan öte yaşanan tecrübe ile ilgilenen büyüsel ve hümanist karakterli akımlardır. Böyle bir anlayış ise gü-

²² Özkan A. R. , *a.g.e.*, ss. 31-45.

²³ Bryan Wilson, *Sosyolojik Açıdan Mezhepler*, Çev: Doç. Dr. Ali İhsan Yitik, Doç. Dr. Bülent Ünal, İz Yayıncılık, İstanbul, 2004, s. 14.

²⁴ Wilson B., *a.g.e.*, s. 27.

²⁵ Wilson B., *a.g.e.*, s. 27.

nümüz rasyonalist ve pragmatist insanına cazip gelmektedir.²⁶

Yeni mezhepler geleneksel dinin kurtuluş anlayışı ve yöntemini beğenmezler. Onlar mekanik ibadet anlayışına karşıdırlar. Çünkü onlara göre bu durum dinin tekelci otoritesinin temelidir. Bu oluşumlar ibadetlerin yerine getirilişinde bireye geniş özgürlük alanı tanır. Yeni dini gruplar üyelerinin farkında olduğu bir takım değerleri ve uygulamaları olan gruplardır. Aslında mezhepler toplumdaki imtiyazsız sınıflarında bir ifadesi sayılır. Tabandan tavana çalışan bir sistemleri vardır. Bireyselliğin önem kazandığı öznel arkadaşlık gruplarıdır. Bu akımlarda genellikle eşitlik fikri vardır, ayrıcalığı kabul etmezler. Yeni dini akımlar dostluk cemiyetleri olmalarına karşın günümüzde çoğu oluşumların büyük organizasyonlar şeklinde örgütlendikleri görülür.²⁷

Bu tür hareketlerin ortaya çıkmasındaki en önemli etkenlerin, özellikle Eski ve Yeni Ahit kaynaklı kıyametçi anlayışlardır. Bu grupların liderlerinin çoğu ya mesih olduğunu ya da Tanrının yeryüzündeki enkarnasyonu olduğunu düşünürler. Bununla birlikte bu gruplarda sadece kendilerinin kurtuluşa erecekleri, gruptan ayrılacakların Tanrı'nın gazabına uğrayacakları şeklinde özellikle karizmatik grup lideri tarafından yapılan psikolojik baskılardan da bahsetmek gerekir. Özellikle Eski ve Yeni Ahit'te bulunan bazı metinlerin bağlamından koparılarak, yeryüzünde yaşananları, geçmişe dönük olarak kutsal metinlerce doğ-

²⁶ Yitik, Ali İhsan, "Hint Menşe'li İnançların Türkiye'deki Faaliyetleri", *Türkiye'deki Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmî Toplantı*, Edt. Ömer Faruk Harman, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2005, s.342.

²⁷ Wilson B., *a.g.e.*, ss. 32-33.

rulandığını göstermeye çalışmak bu gruplarda görülen ortak özelliklerdendir.²⁸

Barker yeni dinî hareketlerin önde gelen özelliklerini şöyle sıralamıştır:

1- Geleneksel dinlerden farklı bir yapı ve söyleme sahip olmaları itibarı ile “yeni” olmaları, yerleşik dinden farklı olmalarına karşın söylemlerinde coşkun bir dinî, ruhî, felsefi yönlerinin olması yönüyle de “dinî” olmalarıdır.

2- Üyelerinin üreme yoluyla değil de din değiştirme yoluyla kazanıldığı belirtilmekte ve bu üyelerin bütün din değiştirenlerde olduğu gibi arzulu, adanmış ve fanatik tipler olduğu vurgulanmaktadır.

3- 1970’lerde ortaya çıkan yeni dinî hareketlerin üyeleri, iyi bir eğitime sahip olan orta sınıf genç yetişkinlerden oluşmakta ve toplumun genelinden ayrıldıkları vurgulanmaktadır.

4- Çoğu kez karizmatik otoriteyi kullanan bir kurucu veya lider vardır ve erkek veya bazen kadın olan bu lider, gelenek veya kanunlar tarafından kuşatılmamıştır.

5- Yerleşik dinlerin nesiller boyunca ifade etmeye çalıştığı ‘hakikat’ın daha anlaşılabilir versiyonlarına sahip olduklarını iddia etmektedirler.

6- Grup bilincine dayalı olarak “biz” ve “onlar” ayrımı yapılır. Bu ayrıma göre “onlar” kötüyü temsil ederken “biz” doğru ve güzeli temsil etmektedir.

7- Son olarak yeni dinî hareketlerin söylemlerine karşı toplumun genelinde kuşku, belki de düşmanlık söz konusudur.²⁹

²⁸ <http://yenisafak.com.tr/arsiv/2005/mayis/24/dusunce.html>
(06.07.2011)

Cemaatler kuvvetli bir *biz* duygusuna sahiptirler. Savunulan düşünce ve inanç yapısında *biz* duygusuyla hareket ederler. Çoğu durumda cemaatler aile arkadaş gibi kurumların önüne geçer. Üyeler mutlak bir bağlılıkla hareket ederler. Grubun çıkarı kişiden bile önce gelir. Çünkü bu yeni oluşumlar meşruiyetlerini kutsal metinlere dayandırır ve kendilerini Tanrının seçilmiş yegâne temsilcileri olarak görürler.³⁰

Bu tür yeni akımların bireye ve topluma sağladığı önemli yararlar da vardır. Boşlukları doldurmaları, zaafılar üzerine kurulmaları, toplumdaki bazı açıklıkları kapatmaları sosyal bir çözülmeye engel olmaktadır. Bireylerin psikolojik olarak tatmini sağlanmasıyla manevi boşluğun bir şekilde doldurulması toplum ve birey sağlığı açısından önemlidir. Diğer taraftan yeni dini gruplara katılım bireylerin sorumluluk bilincini kazanmalarını sağlaması, toplumda değeri ve yeri olduğu hissini vermesi açısından da son derece önemlidir. Genel olarak toplumdaki değişim ve gelişmenin sonucunda ortaya çıkan YDH'de karışık teolojik konulardan ziyade deneyime, özellikle de mistik deneyime önem verilmektedir. Bu bakımdan YDH geleneksel dinlerin karmaşık ve örgütlü inanç sistemlerine oranla daha sade ilkelere sahiptir. Kutsal ve metafizik olanla doğrudan ilişki kurmayı hedefleyen bu yaklaşımda ruhsal deneyimler ön plandadır.³¹ Yani, YDH kişinin ruhsal gelişimine vurgu yapmakta bu yönüyle de belli bir takım dini dogmalar ye-

²⁹ Barker, *a.g.e.*, s.11.

³⁰ Wilson, B., *a.g.e.*, ss. 36-37.

³¹ Mustafa Arslan, "Değişim Sürecinde Yeni Dindarlık Formları: 'Yeni Çağ' İnanışları Örneği", *Değerler Eğitim Dergisi*, 4 (11) 2006, s. 14.

rine bireyin ihtiyaçlarına önem vermektedir.³² Üyelerine hayatın anlamı, eşyanın tabiatı gibi temel sorulara bazı cevaplar sunmakta, dini ve felsefi bir dünya görüşü önermekte, yine onlara ilişkin bilgi, ruhsal dinginlik ve iç huzur, kendini yani öz benliğini ortaya çıkarma, manevi yönden olgunlaşma ve gelişme gibi elde edilebilir bazı yüksek gayeler için vasıta ve imkanlar sağlamaktadır.³³

Bu akımların en önemli özelliklerinden birisi de eklektik olmalarıdır. Bu yapılarda aslında yeni bir şey söylenmemektedir. Yüzyıllar önce ortaya çıkmış felsefelerden, ya da dinlerden alınan görüşler yeni bir sunumla insanların karşısına çıkarılmıştır.³⁴

2.4. YŞT'nin Yeni Dini Hareketlerle İlgisi

YŞT YDH'nin Kökenlerini Esas Alan Tipoloji merkezli tasnifler açısından Batı Kökenli hareketler arasında yer almaktadır. Yine bu tasnife göre, Hristiyan kökenli akımlar arasında sayılmaktadır. Ahlaki ve Manevi Gelişim Yöntemlerini Esas Alan Tipoloji tasnifleri bakımından, karizmatik bir lidere sahip olması yönüyle YŞT'yi *monistik* gruplar içinde değerlendirmek mümkündür. Dünyaya Karşı Tutumları Esas Alan Tipoloji tasnifleri yönüyle de YŞT'yi dünyayı benimseyenler grubuna dahil etmek olasıdır.

³² Clarke, Peter B., "New Religions as a Global Phenomenon", *Encyclopedia of New Religious Movement*, Editor, Peter B. Clarke, Routledge Publishing, New York, 2006, s. 9; Arslan, s. 17.

³³ Kirman, "Yeni Dini Hareketleri Tanımlama Problemi ve Tipolojik Yaklaşımlar", *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, C. 3 (2003), s. 32.

³⁴ Epstein, Perle, *Kabala*, Çev: Nusret Karayazgan, Şiyma Barkın, Dharma Yayınları, İstanbul, 2000, s. 23. ayrıca bu konuda bkz. Cihangir Gener, *Ezoterik-Batını Doktrinler Tarihi*, Gece Yayınları, Ankara, 1995, s. 2.

YŞT'de YDH'de gördüğümüz özelliklerin önemli bir kısmı bulunmaktadır. Örneğin YŞT karizmatik bir lidere sahiptir. Yine YŞT modernliğin getirdiği sorunlara sunmuş olduğu önerilerle de YDH ile benzerlik içindedir. Ayrıca YŞT tarafından dünyanın sonunun yaklaştığının vurgulanıyor olması bir başka benzerlik konusudur. YDH'ye göre de dünyanın sonuna yaklaşmış bulunmaktadır. Diğer taraftan aynı YDH gibi YŞT de tek kurtuluş yolunun kendilerinde olduğunu ileri sürmektedir. Burada işaret ettiğimiz şu kısa birkaç husus bile YŞT'nin YDH içerisinde değerlendirilmesine imkan vermektedir.

3. MİSYONERLİK VE YŞT'NİN MİSYONERLİKLE İLGİSİ

Biz bu bölümde misyonerlik faaliyetlerini incelerken “misyon”, “misyoner”, “misyonerlik”, “misyonerlerin yetiştirilmesi”, “misyonerlerin yaptıkları faaliyetler”, “misyonerlerin kullandıkları metotlar”, “misyonerlerin faaliyetlerine karşı alınması gerekli tedbirler” gibi daha önce pek çok çalışmada üzerinde durulan konuları tekrar ele almayacağız. Bu konular hakkında sadece genel bilgiler verip, bu bilgiler ışığında YŞT'nin misyonerlikle varsa bir ilgisi onu ortaya koymaya çalışacağız.³⁵ Bunu yaparken de daha zi-

³⁵ Misyonerlik konusunda örnek olarak şu çalışmalara müracaat edilebilir. Harman, Ömer Faruk, “Genel Olarak Misyonerlik”, *Türkiye’de Misyonerlik Faaliyetleri*, Ensar Neşriyat, 2005, ss.25-30; Aydın, Mehmet, “Misyonerlik Faaliyetleri ve Türkiye”, *Türkiye’de Misyonerlik Faaliyetleri*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2003, ss.7-19; Erdem, Mustafa, *Milli ve Manevi Bütünlüğümüzü Tehdit Eden Tehlike! Misyonerlik*, Türk Diyanet Vakfı-Sen Eğitim Yayınları, Ankara, 2003; Gündüz, Şinasi, “Misyonerlerin Çalışma Yöntemleri”, *Türkiye’de Misyonerlik Faaliyetleri*, ss.351-378; Gündüz, Şinasi, *Misyonerlik*, Diyanet İşleri Başkanlığı, Yayınları, Ankara, 2005; Hökelekli, Hayati, “Gençleri Misyonerliğe Karşı Korumaya Önlemler”, *Türkiye’de Misyonerlik Faaliyetleri*, ss.433-445). Aydın, Mahmut, *Çağdaş Misyonerlik Faaliyetleri ve Türkiye’de Misyonerlik Faaliyetleri*, Kaktüs Yayınları, 2002; Gündüz, Şinasi, *Misyonerlik ve Hristiyan Misyonerleri*, İstanbul, Kaktüs Yayınları, 2002; Güngör, Erol, *Türkiye’de Misyonerlik Faaliyetleri*, İstanbul, Ötüken Yayınevi, 1999; Küçük, Abdurrahman, “Misyonerlik ve Türkiye”, *Türkiye’de Misyonerlik Faaliyetleri*, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1996; Ayverdi, Semiha, *Misyonerlik Karşısında Türkiye*, İstanbul, 1969; Günay, Nasuh, *Günümüz Türkiye’sinde Misyonerlik Faaliyetleri*, Isparta, 2006; Kırşehirlioğlu, E., *Türkiye’de Misyoner Faaliyetleri*, İstanbul, 1963; Küçük, Abdurrahman, “Türklerin Anadolu’da Azınlıklara Dini Hoşgörü (Ermeni ve Yahudi Örneği), *Milli Bütünlüğümüzün Kaynakları: Asya’dan Anadolu’ya taşınanlar*, Atatürk Kültür Merkezi Baş-

yade Hıristiyan misyonerlik faaliyetleri üzerinde duracak ve bazı örnekler vereceğiz.

3.1. Misyon, Misyoner ve Misyonerlik Kelimelerinin Anlamı

Misyonerlik, bir dinin yayılması için gösterilen faaliyetler anlamına gelmektedir. Misyon da, misyonerlik faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesine hizmet etmesi amacıyla kurulan müesseselerdir. Misyoner ise; bu misyonlarda görev alan kimselere verilen isimdir.

3.2. Misyonerlik Faaliyetinde Bulunan Dinler

Misyonerli Dinler belli sınırlara bağlı olmayan mesajını her tarafa ve herkeze yaymaya çalışan dinlerdir. Belli bir bölgeye belli bir gruba bağlı olan başkalarına aktarılmayan dinler ise misyonersiz dinlerdir. Misyonerliğin bu genel anlamının yanında bir de özel anlamı bulunmaktadır. Aslında, misyonerlik deyince zihinlerde çağrışım yapan da genellikle bu anlamıdır. O da, Hıristiyan misyonerlerin Hıristiyanlığı yaymak için gösterdikleri faaliyetlere verilen isim olmasıdır. Yani, misyonerlik deyince akla daha ziyade Hıristiyan dininin yayılması için gösterilen çabalar gelmektedir.

Misyonerlik deyince her ne kadar Hıristiyanlık adına yapılan faaliyetler akla gelse de, başka dinlerin de misyonerlik faaliyetlerinde bulundukları bilinmektedir. Örneğin Budizm'de de misyonerlik vardır. Budda öğrencilerini

kanlığı Yayınları, Ankara, 1997; Sezer, Ayten, *Atatürk Döneminde Yabancı Okullar 1933-1938* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara, H. Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, 1994; *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri*, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2004; *Dinler Tarihçileri Gözüyle Türkiye'de Misyonerlik*, Türkiye Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara, 2005.

Dhamma'nın yayılması misyonuyla civar bölgelere gönderirken şöyle demiştir: "Keşişler! Halkların takdisi, mutluluğu, dünyaya merhamet, tanrıların ve insanların refah, mutluluk ve takdisi için yola çıkın." (Vinaya Piteka, 1.21). Yine, öğrencilerini misyon göreviyle çeşitli yörelere gönderen Marı'nın bizzat kendisinin de inanç sistemini yaymak amacıyla Hindistan'a ve Batı Çin'e seyahatler düzenlediği görülmektedir. Aynı şekilde Hinduizm'in birçok modern yorumunda da dinsel öğretilerin tüm insanlara ilan edilmesi oldukça önemli bir görev olarak kabul edilmektedir.³⁶ Öte yandan İslam'ın tebliğ adı altında din yayma faaliyeti bulunduğu malumdur. Görüldüğü gibi, diğer dinlerden de misyonerlik faaliyeti yapanlar bulunmaktadır.

Hristiyanlar, geleneksel olarak misyonerlik faaliyetinin daha İsa-Masih zamanında başladığını ileri sürmektedirler. Bunun sebebi Matta İncili'nin 28. babı 19-20. cümlelerinde kayıtlı bulunan ve İsa-Masih'e atfedilen "İmdi, siz gidip bütün milletleri şakirt edin, onları Baba-Oğul-Ruhülkudüs adıyla vaftiz edin. Size emrettiğim her şeyi yerine getirmelerini onlara öğretin..." diye devam eden ifadelerdir. Bu emri alan Havarilerin dünyanın değişik bölgelerine gittikleri bilinmektedir. Bu anlamda havariler de ilk misyonerler olmaktadır.

Her ne kadar Hristiyanlar, Hristiyanlığın diğer insanlara iletilmesi konusunda referanslarını Yeni Ahit'te yer alan ve İsa'ya atfedilen bazı metinlere dayandırsalar da, Hristiyanlık tarihinde ilk sistematik misyonerlik faaliyeti-

³⁶ Bu konuda bkz. Gündüz, Şinasi, "Misyonerlik, İslâm ve Dinsel İfade Özgürlüğü", *Tezkire: Düşünce, Siyaset, Sosyal Bilim Dergisi*, Yıl 11, S.24, Ocak/Şubat 2002, s.49.

nin Pavlus'la başladığı görülür.³⁷ Pavlus'tan sonra da, pek çok Hristiyan misyonerlik faaliyetine devam etmiştir. Bu meyanda Anadolu toprakları ve Roma toprakları misyonerlik faaliyetinin yapıldığı ilk coğrafyalar olarak zikredilebilir. Azerbeycan ve Ermenistan da bu arada hatırlanmalıdır. MS. 313'de Kostantin Hristiyanlığa sempati duymaya başlamış ve İstanbul'u başşehir yapmıştır. Zaten onun Hristiyanlığa sempati duymasından sonradır ki, ilk defa Hristiyanlar kendilerine tanınan hürriyetlerin rahatlığı içinde ve bir devlet desteği ile sıkıntısız bir şekilde Hristiyanlığı yaymışlardır. Böylece, Roma hakimiyetinde olan, örneğin Şam, Mısır, Habeşistan, Yemen ve Anadolu'da Hristiyanlığı propaganda edebilecekleri merkezlere sahip olmuşlardır. Sonraki dönemlerde, Hristiyan misyonerlerin yoğun çabalarıyla, Hristiyanlık Avrupa, Kuzey Afrika ve Asya'da hızla yayılmıştır. Ortaçağda kurulan Fransızkanlar, Agustinanlar ve Cizvitler gibi tarikatlara mensup kesişler, Hristiyanlığın yayılması faaliyetinde aktif rol oynamışlardır.

Burada önemli bir husus gözden kaçmamalıdır. Bilindiği gibi, erken dönemlerden itibaren, Hristiyan dünyası kendi içinde parçalanmış ve birliğin sağlanabilmesine yönelik bazı konsiller toplanmıştır. Bunlardan en önemlileri MS. 325'deki İznik Konsili ve MS. 451'deki Kadıköy Konsili'dir. Özellikle Kadıköy Konsili'nden sonra ayrılıklar iyice artmış ve Ermeniler, Habeşliler, Kiptiler, Süryaniler gibi Monofizit adı verilen gruplar ana kiliseden kopmuşlardır. Hristiyanlık, uzun bir dönem bu problemleri yaşamış ve işin doğrusu bu dönemlerde, öncelikle, kendi için-

³⁷ Gündüz, Ş., "Misyonerlik, İslâm ve Dinsel İfade Özgürlüğü", ss.52-53.

deki mezhepler arası misyonerlik faaliyetlerini yaşamıştır. İleride ortaya çıkacak büyük bölünmeler de işin bir başka boyutunu oluşturmıştır.

3.3. Misyonerlik Faaliyetleriyle İlgili Bazı Rakamlar

State of Religion Atlas'daki rakamlara göre Hristiyan misyonerlik teşkilatı günümüzde tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar yoğun bir faaliyet içerisinde. Yaklaşık olarak, 4.000 den fazla misyoner kuruluşu 308.000 tam gün çalışan misyoner ve yıllık 9.6 milyar dolar bütçe ile misyonerlik aktivitesinde bulunmaktadır.

Misyonerler yabancı ülkelerde vaaz başta olmak üzere, ev projeleri, okullar, hastaneler, bilgisayarlar, iletişim sistemleri, kilise organizasyonları gibi daha pek çok alanda faaliyet göstermektedirler. Bu misyonerlerin büyük bir kısmı Avrupa ve Amerika kökenlidir. Örneğin, 1990'ların başında ülkelerinin dışında görev yapan 300.000'den fazla misyoner bulunmaktaydı. Bunlardan bir kısmının ülkelere göre dağılımı şöyledir: 69.000 Amerika'dan, 32.000 İspanya'dan, 26.000 İtalya'dan, 25.000 Fransa'dan, 22.000 Almanya'dan, 12.000 Kanada'dan, 11.000 Hollanda'dan, 9.000 Belçika'dan, 10.000 İrlanda'dan.³⁸

O dönemlerde bu misyonerlerin en fazla gittikleri ülkelerden ilk onu ve buralara giden misyonerlerin sayısı ise şu şekildedir: Brezilya'ya 27.000, Amerika Birleşik Devletleri'ne 20.000, Fransa ve Zaire'ye 15.000, Arjantin ve Güney

³⁸ Barrett, D. D., AD 2000 Global Monitor, August 1991", *The State of Religion: A Concise Survey of World Religion Through International Maps*'in içinde, Eds. Joanne O'brien and Martin Palmer, Simon & Schuster, New York, s.45.

Afrika'ya 12.000, İtalya Meksika ve Filipinler'e 10.000, Venezüella'ya 8.000.³⁹

Bu rakamlar değişik Hristiyan mezheplerine mensup kiliselerin öncelikli ve ağırlıklı olarak kendi aralarında yoğun bir misyonerlik faaliyeti içerisinde olduklarını ortaya koymaktadır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Pavlus'un zamanından beri Hristiyan misyonerler sürekli olarak dünyanın değişik bölgelerinde görülmüşlerdir. Durum böyle olmasına rağmen, son zamanlarda Hristiyan misyonerlerin çok az bir kısmının başka dinlerin bulunduğu ülkelere gittikleri görülmektedir. Geriye kalan büyük kitle ise daha ziyade kendi yaşadıkları ülke insanına yönelik misyonerlik faaliyetiyle meşgul olmaktadır.

Bunun sebebi; her ne kadar genelde halkın çoğunluğu Hristiyan görünse de, bugün Batı insanının birçoğunun Hristiyanlıkla ilişkisinin çok zayıf olmasıdır. Günümüzde muhafazakarlığıyla ünlü İngiltere'de bile kiliseye bağlı olan Hristiyanların oranı yüzde onun altındadır. Bu oran diğer Avrupa ülkeleriyle ABD'de de çok fazla değişmemektedir. Üçüncü Dünya Hristiyan halklarıyla ve yeni Hristiyanlaştırılan bölgelerdeki bağlularıyla nisbeten sıkı ilişki içinde olan kilise, Hristiyanlığın vatanı gibi görülen Batı'da gittikçe yalnızlaşmakta, Batı insanının Hristiyan öğretilere ve yaşam tarzına fazla rağbet etmediği görülmektedir.⁴⁰ İşte bu nedenle Hristiyan misyonerleri kendilerine hizmet zemini olarak öncelikle Hristiyanların yaşadıkları coğrafyaları seçmektedirler.

³⁹ *The State of Religion*, s.44.

⁴⁰ Gündüz, Ş., "Misyonerlik, İslâm ve Dinsel İfade Özgürlüğü", ss.57-58.

Öte yandan, yine 1990'ların ilk yıllarında çeşitli ülkelerdeki 100 bin kişiye düşen misyoner sayısı da şöyledir: Kenya, Nabibya ve Papa New Guinea'da 90; Uruguay ve Yeni Zelanda'da 60; Arjantin, Zaire, Venezüella ve Zambiya'da 35; Brezilya, Kanada, Meksika, Avustralya, İtalya, Fransa, İrlanda, Norveç, Danimarka, Angola ve Güney Afrika'da 15, İspanya, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İsveç, Mısır, Hindistan, Rusya ve Türkiye'de 10.⁴¹

1993 yılında yapılan geniş çaplı bir araştırmanın sonuçlarına göre, daha o tarihlerde bile, radyo ve televizyon kanalıyla yapılan Hristiyan yayınları 260 ülkeye ulaşmaktadır. Bu ülkelerdeki insanların sayısı yaklaşık olarak 1.6 milyar civarındadır.⁴² Buna karşın, karşılaştırma açısından bakıldığında aynı dönemde radyo ve televizyonla yapılan İslamî yayınların 120, Bahâîlerin 70, Budistlerin 30, Hindu-larının de 20 ülkeye ulaştığı görülmektedir.⁴³

Yine o tarihte Hristiyan misyonerlerin yaptıkları yıllık yardımın %38'i şahsî yardım, %34'ü sağlık ve eğitim yardımı, %10'u acil yardım (deprem gibi), %3'ü teknik yardım, %3'ü insan hakları, %12'si de diğer yardımlar şeklinde verilmiştir. Bu tarihte yapılan yardımların bazı ülkelere göre dağılımı ise şu şekildedir: Amerika Birleşik Devletleri'ne 256 milyon dolar, Almanya'ya 177 milyon dolar, İngiltere'ye 110 milyon dolar, Danimarka'ya 65 milyon dolar, İrlanda'ya 21 milyon dolar.⁴⁴

Hristiyan misyonerlerinin bir ülkeye yaptıkları yardımın boyutlarını göstermesi bakımından Sovyet Rusya çar-

⁴¹ *The State of Religion*, s.44.

⁴² *The State of Religion*, ss.48-49.

⁴³ *The State of Religion*, ss.48-49.

⁴⁴ *The State of Religion*, s.50-51.

pıcı bir örnektir. Sovyet Rusya'nın dağılmasından hemen sonra hem Rusya'da gözle görülür bir şekilde misyonerlik faaliyetleri artmıştır. Bugün Rusya'da sadece 300'den fazla değişik Amerika'lı misyoner grubu aktif olarak faaliyette-dir. Bunlara diğer bölgelerden gelen gruplar da ilave edildiğinde rakam oldukça büyümektedir. Misyonerlerin Rusya'daki çabalarının sonunda, eskilerin restarosyanının yanı sıra, yeni Ortodoks, Katolik, Protestan kiliseleri ile diğer küçük gruplara ait kiliseler açılmış bulunmaktadır.⁴⁵ Rusya'da sadece 1990 ve 1993 yılları arasında Ortodoks Hristiyan kilisesine 10 milyon kişi katılmıştır. Rusya'nın parçalanıp dağılmasından sonra misyonerlik faaliyetleri için her yıl -5.000 yeni kilisenin ve 500 yeni misyonerlik acentasının açılması dahil- 300 milyar dolar harcanmıştır.⁴⁶

Bu rakamlar misyonerlik için harcanan paraların miktarının hangi noktalara ulaştığını göstermesi bakımından düşündürücüdür.

Bilindiği gibi, en yoğun misyonerlik faaliyetinde bulunan kiliselerden birisi Katolik kilisesidir. Katolik kilisesi ve onun başında bulunan Papa'nın faaliyetleri hakkında vereceğimiz bilgiler, Hristiyan misyonerlerinin faaliyetlerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Katolik kilisesinin merkezi Roma'dadır. Katolik kilisesi aynı zamanda müstakil bir devlettir. Vatikan Devleti 1 milyar'dan fazla Katoliğe 1.5 milyon profesyonel papaz, hemşire, rahip, dinî lider ve diğer görevlileri vasıtasıyla hizmet vermektedir.

Katolik kilisesi hükümetlere ve uluslararası kuruluşlara resmi anlamda diplomatik temsilci gönderen tek dini yapı-

⁴⁵ *The State of Religion*, 108-109.

⁴⁶ *The State of Religion*, s.45.

lanmadır. Bu çerçevede, son zamanlarda açtığı, Romanya, Kırgızistan ve Moğolistan'dakiler de dahil olmak üzere, Vatikan'ın 141 ülkede büyük elçisi bulunmaktadır. Aslında, Vatikan aralıksız diplomatik ilişkilerde bulunan dünyanın en eski kuruluşlarının başında gelmektedir.

Vatikan'ın değişik coğrafyalarda yaşayan Katoliklere hizmet veren 1.5 milyon profesyonel görevlisinin dört bin kadarı merkezi ve idari görevleri yürütmektedirler. Bunlardan bin tanesi devlet merkezinde, yani Roma'da bulunmakta ve televizyon-radyo gibi görsel ve işitsel yayınlar ile dünyanın pek çok ülkesine dağıtılan yazılı yayınların gerçekleştirilmesinde görev yapmaktadırlar. Geriye kalan uzman görevliler de dünyanın muhtelif yerlerinde Vatikan'ın görüşlerini yaymak için uğraşmaktadırlar. Bu çerçevede Vatikan'ın dünyanın her tarafında görev yapan 2355 piskoposu bulunmaktadır. Bunlar her beş yılda bir Vatikan'a gelerek Papa'ya bulundukları bölge hakkında hazırladıkları raporları sunmaktadırlar. Onların arasından da Kardinaller tayin edilmektedir. Kardinallerin sayısı son rakamlara göre 155'dir. Bu kardinallerden, örneğin 37'si İtalya'da, 11'i Amerika Birleşik Devletlerinde, 9'u Fransa'da, 7'si Brezilya'da, 6'sı İspanya'da, 5'i Almanya'da, 4'er tanesi de Arjantin, Kanada, Hindistan ve Polonya'da bulunmaktadır. Papa da bu Kardinallerin arasından seçilmektedir⁴⁷.

Katolik kilisesinin bu geniş teşkilatı yeryüzünün her tarafına Katolikliği yayabilmek için büyük imkanlarla çalışmaktadır. Bu teşkilatın, diğer çalışanları gibi, başında bulunan Papalar da yoğun bir şekilde faaliyet göstermekte, bu meyanda pek çok ülkeyi ziyaret etmektedirler.

⁴⁷ *The State of Religion*, ss.109-110.

Örneğin, 1979 yılından 1993 yılına kadar o dönemde Papa'nın resmî olarak ziyaret ettiği bazı ülkeler ve seyahat sayısı şu şekildedir: Kuzey Amerika'ya 4, Güney Amerika'ya 15, Amerika'nın merkezine 6, Afrika'ya 41, Avrupa'nın değişik ülkelerine 31, Asya'ya 9, Avustralya; Fiji; Yeni Zelanda; Papa New Guinea; Solomon Adaları; Endonezya; Filipinler ve Türkiye'ye 1'er kere.⁴⁸

En üst seviyeden yapılan bütün bu ziyaretler Katolik kilisesinin aktif bir şekilde misyonerlik faaliyeti içerisinde bulunduğunu göstermektedir.

Bizim 1993 senesinde yapılan bir araştırmayı baz alarak verdiğimiz bu rakamlar o tarihlerdeki misyonerlik faaliyetlerinin ne kadar yoğun ve kapsamlı olduğunu ortaya koymaktadır. Gününümüze kadar geçen sürede bu faaliyetlerin katlanarak büyüdüğüne ise şüphe yoktur. Biz burada özellikle geçmiş tarihlerden bir örnek araştırmayı seçerek, o tarihlerde böylesine yoğun olarak sürdürülen misyonerlik faaliyetlerinin artık günümüzde hangi noktalara geldiğini düşündürmek istedik. Burada üzerinde duramayacağımız Protestan misyonerlerin ve özellikle de küçük gruplara ait misyonerlerin çok aktif olduklarını da ayrıca altını çizerek belirtmeliyiz.

Biz burada araştırmamızı doğrudan ilgilendirmediği için misyonerlerin faaliyetleri sırasında takip ettikleri metotlar üzerinde durmayacağız. Ama en azından şunu belirtmeliyiz ki, misyonerler bulundukları yere göre mevzii metotlar ve stratejiler geliştirmek konusunda profesyonelce davranırlar. Bu bağlamda dünya olaylarını ve teknolojisini çok yakından takip ederler. Bu çerçevede, son zamanlarda uydu vasıtasıyla yapılan televizyon yayınları misyonerlik

⁴⁸ *The State of Religion*, ss.46-47

çalışmalarına ayrı bir ivme kazandırmıştır. Böylece, günümüzde Hristiyan misyonerlik faaliyetleri pek çok ülkedeki evlerin içine girmiş durumdadır. Bu arada internet vasıtasıyla yapılan faaliyetler de gözardı edilemeyecek boyutlara ulaşmış bulunmaktadır.

Günümüzde artık eskiye oranla askeri işgaller sonucu ortaya çıkan sömürgecilik azalmış bunun yerine ekonomik, siyasal, kültürel, askeri vb. alanlarda gücü elinde bulunduran uluslararası kuruluşların kurdukları denetim mekanizmaları ile yeni bir sömürü şekli ortaya çıkmıştır. Bu alanın yeni aktörleri de uluslararası finans kurumları ve her türlü medya organı ile sosyal ve siyasal kuruluşlardır.

Yine bizim burada üzerinde durmayacağımız konulardan birisi de misyonerlik faaliyetlerine karşı alınması gereken tedbirlerdir. Bu konuda söylenecek çok şey bulunabilir. Ama biz burada da yine bir hususu belirtmeden geçemeyeceğiz. O da şudur: Misyonerlikle mücadelede iktisadi kalkınmışlık seviyesi önemli bir etkidir. İktisaden kalkınmamış ülkelerde misyonerlerin yoğun bir faaliyet içerisinde oldukları bilinmektedir.⁴⁹

Ne kadar iyi bir eğitim verilirse verilsin, iktisadi kalkınmayı gerçekleştiremeyen, sanayileşmiş ülkelerle yarışamayan, milli gelirin fertler üzerinde dağılımını hakça sağlayamayan ülkeler misyonerlik faaliyetlerine karşı savunmasız kalmaktadırlar. Örneğin, Dünya Bankası rakamlarına göre, kişi başına milli gelir Lüksemburg'ta 41.210, İsviçre'de 40.630, Japonya'da 39.640 dolar seviyesinde iken Türkiye'de son zamanlarda 9-10.000 dolar civarındadır.

⁴⁹ Bu konuda bkz. Yasdıman, H. Ş., "Misyonerlik Üzerine", *İfade: Kültür-Sanat-Edebiyat*, s.21.

Özellikle de gençlerin özentileri ya da ihtiyaçları bulunmaktadır. Eskiden lüks olan şeyler zamanla ihtiyaca dönüşmektedir. Bunları elde edemeyen ve iyi bir eğitim de alamayan gençler, maddi destek vaadiyle, her türlü telkine açık bulunmaktadırlar. Gençlerin telkine açık bırakılmaları ise ileride telafisi mümkün olmayan sıkıntıları ülkelerinin başlarına getirmek için büyük bir potansiyel tehlike oluşturmaktadır.⁵⁰

3.4. YŞT'nin Misyonerlik Faaliyetleriyle İlgisi

YŞT elindeki bütün imkanları misyonerlik faaliyetlerinde kullanan bir teşkilattır. Misyonerlerin yetiştirilmeleri için okullar açmış, yatırımlar yapmıştır. YŞT üyelerine inançlarını yaymaları konusunda teşvikte bulunmakta, bunun için İsa döneminde çekilen sıkıntıları örnek olarak göstermektedir. Bu hizmetlere koşturanların en yakınlarından bile zaman zaman muhalefet görebilecekleri, ama bunların kendilerini ümitsizliğe düşürmemesi gerektiği yönünde telkininde bulunmaktadır. YŞT üyelerine "Siz zaten bu iyi haberi benimsemiş durumdasınız, bunu başkalarıyla paylaşmak sorumluluğu

⁵⁰ Misyonerlerin bütün ülkelerde özellikle genç kuşaklara yöneldiği artık bilinen bir husustur. Bu durum sadece Türkiye için söz konusu değildir. Örneğin Kırgızistan'la ilgili verilen bilgilerde gençler arasında Hıristiyanlığın büyük bir hızla yayıldığı, üniversite gençlerinin maddi açıdan desteklendiği, onlara burs vb. değişik imkanlar sağlandığı yer almaktadır. Bu bölge ile ilgili endişeler dile getirilirken, Kırgız Türklerinin de, tıpkı Lübnanda olduğu gibi, din bakımından çeşitli gruplara ayrılacakları, sonuçta da arkası kesilmeyecek iç savaşlara girişecekleri ifade edilmektedir. Bu konuda bkz. Erşahin, Seyfettin "Türkistan'da Misyonerlik Faaliyetleri: Kırgızistan Örneği", *Diyanet: İlmi Dergi*, C.34, S.3, Temmuz-Ağustos-Eylül 1998, ss.95-114. Özellikle bkz.107-108.

altındasınız.”⁵¹ diyerek yönlendirmektedir. Dolayısıyla, bugün kapı kapı vazetme faaliyeti misyonerlik faaliyetlerinin sadece bir parçasıdır. İleride faaliyetlerini ele aldığımızda görüleceği gibi, YŞT pek çok kanaldan insanlara ulaşmaya çalışan, propaganda imkanlarını en yoğun şekilde kullanan bir teşkilattır.⁵²

⁵¹ Matta, 24:14.

⁵² YŞT'nin misyonerlik konusundaki görüşünü görmek için örnek olarak bkz. *Tapınma Birliği*, Kule Kitapları, İstanbul, 1995, ss.169-175.

BİRİNCİ BÖLÜM

YŞT'NİN TARİHSEL GELİŞİMİ

1. YŞT'NİN ARKA PLANI, ORTAYA ÇIKIŞI, GELİŞİMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU

1.1. Teşkilatın Arka Planı

1.1.1. Yehova'nın Şahitleri İsminin Kaynağı

Kutsal Kitap'ta Yehova evrenin yaratıcısı, mutlak güce sahip Tanrı'nın özel ismi olarak kullanılmaktadır. Buna göre, Yehova Tanrı'nın ebedi ismidir.⁵³ YŞT bu ismin orijinal İbranice metinlerde yaklaşık 7000 defa geçtiğini ileri sürmektedir. Örneğin bu metinlerden birisi şöyledir: "Ben Yehova'yım, ismim odur."⁵⁴ YŞT buna rağmen tercümelerde Yehova ismi yerine büyük harflerle RAB kelimesi yazıldığını belirtmektedir. Dolayısıyla tercümelerde Yehova ismine yer verilmemektedir. YŞT tercümelerle ilgili bu türden tenkitlerden sonra, şahitlerle Yehova ismi arasında bir ilgi kurmaktadır.

YŞT'nin beyanına göre, Yehova'nın Şahitleri adlandırması şahitlerin hem Yehova hem de O'nun Tanrılığı ve amaçları hakkında şahitlikte bulunduklarını gösteren tanımlayıcı bir isimdir. YŞT, Yehova'nın Şahitleri isminin İşaya'nın 43. babında geçen bir metne dayandığını söyler. Bu bapta dünya sahnesinin bir mahkeme salonu gibi tasvir edildiğini belirtir. Bu sahnede bütün ulusların tanrılarına, haklı olduklarını iddia ettikleri davalarını kanıtlayabilmek üzere, şahitlerini getirmeleri söylenir. Şayet bunu yapamaz-

⁵³ Çıkış, 3:15.

⁵⁴ İşaya, 42: 8. Bu konuda bkz. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s. 4.

larsa, o takdirde Yehova'ya şahitlik edenleri dinlemeleri ve hakikati kabul etmeleri gerektiği ifade edilir ve böylece bir çağrıda bulunulur.⁵⁵

Bu metinden hareketle, YŞT Tanrı'nın kendisine hizmet edenlere şöyle dediğini kaydeder: "RAB diyor: Siz şahitlerim ve seçtiğim kulumsunuz, ta ki, bilip bana inanasınız ve ben O olduğumu anlayasınız; benden önce Allah olmadı ve benden sonra olmayacak. Ben RAB'im; ve benden başka kurtarıcı yoktur."⁵⁶

YŞT Yehova'nın Şahitleri'nin bu metinde geçen şahitlerimsiniz ifadesinden yola çıkarak bu ismi kullandıklarını bildirmektedir.

1.1.1.1. Adem'den Beri Yehova Şahitleri

YŞT şahitlerin tarihin çok eski dönemlerinden beri var olduklarını söyler. Buna göre, Yehova Tanrı'nın, İsa'nın doğumundan önceki binlerce yıl boyunca da şahitleri bulunmaktaydı. YŞT İbraniler kitabının 11. babında imanlı kişilerin bazılarının adlarının sayılmasından sonra, İbraniler 12:1'de şunlar söylenmektedir der: "Bu kadar büyük şahitler bulutu etrafımızı kuşatmış olduğundan her ağırlığı ve bizi kolayca saran günahı bırakarak, imanı başlıyan ve tamamlayan İsa'ya bakarak biz de önümüze konulan koşuyu sabırla koşalım." YŞT, bu metinden yola çıkarak, şahitlerin tarihinin çok eskilere dayandığını ileri sürer.

İsa'nın Oontius Pilatus'a "Ben bunun için doğmuşum ve bunun için dünyaya geldim ki, hakikate şehadet edeyim" sözlerini dikkate sunan YŞT bu metinle şahitler arasında ilgi kurar. Yine İsa'nın "sadık ve hakiki şahit" diye

⁵⁵ Bu konuda bkz. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s. 5.

⁵⁶ İşaya, 43: 10-11.

adlandırılmasını gündeme getiren YŞT buradan da yine şahitler ile İsa arasında bir bağ kurar ve şahitlerin İsa zamanından beri varlığına malzeme olarak kullanır.⁵⁷

İsa'nın öğrencilerine "Ruhülkudüs üzerinize gelince, kudret alacaksınız; Yerusâlim'de; bütün Yahudiye'de, Samiriye'de ve dünyanın en uzak yerine kadar şahitlerim olacaksınız."⁵⁸ sözlerini de şahitliğin çok eskilere dayandığı hususunda bir delil olarak kullanan YŞT, aslında şahitliği Adem peygamber dönemine kadar götürür. İlk şahidin de Adem'in oğlu Habil olduğunu ifade eder.⁵⁹ Biz bu konuya ileride tekrar döneceğiz.

1.2. Teşkilatın Ortaya Çıkışı

Yehova'nın Şahitlerinin tarihi, yaklaşık olarak, yüzyılı aşkın bir süre önce başlamaktadır.⁶⁰ Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, aslında kökleri Habil'e kadar dayanan Yehova'nın Şahitleri'nin son günlerdeki bakiyesi Russell tarafından organize edilmiştir.

1.2.1. Teşkilatın Birinci Başkanı: William Henry Conley

William Henry Conley (1840-1897) sanayici ve hayır sever bir adamdır. Sarah Shaffer (1841-1908) ile evlenir. Onunla birlikte dini kurumlara maddi destek sağlar. William'ın matbaa işlerinde 10 yıllık tecrübesi olduğu söylenir. Ayrıca o büyük ticari şirketler sahibidir.

⁵⁷ Yuhanna, 18: 37; Vahiy, 3: 14.

⁵⁸ Resüllerin İşleri, 1: 8. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s. 5.

⁵⁹ Bu konuda bkz. Ünal, Semih Turgay ve Akdamar, Anibal, *Türkiye'de Laiklik İlkesi ve Yehova'nın Şahitleri*, İstanbul, 1983, s.87.

⁶⁰ *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, Kule Kitapları, İstanbul, Ağustos 2000, s.6.

Conley'in evinde sık sık toplantılar düzenlenir. Aynı zamanda evi ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarının karşılandığı bir mekandır. Bu ev bir Beytel gibi çalışır. İsa'yı Anma Yemeğiyle ilgili toplantılardan birisi de evinde onun düzenlenir.

Conley yeni oluşturulan Zion's Watch Tower Tract Society'nin ilk başkanlığını yapar. Başkanlığı 1881'den 1884'e kadar devam eder. Bu tarihte Russell cemiyetin başına başkan olarak seçilir.⁶¹ Conley'in ölümünden sonra Cemiyet kendisini sahiplenmez ve onunla ilgilenmez.

1.2.2. Teşkilatın İkinci Başkanı: Charles Taze Russell

Teşkilatın kurucusu olarak daha ziyade, anne-babası İskoç-İrlanda karışımı olan ve Protestan Presbiteryan, yani reformcu bir kiliseye tabi bulunan Charles Taze Russell bilinir.⁶² Russell 16 Şubat 1852'de Amerika'nın Pennsylvania eyaletinin Pittsbourgh şehrine bağlı Allegheny bölgesinde doğar.⁶³ Elimizdeki onun çocukluk dönemiyle ilgili bilgilere göre, o daha küçük yaşta iken çok dindar bir kadın olan annesi tarafından Rabbin işine vakfedilir.⁶⁴ Russell'ın okul

⁶¹ Cemiyetin adı 1896'da Watch Tower Bible and Tract Society şeklinde değiştirilir. Daha sonra da bu isim Jehovah's Witnesses'a dönüştürülecektir.

⁶² Günay, Misak, *Gerçeği Bilelim*, Zafer Matbaası, İstanbul, 1984, s.228. Ailesi tarafından bu mezhebin görüşleri doğrultusunda yetiştirilen Russell'ın daha sonra Adventistlerle de ilişkisi olmuştur. O bu ilişkileri nedeniyle, ileride tenkit edilecek ve bu grubun etkisinde kaldığı ileri sürülecektir. Russell'ın Adventistlerle ilişkisi için bkz. Paşaoğlu, Sarkis, *Tarih ve Kutsal Kitap Işığında Yehova Şahitleri*, Lütuf Yayıncılık, İstanbul, 1998, ss.29-31; Günay, Misak, *Gerçeği Bilelim*, Zafer Matbaası, İstanbul, 1984, s.228; Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.50.

⁶³ *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s.6.

⁶⁴ Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.50. Rabbe vakfetme olayının örneği I. Samuel 1:1-11'de bulunmaktadır. Burada görüldüğü gi-

yaşamı çok uzun sürmez. Dokuz yaşına kadar daha çok özel öğretmenlerin gözetiminde eğitim görür. Dokuz yaşına geldiğinde ise annesini kaybeder. Böylece, erken yaşlardan itibaren kendisine ilk defa Presbiteryen görüşleri aşıl原因 ve böylece dinsel yönlendirmede bulunan rehberinden mahrum kalır.⁶⁵

Annesinin ani ölümü Russell'in üzerinde önemli etkiler meydana getirir. O artık yaşamın anlamıyla ve insanın geleceğiyle ilgili pekçok sorunun cevabını arar olur.⁶⁶ Annesinin ölümü üzerine kesintiye uğrayan eğitimiyle babası ilgilenmeye başlar. İçinde bulunduğu psikolojik sorunlar ve diğer bazı nedenler dolayısıyla ilkokuldan sonra eğitimine son verir.⁶⁷

Russell 11 yaşlarında Okuldan ayrıldıktan sonra bir konfeksiyon mağazası bulunan babasının yanında çalışmaya başlar.⁶⁸ Annesinin telkinleriyle etkisi altında kaldığı

bi Samuel daha doğmadan önce annesi tarafından Rabbe vakfedilmiştir. Dolayısıyla, doğacak çocukların Rabbe vakfedilmesi eski tarihlerden beri uygulanarak gelen bir gelenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

⁶⁵ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.29.

⁶⁶ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30. Bu dönemde Russell'in fazlasıyla sıkıntı çektiği anlaşılmaktadır. Onun çocukluk yıllarının fırtınalar içinde geçtiğiyle ilgili yorumlar ve görüşler için bkz. Günay, M., *a.g.e.*, s.228. Russell'in bu zor dönemini ele alan bazı yazarlar bir kısım iddialarda bulunmaktadırlar. Bu iddiaların birisinde şöyle denilmektedir: "C.T. Russell ufak yaşlarda gördüğü hayaller ve korkular içinde, kendisini bir takipte sandığından ruhi bir rahatsızlık göstermiştir. Bu hastalığın Paranoya olduğu sarulmaktadır." Bkz. Tanyu, Hikmet, Yehova Şahitleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1980, s.30.

⁶⁷ Tümer, Günay, Yeni dökümanlar Işığında Yehova Şahitleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1987, s.23; Tanyu, H., *a.g.e.*, s.30; Günay, M., *a.g.e.*, s.228.

⁶⁸ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, ss.29-30.

Prespiteryen görüşleri 12 yaşına kadar muhafaza eden Russell bu arada Mukaddes Kitabı da çokca okur. Hatta kendisi hakkında sıradışı olarak kabul edilmiş ve nakledilmiş olaylar arasında, babasının onu bir gece saat ikide Mukaddes Kitabı bir konkordans yardımıyla okurken bulduğu da yer alır⁶⁹.

Russell'ın takip eden yıllarda cehennem düşüncesinden fazlasıyla etkilendiği ve bu düşünceden ürktüğü görülür. Bu nedenle, onun 14 yaşında duvar ve köşe başlarına tebeşirle yazılar yazıp, cehennemden kurtuluş için tövbe çağrıları yaptığı söylenir.⁷⁰ Ayrıca Russell'ın kader öğretisini de kabullenemediği ifade edilir. Bütün şüphelerine rağmen, yine de o Tanrı'ya inanmaya devam eder.⁷¹ Arayışları sonunda, başkalarını da davet ettiği, kişisel tövbeyi yapar ve küçük yaştan itibaren bağlı kaldığı Presbiteryen Kilisesi'nden ayrılır.⁷² Arkasından da daha hür görüşlü bulunduğu Congregational Church'e katılır.⁷³

Bu arada ticaretle de uğraşmaya devam eden Russell 15 yaşına geldiğinde babasının iş ortağı olur.⁷⁴ 16-17 yaşların-

⁶⁹ Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.50; Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30.

⁷⁰ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30.

⁷¹ Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.50. Aynı yerde Russell'ın bu arayış döneminde kendisini ve inançlarını muhakeme ederken şöyle düşündüğü kayıtlıdır: "Ebediyen işkence edileceklerini önceden bilen ve kaderlerini tayin ederek insanları yaratan böyle bir Tanrı, hikmetli, âdil ve sevgi dolu olamaz O zaman onun standardı herhangi bir insaninkinden daha aşağı seviyede olur." İşte Russell'ın bütün bu arayışları sırasında yine de Tanrı inancını muhafaza ettiği ifade edilmektedir.

⁷² Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30.

⁷³ Ünal, S.T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.50; Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30.

⁷⁴ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30.

da yeni kilisesinin öğretileri hakkında da şüpheye düşer.⁷⁵ Bu huzursuzluk onu Kongregasyonalist kiliseden koparır ve sonunda Russell “Hristiyan Gençler Birliği”nin (Young Men’s Christian Association/YMCA) üyeleri arasında yer alır.⁷⁶

Russell’ın “gerçeği” arayarak geçirdiği bu yıllarla ilgili birçok anekdot bulunur. Bunların birisinde şu olay nakledilir: “Günün birinde Russell bir bılardo salonunda bulunurken, şüpheli ve alaycı biri onun inançlarını eleştirmeye başlar. Tabii genç Russell da kendi inançlarını savunup, bu kişinin yanlıgısını kendisine göstermek için tartışmaya koyulur. Bir ara bu alaycı kişi, Russell’i şaşkına çeviren şöyle bir soru yöneltir: ‘Kalvinizm’in sevgi olan Tanrı’sı nasıl olur da milyonlarca insanı ta başlangıçtan cehennem için seçmiş olabilir?’ Bu soru karşısında afallayan genç Russell ne cevap vereceğini bilemez ve susar.”⁷⁷

Bu olaydan sonra Russell, Kutsal kitaba olan imanını ve güvenini kaybederek gerçeği İslamiyet, Budizm ve Şintoizm gibi Doğu dinlerinde aramaya koyulur. Bu arayışlarında da hayal kırıklığıyla karşılaşan Russell, 17 yaşlarında Kutsal Kitaba ve birçok kilise inancına karşı imanını tamamen yitirmiş bir şekilde şüpheli biri olup çıkar. Sonuçta da Russell dinsel arayışlarını bir kenara bırakır ve kendisini tamamen ailesinin ticaret işlerine verir⁷⁸. İlerleyen yıllarda Russell babasıyla birlikte ticari faaliyetlerine devam eder. O henüz 20 yaşlarında iken mağazaları ülke çapında yayılır.

⁷⁵ Kızılırmak, Hasan Hüseyin, “Yahova Şahitleri”, *Aksiyon Dergisi*, Ekim 1998, Yıl 4; S.202, ss.17-23; Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30.

⁷⁶ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30.

⁷⁷ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30.

⁷⁸ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, ss.30-31; Ünal, S.T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.51.

Sürekli olarak açtıkları 399 yeni yeni şubelerle ticari faaliyetlerini büyütürler.⁷⁹

İşte Russell'ı bir yandan ticari faaliyetlerine devam ettiği diğer yandan da manevi boşluk içinde bulunduğu bu dönemde, ilerideki yaşantısını tamamıyla etkileyip, değiştirecek yeni gelişmeler beklemektedir.

1870'lerin başında şimdi Pittsburgh'un (Pennsylvania, ABD) bir bölgesi olan Allegheny'de o zamanlar pek dikkat çekmeyen bir grup Mukaddes Kitabı incelemeye girer. Charles Taze Russell bu grubun öncülüğünü yapmaktadır. Böylece Russell'ın arayışları onu Mukaddes Kitap üzerinde derin araştırmalara götürür. 25 yaşına geldiğinde dükkanını satan Russell kendisini vazetme işine adanır ve servetini de bu yolda kullanır. 1877'de Barbour ile birlikte "Üç Dünya ve bu Dünya'nın Hasadı" başlıklı kitabı yayınlar. 1878'de Barbour'dan aralarında çıkan anlaşmazlık üzerine ayrılır. Bunun üzerine seyahatlerine ara vererek 1879'da "Zions Watctower and Herold of Christ's Presence" başlıklı dergiyi yayınlamaya başlar. 1880'e doğru Mukaddes Kitabı inceleyen küçük grup sayesinde yakın eyaletlerde birçok cemaat kurulur.

Vazetme faaliyetlerinin sonucunda 1879-1880 senesinde cemaat sayısı otuza çıkar. Son günlerde yaşadıklarına inanan Russell ve çevresindekiler ücretsiz broşürler dağıtmaya başlarlar. 1881'de Zion's Watch Tower Tract Society oluşturulur, 1884'de ise Zion's Watch Tower Society resmen kurulur. Russell başkanlığına getirilir. Böylece dernek Russell'ın başkanlığında tüzel bir kişilik kazanır.

⁷⁹ Paşaoğlu, S., *a.g.e.*, s.30. Russell'in ticarete gösterdiği başarının daha sonra kuracağı dinsel teşkilatın düzen ve gelişimini tesiste önemli katkısının olduğu ifade edilmiştir. Bkz. aynı yer.

1909'a doğru Teşkilatın merkez bürosu Brooklyn'de (New York) bugün bulunduğu yere taşınır. Basılı vaazlar gazetelere verilir; 1913 yılı geldiğinde bunlar Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Avrupa'da çıkan 3.000 gazete-de, dört dilde yayımlanır olur. Milyonlarca büyük ve küçük kitap ile el ilanı dağıtılır. 1912 yılında "Yaratılışın Fotodramı" üzerinde çalışmalar başlar. Bu yapıt 1914'te gösterime girer ve her gün 35.000 kişi tarafından izlenir

Bütün bu yoğun faaliyetlerin sebebi kritik zaman denilen dönemin yaklaştığı ile ilgili inançtır. Mukaddes Kitabı inceleyen Charles Taze Russell'ın 1876'da yazdığı, "Milletlerin Zamanları: Ne Zaman Sona Eriyor?" başlıklı yazısında "Yedi vakit MS. 1914'te sona erecektir" denilmektedir. Bu zamanın gelmekte olduğuna inanan Russell ve çevresindekiler çok hızlı hareket etmeleri gerektiğini düşünmekteydiler. Bu nedenle, Russell binlerce km'lik yolculuklar yapar. Vaazları gazetelerde yayınlanır. 2 milyon km yol gider, 30.000'den fazla vaaz verir, 50.000 sayfadan fazla yazı yazar.

Bu arada Russell kendisine yapılan suçlamalar nedeniyle mahkemelere de çıkar. Ahlaksızlık, mucizeli buğday satışı, klasik dilleri bilmemesi gibi bir takım konularda suçlanır.

1916'da russel bir tren yolculuğu sırasında hayatını kaybeder.⁸⁰ Russell'ın 1916'da ölümünden sonra, bir liderlik krizi meydana gelir nihayet derneğin yeni başkanı Joseph Rutherford olur.

⁸⁰ Bütün bu konular için bkz. Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, ss.51-62. Russell, misyonerlik için çıktığı Teksas yolculuğunda, 31 Ekim 1916 tarihinde, trende ölmüştür. Bu konuda bkz. The Biography of Pastor Russell, <http://www.heraldmag.org/olb/>, Bible Students' Library, updated January 20, 2004.

1.3. Teşkilatın Gelişimi

1.3.1. Teşkilatın Diğer Başkanları ve Faaliyetleri

1.3.1.1. Teşkilatın Üçüncü Başkanı: Joseph Franklin Rutherford

Russell'ın 1916 yılında ölümünden sonra ertesi yıl Joseph F. Rutherford (1869-1942) teşkilatın başkanlığına getirilir. İleride Joseph F. Rutherford Yehova Şahitleri ile ilgili organizasyonlarda ve doktriner gelişmelerde önemli rol oynayacaktır.

Charles Taze Russel'in ve çevresindekilerin hem faaliyetleri hem de yayınladıkları eserler bir hukukçu olan Rutherford'un ilgisini çeker. Çok geçmeden kendisini şahitler arasında bulur. Rutherford 1906 yılında vaftiz olur, 1907 yılından itibaren de Tarassut kulesi dergisinin hukuk danışmanlığını yapmaya başlar. 1917 yılında başkan olmadan önce seyahatlerden sorumlu ihtiyar olarak görev yapmaktadır.

Erken gelen başkanlığı sıkıntı doğurur ve Rutherford'un çok geçmeden dernek yönetim kurulu üyeleri ile problemleri başlar. Yetkileri azaltılmaya çalışılır, fakat bir sonuç elde edilemez. Bu krizin sonunda dernekte büyük bir bölünme meydana gelir. 1919 yılında yedi de bir üye dernekten ayrılır, 1931 yılına gelindiğinde ise bu rakam yüzde yetmiş beşlere ulaşır. 1917-1931 yılları arasında kaybedilen kişi yaklaşık 50.000'dir. Ayrılanlar faaliyetlerine yeni bir isim altında devam ederler. Rutherford başkanlığında kalanlar ise adlarını Yehova'nın Şahitleri olarak değiştirirler. 1918 yılında, bazı yayınlardan dolayı, Rutherford ve altı arkadaşı hapsedilir.

Rutherford döneminde birçok değişiklik olur. *The Watchtower*'ın yanında *The Golden Age* (bugünkü adı

Awake/Uyanı) dergisi yayımlanır. Evden eve şahitlik etme işine daha fazla önem verilir. Merkezîyetçi bir sistem kuru-larak, tek tek, kapı kapı gezerek vaaz veren üyelerin, dü-zenli bir şekilde rapor vermeleri sağlanır. Haftalık ibadet toplantılarının bir parçası olarak kamu ile iletişim için eği-tim programları uygulanır. Mesih'in görünmez dönüş tari-hi 1914 olarak ilan edilir. Mesih'in çarmıha gerilerek değil, ağaçta can verdiği ileri sürülür. Tanrı'nın kötülere karşı savaşının, yani Armagedon'un başlangıcının, Mesih'in bin yıllık saltanatına yakın olduğu bildirilir. Şahitlere Noel ve doğum günleri, ulusal bayrakları asma, geleneksel kutla-malar ve ulusal marşlar gibi konularda taktikler verilir.

1931'de teşkilatın ismi "Yehova'nın Şahitleri", 1935'te ibadethanelerin adı "Krallık Salonu" olarak belirlenir. 1920'ler ve 1930'larda radyo şahitlik işinde geniş çapta kul-lanılır. 1933'e doğru, Mukaddes Kitaba dayalı vaazlar ya-yımlamak üzere 403 radyo istasyonunda faaliyet gösterilir. Evden eve ziyaretlerde insanlara, portatif gramofonlardan Mukaddes Kitaba dayalı konuşmaların ses kayıtları dinleti-lir. Mukaddes Kitabın hakikatine ilgi gösterenlerle evlerin-de Mukaddes Kitap incelemeleri yapılmaya başlanır.

Rutherford hayatı boyunca yirmi bir kitap yazar. Yakla-şık 400 milyon kitap ve kitapçık dağıtımı onun döneminde olur. 1920'lerde önemli üye kayıplara rağmen, Rutherford başkan olduğu yaklaşık 25 yıl boyunca (1916-1942) derne-ğin üye sayısının 6 misline çıkmasını sağlar. Rutherford 1942'de ölür.

1.3.1.2. Teşkilatın Dördüncü Başkanı: Nathan H. Knorr

Rutherford'un görevini Nathan H. Knorr devralır (1942-1977). Knorr, Bethlehem, Pensilvanya'da doğar. 16

yaşındayken, İncil öğrencilerine ilgi göstermeye başlar. Bağlı olduğu kiliseden 1922 yılında ayrılır. 4 Temmuz 1923 tarihinde bir İncil Öğrencisi olarak Frederick W. Franz tarafından vaftiz edilir. Zamanla Franz ve Knorr çok yakın arkadaş olurlar. Knorr, 6 Eylül 1923 tarihinde Brooklyn Tarasut kulesi merkezinde gönüllü olarak çalışmaya başlar, Eylül 1932 yılında da buranın başına getirilir. 11 Ocak 1934 tarihinde, 28 yaşındaki Knorr yönetici kadrosuna seçilir ve ertesi yıl da başkan yardımcısı yapılır. Ocak 1942 yılında, Knorr başkan olur. Knorr 1953 yılında Audrey Mock ile evlenir.

Onun döneminde yoğun bir eğitim programı başlatılır. Knorr eğitime odaklanır; bir ofis alınır. İncil araştırmaları ve toplum önünde konuşma özelliğini kazandıracak bir okul için çalışmalar başlar. Gelişmiş kurslar açılır, düzenlemeler yapılır. Knorr 24 Eylül 1942 tarihinde, yabancı ülkelerde hizmet edecek, misyonerler yetiştirmek için başka bir okul kurulmasını önerir. Öneri yönetim kurulu tarafından oybirliği ile kabul edilir. Böylece, Gilead ismi verilen misyoner okulu 1 Şubat 1943 te açılır.

Knorr, birçok ülkede yeni şubelerin oluşturulması için de çaba gösterir. 1942 yılında, başkan olduğunda, dünya çapında 25 şubesi olan teşkilatın 1946'da, İkinci Dünya Savaşı'na rağmen, şube sayısı 57'ye yükselir. Sonraki 30 yıl içinde ise şube sayısı 97 olur. Bu arada daha önce hiçbir cemaatin bulunmadığı ülkelerde yeni cemaatler oluşur.

Knorr zamanında kan naklinin yasak olması ile ilgili görüş üzerinde durulur. Knor'un ölümünden önce teşkilatta onun katılımıyla yapılan son değişikliklerden birisi de, Brooklyn'deki merkezde bulunan Yönetim Kurulunun genişletilmesidir. 1976'da yönetimle ilgili sorumluluklar, Yö-

netim Kurulunun, hizmet konusunda yılların deneyimine sahip üyelerinden oluşan çeşitli heyetler arasında bölüştürülür. Knorr 8 Haziran 1977'de beyin tümöründen ölür.

1.3.1.3. Teşkilatın Beşinci Başkanı: William Franz

Knorr'un yerine Fred William Franz (1893-1992) geçer. Franz Covington/Kentucky'de doğar. Liseden 1911'de mezun olur. Presbiteryen vaiz olmaya karar verir. İncil'i Yunanca olarak okuduğu Cincinnati Üniversitesi'ne gider. Charles Taze Russell'ın bazı eserlerini okuduktan sonra, İncil öğrencileri ile ilgilenmeye başlar. 30 kasım 1913'te İncil öğrencisi olarak vaftiz edilir, 1914'te de üniversiteden ayrılır. Franz hemen hemen bütün vaktini bir misyoner olarak Hristiyanlığı yaymaya adanır.

1926'da, topluma yönelik yayınlar için bir yazar olur ve İncil araştırmacısı olarak kadroya katılır. Franz başkan olmadan önce, 1945 yılından 1977 yılına kadar, aynı derneğin başkan yardımcılığını yürütür. O 1978'te başkanlığına Knorr'un gectiği Yehova'nın Şahitleri Yönetim Kurulu'nun da bir üyesi olarak görev yapar. Başkanlığı 1972-1982 arasındadır.

Franz, Anonim olarak hazırlanan Kule dergisi ve İncil'in yeni tercümesinin hazırlanmasında, önde gelen isimlerdendir. O teşkilata başkanlık yapan en eski üyedir. Onun bazı modern dillerin yanında İbranice, Aramice ve Yunanca bildiği de söylenir. Hristiyanlığın dini liderlerinden birisi ve bir İncil bilgini olarak da tanımlanır.

Son yıllarında oldukça zayıflayan Franz 1992 de 99 yaşında New York Brooklyn'de hayatını kaybeder.

1.3.1.4. Teşkilatın Altıncı Başkanı: Milton Henschel

Milton Henschel, Pomona, New Jersey doğumludur. Babası, Herman George Henschel, 1920'lerde şahitlere büyük yardımlarda bulunan bir kimsedir. YŞT'ye ait çiftlikler ve buralarda çalışan personel için önemli katkılar sağlar, rehberlikte bulunur. Hatta teşkilata daha fazla yardımcı olmak üzere ailesiyle birlikte 1934 yılında Brooklyn, New York'a taşınır.

Milton, 1934 yılında vaftiz edilir, 1939 yılında tam zamanlı personel olarak faaliyetlere iştirak eder. Aynı yıl matbaa işleri ile ilgilenen Nathan H. Knorr'a sekreter olarak atanır. Knorr 1942 yılında başkan olduktan sonra da Henschel onun asistanı olarak kalır. Henschel 150 kadar ülkeyi Knorr ile beraber gezer. 1945 yılında 25 yaşında olmasına rağmen uluslararası etkinliklere konuşmacı olarak katılır.

Henschel 1947 yılında B. V. Amburgh'un ölümünden sonra yönetim kuruluna seçilir. 1956 yılında, Gilead'da okumuş ve Venezuela'da misyonerlik yapmış olan Lucille Bennett ile evlenir. 1960'ta faaliyetlerin onda birini denetlemek üzere görevlendirilir.

1963'de Liberya'da gözaltına alınır. Henschel 1992'de teşkilatın başkanı olur. 2000 yılına kadar bu görevde kalır. Yerine Don A. Adams geçer. Henschel 82 yaşında 2003 tarihinde vefat eder. Öldüğü sene 2003'e kadar yönetim kurulu üyeliğinde kalır.

1.3.1.5. Teşkilatın Yedinci Başkanı: Don Alden Adams

Don Alden Adams 1925'te Amerika Oak Park, Illinois'de doğar. Ailesi kiliseye bağlı büyük bir ailedir. Önce annesi, Yehova Şahitleri'ne ilgi gösterir. Onun bu ilgisi çocukları da etkiler. Babası ise önceleri bu teşkilata

ilgi duymaz, ama o da çok geçmeden teşkilatın içinde kendini bulur ve vaftiz edilerek şahitler arasına katılır.

Tam zamanlı bir vaiz olarak hizmet eden Adams, 1944'ün sonlarında Yehova Şahitleri'nin dünya merkezi Brooklyn'e hizmet etmeye davet edilir. 1960'larda, Adams, bölge yöneticisi olarak görev yapar. Merkeze bağlı ofislerin defterlerini kontrol etmek için çeşitli ülkeleri ziyaret eder. Sonra dünya misyonerlik faaliyetlerini yönetir.

Milton G. Henschel'in 2000'de görevinden ayrılmasından sonra Adams, teşkilatın başkanı olur. Don Alden Adams bugün YŞT'nin yönetim kurulu başkanlığını yürütmektedir.

1.3.1.6. Yönetim Kurulu

Bu göreve gelenler, kendi istekleri ile ayrılmadıkça ölünceye kadar görevlerinde kalmaktadırlar.⁸¹ Teşkilatın Yönetim Kurulu'nu oluşturan üyelerin zaman zaman sayıları değişmektedir. Örneğin bu rakam 1974-1980 arası 18'dir. Zaman zaman da bu rakam 12-15 arasında değişmiştir.⁸² YŞT 2010 Aralık ayından beri 7 kişilik bir kurul tarafından yönetilmektedir. Başkanları Don Alden Adams'tır. Son Haliyle Yönetim Kurulu şu kişilerden oluşmaktadır:

- Samuel Herd (1999)
- Geoffrey Jackson (2005)
- M. Stephen Lett (1999)
- Gerrit Lösch (1994)
- Anthony Morris (2005)

⁸¹ Bu teşkilatın sadece Yönetim Kurulu'ndaki üyeleri değil, aynı zamanda bütün idari görevlerde bulunan üyeleri ölünceye kadar görevlerinde kalmaktadırlar.

⁸² Kızılırmak, H. H., *a.g.d.*, s. 26.

- Guy H. Pierce (1999)
- David H. Splane (1999)

Geçmişte görev yapmış ve hayatını kaybetmiş üyeler ise şu şekildedir:

- Carey W. Barber (1977–2007)
- John E. Barr (1977–2010)
- William Lloyd Barry (1975–1999)
- John C. Booth (1974–1996)
- Charles J. Fekel (1974–1977)
- *Frederick William Franz* (1944–1992)
- *George D. Gangas* (1971–1994)
- *John O. Groh* (1965–1975)
- *Milton George Henschel* (1947–2003)
- *William K. Jackson* (1971–1981)
- Theodore Jaracz (1974–2010)
- Karl F. Klein (1974–2001)
- *Nathan Homer Knorr* (1934–1977)
- Martin Pöetzinger (1977–1988)
- Albert D. Schroeder (1974–2006)
- *Grant Suiter* (1941–1984)
- *Thomas J. Sullivan* (1932–1974)
- *Lyman Alexander Swingle* (1945–2001)
- Daniel Sydlik (1974–2006)⁸³

⁸³ Governing Body members, http://en.wikipedia.org/wiki/Governing_Body_of_Jehovah%27s_Witnesses (Erişim Tarihi, 25.04.2011).

1.3.2. Mahkemeler, Tutuklamalar

Şahitler özellikle 1930'lu ve 1940'lı yıllarda faaliyetleri nedeniyle birçok kez tutuklandılar. Konuşma, basın, toplanma ve tapınma özgürlüklerinin korunabilmesi için mahkemelerde mücadele ettiler. Amerika Birleşik Devletleri'nde, Şahitlerin alt mahkeme kararlarını temyize götürmeleri, ABD Yüksek Mahkemesinden 43 lehte karar almalarıyla sonuçlandı. Benzer şekilde, başka ülkelerdeki yüksek mahkemelerden de olumlu kararlar çıktı.⁸⁴

Bu kararlardan sonra şahitler daha rahat hareket ettiler ve faaliyetlerini hızlandırdılar. Bazı ülkelerdeki açılan davalarda verilen beraat kararlarına rağmen, günümüzde bazı ülkelerde hala şahitlere yasaklamaların devam ettiği ve faaliyetlerinin engellenmeye çalışıldığı görülmektedir.

1.3.3. YŞT'nin Önceki Yıllara Ait Hizmet Yılı Faaliyet Raporlarından Bazı Rakamlar

YŞT her sene başında bir önceki seneye ait faaliyet raporu yayınlamaktadır. Bu raporda o sene içindeki aktivitelerin ve bunların arkasından elde edilen sonuçların bir dokümanı verilmektedir.

Nisan 1990'da yayınlanan Kule Kitapları: Dinsel Serisi'nin 112. kitabında YŞT'nin dünya çapındaki 1989 Hizmet Yılı Faaliyet Raporu'ndaki rakamlara göre, 1989 senesinde toplam 212 ülkedeki Yehova'nın Şahitleri'nin sayısı 3.787.188, cemaat sayısı ise 60.192'dir. Bu tarihte vaftiz edi-

⁸⁴ Mahkemelerde kazanılan bu zaferler açısından, Profesör C. S. Braden *These Also Believe* adlı kitabında Şahitler hakkında şunları demiştir: "Onlar yurttaşlık haklarının korunması uğrunda yaptıkları mücadeleyle demokrasiye olağanüstü bir hizmette bulunmuş oldular, çünkü Amerika'daki tüm azınlık gruplarının haklarının güvence altına alınmasında büyük payları oldu."

len kişi sayısı 263.855, Kutsal Kitap tetkikine katılanlar 3.419.745, Yıllık Anma Yemeği'nde hazır bulunanlar da 9.479.064 kişidir.⁸⁵

1 Ocak 1996'da yayınlanan Kule dergisindeki YŞT'nin dünya çapındaki 1995 Hizmet Yılı Faaliyet Raporu'ndaki rakamlar ise şöyledir: 1995 senesinde toplam 232 ülkedeki Yehova'nın Şahitleri'nin sayısı 5.199.895, cemaat sayısı 78.620, vaftiz edilen kişi sayısı 338.491, Kutsal Kitap tetkikine katılanlar 4.865.060, Yıllık Anma Yemeği'nde hazır bulunanlar 13.147.201 kişidir.⁸⁶

1 Ocak 2005 senesine baktığımızda bu tarihte yayınlanan Kule dergisindeki Yehova'nın Şahitleri'nin dünya çapındaki 2004 Hizmet Yılı Faaliyet Raporu'nun sonuç bölümünde şu rakamların yer aldığını görmekteyiz: O sene toplam 235 ülkedeki Yehova'nın Şahitleri 6.513.132, cemaat 96.894, sene boyunca vaftiz edilen 262.416, sene içinde Kutsal Kitap tetkikine katılan 6.085.387, Yıllık Anma Yemeği'nde hazır bulunan 16.760.607'dir.⁸⁷

Bu raporlardan çıkan sonuca göre, YŞT dünya genelindeki faaliyetlerini, 15 sene içinde hemen hemen ikiye katlamıştır.

1.4. Günümüzdeki Durum

Yehova'nın Şahitleri'nin 1870 yılında Pennsylvania'da Mukaddes Kitabı incelemeye başlayan küçük grubundan bugüne gelinceye kadar pek çok değişiklik olmuştur. 2000'li yıllarda artık dünyanın her tarafında faaliyet göste-

⁸⁵ Bkz. *Kule Kitapları: Dinsel Seri, 112. Kitap*, Yayımlayan: Mete Süer, İstanbul, Nisan 1990, s.17.

⁸⁶ *Kule*, İstanbul, 1 Ocak 1996, C. 7, S. I, s. 15.

⁸⁷ *Statistics: 2004 Report of Jehovah's Witnesses Worldwide*, http://watchtower.org/statistics/worldwide_report.htm

ren 90.000'e yakın cemaatiyle büyük bir yapı meydana gelmiştir. Önceleri yayınlarını başka kuruluşlarda bastırmak zorunda kalan şahitler, 1920'de bazı yayınlarını kiradıkları matbaalarda basmışlardır. 1927'den itibaren ise artık Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc.'in mülkü olan, Brooklyn'deki (New York) sekiz katlı basımevi yayınların basıldığı adres olmuştur. Bu tarihten sonra burada çok daha fazla yayın üretilmiştir. Şimdilerde başka basımevleri ve büroların da içinde yer aldığı komplekslerde bu faaliyetler sürdürülmektedir.

Gönüllü işçilerden oluşan şahitler çok küçük ödeneklerle, masraflarını karşılayacak kadar bir parayla basım işlerinde görev almaktadır. Basımevlerinde çalışan bu gönüllü işçiler teşkilata ait konutlarda kalmaktadır. New York eyaletinin kuzeyindeki Wallkill yakınlarında bulunan bir çiftlikte gıda maddeleri üretilmekte, bu gıdalar pek çok yere dağıtılmaktadır. Yine burada bulunan matbaada *Watchtower* ve *Awake* dergileri basılmaktadır. Bu faaliyetlerin benzerleri bugün dünyanın her tarafında YŞT tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu konudaki faaliyetler de yıllıklarda yayınlanmaktadır.

Bugün bu teşkilatın dünya merkezi New York'tadır. Yönetim Kurulu da New York'tan teşkilatı sevk ve idare etmektedir. Günümüzde, Dünya genelinde, Yehova'nın Şahitlerine ait 100'den fazla büronun, 230'dan fazla ülkede vaaz eden milyonlarca Şahidin bulunduğu yayınlarda yer almaktadır.⁸⁸

⁸⁸ *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s.2.

1.4.1. YŞT'nin 2010 Hizmet Yılı Faaliyet Raporu'ndan Bazı Rakamlar

son rakamlara göre, YŞT'nin bugün 236 ülkede, 111 bürosu ve vaaz eden milyonlarca şahidi bulunmaktadır. Bu durumu ortaya koyan teşkilat tarafından 2010 senesinde yayınlanan Kule dergisindeki Yehova'nın Şahitleri'nin Dünya Çapındaki 2009 Hizmet Yılı Faaliyet Raporu'nun sonuç bölümündeki rakamlara göre 2009 senesinde toplam 236 ülkedeki Yehova'nın Şahitleri'nin sayısı 7.313.173; cemaat sayısı ise 105.298'dir. Ayrıca, sene boyunca vaftiz edilenler 276.233; sene içinde Kutsal Kitap tetkikine katılanlar 7.619.270; Yıllık Anma Yemeği'nde hazır bulunanlar da 18.168.323 kişidir.

Bu rapordaki rakamlar ile yukarıda verdiğimiz 2005 tarihli rapordaki rakamlar karşılaştırıldığında bile YŞT'nin 5-6 sene içerisinde önemli bir mesafe aldığı görülmektedir.⁸⁹

⁸⁹ Bu konuda bkz. *Kule Kitapları: Dinsel Seri*, 112. *Kitap*, Yayımlayan: Mete Süer, İstanbul, Nisan 1990, s.17; *Kule*, İstanbul, 1 Ocak 1996, C.7, S.I, s.15; *Statistics: 2004 Report of Jehovah's Witnesses Worldwide*, http://watchtower.org/statistics/worldwide_report.htm

2. YŞT'NİN TÜRKİYE'DE ORTAYA ÇIKIŞI, TARİHSEL GELİŞİMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU

2.1. YŞT'nin Türkiye'de Ortaya Çıkışı

Russell'ın 1891 senesinde bütün Avrupa'yı dolaşmak için çıktığı yolculuk sırasında Anadolu'ya da uğradığı, ama hayal kırıklığı içinde ayrıldığı kayıtlarda yer almaktadır.⁹⁰ Russell'ın bu ziyaret sonrası Anadolu'dan ayrılırken duygu ve düşüncelerini şu sözlerle ifade ettiği nakledilir: "Türkiye'de... bir hasadın olmasını ümit etmek için hiçbir... hakikate karşı hiçbir istidat görmüyoruz."⁹¹ Russell'ın ümitsizlik içeren bu ifadelerine karşın, şahitlerin yine de Anadolu'da faaliyetlerine devam ettikleri anlaşılmaktadır. Çünkü 1909'da İzmir'de Tarassut Kulesi (Gözcü Kulesi)'ni düzenli şekilde okuyan bir grubun oluştuğu ifade edilmektedir.⁹²

1891 yılında Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania'nın başkanı olarak, bütün Avrupa'yı bir vaiz sıfatı ile dolaşan Russell'ın İstanbul'u ziyareti sırasında söylediklerinden sonra, bu teşkilatın Türkiye'de epeyce bir mesafe aldığında şüphe yoktur. Zaten bu durumu teşkilatlanmaya doğru atılan adımlardan da izlemek mümkün olmaktadır.

2.2. YŞT'nin Türkiye'de Teşkilatlanmaya Başladığı Yıllar

YŞT'nin yayınlarında yer alan bilgilere göre, Tanrı'nın sözünde bulunan iyi haberi bildirme hususundaki arzuyla Türkiye'ye başka şahitler de gelmiştir.⁹³ YŞT'nin Türkiye'de bilinen ilk faaliyetlerinin 1931 yılında Emmanuel

⁹⁰ Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s. 116.

⁹¹ Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s. 116.

⁹² Kızılırmak, H. H., *a.g.m.*, s. 29.

⁹³ Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.5.

Pasavantis ve karısının, bugün Yehova'nın Şahitleri arasında öncülük diye bilinen «kolportörlük» işini yapmak üzere, ülkemize gönderilmeleriyle başladığını söylememiz mümkündür.⁹⁴ Bu çift Beyoğlu'nda, şimdi İstiklal Caddesi olarak isimlendirilen semtte, bir daire tutarlar. Böylece Mukaddes Kitabı incelemeye ilgi duyan bir grup oluşmaya başlar.⁹⁵ İki sene sonra, 1933 yılının ilkbaharında, Yehova'nın Şahitleri'nin Rabbin Aksam Yemeği dedikleri, İsa Mesih'in ölümünün anılması gecesinde ilk defa 22 kişi bir araya gelir. Ayrıca o yıl boyunca 5 kişi de vaftiz edilir.⁹⁶

1938 yılına doğru bu teşkilata ilgi duyanların sayısı hızla artar, bu nedenle o seneki İsa'nın ölümünü anma gecesi üç ayrı grup tarafından yapılır. 1943'ten sonra Türkiye'ye 17 "Gilead"⁹⁷ mezunu ile birlikte sayıları açıklanmayan öncüler gönderilir. 1947 ile 1950 arasında Türkiye'deki şahitlerin sayısı 60'a yükselir.⁹⁸ 1956 yılında YŞT'nin Yönetim Kurulu'nun iki üyesi Knorr ve Franz Türkiye'yi ziyaret eder, bu vesile ile düzenlenen yemekli toplantıya 200 kişi katılır.⁹⁹ Başlangıçta Ermeni ve Rum asıllı Türk vatandaşları arasında yayılan Yehova'nın Şahitliği, daha sonra Türkler arasında da yayılır.¹⁰⁰ Yasaların verdiği imkanlardan yarar-

⁹⁴ Erbarıştran, Tufan, *Yehova'nın Şahitleri: Kim Bunlar? Ne İstiyorlar?*, Kule Kitapları, İstanbul, 1995, ss. 27-28; Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, ss. 116-137.

⁹⁵ Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.5.

⁹⁶ Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s. 116.

⁹⁷ "Gilead", teşkilatın en önemli okuludur.

⁹⁸ Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.5.

⁹⁹ Bkz. Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s. 117. Bu dönemdeki Çevre Nazırları Faruk Ertekin ile *Avrilios Kalinikos*'tur. Bkz. Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s. 118.

¹⁰⁰ Bu dönemde, subay bir babanın oğlu olan, Mete Süer Yehova'nın Şahitleri ile tanışır. Mete Süer 1963'te de vaftiz olur. Eşi Fatma hanım da daha sonra Yehova'nın Şahitlerine katılır (Kızılırmak

lanan şahitler, 1961 yılından itibaren, nüfus kayıtlarındaki din hanesinde değişiklik yaptırıp Yehova'nın Şahidi ya da Hıristiyan yazdırmaya başlarlar.¹⁰¹

Yehova'nın Şahitleri ilk toplantılarını 17.11.1974 tarihinde İstanbul'da yaparlar. Mukaddes Kitap Kursları Derneği tüzüğü'nün 21.5.1975 tarihinde onaylanması üzerine, dernek resmen faaliyetlerine başlar. Bu dernek önce 02.06.1975'de Ankara, sonra 06.06.1975'de İzmir ve daha sonra da 23.10.1975'de Antakya şubelerini açar. Dernek, İstanbul'da Osmanbey'den başka, açtığı yeni yerlerden Bakırköy (25.02.1975), Kadıköy (30.03.1975) ve Beyoğlu'nda (30.03.1975) ilk toplantılarını gerçekleştirir.¹⁰²

28 Mayıs 1980 tarihinde Yehova'nın Şahitleri Teşkilatı'nın Temsil Heyeti'ni teşkil eden Mete Süer, Vartan Mumcu ve Yılmaz Ertuncalı Beyoğlu/İstanbul'da ilk büroyu açarlar.¹⁰³

2.3. YŞT Üyelerinin Tutuklanmaları, Bilirkişi Raporları, Mahkemeler

Bütün bu süreçte, Yehova'nın Şahitleri'nin faaliyetleri dava konusu olur, mahkeme ve tutuklama safahatı yaşanır. Bu durum 1940'lardan 1980'lerin sonuna kadar devam eder. O dönemde, Yehova'nın Şahitlerinin bir araya gelecekleri ibadet salonları henüz açılmadığı için buluşmalar genelde evlerde gerçekleşir. Bunlar da ihbar konusu olur.¹⁰⁴ 40 yılda 50'den fazla dava açılır, sonuçta verilen beraat

H., H., *a.g.d.*, s. 30). Mete Süer halihazırda YŞT'nin Türkiye Temsil Heyeti başkanlığı görevini yürütmektedir.

¹⁰¹ Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s. 118. Bu nüfus kayıtlarının bir örneği ekler bölümünde yer almaktadır.

¹⁰² Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s. 125.

¹⁰³ Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s. 126.

¹⁰⁴ Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.5.

kararları ile şahitler daha rahat hareket etmeye başlarlar.¹⁰⁵ 1971 yılında verilen bir beraat kararı şahitleri oldukça rahatlatır.¹⁰⁶ Bundan sonra, daha önce bahsettiğimiz, Mukaddes Kitap Kursları Derneği 1974'te kurulur. Bu derneğin açılması ibadet salonlarının da açılmasını sağlar. Birkaç ay sonra İstanbul'da Osmanbey semtinde ilk ibadet salonu açılır.¹⁰⁷ Böylece ibadet ve toplantılar artık evlerde değil, bu mekanlarda serbestce yapılmaya başlar. Aynı zamanda bu dernek Mukaddes Kitap incelemelerinde kullanılacak yayınları da basar. Bu yayınlar daha sonra toplatılır ve incelenir.¹⁰⁸

1980 yılında İzmir şube yöneticileri hakkında açılan davada verilen karar da YŞT'yi motive eder.¹⁰⁹ YŞT'nin temsil heyetinin 1980 yılında Beyoğlu'nda açtıkları ilk resmi büro bu davalardan çıkan beraat kararları ile yakından ilgilidir. Bu büro bütün faaliyetlerden sorumludur. Ama 1980'de bu büronun faaliyetlerine son verilir ve kapatılır. Mahkeme safahatı yaşanır. Yine beraat kararları verilir. 1984-1985 yılları şahitler için zor yıllardır. Ankara'da ve İzmir'de tutuklamalar olur. Bir yıllık mahkumiyetten sonra, 1986'da verilen beraat kararı artık şahitler için bir dönüm noktasıdır.¹¹⁰ Bundan sonra şahitlerle ilgili kovuşturmaların arkası kesilir.¹¹¹

¹⁰⁵ Bu mahkemelerle ilgili olarak bkz. Ünal, S. T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, ss. 116-206.

¹⁰⁶ Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.5.

¹⁰⁷ Erbarıştıran, T., Yehova'nın Şahitleri, s. 28.

¹⁰⁸ Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.6.

¹⁰⁹ Bu konuda bkz. Erbarıştıran, T., Yehova'nın Şahitleri, s. 12.

¹¹⁰ Erbarıştıran, T., Yehova'nın Şahitleri, s. 12.

¹¹¹ Bu konuda bkz. Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.7-8.

1996'da Ankara'da Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu'na gelen bir davanın Yehova'nın Şahitleri lehine sonuçlanmasının ardından ise, artık günümüzde şahitler faaliyetlerini daha da rahat yürütmektedirler.¹¹² YŞT bugün ellerinde bir Askeri Yargıtay, üç Yargıtay 9. Ceza Dairesi ve iki adet de Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurul kararları bulunduğunu, bunların kendi lehlerine hükümler getirdiğini söylemektedir.¹¹³ YŞT günümüzde ülkemizde yayınlanan yayınlarına bu mahkeme kararlarını da ekleyerek faaliyetlerinin yasal olduğunu göstermeye, gelebilecek muhtemel tepkileri ortadan kaldırmaya çalışmaktadır.

2.4. YŞT'nin Geçmiş Yıllardaki Faaliyetleriyle İlgili Bazı Rakamlar

YŞT, yukarıda bahsettiğimiz bütün bu gelişmelere bağlı olarak, hem faaliyet alanlarını genişletmiş, hem de faaliyetlerini çeşitlendirmiştir. Böylece hizmet yılı faaliyet raporlarında verilen rakamlara ulaşmıştır.

Şimdi, YŞT'nin ülkemizdeki aldığı mesafeyi göstermesi bakımından, son 15 yıl içinde teşkilat tarafından yayınlanan faaliyet raporlarından bazı rakamları karşılaştıracamız.

Bu rakamlardan ilki Nisan 1990'da yayınlanan 1989 hizmet yılı faaliyet raporuna aittir. Bu raporda o zaman nüfusu 55.000.000 olan Türkiye'de 11 cemaatin bulunduğu, şahitlerin sayısının 860, sene boyunca vaftiz edilenlerin 45, Kutsal Kitap tetkikine devam edenlerin 621, Yıllık Anma

¹¹² Bu konuda geniş bilgi için bkz. *Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri*, Kule Kitapları, İstanbul, 2001.

¹¹³ Erbarıştıran, T., Yehova'nın Şahitleri, s. 15.

Yemeği'nde hazır bulunanların ise 1.603 kişi olduğu bildirilmektedir.¹¹⁴

1 Ocak 1996'da yayınlanan 1995 hizmet yılı faaliyet raporuna göre ise, nüfusu 60.000.000'a ulaşan ülkemizde 19 cemaatten meydana gelen Yehova'nın Şahitleri'nin toplam sayısı 1.229'dur. O sene vaftiz olanlar 139, Kutsal Kitap tetkikine devam edenler 1.116, Anma Yemeği'e katılanlar da 2.409 kişidir.¹¹⁵

1 Ocak 2005 tarihli 2004 hizmet yılı faaliyet raporunda nüfusu 67.803.927 olarak gösterilen ülkemizde 32 cemaatten oluşan şahitlerin toplam sayısının 1.740 olduğu belirtilmektedir. Ayrıca, sene boyunca vaftiz olanların 79, Kutsal Kitap tetkikine devam edenlerin 934 ve Anma Yemeği'ne katılanların da 3.298 kişi oldukları bildirilmektedir.¹¹⁶

Bu rakamlar 15 sene içerisinde şahitlerin Türkiye'deki faaliyetlerini ve sayılarını sürekli artırdıklarını göstermektedir.¹¹⁷ Acaba bu tarihten günümüze kadar geçen sürede durum ne olmuştur? YŞT'nin yayınladığı en son faaliyet raporundaki rakamlarda bu durum aşağıdaki şekilde ortaya konmuştur.

¹¹⁴ Bkz. *Kule Kitapları: Dinsel Seri, 112. Kitap*, Yayımlayan: Mete Süer, İstanbul, Nisan 1990, s. 17.

¹¹⁵ *Kule*, İstanbul, 1 Ocak 1996, C. 7, S. I, s. 15.

¹¹⁶ Bkz. *Statistics: 2004 Report of Jehovah's Witnesses Worldwide*, http://watchtower.org/statistics/worldwide_report.htm

¹¹⁷ YŞT'nin her sene düzenlediği "Senelik İbadet Toplantıları"ndan katılabildiklerimizde, katılımcıların sayısının bu rakamların doğruluğunu teyid edecek şekilde arttığını gözlemlediğimizi söyleyebiliriz. Bu toplantılarda katılımcıların tek tek sayıldığı ve toplantı sırasında ilan edildiği görülmektedir. İlan edilen bu rakamlardan, bir önceki seneye göre, katılımcıların sayısında önemli bir artışın olduğu ortaya çıkmaktadır.

2.5. YŞT'nin Son Zamanlardaki Durumu

2.5.1. YŞT'nin Son Zamanlardaki Faaliyetlerini Yansıtan Bazı Rakamlar

2011 yılında yayınlanan 2010 yılı faaliyet rakamlarının yer aldığı faaliyet raporunda ülkemizle ilgili şu rakamlara yer verilmektedir: Türkiye'nin nüfusu 71.517.100; şahitlerin toplam sayısı 1.975; sene boyunca vaftiz olanlar 86; Kutsal Kitap tetkikine devam edenler 1.127; Anma Yemeği'ne katılanlar da 3.631 kişi.¹¹⁸

Burada karşılaştırma açısından, daha önceki yılların rakamlarına topluca bir kez daha bakacak olursak karşımıza şöyle bir manzara çıkmaktadır: 1990'da yayınlanan hizmet yılı faaliyet raporuna göre 11 cemaati bulunan, sayıları 860 olan, sene boyunca 45 kişiyi vaftiz eden (aynı dönemde Kutsal Kitap tetkikine devam edenler 621, Yıllık Anma Yemeği'nde hazır bulunanlar ise 1.603 kişidir),¹¹⁹ YŞT'nin 1996 yılına gelindiğinde ulaştığı rakamlar 19 cemaat, 1.229 üye, 139 vaftiz (Kutsal Kitap tetkikine devam edenler 1.116, Anma Yemeği'ne katılanlar 2.409) şeklindedir.¹²⁰ Bu artış daha sonraki yıllarda daha da hızlanmış, 2005 yılına gelindiğinde cemaat sayısı 32'ye, şahitlerin sayısı 1.740'a, sene boyunca vaftiz edilenler 79'a (Kutsal Kitap tetkikine devam edenler 934, Anma Yemeği'ne katılanlar 3.298) ulaşmıştır.¹²¹ Nihayet 2010 yılında, yani son rapordaki gelinen nokta ise 1.975 üye, 86 vaftiz (Kutsal Kitap tetkikine devam

¹¹⁸ http://www.watchtower.org/e/statistics/worldwide_report.htm

¹¹⁹ Bkz. *Kule Kitapları: Dinsel Seri, 112. Kitap*, Yayımlayan: Mete Süer, İstanbul, Nisan 1990, s. 17.

¹²⁰ *Kule*, İstanbul, 1 Ocak 1996, C.7, S. I, s. 15.

¹²¹ Bkz. *Statistics: 2004 Report of Jehovah's Witnesses Worldwide*, http://watchtower.org/statistics/worldwide_report.htm

edenler 1.127, Anma Yemeği'ne katılanlar 3.631) şeklindedir.¹²²

Bütün bu rakamlar YŞT'nin 20 sene boyunca iki kattan daha fazla büyüdüğünü ortaya koymaktadır. YŞT'yi 15 seneden fazla bir süredir yakından izleyen bir kimse olarak kişisel araştırma ve gözlemlerim de zaten bu yöndedir.¹²³ Hatta bana göre, verilen rakamlara sempatizanların bir kısmı da dahil edilmemiştir; yani tespitlerim sempatizanların daha fazla oldukları yönündedir. Dolayısıyla, YŞT bugün ülkemizde, geçmişe oranla, özellikle ilk ortaya çıktığı tarihten bu yana, fazlasıyla mesafe almış durumdadır. Günümüzde Anma Yemeği'nde hazır bulunan sempatizanlar ve halihazırda tarla hizmetinde diyalogların devam ettirildiği "potansiyel şahitler" azımsanmayacak ölçülere ulaşmıştır. YŞT'nin bugün Türkiye'de 30 civarında cemaati bulunmaktadır. Teşkilatın yakın gelecekteki hedefi ise bu sayıyı 50'ye çıkarmaktır. Bütün hesaplar ve çalışmalar da bunun üzerine yapılmaktadır.¹²⁴

¹²² http://www.watchtower.org/e/statistics/worldwide_report.htm

¹²³ YŞT'nin her sene düzenlediği "Senelik İbadet Toplantıları"ndan katılabildiklerimizde, katılımcıların sayısının bu rakamların doğruluğunu teyid edecek şekilde arttığını gözlemledik. Bu toplantılarda katılımcılar tek tek sayılmakta ve toplantı sırasında ilan edilmektedir. İlan edilen rakamlar, bir önceki seneye göre, katılımcıların sayısındaki artışı ortaya koymaktadır.

¹²⁴ Bir cemaat normalde yaklaşık 200 kişiden oluşmaktadır. Bu durumda 50 cemaatin 10 bin kişi yapması gerekir. Fakat YŞT, kendi raporlarındaki rakamlara göre, henüz Türkiye'de bu sayıyı tuturmaktan oldukça uzaktadır. Ama hedef de ortadadır.

2.5.2. YŞT'nin Son Zamanlarda Yoğun Olarak Faaliyet Gösterdiği Bölgeler

YŞT bugün Türkiye'de, özellikle Ege Bölgesi merkez olmak üzere, Marmara Bölgesi, Akdeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi'nde aktif bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. ATO tarafından yapılan bir araştırmanın YŞT ile ilgili bölümündeki tespitlerde bu durum vurgulanmakta ve şöyle denilmektedir:

“YŞT'nin... ülkemizde merkezi İstanbul olmak üzere, Ankara, İzmir, Eskişehir, Antalya, Hatay, Aydın, Kuşadası ve Mersin illerinde ibadet salonları bulunuyor.”¹²⁵

ATO bu raporunda Hatay ve Mersin illerini de içine alan geniş bir bölgede YŞT'nin faaliyet gösterdiğini bildirmektedir. YŞT her ne kadar bütün bu bölgelerde faaliyetlerini sürdürüyor olsa da, asıl faaliyetlerini Ege Bölgesi'nde yoğunlaştırmış bulunmaktadır.

YŞT'nin üyelerinin ifadelerinden de bu durumun doğrulandığı görülmektedir. Örneğin, bir dönem Türkiye'de görevli olarak bulunan ve şu an organizasyonun merkezinde çalışan Rendall Hickok, hayatının en güzel anlarını Türkiye'de geçirdiğinden bahisle, son zamanlarda Yehova'nın Şahitliği'nin Müslüman asıllı Türkler arasında rağbet bulduğunu söylemektedir. Hickok'un ifadesine göre, 400 kişilik Yehova'nın Şahidi ile İzmir Türkiye'nin önde gelen şehridir. Bunu İstanbul, Ankara, Mersin takip etmektedir. Yine Hickok'a göre, Türkiye'deki organizasyonun ve misyonerlerin maddi harcamaları doğrudan merkezden karşılanmaktadır. Bunun yanında, Türk Yehova'nın Şahit-

¹²⁵ Bkz. “ATO'dan Misyonerlik Raporu”, <http://fireball.atonet.org.tr/turkce>

leri'nin yaptıkları bağışlar da parasal kaynağın, bir bölümünü oluşturmaktadır.¹²⁶

Bizim kendi gözlemlerimize ve tespitlerimize göre de, günümüzde yaklaşık 450 kişiden oluşan 8 kadar cemaatiyle İzmir YŞT'nin en gözde merkezidir. İzmir'de yoğun faaliyet gösterilen bölgeler ise Balçova, Üçkuyular, Hatay, Alsancak, Bornava ve Karşıyaka'dır. Üçkuyular'daki toplantı salonunun kapatılmasına karşın, örneğin Karşıyaka'daki toplantı salonuna pek çok insan -Yehova'nın Şahidi olsun ya da olmasın- katılmakta ve buralardaki toplantılar düzenli olarak yapılmaktadır. Şahitler, hususiyile Mithatpaşa sahil bulvarındaki, Konak'taki, Alsancak'taki ve diğer hareketli bölgelerdeki parklarda oturan vatandaşlara gruplar halinde yaklaşmakta ve kendilerinin Yehova'nın Şahitleri olduklarını söyleyerek, ellerindeki yayınlarla propaganda yapmaktadırlar. İnsanların kalabalık olarak bulundukları yerlere, örneğin büyük otobüs şirketlerinin yazıhanelerine, dergilerini bırakmakta ve gelenlerin bu dergileri görmelerini sağlamaya çalışmaktadırlar.

Şahitlerin yoğun olarak faaliyet gösterdikleri Kuşadası'nda 20-30 kişilik bir cemaat bulunmaktadır. Buradaki şahitler sahillerde, plajlarda, çarşıda, pazarda gezerek yayınlarını dağıtmaktadırlar. Bazen sahil sitelerindeki cami girişlerinde bile gelen cemaate yayın dağıttıkları görülmektedir. Bu şahitler düzenli olarak İzmir'de yapılan büyük toplantılara da katılmaktadırlar. Şahitler Didim'de, Selçuk'ta, Söke'de de faaliyet göstermektedirler. Aydın il merkezinde ise daha kapsamlı çalışmalar yapılmaktadır. Buradaki hedef üniversite gençliğidir. Şahitler özellikle internet

¹²⁶ Bu konuda bkz. Kızılırmak, H. H., *a.g.d.*, s. 31.

salonları gibi gençlerin çokça bulundukları mekanları doluşturmaktadırlar.

Yine Muğla ve Manisa il merkezlerinde de üniversite gençliği hedef kitle olarak seçilmiş durumdadır. Muğla, Aydın ve Manisa'da yukarıda zikredilen haftalık ibadet ve toplantılar aksatılmadan yürütülmektedir. Bodrum'da 70-80 kişilik bir cemaatin 3 ayrı yerde toplantılar düzenlediği görülmektedir. Marmaris'te teşkilatın 100 civarında üyesinin olduğu, toplantı salonlarının bulunduğu, ayrıca evlerde toplantıların yapıldığı bilinmektedir. Burada Yehova'nın Şahidi olan zengin eşraftan bazı kimselerin yoğun bir şekilde çalıştıkları dikkati çekmektedir. Bu bölgede, şahitlerin faaliyetlerini yoğunlaştırdıkları yerlerden bir diğeri de Fethiye'dir. Burada da şahitler evlerde toplantılar düzenlemektedirler.

Öte yandan, teşkilat tarafından Ege Bölgesi kapsamında değerlendirilen, Ayvalık, Akçay, Uşak, Antalya, Alanya ve Eskişehir gibi yerlerdeki faaliyetler de olanca hızıyla devam etmekte, buralardaki şahitler özellikle İzmir'deki cemaatlerle yakın ilişki içinde bulunmaktadır. Özellikle üniversitelerin yer aldığı yerlere şahitlerin önem verdikleri tespit edilmektedir. İzmir'deki toplantılara bütün bu bahsettiğimiz yerlerden katılımlar olmaktadır.

YŞT Ege Bölgesi'nde planlı, programlı, disiplinli ve ısrarlı çalışmasının sonucunda, son birkaç senedir, gözle görülür bir şekilde üyelerinin sayılarını ve sempatizanlarını artırmış bulunmaktadır. Hizmet yılı faaliyet raporlarında verilen rakamların doğru olduğu, üyelerin ve sempatizanların arttığı, daha önce de ifade ettiğimiz gibi, bizzat bizim kendi araştırmalarımızla da tespit edilmiş bulunmaktadır. Ege Bölgesi'nde YŞT'nin düzenlediği toplantılardaki göz-

lemlerimiz bu toplantılara katılımın her geçen sene arttığını göstermektedir.

YŞT'nin Ege Bölgesi'nin arkasından yoğun faaliyet gösterdiği bir başka bölge ise Marmara Bölgesi'dir. Bu bölgede, başta İstanbul olmak üzere, büyük şehirlerde faaliyetler devam etmektedir. Akdeniz, İç Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri de, faaliyetlerin yoğunluğu bakımından, bu iki bölgeyi takip etmektedir. Bursa, Ankara, Adana, Samsun gibi büyük şehirlerde ve bunlara bağlı ilçelerde, Ege Bölgesi bağlamında işaret ettiğimiz, faaliyetlerin benzerleri yürütülmektedir.

2.5.3. YŞT'nin Son Zamanlardaki Hedef Kitlesi

YŞT son zamanlarda hedef kitlesi olarak daha ziyade gençlere yönelmiş durumdadır.¹²⁷ Teşkilata yeni katılan

¹²⁷ Bilindiği gibi, uzun zamandır, özellikle de gençler arasında, Türk kültürüne yabancılaşma, bu çerçevede de İslam'dan uzaklaşma yönünde bir temayülün varlığı pek çok mahfilde dile getirilmektedir. Buna zemin hazırlayan nedenlerin başında ise, aile sisteminde meydana gelen çöküntü gösterilmektedir. Dağılan evliliklerden geriye kalan çocukların, büyük travmalar yaşadıkları, boşluğa düştükleri ve her türlü etkiye açık hale geldikleri sıklıkla gündeme getirilmektedir. İşte bu durumdaki çocuklara Yehova'nın Şahitleri'nin yakın davrandıkları gözlenmektedir. Keza, okullarda halihazırda uygulanan eğitim sistemindeki bazı sıkıntılardan dolayı, gençlerin boşluğa düştükleri de sıklıkla ifade edilmektedir. Yine bu durumdaki gençlerin de şahitlerin potansiyel hedefi haline geldikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca bazı medya kuruluşlarının, kültürel çözülmeye katkı sağlayacak şekilde, ahlaki dejenerasyona sebep olan yayınlar yaptıklarından şikayet edilmektedir. İşte bu yayınların da etkisiyle, genç kuşakların içine düştükleri bunalımların Yehova'nın Şahitleri'ne çalışma alanı için imkan hazırladığı görülmektedir.

kimselerin tanıtıldığı programlarda gençlerin öne çıkıyor olması bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.¹²⁸

Diğer taraftan, şahitlerin son zamanlardaki bir diğer hedef kitlesinin ise ev hanımları olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle, çalışmayan ev hanımları sık sık ziyaret edilmekte ve onların sempatileri kazanılmaya çalışılmaktadır.¹²⁹ Böylece, kadınlar vasıtasıyla, ailelere ulaşmaya ve ailelerle diyaloglar geliştirilmeye gayret gösterilmektedir.

Elbette, YŞT'nin hedef kitlesi sadece öğrenciler ve ev hanımları değildir. Ama bunlar üzerinde özel olarak durulduğu bir vakıadır. Onun dışında YŞT'nin her kesimden, her yaştan insana ulaşmak için müjdecileri yönlendirdiği bilinmektedir. Bu nedenledir ki, bir mahalledeki eve en azından yılda bir kere ziyaret yapılması istenilmektedir. Bu ev ziyaretlerinde aile fertlerinden birisine ulaşıldığında, ailenin diğer üyelerine de ulaşmak kolaylaşmaktadır. Hatta bir evden istenilen sonuç alınamazsa, yandaki komşudan sonuç almak için uğraşilmektedir. Böylece sonuç alınama-

¹²⁸ Katıldığımız toplantılardaki -örneğin bölge ve çevre toplantılarındaki- yapılan umumi konuşmaların arasında kız-erkek karışık, gruplar halinde sahneye çıkartılan gençlere bir yönlendirici tarafından Mukaddes Kitap'tan neden etkilendikleri yönünde, sorular sorulmakta bu sorulara, verilen cevaplardan YŞT'nin uzun süre bu gençlerle meşgul olduğu anlaşılmaktadır.

¹²⁹ Yine çevre toplantılarından birisinde bir bayan müjdecinin yakınlarındaki yeni evli bir bayanı ziyareti ile ilgili şakayla karışık anlattıkları YŞT'nin üyelerinin bayanlara yönelik faaliyetlerini göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Anlattığına göre, bu hemşire, ziyaretime gittiği bayanı ve eşini evine davet eder. Zamanla arkadaşlıkları ilerler. Hemşire yeni evli bu çifti etkileyebilmek için, bir yıl boyunca, onlara her gelişlerinde çok sevdikleri ayva tatlısını yapar. Bayan müjdecinin anlattığı bu olay YŞT üyelerinin ev kadınlarıyla özel olarak ilgilendiklerini gösteren örneklerden sadece birisidir.

yan eve komşusu kanalıyla ulaşılmaya çalışılmaktadır. YŞT bütün bu faaliyetleri son zamanlarda artırmış durumdadır. Bu faaliyetlerin merkezinde de hedef olarak hanımlar ve gençler bulunmaktadır.

2.6. YŞT'nin Günümüzdeki Nihai Konumu

Daha önce de belirttiğimiz gibi, YŞT'nin bugün Türkiye'de 30 (bu rakam yıllara göre 27-32 arasında değişmektedir) civarında cemaati bulunmaktadır. Bu sayının 50'ye çıkması için faaliyetler yürütülmektedir. Bu cemaatlerdeki kişi sayısı ortalama olarak 70 kadardır. Ama bu sayının 200'e çıktığı da olmaktadır. YŞT bugün 30 kadar il ve ilçede faaliyetlerini yürütmekte ve buralarda üyeleri bulunmaktadır.¹³⁰ Bunların arasında İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Tekirdağ, Antalya, Adana ve Mersin'de ibadet salonları bulunmaktadır. Trabzon, Denizli, Bursa, Kayseri ve Antakya'da da cemaat ve grupları vardır.¹³¹

Gençlere ve kadınlara yönelik yoğun faaliyetlerin dışında, her bir cemaat sorumlusu, bu hedefin tutturulması için, cemaat üyelerini yörelerinde bulunan evleri -eğer mümkünse- senede en az bir kez ziyaret etmek üzere görevlendirmektedir..¹³²

¹³⁰ Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.9.

¹³¹ Erbarıştıran, T., Yehova'nın Şahitleri, s. 13.

¹³² Bu durum dünya genelindeki genel bir uygulamadır. Bu konuda bkz. *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/ministry.htm>. Bu konuda ayrıca bkz. Wah, Carolyn R., "An Introduction to Research and Analysis of Jehovah's Witness: A View from the Watchtower", *Review of Religious Research*, 2001, C. 43: 2, s. 161; Hébert, G., "Jehovah's Witnesses", *New Catholic Encyclopedia*, Washington 1981, C. 7, s. 864.

Günümüzde kapı kapı ziyaretlerin yanı sıra, yine işaret ettiğimiz gibi, caddelerde, sokaklarda, parklarda, pazarlarda, plajlarda, cami önlerinde, kahvelerde, internet salonlarında, okullarda kısacası insanların özellikle de toplu olarak bulundukları mekanlarda yüz yüze yapılan görüşmelerle yoğun bir propaganda yapılmaktadır.¹³³

YŞT'nin üyeleri günümüz Türkiye'sinde, artık öz güvenlerini kazanmış ve kendilerinden emin bir şekilde, ceplerinde teşkilatları tarafından düzenlenmiş kimliklerle¹³⁴ rahat bir şekilde dolaşmakta, öğreti ve uygulamalarını yaymaktadırlar. Yine, ceplerinde taşıdıkları belgelerle¹³⁵ Yehova'nın Şahidi olduklarını öne sürerek bir takım ayrıcalıklar talep etmektedirler (askere gitmemek, gittiklerinde silah tutmamak gibi).¹³⁶ Bütün bu taleplerde bulunurken

¹³³ Katıldığımız toplantıların birisinde yaşlı bir hemşire Kule Dergisi'ni hangi taktikle dağıttığını şu şekilde anlatmıştı. "Bir gün bir taksiye bindim. Yol boyunca şoförle işler nasıl, aileniz nasıl vs. muhabbet ettik. Muhabbet ilerleyince, kendisine bir Kule Dergisi hediye ettim. Aradan uzun bir zaman geçti. Yine bir gün bir taksiye bindim. Yol boyunca, her zaman yaptığım gibi, o aracın şoförüyle de muhabbet ettik. Arkasından da kendisine Kule Dergisi hediye ettim. Bunun üzerine, şoför geriye dönerek: '*Abla ya, sen hep böyle yapıyorsun, bu işi alışkanlık haline getirdin*' dedi. Meğer, bu şoför benim daha önce dergi hediye ettiğim şoförlerden birisiymiş." Bu bayanın anlattığı hatıradan YŞT'nin üyelerinin ne kadar rahat bir şekilde propaganda yapabildikleri ortaya çıkmaktadır.

¹³⁴ Ekler bölümünde örnek bir kimlik, iç sayfası ile birlikte, görülmektedir.

¹³⁵ Ekler bölümünde bu belgenin bir örneği bulunmaktadır.

¹³⁶ Tanıdığım bir Yehova'nın Şahidi araştırmalarım sırasında, askerde eline silah almayı reddettiği için, çok sıkıntılar çektiğini anlatmıştı. Bu durum Yehova'nın Şahitleri'nin askerde silah tutmama konusundaki tavırlarında ne kadar ısrarlı olduklarını ve

Yehova'nın Şahidi olmakla övünmekte, hem davranışlarının hem de inançlarının arkasında kararlı bir şekilde durmaktadırlar.¹³⁷

YŞT günümüzde sahip olduğu web siteleri ile de rahatça propaganda yapmakta, bu sitelerde ve dağıtılan broşürlerde kendilerine nasıl ulaşılabilceğine dair telefon numaralarını ve adresleri açık bir şekilde vermektedir. Müjdeciler İstenildiği takdirde, çekinmeden evlere ziyarete gitmekte ve Mukaddes Kitap ile diğer yayınları müzakere etmektedirler. Bu arada yanlarında götürdükleri yayınları ve teşkilatça hazırlanmış diğer hediyeleri ziyaret ettikleri kimselere ve yerlere hiçbir endişe duymadan bırakmaktadırlar. YŞT, ileride ele alacağımız, toplantılarını ve programlarını da aksatmadan rahatça yapmaktadır. Bütün bu faaliyetleri de, yasaların kendilerine verdiği imkanları kullanarak, yasal bir zeminde gerçekleştirmektedir.

YŞT'nin ülkemizde düzenlediği toplantılar ve yürüttüğü programlar, dünya çapındaki faaliyetlerin bir uzantısından ibarettir. YŞT'nin Türkiye'de düzenlediği bu toplantılarda birçok cemaat özel bir Mukaddes Kitap eğitim programı için bir araya gelmektedir. Şahitler günümüzde düzenli olarak katıldıkları yıllık,¹³⁸ aylık toplantılara ilaveten,

bu hususta kendilerine ayrıcalık gösterilmesi taleplerinden de vazgeçemediklerini göstermektedir.

¹³⁷ Aslında Türkiye'de yaşayan dini grupların tamamı bu hoşgörü ortamından ve yasalardan yararlanarak bir takım ayrıcalıklar istemekte, ve serbestce faaliyetlerini yürütmektedirler. Bu konuda bkz. Yasdıman, Hakkı Şah, "İzmir, Denizli, Manisa, Uşak, Aydın ve Muğla Çevresinde Misyonerlik", *Dinler Tarihçileri Gözüyle Türkiye'de Misyonerlik*, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara, 2005, ss. 349-358.

¹³⁸ Yılda en az ülke çapında bir ibadet toplantısı düzenlerler. Bkz. Erbarıştıran, T., Yehova'nın Şahitleri, s. 12.

haftada üç gün, “haftalık toplantılar”da hazır bulunmaktadırlar. Şahitler “tarla hizmeti”nde¹³⁹ etkiledikleri sempaticanları, evlerde düzenlenen bu toplantılara getirmekte, böylece daha rahat ve samimi bir ortamda diyaloglar geliştirmektedirler. Yine, sempaticanlar düzenlenen yurt içi ve yurt dışı gezilere götürülmekte, gidilen ülkelerde sempaticanların birer şahit olmaları yönünde gayretler sürdürülmektedir. Bütün bu programların hem şahitlerin yetiştirilmesinde hem de sempaticanlarla davetlilerin etki altına alınmasında büyük bir katkısı olmaktadır.

2.7. YŞT'ye Türkiye'de Gösterilen İlginin Nedenleri

YŞT'nin ülkemizde etkili olmasının, insanımızın bu teşkilatın faaliyetlerine ilgi duymasının arkasında pek çok neden bulunmaktadır. YŞT'nin üyeleri ve sempaticanları ile yaptığımız görüşmeler sırasında bize söylenenlerden bir kısmına burada özet olarak yer vereceğiz. Teşkilatın ibadetlerini yapmak için kullandığı toplantı salonlarının (Krallık Salonları) sadeliği, temizliği,¹⁴⁰ bu salonlara gelenlere gösterilen ilgi ve güleryüz, salonlarda, sadece bir bağış kutusunun bulunması,¹⁴¹ kimseden bir şey talep edilmemesi, yeni gelenlere, ücretsiz broşür, kitap, dergi vb. dağıtılması, toplantı salonlarında hiçbir resim, heykel, minyatür,

¹³⁹ “Tarla hizmeti” teşkilatın öğreti ve uygulamalarını aktif bir şekilde yayma faaliyetine verilen isimdir.

¹⁴⁰ Bu salonların, genellikle, gönüllü şahitlerce ya da bağışlarla inşa edildiği ifade edilmektedir. Yine bu salonların masraflarının (elektrik, su, temizlik vb. giderlerinin) da gönüllü bağışlarla karşılandığı söylenilmektedir.

¹⁴¹ Şahitler Krallık Salonlarında bağışta bulunmak isteyenler için bir bağış kutusu bulundurmanın referansını Yeni Ahid'den aldıklarını ifade etmektedirler (Bkz. II. Korintoslular, 9: 7; Matta 10: 8). Herkes kendiliğinden gidip, gücü yettiğinde, yapacağı yardımı bu kutuların içine bırakmaktadır.

haç vb. görülmemesi, ibadetler öncesinde, arasında ve sonrasında hep birlikte söylenen ilahiler, ezgiler ve yapılan duaların etkisi, toplantılarda kullanılan Türkçe'nin yalın, sade ve herkes tarafından anlaşılır olması, hatiplerin hitabetteki başarısı, toplantılara çocukları ile katılan aileler için toplantı salonlarında çocuklar için ayrı odaların ve görevlilerin bulunması, böylece ailelerin sadece ibadet ve programlara odaklanabilmeleri, toplantı salonlarında vaftiz yapmak için ayrı bir odanın/bölümün yer alması, bu durumun vaftiz günlerinde toplantı salonlarına coşkulu katılımlara neden olması, çevre ibadeti gibi gün boyu devam eden toplantıların öğle aralarında daha önce evlerde hazırlanan yiyeceklerin masalara dizilerek başkaları ile paylaşılması, tarla hizmetine çıkanların kibar tavırları, temiz ve şık giyimleri, fiziki görünümlerine itina göstermeleri, şahitlerin konuşmaları sırasındaki sakin tavırları, kendilerine yöneltilen eleştirilere hoşgörü ile yaklaşmaları, özellikle Müslümanlarla konuşurken ihtilaflı konulardan kaçınmaları, tartışmaya girmemeleri,¹⁴² bütün konuşmalarını sürekli Kutsal Kitabı açarak ve referans göstererek yapmaları, evlerde, toplantı salonlarında ya da büyük katılımların yapıldığı mekanlarda kurulup geliştirilen diyalogların, düzenlenen yurt içi ve yurt dışı gezilerde yakın markajlara dönüşmesi, ziyaretlerde ısrarlı davranılması ve kararlılık gösterilmesi gibi hususlar bu ilginin nedenlerinden bazılarını oluşturmaktadır.

Katıldığımız toplantılardaki gözlemlerimize göre, Bu toplantılara okumuş, okumamış, yaşlı, genç, zengin, fakir, amir, memur, işçi, esnaf, çiftçi, kadın, erkek vs. her kesim

¹⁴² Diğer taraftan, diyalogların ilerlediği durumlarda, kadınların şahitliği, çok evlilik gibi, Kur'an ayetleri üzerinde bir takım tartışmaların açıldığı da görülmektedir.

ve inançtan insan katılmaktadır. Yani, toplantılar belirli bir kesime yönelik olarak düzenlenmemektedir. Bu toplantılara erkek-kadın birlikte gitmekte, karışık oturmakta, karışık ibadet yapmaktadırlar. İbadet ve toplantıların bu şekilde herkesi kuşatıcı ve birlikte yapılması da bazı katılımcıların hoşuna gitmektedir.

Tarla hizmetine çıkan ekiplerin (öncülerin), mümkün olduğunca, çocuk arabasındaki küçük bir çocuk, bir genç hanım ve bir de beyden oluşturulmasının -arabanın içine çocuktan başka, o gün dağıtılacak yayınlar da konulmaktadır- da psikolojik bir etki oluşturduğu belirtilmektedir. Bu saf ve masum aile görüntüsünün ya da bir bayan ile bir erkekten oluşturulmuş temiz kıyafetli, iyi görünümlü ekiplerin sakin hal ve tavırlarının kapısı çalınan veya sokakta, istasyonda, işyerinde vs. konuşulan insanların psikolojilerini etkilediği anlaşılmaktadır.

Bütün bu bahsettiğimiz hususlar insanımızın üzerinde olumlu bir tesir bırakmakta ve YŞT'ye ülkemizde ilgi duyulmasına neden olmaktadır.

2.8. YŞT'nin Üyeleri ve Sempatizanları ile Yapılan Görüşmelerde Öne Çıkan Bazı Hususlar

YŞT'nin düzenlediği toplantı, program ve ibadetlere katılanlarla yaptığımız görüşmelerde, "Niçin bu toplantılara, programlara katılıyorsunuz?" sorusuna verilen cevaplarda dikkati çeken bazı hususlar bulunmaktadır. Bu cevaplardan bir kısmı şu şekildedir: Ailenin Yehova'nın Şahidi olması, merak, bir arkadaşla takılıp gitme, yayınlardan etkilenme, huzur bulma, gelenek ve göreneklere tepki, ana-babaya kızgınlık, bir topluluğa ait olma duygusu, toplumda herhangi bir yere gelememenin verdiği eziklik/küskünlük, boşlukta olmak, şahitlere gidip hadlerini bildirme hevesi,

fakirlik, aşırı zenginlikten kaynaklanan tatminsizlik, kötü alışkanlıklardan kurtulma arayışı,¹⁴³ saygın ve entelektüel kimselerin yanında görünme düşüncesi, şahitlerin sıcak ve samimi tavırları, Kule, Uyan gibi YŞT'nin yayınlarından etkilenme, YŞT'nin web sayfalarının tesirinde kalma, davet edilen evlerdeki, toplantı salonlarındaki ve diğer yerlerdeki programların etkisi, bir şeye/dine inanma ihtiyacı, sorularına ve problemlerine İslam'da ve diğer dinlerde cevap bulamama,¹⁴⁴ bizzat inceleyerek, araştırarak YŞT'ye gönül verme ve programlara katılma vb.

Yukarıda kaydettiğimiz bu cevaplar, aldığımız cevapların sadece bir bölümünü oluşturmaktadır.

Ayrıca, hem şahitlerden hem de toplantılara katılan sempatizanlar arasından diyaloga girdiğimiz kimselere yönelttiğimiz "Nüfusunun büyük çoğunluğu Müslüman olan bir ülkede doğup büyümüş olmanıza rağmen neden

¹⁴³ YŞT'nin yayınlarında kötü alışkanlıklara bulaşmış gençlerden Halil isminde bir genç örnek olarak gösterilir ve onun patronu tarafından uyuşturucuya alıştırıldığı anlatılır. 17 yaşında uyuşturucuya başlayan bu gencin 22 yaşında tamamen bağımlı hale geldiği, aynı zamanda uyuşturucu satıcısına dönüştüğü belirtilir. Daha sonra bu gencin hapis yatmasından ve nihayet Mukaddes Kitap ile bütün bu alışkanlıklarından nasıl vazgeçtiğinden bahsedilir. Sonuçta da o gencin şimdilerde İzmir'de bir cemaat içerisinde ihtiyar olarak görev yaptığı söylenir. Bu konuda bakz. Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, s.10.

¹⁴⁴ YŞT yayınlarında bu konuda Mustafa isminde bir elektrik mühendisi örnek olarak gösterilir. Onun "Neden yaratıldık?", "Öldüğümüzde bize neler oluyor?", "Yaşamın amacı nedir?" gibi sorularına dinlerde bir cevap bulamadığı söylenir. Daha sonra Yehova'nın Şahitleri ile karşılaşan Mustafa'nın Mukaddes Kitap sayesinde bütün sorularının cevabını öğrendiği anlatılır. Mustafa'nın da şimdilerde hanımı ile birlikte İstanbul'daki cemaatlerde hizmet ettiği ve onun artık bir ihtiyar olduğu söylenir. Bu konuda bkz. Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, ss. 9-10.

İslam'ın dışında bir arayışa girdiniz" sorusuna karşılık aldığımız cevaplarda da yine bir takım hususlar öne çıkmaktadır. Bunların da bir kısmını şu şekilde özetlememiz mümkündür: Camilerde ve dini kurumlarda karşılaşılan bir takım olumsuzluklar (saça, kıyafete karışılması vs.), cami vb. yerlerde din hizmetinde bulunanların sorulan sorulara tatminkar cevap verememeleri, bu görevlilerin eğitimlerinin, formasyonlarının yetersizliği, fiziki görüntü bakımından dağınık ve itici gelmeleri, ayrıca dini istismara yönelik bir takım davranışlar içine girmeleri (mevlüt pazarlıkları, cenazenin haftası, 40'ı, 52'si gibi günlerde yapılp- edilenler, bu yüzden hem kendi aralarında çıkan bir takım menfaat kavgaları hem de cenaze yakınları ile meydana gelen sürtüşme ve tatsızlıklar), görsel ve yazılı medya da görünen ilahiyatçıların bazılarının söylediklerinin ve yapıp-ettiklerinin tutarsızlığı, cevaplarının doyurucu, ikna edici olmadığı, vizyonlarının dar, söylediklerinin çağın ihtiyaçları ve gerçekleri ile örtüşmediği, gururlu, kibirli, küçümseyerek konuştukları, hoşgörüsüz davrandıkları, soru soranları tersledikleri, yetersizliklerini bağırarak ya da demogoji ile geçiştirmeye çalıştıkları, her şeyi kendilerinin bildiklerini iddia ettikleri, gerçekte toplumu tanımadıkları ve toplumdan çok uzak oldukları, bir kısmının da medyayı bir başka amaç için araç olarak kullandıkları, dolayısıyla, bu anlamda, dini şahsında temsil eden kişi ve kurumlara güvenilmediği, Kur'an'da geçen bazı ayetlere (cihat, Cehennem gibi ve özellikle de kadın konusundaki [şahitlik, miras, çok evlilik, dayak vb.] metinlere) tepki, İslam'ın hoşgörüsüz, katı bir din olduğu ve sevgiye yer vermediği, Kur'an'ın ya da Kur'an adına yapılan yorumların içinde yaşanan çağa uygun olmadığı, İslam'ın günümüz meselelerine bir çözüm üretemediği (klonlama vs.), İslam denilen

“şeyin” (görünen haliyle) hurafelerden ibaret olduğu (mezarlara, ölümlere, ağaçlara, çaputlara umut bağlamak, sihir, büyü, muska, cincilik, medyumculuk vb.) gibi hususlar...

İşte, bu türden sebepler, arayışlar, şikayetler ve tenkitlerle bazı kimselerin YŞT tarafından düzenlenen toplantı ve programlara katıldıkları, daha sonra da bu teşkilatın bir üyesi haline geldikleri anlaşılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

TEŞKİLATIN KÖKENİ, ÖNEMİ, YAPISI, KAYNAKLARI VE FAALİYETLERİ

1. TEŞKİLATIN KÖKENİ VE ÖNEMİ

1.1. Teşkilatın Kökeni

YŞT yayınlarında bu teşkilatın tamamen Tanrısal kökenli olduğu yönündeki görüşlere yer verilmektedir. YŞT'nin iddiasına göre bu teşkilatın kökleri Hz. Adem zamanına kadar uzanmaktadır. Hatta ilk şahit de Adem'in oğlu Habil'dir.¹⁴⁵

1.2. Teşkilatla İlgili Peygamberlikler/Haberler

Bu teşkilatın son günlerde dünya sahnesinde belirmesi aslında Kutsal Kitap peygamberliklerinin bir gerçekleşmesidir. Bu hususta İsa Mesih'in işaretleri bulunmaktadır. O YŞT'nin son günlerde belireceğini Matta, 24: 3 ve 24: 45-47'de haber vermiştir. ¹⁴⁶ Bu habere göre, ileride ortaya çıkacak olan, bu teşkilat Tanrı'nın yeryüzündeki tek kanalı olarak isimlendirilecektir. Yine, ileride ortaya çıkacak olan, bu teşkilat Tanrı'nın mesajını bütün dünyaya yayacaktır.¹⁴⁷

Bu yorumlardan ve yorumlar için kullanılan metinlerden de anlaşıldığı gibi, YŞT aslında hemen beliriveren, yani tarih sahnesine yeni çıkan bir teşkilat değildir. Onun başlangıcı insanlığın başlangıcı kadar eskidir. İleride yapacağı

¹⁴⁵ Bu konuda bkz. Ünal, S.T ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.87.

¹⁴⁶ "Jehovah and Christ-Foremost Communicators" *Watchtower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, September 1, 1991, s. 18.

¹⁴⁷ "Happy are the Peaceable", *Watchtower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, August 15, 1957, s. 498.

işlerin önemi bakımından da, kendisi ile ilgili haberler verilmiş bir teşkilattır.

Bu çerçevede örneğin, Malaki 4:5'te geleceği vaat edilen İlya peygamberden kastedilen aslında bu teşkilatın ta kendisidir. YŞT'nin yorumlarında bu konu şu şekilde ele alınmaktadır: Yani "İsa'nın tüm mallarını emanet ettiği meshe-dilmiş takipçilerinden oluşan sadık ve basiretli köle sınıfı (Yönetim Kurulu)" önderliğindeki YŞT'dir."¹⁴⁸

Bütün bu ifadeler şahitleri kendi teşkilatlarının Tanrı'nın yeryüzünde kullandığı tek gerçek ve yetkili peygamber olduğuna inancına götürmektedir. Onlar bu teşkilatın Tanrı tarafından son günler boyunca insanlarla iletişim için seçilen yegane kanal ve temsilci olduğunu kabul ederek, böyle bir teşkilat içinde hizmet etmeyi bir lütuf ve ayrıcalık olarak görmektedirler.¹⁴⁹

1.3. Teşkilata Bağlanma Nedeni ve Önemi

YŞT'ye göre, teşkilat meleklerce desteklenmekte, onlardan görünmez bir şekilde özel mesajlar almaktadır. Bu nedenle, Tanrı'nın tasvibini ve ebedi hayatı elde etmek için herkes mutlaka YŞT'ye, yani "sadık ve basiretli köle"ye bağlanmalıdır. Çünkü bu kurtuluşun olmazsa olmaz şartıdır. Sadık ve basiretli kölenin talimatlarını Tanrı'nın sesini izler gibi izlemek gerekmektedir.

¹⁴⁸ Bu konuda bkz. Walters, W. and Goedelman, K. "Yehova Şahitleri", ss. 101-102.

¹⁴⁹ Bu konuda bkz. "You Can Live Forever in Paradise on Earth", *The Watchtower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, February 15, 1983, s. 12; "Continue to Be Readjusted", *Watchtower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, November 1, 1990, s. 30.

Teşkilata karşı isyan etmek Tanrı'ya karşı isyan etmekle eş değerdedir. Teşkilatı yöneten seçkin özel sınıf, yani Yönetim Kurulu bizzat Yehova Tanrı tarafından, 1919 yılında, Yehova'nın iletişim kanalı ve görünür temsilcisi olmak üzere özel bir şekilde seçilmiş, atanmış ve yetkilendirilmiştir. Dolayısıyla, bütün Yehova'nın Şahitleri, bu merkez kuruldan gelen talimat ve direktiflere koşulsuz bir şekilde uymalı ve kurtuluş için de mutlaka bu köle ile ortaklaşa çalışmalıdır. Teşkilata karşı gelmek, reddetmek veya onu eleştirmek sonsuz yaşam ödülünden yoksun kalmak ve yakında gerçekleşecek olan "Armagedon/Armagedon Savaşı"¹⁵⁰nda tamamen helâk olmak demektir.

YŞT'nin üyeleri bu anlayış ile teşkilatlarına büyük bir bağlılık göstermektedirler. Şahitler böyle bir inancın yürüttükleri disiplinli, planlı ve programlı faaliyetlerin arkasındaki en önemli muharrik güç olduğunu ifade etmektedirler. Dolayısıyla, şahitlerin teşkilat tarafından verilen emirleri eksiksiz yerine getirmelerinin ve teşkilata bağlılıklarının nedeni sonsuz yaşam ödülünden mahrum kalma endişesidir. Bu mahrumiyeti yaşamamak için Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisi Yönetim Kurulu'nun talimatlarını dinlemek ve harfiyen yerine getirmek son derece önemlidir.

Bir şahidin asli görevi Yönetim Kurulu'nun emirlerini itirazsız yerine getirmek, bu emirlerin Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisinden geldiğini kabul etmektir. Bu teslimiyetçi anlayış içinde de emir-komuta zincirine riayette kusur

¹⁵⁰ "Armagedon" Kıyamet'in kopuşundan az önce İsa'ya inananlarla inanmayanlar arasında vuku bulacak büyük savaştır. Bu konuda bkz. *Mankind's Search for God*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1990, ss.371-372; *Kingdom Come*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1981, ss.162-173.

göstermemek, hiçbir şeyi tartışmaya açmamak gerekmektedir. Bu hem teşkilata bağlanmanın en önemli adımını hem de teşkilatta kalmanın nedenini oluşturmaktadır.

2. TEŞKİLATIN YAPISI

2.1. Teşkilatın Yapısı

Şahitlerin tanrısal bir boyutu olduğunu ileri sürdükleri teşkilatın yapılanması, dünyanın her tarafında aynıdır. Bu teşkilatta askeri bir hiyerarşik düzen hakimdir.

YŞT'nin teşkilat yapısı yukarıdan aşağıya doğru yönetim kurulu, temsil heyeti, bölge nazırı, çevre nazırı, şehir nazırı şeklinde sıralanmaktadır. Şehir nazırına bağlı olarak ihtiyarlar, hizmet yardımcıları, cemaat hizmet heyeti, cemaat kitap tetkiki idarecisi, daimi müjdeciler gibi birimler yer almaktadır. Ayrıca, cemaat hizmet heyetine bağlı riyaset eden nazır, yazman ve hizmet nazırı da bulunmaktadır. Yine "tarla hizmetindeki" çalışma saatlerine göre öncü yardımcıları, daimi öncüler ve özel öncüler gibi alt birimler de teşkilat yapısı içinde yer almaktadır. Erkek şahitler bira-der, hanım şahitler ise hemşire olarak isimlendirilmektedir.¹⁵¹

Bu teşkilatın yapılanmasına ve teşkilat önderlerinin davranışlarına referans olarak gösterilen metinlerin bir kısmı şunlardır: "Her cemaatte ihtiyarlar, yani nazırlar vardır. Onlar cemaatte öğretme işine önderlik ederler (I. Timoteos 3:1-7; 5:17)."; "Hizmet-yardımcıları onlara yardım eder (I. Timoteos 3:8-10, 12, 13)."; "Bu erkekler cemaatin diğer mensuplarından üstün değildir (II. Korintoslular

¹⁵¹ Bu konuda bkz. *Hizmetimizi Yerine Getirmek İçin Teşkilatlandırılmış Olmak*, Kule Kitapları, 1995, ss.21-60; Yasdımın, H.Ş., Yehova Şahitleri'nin Teşkilat Yapısı ve Türkiye'deki Faaliyetleri (1), ss.199-209.

1:24)."; "Onlara özel unvanlar da verilmez (Matta 23:8-10)."; "Başkalarından farklı giyinmezler. Yaptıkları için para da almazlar. İhtiyarlar cemaatin ruhi ihtiyaçlarıyla istekle ilgilenirler. Sıkıntılı zamanlarda teselli ve rehberlik sağlayabilirler (Yakub 5:14-16; I. Petrus 5:2, 3)."

Aşağıda bu yapıdaki kurulları ve görevlileri yukarıdan aşağıya doğru sırasıyla ele alacağız.

2.1.1. Yönetim Kurulu

Bugün 230'dan fazla ülkede yapılan şahitlik işini yönlendiren bir teşkilat düzeni bulunmaktadır. Yönlendirme genel anlamda, Yönetim Kurulu tarafından sağlanmaktadır. Bu Kurul her yıl dünyanın çeşitli yerlerindeki büro temsilcileriyle görüş alışverişinde bulunması için sorumlu kişiler göndermektedir.

Yehova'nın Şahitlerinin dünya merkezi New York'tadır. Yönetim Kurulu, yani dünya çapındaki cemaate nezaret eden bir grup tecrübeli ihtiyar¹⁵² orada durmaktadır.

Yehova'nın Şahitleri başta Yehova Tanrı'ya, arkasından İsa Mesih'e ve daha sonra da "Sadık ve Basiretli Köle"¹⁵³ye,

¹⁵² İhtiyarlar, Temsil Heyeti tarafından cemaatlere sürekli olarak hizmet etmek, onların ihtiyaçlarıyla ilgilenmek ve cemaatin tarla hizmetinde etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak için görevlendirilen, yeterli sahibi kişilerdir (İhtiyarlar üzerinde daha sonra durulacaktır).

¹⁵³ YST yayınlarında "Sadık ve Basiretli Köle" hakkında şöyle denilmektedir: "Kendi vaadine uygun olarak, İsa Mesih bir Sadık ve Basiretli Köle tayin etmiş, onun kimliğini belirginleştirmiş ve onu 'bütün malları üzerine' koymuştur (Matta, 24: 45-47). Bu 'sadık köle' ıstırap çeken milyonlarca insanın da iyi haberi işitebilmesi, Tanrı'nın Gökteki Krallığı hakkında bilgi alabilmesi ve sonuç olarak O'na hizmet edebilmesi için, Tanrı'nın ev halkına bol bol ruhi gıda dağıtmıştır." Bu konuda bkz. *HYGİTO*, s. 11.

yani Yönetim Kurulu'na bağılıdır. YŞT'nin iddiasına göre, Yönetim Kurulu'nun örgütlenmesi MS. I. yy'da başlamıştır.¹⁵⁴ MS. I. yy'daki Yönetim Kurulu'nun yoğun çabaları sonucunda daha çok cemaat kurulmuş, bu sırada Yerusallm cemaatindeki resüller ve ihtiyarlar, giderek genişleyen, ilk yüzyıldaki uluslararası cemaatin başlıca nazırları olarak hizmet etmeye devam etmişlerdir.¹⁵⁵

Günümüzdeki YŞT'nin Yönetim Kurulu ilk yüzyıldaki Yönetim Kurulu'nu örnek alarak çalıştığını ileri sürmektedir. Mesih'in reisliğine ve Mukaddes Kitabın prensiplerine sıkıca bağılı kaldığını, Mukaddes Ruh'un yönlendirmesine tabi olduğunu ifade etmektedir.

Bugün Yönetim Kurulu, Yehova'nın Şahitleri'nin dünyadaki resmi idare organıdır ve kendi idaresi altındaki bütün organlarla sürekli irtibat halindedir. Teşkilat için gerekli düzenlemeler ve bütün kararlar Yönetim Kurulu tarafından alınır. Dünyanın her tarafındaki şahitler bu kararlara uymak zorundadırlar. Çıkacak yayınlardan toplantı programlarına kadar herşeyin organizasyonu bu kurul tarafından yapılır. Yönetim Kurulu kararlarında bağımsızdır. Yönetim Kurulu, hizmet etmeye yeterli olan erkekleri, herhangi bir zamanda herhangi bir yere, nazır olarak tayin edebilir. Hatta, bazen nazır tayin etmeleri için belirli tem-

¹⁵⁴ Bu konuda şöyle denilmektedir: "Yehova'nın, iyi haberi geniş çapta vaaz edilmesi için İsa'nın takipçilerinden oluşan teşkilat kanalıyla yaptığı işlerle ilgili göze çarpan bir örnek, Resüllerin İşleri'nin 10. babında kayıtlıdır (Resüllerin İşleri, 10:1-48). Ayrıca, ilk yüzyıldaki Yönetim Kurulu, bazen nazırlar tayin etmeleri için belirli temsilcilere yetki verdi (I. Timoteosa, 1: 3-4; Titusa, 1: 5; Resüllerin İşleri, 16: 4-5)." Bkz. *HYGİTO*, s. 10, 41.

¹⁵⁵ Bkz. *HYGİTO*, s. 24. Konu ile ilgili metinler için de bkz. Resüllerin İşleri, 8: 1, 14-15; 15: 1-2, 22-31; 16: 4-5.

silcilere yetki verebilir.¹⁵⁶ Bu kurul yöresel bir grubun tavsiye ve yönlendirmesinden bağımsızdır.

2.1.2. Mıntık Nazırı

Mıntık Nazırı her ne kadar hiyerarşik düzende ikinci sırada geliyor gibi görünse de, Temsil Heyetleri Mıntık Nazırlarına değil, doğrudan Yönetim Kurulu'na karşı sorumludurlar.

Mıntık Nazırları, yeterlik sahibi “birader¹⁵⁷”ler arasından, belirli zamanlarda bütün dünyadaki bürolara hizmet etmek için, Yönetim Kurulu tarafından seçilen kimselerdir. Mıntık Nazırlarının başlıca işi Temsil Heyetlerinin karşılaştıkları problemlerde onlara yardımcı olmaktır. Ayrıca, Temsil Heyetlerinin bürolarının kayıtlarını, vaaz etme faaliyetlerini ve eğer Temsil Heyetlerine ait bir tesis varsa bunların işleyişlerini denetlemektir. Mıntık Nazırlarının en önemli görevlerinden birisi de “tarla hizmeti¹⁵⁸”nde önderlik etmektir.¹⁵⁹

2.1.3. Temsil Heyeti

Her ülkedeki Yehova'nın Şahitleri'ni organize eden ilk organ yerel Temsil Heyetleridir. Temsil Heyeti'nin bir üyesi olarak hizmet etmek üzere seçilenlerin tayinlerini Yönetim Kurulu yapar.¹⁶⁰ YŞT'nin herhangi bir ülkede bir bürosu açıldığı zaman, bu büronun gözetiminde bulunan yerlerdeki düzenlemeleri ve organizasyonu yapması için 3 veya

¹⁵⁶ *HYGİTO*, s. 28, 41.

¹⁵⁷ Bu teşkilatta erkeklere “birader”, hanımlara ise “hemsire” denilmektedir.

¹⁵⁸ “Tarla hizmeti” teşkilatın öğreti ve uygulamalarını aktif bir şekilde yayma faaliyetine verilen isimdir.

¹⁵⁹ *HYGİTO*, ss. 53-54.

¹⁶⁰ *HYGİTO*, s. 53.

daha fazla (7'ye kadar) ihtiyardan oluşan bir Temsil Heyeti tayin edilir. Bu heyetler sorumlulukları altındaki ülkelerde yapılan işi gözetir. Temsil Heyeti kendi sorumluluğuna tahsis edilen cemaatlerle ilgilenir, cemaatlere çevre nazırları atar. Cemaatlerin ihtiyaçlarının karşılanması, düzenli olarak çıkan yayınların (Gözcü Kulesi, Uyan, Tanrısal Hizmet Programı vb.) bu cemaatlere ulaştırılması gibi faaliyetler hep Temsil Heyeti tarafından organize edilir. Bazı bürolarda basımevleri bulunur ve bu basımevlerinin bir kısmında yüksek hızla çalışan rotatif baskı makineleri kullanılır.

Temsil Heyeti cemaatlere ihtiyar ve hizmet yardımcılarını atanması için çevre nazırlarının tavsiyelerini değerlendirir,¹⁶¹ dolgun vakitli vaizlerin, özel öncü, daimi öncü ve öncü yardımcılarının faaliyetini sevk ve idare eder.¹⁶² Yine, Temsil Heyeti yapılacak bölge toplantısı, çevre toplantıları, bir günlük özel toplantılar için de düzenlemeler yapar. Ayrıca, Temsil Heyeti kendisine bağlı cemaatleri, genelde yılda iki kere olmak üzere, ziyaret etmek için çevre nazırlarını görevlendirir.

Temsil Heyeti'nin ve sıralamada daha altta olan diğer görevlilerin bizim araştırmamız açısından önemli olduğunu belirtmeliyiz. Çünkü, Türkiye'deki faaliyetler Temsil Heyeti marifetiyle yürütülmektedir. Temsil Heyeti'nin merkezi İstanbul'dadır. Bu heyet üç kişiden oluşmaktadır.

2.1.4. Bölge Nazırı

Bölge, yaklaşık 20 çevrenin birleşmesinden oluşan geniş birime verilen isimdir.¹⁶³ Bölge Nazırı da bu bölgeden so-

¹⁶¹ *HYGİTO*, s. 27.

¹⁶² *HYGİTO*, s. 53.

¹⁶³ Kızılırmak, H.H., *a.g.d.*, s. 28. Dünya genelindeki uygulamaya göre, yeterli sayıda şahidin bulunması durumunda bir "çevre"

rumlu olan kişidir. Bölge nazırı, bölgesindeki çevreleri dönüştürmüş olarak ziyaret eder. Bölge Nazırı, Yönetim Kurulu tarafından tayin edilen, seyahat eden bir ihtiyardır. Temsil Heyeti ise, bir bölge oluşturan belirli sayıdaki çevreye hizmet etmek üzere, Bölge Nazırlarını yönlendirmektedir. Bölge Nazırları da bölgelerinde yapılan Çevre İbadeti programlarına başkanlık etmekte ve bu programlardaki umumi konuşmaları yapmaktadırlar. Her çevrede, özel ibadet ve çevre ibadeti olmak üzere yılda iki büyük ibadet yapılır. Bölge Nazırlarının en önemli işi tarla hizmetinde önderlik etmektir. Bölge Nazırlarının görev talimatnamesinde, yapılan çevre toplantılarının nasıl sunulduğu, bu toplantıların yapıldıkları çevrede nasıl karşılandıkları, cemaatlerin ihtiyaçları gibi konularda Temsil Heyeti'ne raporlar sunmaları gerektiği bildirilmektedir.¹⁶⁴ Ülkemizdeki Bölge Nazırları da, görev alanlarındaki (örneğin, Ege Bölgesi gibi) faaliyetleri İstanbul'da bulunan Temsil Heyeti'ne Rapor etmektedirler.

2.1.5. Çevre Nazırı

Ayrıca bir de çevre nazırı vardır. O da çevresindeki her cemaati genelde yılda iki kez ziyaret edip o cemaate ayrılan sahadaki Şahitlerin teşkilatlanmasına ve vaaz etme işini yürütmelerine yardımcı olur

Yönetim Kurulu, yeterlik sahibi ihtiyarları, Çevre Nazırları olarak görevlendirir. Temsil Heyeti de bu nazırları çevrelerini oluşturan cemaatleri devamlı olarak ziyaret etmek üzere yönlendirirler. Böylece, Çevre Nazırları belirli

yaklaşık 20 cemaatten oluşmaktadır. Her Cemaat de yaklaşık 200 kişiden meydana gelmektedir. Ülkemizdeki cemaatleri oluşturan şahitlerin sayısı, tespitlerimize göre, bazı yörelerde bu rakamlardan daha azdır.

¹⁶⁴ *HYGİTO*, ss. 51-52.

aralıklarla, hiçbir cemaate tahsis edilmemiş sahalarda hizmet eden öncüleri,¹⁶⁵ daimi öncüleri, öncü yardımcılarını, özel öncüleri ve dolgun vakitli hizmet eden diğer vaizleri ziyaret ederler.¹⁶⁶ Nazırlar, ziyaretlerinin mümkün olan en büyük yararı sağlaması için, güzergâhlarıyla ilgili planlarını hazırlayıp önceden cemaatlere bildirirler¹⁶⁷.

Çevre Nazırı'nın görevleri arasında cemaatin ihtiyaçlarıyla, Tanrısal Hizmet Programı'nda belirtilen esaslar ve Temsil Heyeti'nden gelen talimatlar çerçevesinde, yöresel koşulları da gözetererek, ilgilenmek ve bu konuda bir takım düzenlemeler yapmak bulunmaktadır. Yine, cemaatin kayıtlarını (müjdecî raporları, ibadette hazır bulunanların sayıları, saha kayıtları ve hesap defterleri gibi) kontrol etmek de onların görevlerindendir.¹⁶⁸

Bir Çevre Nazırı cemaatteki müjdecilerle tek tek ilgilenmek, yapılan programa göre, onlarla birlikte vaaz faaliyetlerine katılmak ve yine yapılan programa göre, onların evlerindeki yemeklere katılmak durumundadır. Çevre Nazırı'nın ziyaretinin başlıca hedefi; tarla hizmetinde önderlik etmektir. Cemaatler de, Çevre Nazırı'nın geleceği haftadaki programlara dolgun biçimde katılabilecek şekilde, kendilerini ayarlamaktadırlar/ayarlamak zorundadırlar.

Görev talimatnamesinde “Çevre Nazırı ziyareti bitirdikten sonra ayrıntılı raporunu Temsil Heyeti'ne sunar.”¹⁶⁹ denilmektedir. Dolayısıyla ülkemizdeki Çevre Nazırları da

¹⁶⁵ Öncüler hakkında daha sonra bilgi verilecektir.

¹⁶⁶ Çevre Nazırları sadece kendi görev alanlarındaki cemaatlerle ilgilenirler. Bu konuda bkz. Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? s.25.

¹⁶⁷ *HYGİTO*, s. 47.

¹⁶⁸ *HYGİTO*, ss. 47-48.

¹⁶⁹ *HYGİTO*, ss. 48-49.

görev alanlarındaki şehirlerle ilgili raporları düzenli olarak İstanbul'daki Temsil Heyeti'ne sunmaktadırlar.

2.1.6. Şehir Nazırı

Birden fazla cemaatin bulunduğu şehirlere tayin edilen yeterlik sahibi bir biraderdir. Temsil Heyeti'nin isteği doğrultusunda gönderilen yayınlarla, o şehirde düzenlenecek toplantılarla ve o şehirle ilgili diğer hizmetlerin organizasyonu ile uğraşır. Şehir Nazırı şehirdeki her cemaatle iletişim halindedir. Onun da en önemli görevi tarla hizmetinde önderlik etmektir.¹⁷⁰

Ülkemizde faaliyetlerin yoğun olduğu şehirlerde Şehir Nazırları bulunmakta ve bu şehirlerdeki organizasyon onlar tarafından sağlanmaktadır. Bu Nazırlara bağlı bir takım alt birimler bulunmaktadır. Bu birimlerdeki görevlilerden bazıları üzerinde durmak da yararlı olacaktır. Çünkü, YŞT'nin faaliyetleri aslında büyük ölçüde bu görevliler tarafından yürütülmekte, bir başka ifade ile YŞT'yi bu görevliler omuzlarında taşımaktadırlar.

Nazırlara bağlı alt birimler en genel haliyle, şu şekildedir.

2.1.6.1. Şehir Nazırına Bağlı Birimler

2.1.6.1.1. İhtiyarlar

Temsil Heyeti tarafından cemaatlere sürekli olarak hizmet etmek, onların ihtiyaçlarıyla ilgilenmek ve cemaatin tarla hizmetinde etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak için görevlendirilen, yeterlik sahibi kişilerdir. Bir cemaatte, cemaatin büyüklüğüne göre, birden fazla ihtiyar olabilir. İhtiyarlar, cemaatin ihtiyaçlarını gidermek için, bir kurul oluşturmaktadırlar. Buna ihtiyarlar kurulu adı verilmekte-

¹⁷⁰ HYGİTO, s. 46-47.

dir. İhtiyarlar kuruluna başkanlık eden kişiye de riyaset eden denilir. Riyaset eden, cemaatte Gözcü Kulesi tedkiki İdarecisi, Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı Nazırı, cemaat kitap tetkik grupları ve Tanrısal Hizmet Programı'nda yer alan bölümler için sorumlu ihtiyarlar tayin eder.¹⁷¹

Riyaset eden ihtiyar/nazır, yazman ihtiyar ve hizmet ihtiyarı cemaatin hizmet heyetini oluşturmaktadır. Bu hizmet heyeti yayın envanteri, siparişleri ve vaaz raporları kayıtlarını kontrol etmekte, ayrıca cemaatin kullandığı salondaki aksaklıkların giderilmesi, konuşmaların ve öğretim programlarının düzenlenmesiyle de ilgilenmektedir. Yine, İhtiyarlar cemaatin durumunu sürekli olarak kontrol etmek, onların maddi ve manevi ihtiyaçlarını bilmek zorundadır. İlaveten, İhtiyarlar cemaate eğitim ve öğretim konusunda rehberlik etmek, tarla hizmetinde önderlik yaparak, müjdecilerle birlikte çalışmak, böylece onlara örnek olmak durumundadırlar.¹⁷²

YŞT ihtiyarların hangi kurallara göre hareket edeceklerinin, yetkilerinin ve niteliklerinin neler olduğunun I. Timoteosa, 3: 1-5¹⁷³ ve Titusa 1: 6-9'da¹⁷⁴ bildirildiğini söyler, seçilenler de bu kurallara titizlikle uyarlar.

¹⁷¹ *HYGİTO*, ss. 41-42.

¹⁷² *HYGİTO*, ss. 41-44.

¹⁷³ Bu metinde şöyle denilmektedir: “Bu kelim sadıktır: Eğer bir adam nazırlık isterse, iyi bir iş arzu eder. İmdi nazır olacak adam için gerektir ki, kusursuz, bir kadın kocası, temkinli, akıllı, intizam sahibi, misafirperver, öğretmeğe kabiliyetli, şaraba meyyal değil, vurucu değil; fakat mülayim, kavgacı değil, para sevmeyen, çocukları vekarları tam olarak itaat ettirip, kendi evine iyi reislik eden bir adam olsun; ve bir kimse kendi evini idare etmeği bilmezse, Allah'ın kilisesini nasıl kayırır?” I. Timoteosa, 3: 1-5.

Ülkemizde şahitlerin yoğun olarak yaşadıkları İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin gibi şehirlerde Şehir Nazırlarına bağlı ihtiyarlar bulunmaktadır.

2.1.6.1.2. Hizmet Yardımcıları

Cemaatlerde, İhtiyarların yaptıkları işlerde kendilerine yardım etmeleri için, yine Temsil Heyeti tarafından tayin edilen, hizmet yardımcıları bulunmaktadır. Cemaatlere tayin edilen hizmet yardımcıları, kendilerine verilen görevleri yapmakla, ihtiyarların yükünü hafifletmekte, onlara işlerin ayrıntısı ile uğraşmak yerine, daha önemli olan öğretim verme ve çobanlık etme sorumluluklarını yerine getirebilmeleri bakımından zemin hazırlamaktadırlar. Yani, İhtiyarların serbest kalmalarını sağlamaktadırlar. Bu yardımcılarından birisi, örneğin, cemaatin yayınlarına bakmak üzere tayin edilebilmekte, bir başkası cemaatin dergileriyle ilgilenebilmekte, bir diğeri cemaat hesapları ya da saha tahsisleriyle ilgili kayıt tutabilmekte, birisi de cemaatin kullandığı mikrofonların bakımı, ses cihazlarının çalıştırılması ve kürsü ile ilgili işlerde kullanılabilmektedir.

Yine, ibadet/cemaat salonunun bakımı ve temiz tutulmasıyla ilgili konuları da hizmet yardımcıları düzenlemektedirler. Bazı hizmet yardımcıları ise teşrifat işinde ve cemaat ibadetinde düzeni sağlamak üzere görevlendirilebil-

¹⁷⁴ Bu metinde de şöyle denilmektedir: “Eğer biri suçsuz, tek kadın kocası ise ve iman eden ve edepsizlik ve nizamsızlıkla haklarında şikayet olunmayan çocukları varsa, onu tayin et. Çünkü Allah evinin kâhyası sıfatı ile nazıra suçsuz olmak, kendini beğenen, tez öfkelenen, şaraba müptela, vurucu, yakışsız kazanca haris olmamak, fakat misafirperver, iyilik seven, temkinli, âdil, mukaddes, nefesine hakim, talime göre sadık kelamı sıkı tutan olmak gerektir, ta ki, sağlam talimde teşvik ve karşı söyleyenleri ilzam edebilsin.” Pavlusun Titusa Mektubu, 1: 6-9.

mehtedirler. Hizmet yardımcıların yeterli sayıda bulunduğu cemaatlerde bu görevlerin her birisini farklı bir hizmet yardımcısı yapmakta, yeterli sayıda hizmet yardımcısının bulunmadığı yerlerde ise, bir kaç hizmeti tek bir hizmet yardımcısı yüklenmektedir. Diğer taraftan, bir hizmet yardımcısının da en önemli görevi tarla hizmetine önderlik etmektir.¹⁷⁵

2.1.6.1.3. Cemaat Hizmet Heyeti

Riyaset Eden Nazır, Yazman ve Hizmet Nazırı'ndan oluşan Cemaat Hizmet Heyeti'nin üyeleri yayınların envanteri ve siparişleri, tarla hizmeti raporları, nazırlar ve hizmet yardımcıları veya daimi öncülerin tayin edilmesi veya görevden alınması için yapılan tavsiyelerle ilgili kullanılan formlar gibi çeşitli formları doldurup imzalarlar. Teşkilat zaman zaman Hizmet Heyeti'nden başka görevleri yerine getirmesini de isteyebilir.¹⁷⁶

2.1.6.1.4. Cemaat Kitap Tetkik İdarecisi

Cemaatte birden fazla ihtiyar varsa bu görev için onlar kullanılmaktadır. Eğer yoksa, bir ihtiyar hafta boyunca, değişik zamanlarda birden fazla gruba bakmaktadır. Eğer bu da mümkün değilse, o zaman yetenekli hizmet yardımcıları bu görevi, bir ihtiyar bulununcaya kadar, yapmaya çalışmaktadırlar. Bu görev, öğretmekle ilgilidir. Gruptakilerin sorularını cevaplamak, aynı zamanda onların öğrendiklerini yaşama geçirmeleri ve bunları başkalarına aktarmaları konusunda rehberlik etmektir. Diğer taraftan Cemaat Kitap Tetkik İdarecisi'nin bir başka önemli görevi, tarla hizmetinde önderlik etmektir. Her zaman çalışılacak yete-

¹⁷⁵ *HYGİTO*, ss. 55-58.

¹⁷⁶ *HYGİTO*, s. 43.

rince saha bulunması için plan yapmak, o günkü tarla hizmetinde bulunacak kişileri teşkilatlandırmaktır.¹⁷⁷

2.1.6.1.5. Müjdeciler (Birader ve Hemşireler)

Cemaatlerin oluşmasını sağlayan ana unsur tarla hizmetinde çalışıp rapor veren müjdecilerdir. Aslında, bir Yönetim Kurulu üyesi, bir Temsil Heyeti üyesi, bir Mıntıka Nazırı, kısacası Yehova'nın Şahidi olan her kes bir müjdecidir. Bir kimsenin müjdeci olabilmesi için Yehova'nın Şahitleri ile Mukaddes Kitabı tetkik etmiş, onlarla tarla hizmetine katılıp yeterli sahibi olduğunu göstermiş olması gerekmektedir. Ayrıca, cemaat ihtiyaçlarının kendileri hakkındaki kanaatlerinin oluşması için hazırladıkları soruları,¹⁷⁸ yine onlarla ayrıntılı bir şekilde müzakere etmiş bulunması lazımdır. Bundan sonra, cemaat ihtiyaçları o kimsenin müjdeci olduğunu onaylayıp, cemaate ilan etmekte ve böylece kişi kayıtlara geçirilmektedir. Müjdeciler belli bir süre sonra kendi istekleriyle “vaftiz¹⁷⁹” edilmeye karar verilerse bunu cemaatin ihtiyaçlarına bildirmektedirler.

Bunlardan başka, YŞT “Öncülük Hizmeti” adı verilen bir organizasyonla vaaz faaliyetlerini yürütmektedir. Burada kısaca bu konu üzerinde de durmak istiyoruz.

2.1.6.1.6. Yehova'nın Şahitlerinin Vaaz Faaliyetleri: Öncüler

Yehova'nın Şahitleri vaaz etme faaliyetlerinin genişletilmiş ve yoğun bir biçimi olan öncülük hizmetinde de aktif olarak çalışmaktadırlar. Öncülük hizmetindeki görev dağı-

¹⁷⁷ *HYGİTO*, ss. 43-44.

¹⁷⁸ Bu konu üzerinde vaftiz bölümünde durulacaktır.

¹⁷⁹ Yehova'nın Şahidi olabilmek için şart olan “Vaftiz” konusuna ileride işaret edilecektir.

lını, bir bilgi vermesi bakımından, genel olarak şu şekilde gösterilebilir.

2.1.6.1.6.1. Daimi Öncüler

Vaaz etme faaliyetinde sürekli olarak çalışmak isteyen ve saat kotası Öncü Yardımcısı'ndan daha yüksek olan bir vaaz etme faaliyetidir. Bir müjdecinin Daimi Öncü olabilmesi için en az altı aydır vaftizli olması şart görülmektedir. Daimi Öncü olmak için de müjdecinin bu talebini bir dilekçeyle cemaat sorumlularına bildirmesi lazımdır.¹⁸⁰

2.1.6.1.6.2. Öncü Yardımcıları

“Saat bazı” daimi öncülerden daha düşük vaaz faaliyeti hizmetidir. Kişinin kendi şartlarına ve durumuna göre aylık bazda ne kadar faaliyette bulunabileceği belirlenmektedir. Bu kısa süreli bir görevlendirmedir.¹⁸¹ Bir müjdecinin öncü yardımcısı olabilmesi için mutlaka vaftiz edilmiş olması gerekmektedir. Öncü Yardımcısı olmak için müjdecinin bir dilekçeyle talebini cemaat sorumlularına (ihtiyarlarla) bildirmesi lazımdır.¹⁸²

2.1.6.1.6.3. Özel Öncüler

Teşkilat tarafından, vaaz etme faaliyetinde etkili olduklarını gösteren ve tayin edilmeleri uygun görülen Daimi Öncüler arasından seçilmektedirler. Bunlar herhangi bir

¹⁸⁰ *HYGİTO*, s. 114.

¹⁸¹ Öncü yardımcıları aylık olarak en az 50 saat olmak üzere vaaz faaliyetlerinde çalışmaktadırlar. Aslında, Yehova'nın Şahitleri çalışma sürelerine göre üçe ayrılmaktadırlar. Ayda 90 saatin üzerinde tarla hizmetinde çalışanlara pioneer (öncü), ayda 60 saatin üzerinde çalışanlara auxiliary pioneer (yardımcı öncü) ve 60 saatin altındakilere de publisher (yayıncı) denilir. Bkz. Kızılırmak, H. H., *a.g.d.*, s. 29; Siddiqui, Ataullah, *A Way of Thinking: Jehovah's Witnesses, Arabia*, October 1986, C. 6, s. 66.

¹⁸² *HYGİTO*, ss. 113-114.

yerde hizmet edebilecek kimselerdir. Görevleri tayin edildikleri bölgelerde bulunan cemaatlara yardım etmek ve vaaz etme faaliyetinin genişletilmesine katkı sağlamaktır.¹⁸³

Buraya kadar YŞT'nin yapısı ve bu yapı içindeki görevlilerin vazifeleri ile ilgili olarak ele aldığımız konular, karşımıza dünya genelinde iyi derecede örgütlenmiş bir teşkilat çıkarmış bulunmaktadır.

YŞT'nin yayınlarında, Mukaddes Kitap'tan da referans göstermek suretiyle, Yehova'nın Şahitleri arasında herhangi bir rütbe ve sınıf ayırımının olmadığı,¹⁸⁴ cemaatte önemli görevi bulunanların oraya hizmet için geldikleri ifade edilmektedir. Örneğin bu konuda bizzat İsa'nın "Kim küçük çocuk gibi kendini alçaltırsa, göklerin krallığında en büyük olur."¹⁸⁵; "Fakat aranızda kim büyük olmak isterse, hizmetçiniz olsun ve aranızda kim birinci olmak isterse kulu-nuz olsun."¹⁸⁶ dediği söylenerek üst görevlerdeki insanların bu görevlere sadece teşkilatın faaliyetlerinin daha düzenli bir şekilde yürütülebilmesi için getirildikleri belirtilmektedir.

YŞT her ne kadar, İsa-Mesih'ten referansla, Yehova'nın Şahitleri arasında bir eşitlik vurgusu yapıyor olsa da, realitede karşımızda son derece disiplinli bir alt-üst ilişkisi ile faaliyetlerini yürüten bir teşkilat bulunmaktadır. Aslında şahitler teşkilatın bu yapısının başarıyı getirdiğine de inanmaktadırlar. Teşkilatın isteklerini ve yorumlarını sor-

¹⁸³ *HYGİTO*, ss. 114-115.

¹⁸⁴ Teşkilatta kimsenin diğeri üzerinde bir üstünlüğe sahip olmaması yönünde atılan adımlar için bkz. Stroup, H. H., "Jehovah's Witnesses", s. 565.

¹⁸⁵ Matta, 18: 4.

¹⁸⁶ Matta, 20: 26-27.

HAKKI ŞAH YASDIMAN

gusuzca kabul etmelerinin en önemli nedenlerinden birisini de zaten bu yapıya duydukları saygı oluşturmaktadır.

3. TEŞKİLATIN FAALİYETLERİ

3.1. Yayınlar

YŞT'nin gerek ülkemizde ve gerekse dünya çapında yaptığı faaliyetleri gösteren grafiğin artış yönündeki eğimi üzerinde çok büyük payı olan etkenlerden birisi de bu teşkilatın yayınlarıdır. Tespitlerimize göre, bu dergilerin baskı kalitesi, içinde kullanılan resimlerin seçimi vb. hususlarda profesyonelce yapılan çalışmalar ülkemizde, özellikle de bu teşkilata çekilmeye çalışılan kimseler ve sempatizanlar üzerinde, önemli bir etki bırakmaktadır.

YŞT yayınlamış olduğu dergilerin (Tarassut Kulesi/Gözcü Kulesi, Uyanın/Uyan), kitapların, broşürlerin, kısacası görsel, işitsel ve yazılı bütün yayınların Tanrısal kökenli olduğunu ileri sürüp, bunlara kesin bir bağlılık ve itaat talep etmektedir. Bu, kurtuluş için YŞT'nin ileri sürdüğü temel şartlardan birisidir. YŞT'nin iddiasına göre, teşkilatın yayınladığı yayınların yardımı olmaksızın, sadece Kutsal Kitabı incelemekle hiç kimse gerçek bilgiye erişemez. Bu yayınlar Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisinin sesidir, dolayısıyla bunları okumaksızın, dağıtmaksızın, gerçek bir Yehova'nın şahidi olmak da mümkün değildir.

Şahitler Tanrısal kaynaklı olduğuna inandıkları bu yayınlardan hem kendileri istifade edebilmek hem de başkalarını yararlandırabilmek için büyük bir çaba içindedirler. Yayınları dağıtabilmek için canla başla çalışmalarının sebebi de yayınların Tanrısal kaynaklı olduğuna olan inançlarıdır.

YŞT'nin yayınlarının başında Gözcü Kulesi ile Uyan dergisi gelmektedir. Türkiye'de bu dergilerden sadece Gözcü Kulesi'nin 15 günde bir çıkan baskısının dağıtılan miktarı, yaklaşık olarak, 50.000 civarındadır. Şahitler, ge-

nelde, bu dergileri parasız dağıtmaktadırlar.¹⁸⁷ Para ile verdiklerinde de mümkün olduğu kadar çok kişiyi, çok küçük rakamlarla, bu dergilere abone yapmaya çalışmaktadırlar.¹⁸⁸ Bu yayınların ne kadar dağıtıldığının anlaşılması bakımından, bir örnek olmak üzere, aşağıda Gözcü Kulesi dergisi'nin üzerinde biraz durmak istiyoruz.

3.1.1. Kule Dergisi

Bu dergi ilk çıktığı 1879 yılından bu yana aralıksız yayınlanmaktadır. Burada Kule dergisinin, sadece 1990'lı yıllardan günümüze kadar nasıl bir yayılma trendinde olduğunu göstermesi bakımından, üç ayrı nüshasından aldığımız rakamlara yer vereceğiz.

Öncelikle belirtmeliyiz ki, derginin Türkçe baskılarında bu sayılar yer almamaktadır. Aşağıdaki örnek rakamlar İngilizce nüshalardan alınmıştır. Bunlardan 15 Ekim 1993 senesinde yayınlanan Kule Dergisi'nin İngilizce nüshasının iç kapağının baş kısmında¹⁸⁹ o tarihte basılan derginin sayısının 16.400.000 olduğu belirtilmektedir. Aynı tarihte dünya genelindeki Yehova'nın Şahitleri'nin sayısını veren ra-

¹⁸⁷ Parasız dağıtılan dergi ve kitapların finansmanı yurt dışından yapılmaktadır. Bu konuda bir dönem Türkiye'de görevli olarak bulunan ve şu an organizasyonun merkezinde çalışan Rendall Hickok Türkiye'deki faaliyetlerin, organizasyonun ve misyonerlerin maddi harcamalarının doğrudan merkezden karşılandığını ifade etmektedir. Ayrıca, parasal kaynağın bir bölümünü de Türk Yehova'nın Şahitleri'nin yaptıkları bağışlar oluşturmaktadır. Bu konuda bkz. Kızılırmak, H., H., *a.g.d.*, s.31.

¹⁸⁸ Yasdımın, H.Ş., *Yehova Şahitleri'nin Teşkilat Yapısı ve Türkiye'deki Faaliyetleri (II)*, ss.118-121.

¹⁸⁹ Bkz. *The Watch Tower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, October 15, 1993, s.2.

porlara baktığımızda ise bu sayının 4.709.889 olduğunu görmekteyiz.¹⁹⁰

Bu sayfanın alt kısmında ise derginin basıldığı tarihte aynı anda 112 dilde yayınlandığı bildirilmektedir. Bütün bu rakamlardan derginin 1993 senesinde, bir seferde ve aynı zamanda, dünyanın her tarafına dağıtılmak üzere 112 dilde 16.400.000 adet basıldığı anlaşılmaktadır.

Bu dergi ile 1993 senesinde basılan dergideki rakamları karşılaştırdığımızda, 1993'ten 15 Ağustos 1997'ye¹⁹¹ kadar geçen 4 sene içerisinde, baskı sayısının 16.400.000'den 20.980.000'e çıktığı, dil sayısının da 112'den 126'ya ulaştığı görülmektedir. Aynı tarihte Yehova'nın Şahitlerinin dünya genelindeki sayısı ise 5.199.895'dir.¹⁹²

Burada Ağustos 2000'de yayınlanan "Yehova'nın Şahitleri kimlerdir" isimli Türkçe basılan bir broşürdeki rakamları da vermek istiyoruz.¹⁹³

Bu sayfada yer alan rakamlardan 2000 senesinde Gözcü Kulesi dergisinin bir seferde 132 dilde 22.000.000 adet basıldığı anlaşılmaktadır. Görüldüğü gibi, aradan geçen üç sene içinde baskı sayısı 20.890.000'den 22.000.000'a, dil sayısı da 126'dan 132'ye çıkmıştır. O dönemdeki Yehova'nın Şahitleri'nin sayısı ise yaklaşık olarak 6.000.000'dur.¹⁹⁴

¹⁹⁰ *Gözcü Kulesi*, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Şubat 1994, s.15.

¹⁹¹ *The Watch Tower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, August 15, 1997, s.2.

¹⁹² Bu rakam 1 Ocak 1996 itibariyledir. Bkz. *Gözcü Kulesi*, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Ocak 1996, s.15.

¹⁹³ *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, Kule Kitapları Ticaret Ltd.Şti., İstanbul, Ağustos 2000, s.2.

¹⁹⁴ 1 Ocak 2002 tarihli Gözcü Kulesi'nin 22. sayfasındaki "Yehova'nın Şahitleri'nin Dünya Çapındaki 2001 Yılı Hizmet Raporu"unda 2001 yılı itibariyle Şahitlerin dünya genelindeki

Bu derginin 1 Şubat 2009 sayısında ise 174 ayrı dilde, 15 günde bir, yaklaşık 37.252.000 adet yayınlandığı ifade edilmektedir.¹⁹⁵

Ulaştığı baskı sayısı ile Kule dergisi günümüzde en fazla basılıp dağıtılan dergi olma özelliği göstermektedir. Bu kadar baskı yapan Kule dergisinin -Türkçe baskılarda yok- İngilizce baskılarının iç kapaklarında gönüllü bağışlarla desteklenerek basıldığıнын özellikle belirtildiğini de burada söylemeliyiz.¹⁹⁶

3.1.2. Uyan Dergisi

Uyan dergisi Kule dergisinden sonra dünyada en fazla basılıp dağıtılan ikinci dergidir. Bu derginin 1 Ocak 2009 sayısında verilen rakamlara göre Uyan dergisi ayda bir, 82 ayrı dilde 36.725.000 adet basılmaktadır.¹⁹⁷

Uyan dergisinde, Kule dergisinden farklı olarak, hem dinsel metinlere hem de modern bilimin verileri ışığında bilimsel ve güncel konulara yer verildiği görülmektedir. Dergide bilimsel veriler ışığında çeşitli konular ele alınmakta, yeri geldikçe dinsel içerikli konulara temas edilmektedir.

sayısı 6.117.666 olarak verilmektedir. 15 Haziran 1999 tarihli Watchtower dergisinde baskı sayısı 22.328.000 olarak belirtilmektedir.

¹⁹⁵ *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>, Copyright © 2005 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Ayrıca bu konuda bkz. *Watchtower And Awake! Magazines Publishing Statistics*, <http://searchforbibletruths.blogspot.com/2009/08/membership-and-publishing-statistics.html>, (Erişim tarihi, 13.05.2011).

¹⁹⁶ Bu konuda “ekler” bölümündeki örneklere bakılabilir.

¹⁹⁷ *Watchtower And Awake! Magazines Publishing Statistics*, <http://searchforbibletruths.blogspot.com/2009/08/membership-and-publishing-statistics.html>, (Erişim tarihi, 13.05.2011).

Uyan ve Kule dergileri baskıya girmeden üç ay önce hazırlanmaktadır. Bu dergilerin Türkçe baskıları genelde Almanya'da yapılmaktadır.¹⁹⁸ Değişik ülkelerde yaşayan şahitlere istedikleri dilde dergiler gönderilmektedir.

3.1.3. Diğer Yayınlar

YŞT'nin yayınlarından bahsederken teşkilat tarafından milyonlarca basılan ve dağıtılan küçük broşür, büyük broşür, kitapçık, kitap, büyük kitap, külliyat, kaset, film, CD, DVD, VCD vb. yayınlar da göz önünde bulundurulmalıdır.¹⁹⁹

Örneğin bu teşkilatın kullandığı ve tek güvenilir tercüme olarak kabul ettiği The New World Translation Of Holly Scriptures (Mukaddes Kitap)'ın 1926'dan beri 52 dilde 128 milyon basıldığı ifade edilmektedir.²⁰⁰

Yine, örneğin topluluğun en önemli kitaplarından birisi olan, her yeni şahidin öncelikle okuması gerektiği bildirilen ve İncil müzakeresinde kullanılan Knowledge That Leads To Ever Lasting Life (Ebedi Hayata Ulaştıran Bilgi) isimli kitapçığın sadece 1995'den beri 176 dilde 100 milyon adet basıldığı söylenmektedir.²⁰¹ Keza You Can Live Forever in

¹⁹⁸ YŞT'nin geçmiş senelerde yayınladığı bazı Türkçe eserlerin Amerika'da basıldığını da belirtmeliyiz.

¹⁹⁹ YŞT'nin yayınlarının milyonlarca basılıp, dağıtıldığıyla ilgili olarak bkz. *Yehovanın Şahitleri Kimlerdir?* s.26.

²⁰⁰ *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>. The New World Translation Of Holly Scriptures'ın Türkçe'ye henüz tercümesi yapılmadığından, Türk Yehova'nın Şahitleri Kitabı Mukaddes Yayınevi tarafından yayınlanan Mukaddes Kitabı kullanılmaktadır.

²⁰¹ *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>.

Paradise on Earth' 1982'de, 86 dildeki bir seferlik baskısı 38.000.000'dur.²⁰²

İncil ansiklopedileri, konkordanslar gibi yayınlar da bu teşkilatın yayınları arasında yer almaktadır.²⁰³ Teşkilat tarafından basılan bütün bu kitaplar 2 ayda bir şahitlerin evlerine bırakılmakta ya da gönderilmektedir.²⁰⁴

YŞT ayrıca bugüne kadar çeşitli dökümanların yer aldığı 46 dilde hazırlanmış 19 video kaseti ile sağırılar için, 22 ayrı dilin işaret diliyle hazırlanmış, video kasetleri de çıkartmıştır. İlaveten, 1997'den beri "www.watchtower.org" adıyla açılan ve sürekli yenilenen, yayınların 419 dilde yer aldığı web sitesi gibi, çeşitli web siteleri de teşkilatın yayınları arasındadır.²⁰⁵

Verdiğimiz bu rakamlar TŞT'nin yayınlarının dünya genelinde milyonlarca dağıtıldığını ortaya koymaktadır.

3.1.4.1. Broşürler ve Kitapçıklar

Biz burada bir fikir vermesi bakımından elimizdeki sadece Türkçe basılan yayınlardan bazı kitap, kitapçık ve broşürleri örnek olarak vermekle yetineceğiz.

- İnceleme Serisi
- Dinsel Seri

²⁰² *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, New York, 1982, s.4.

²⁰³ Bu konuda bkz. *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>.

²⁰⁴ Kızıllırmak, H.H., a.g.d., s.28. YŞT tarafından yayınlanan yayınların üzerinde herhangi bir yazar adının geçmediğini, yani dünyanın her tarafında bu yayınların YŞT adına yayınlandığını da burada bir not olarak belirtmeliyiz.

²⁰⁵ 419 dilin kullanılması ile ilgili olarak bkz. *Languages*, <http://www.watchtower.org/http://www.watchtower.org/languages.htm>

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

- Bilimsel Seri
- Kule Serisi
- Uyan Serisi
- Yaşam
- Yehova Şahitleri Kim Bunlar
- İlahi (Yehova'ya Hamd)
- Yayın İndeksi (1994)
- Yayın İndeksi 1994'den Sonrası
- Tanrı Yalan Söyler
- Allah'a Teslim Olmak Ne Demektir?
- Gerçek Barış ve Güvenlik
- Daniel'in Peygamberliğine Dikkat Edin
- Sizi Mutlu Edecek İyi Haber
- Aile Mutluluğunun Sırrı
- Mutlu Bir Aile Hayatı
- 2001 Yılı için Günün Ayetleri
- Gençler Soruyor
- Konuşma Yeteneğini Geliştirme Rehberi
- Tapınma Birliği
- İşıyanın Peygamberliği
- Hayatın Bir Amacı Var
- Sizinle İlgilenen Bir Yaratıcı Var mı ?
- Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrının mı Sözü?
- Dünyada Yaşayan En Büyük Adam
- Gelmekte Olan Dünya Hükümeti
- Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi

- Yeryüzündeki Cennette Sonsuza Kadar Yaşayabiliriz

- Hayata Sevkedenden Hakikat
- Tanrı Neden Kötülüğe Müsaade Ediyor
- Haklar mı Yoksa Ödevler mi?
- Mukaddes Kitap Gerçekten Tanrının Sözü mü?
- Yehovanın Şahitleri Kan Naklini Neden Kabul Etmezler?

- Hakiki Sulh ve Güvenlik Hangi Kaynaktan?
- Görünmez Ruhlar Bize Yardım mı Ederler?
- Yehova'yı Terennüm Edin
- Gelmekte Olan Dünya Hükümeti
- İman Sana Fayda Sağlayabilir mi?
- Krallığın Bu İyi Haberleri
- Yeni Bir Dünyaya İnanmak İçin Esas
- Milletlerin Tedavisi Yaklaşmıştır
- Kaybolan Cennetten Tekrar Kazanılan Cennete
- Bütün Milletler Allah'ın Krallığı Altında Birleşince
- Adil Bir Yeni Nizam Ümidiyle Yaşamak
- Ebedi Hayata Sevkedenden Hakikat
- Allah Hak Olsun
- Bak! Ben Her şeyi Yeni Yapıyorum
- Melekûtun Bu İyi Haberi
- Yeni Bir Dünyaya İnanmak İçin Esas
- Vaiz Anahtarları
- Sulh ve Birlik İçinde Va'zetmek ve Öğretmek
- Cennette Evlilik(ve Cennetin Dışında Evlilik)

TÜRKİYE'DE YEHOVA 'NIN ŞAHİTLERİ

- Gelmekte olan Dünya Hükümeti
- Hizmet Toplantı Programları 1971-84 3 cilt
- 1981 yılı için Günün Ayetleri
- Işığın Çocukları Olarak Yürümek için Kendinizi

Ayet Edin

- Maddi Şeylerle İlgili Görüşün Nedir?
- Duaların Ne Değerdedir?
- Tanrıya Neden İnanılmalı?
- Mukaddes Kitap Kronolojisi Bu Günleri İşaretle-

mekte

- Takdir Gösteriyormusun?
- Gerçekten Ruhi Düşünüşe Sahip Bir Şahıs mısın?
- Senin İçin Gerçek Başarı Nedir?
- Dürüst Olmanın nedenleri
- Tanrının İsmi Senin İçin Ne Anlam Taşır?
- Sulh Yokken Onlar Sulh Var Diyorlar
- Çocuklar Nasıl Yetiştirilmelidir?
- Yehovanın Gününün Huzurunu İyice Zihninizde

Tutun

- Tanrıya Uyanlar Olun
- Tanrısal Bir Vicdan Tarafından Sevkedilmek
- Tanrıya mı Yoksa İnsana mı Güveniyorsunuz?
- Mukaddes Kitabın Kur Yapmakla İlgili Görüşü
- Cesur Olun Milenyum Yakındır
- Kan Hayatınızı Nasıl Kurtarabilir?
- Tanrı Her şeyi Yeni Yapacak

- İnsanın İyiliği İçin Tanrının Şimdi Zafere Ulaşan Ebedi Maksudı

3.2. Yayınların Finansı

3.2.1. Yayınların Satışından Elde Edilen Gelirler

Yayınlardan bahsedildiğinde akla gelen sorulardan birisi bu yayınların nasıl finanse edildiğidir. Bir diğer soru ise ne şekilde dağıtıldığıdır. Tespitlerimize göre, örneğin dergilerden her bir şahide belirli miktarlarda verilmektedir. Burada kriter onun hizmetteki performansdır. Performansı iyi olan bir şahide örneğin 20-30 ya da daha fazla dergi verilmekte ve bu dergilerin bedelleri de kendilerine ödettirilmektedir.²⁰⁶ Şahitler bu bedeli ödeyerek teşkilatlarına katkıda bulunmaktadırlar. Daha sonra da, bunları eğer imkan bulurlarsa para ile, şayet bulamazlarsa -genelde olduğu gibi- parasız dağıtmaktadırlar.²⁰⁷

²⁰⁶ Türkiye'deki şahitlerin sayısının 2010 yılı raporuna göre 1.975 kişi olduğundan hareket edersek ve ortalama olarak her bir şahide de 30 Gözcü kulesi dağıtma görevinin düştüğünü düşünürsek, sadece ülkemizde dağıtılan Gözcü kulesi sayısının 59.250 yaptığını görürüz. Bir şahide 20 dergi dağıtma görevi düştüğünde bu sayı 39.500, 10 dergi düştüğünde ise 19.750'dir. Nereden bakılırsa bakılsın, hem Gözcü Kulesi, hem Uyan Dergisi, hem de diğer yayınların Türkiye'de dağıtılma rakamı ortadadır. Yani, YŞT'nin yayınları ülkemizde binlerce dağıtılmaktadır.

²⁰⁷ Gözcü Kulesi, her ne kadar gönüllü bağışlarla desteklense ve her ne kadar ucuza abonelik sistemi bulunsa da, 15 günde bir 26.400.000 adet basan bu dergiden elde edilen gelirin hiç de azımsanmayacak bir rakam olduğu ortadadır. Şayet Türkiye'de yayınlanan Gözcü Kulesi dergisi üzerindeki etiket fiyatı 500 kuruş göz önünde bulundurursak, 15 günde bir çıkan bu derginin 26.400.000 baskısı için dünya genelinde 15 günde toplanan para TL. cinsinden 13.200.000.000 yapmaktadır. Aylık 26.400.000.000, yıllık toplanan para ise 316.800.000.000 TL'dir. Türkiye'de 15 günde satıldığı/dağıtıldığı muhtemel 59.250 Gözcü Kulesi'nden

Şahitlerin amacı, mümkün olduğu kadar çok kişiyi Gözcü Kulesi ve Uyan dergilerine abone yapmaktır. Bunu sağlamak için de, dergilere abonelik ücreti mümkün olduğu kadar düşük tutulmaktadır.²⁰⁸

3.2.2. Ucuz İşçilik

Yayınların finansına katkı sağlayan bir diğer husus da ucuz işçiliktir. YŞT'nin yayınlarının çıkartılması sürecinde çalışan işçilerin bir iddiaya göre ayda 20 dolara,²⁰⁹ bir başka iddiaya göre de 90-95 dolara²¹⁰ çalıştıkları söylenmektedir.²¹¹ Bu durum maliyetlerin oldukça düşük gerçekleştiğini göstermektedir. Dolayısıyla, bu da gelirin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. YŞT'nin diğer gelirleri bir tarafa, milyonlarla ifade edilen yayınlarının basımının ve dünya genelinde dağıtımının arkasında, işte bu ucuz işçilikle desteklenen, medya dünyasındaki gücün önemli bir rolünün olduğu ortadadır.²¹²

elde edilen 15 günlük muhtemel para da 29.625.000 TL'dir. Bu dergiden aylık toplanan para 59.250.000, yıllık toplanan muhtemel para ise 711.000.000 TL yapmaktadır. Buna Uyan dergisini ve ayrıca milyonlarca basılan ve dağıtılan teşkilatın hazırladığı diğer kitapları ve yayınları (filmler, kasetler CD'ler, DVD'ler vb.) da ilave ettiğimizde, parasal kaynakları açısından, dev bir sektörle karşı karşıya olduğumuz anlaşılmaktadır.

²⁰⁸ Örneğin, standart 32 sayfa olarak basılan ve ayda 2 kez çıkan Gözcü Kulesi dergisinin 24 sayılıklı yıllık abonelik ücreti için 7-8 TL civarında bir para talep edilmektedir.

²⁰⁹ Ünal, S.T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.98.

²¹⁰ Kızılırmak, H., *a.g.d.*, s.27.

²¹¹ Bu yayınların çıkması için yaklaşık 2.100 kadar insanın gönüllü olarak çalıştığı ifade edilmektedir. Bu konuda bkz. *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>.

²¹² YŞT'nin kasasında 2 milyar dolar tuttuğu yönünde iddialar bulunmaktadır. Bu konuda bkz. Kızılırmak, H., *a.g.d.*, s.28.

YŞT'nin kiralalar, çiftlikler, hastaneler, okullar, üniversiteler, ticari faaliyetler, bağışlar gibi pek çok kaynaktan beslendiği ise zaten bilinen bir husustur. Buralardan elde edilen gelirlerin sarfedildiği yerlerin başında yayınların finans edilmesi gelmekte, yine bu gelirlerle teşkilatın faaliyetlerinin yürütüldüğü ülkelere kaynak aktarımı yapılmakta ve örneğin görevlilerin maaşları verilmektedir.

3.2.3. Bağışlar, Mali Yardımlar

YŞT'nin gelir kaynakları arasında en önemli kalemi bağışlar oluşturmaktadır. Bağışlarla pek çok bina yapılmaktadır. Örneğin İbadet salonları genellikle gönüllü şahitler tarafından inşa edilen sade yapılardır. Bu binaların giderleri, masrafları da gönüllü bağışlarla karşılanır. Bağışta bulunmak isteyenler için içeride bir bağış kutusu bulundurulmaktadır.²¹³ Hiç kimse bir başkasının ne kadar bağış yaptığını bilmez.

3.3. Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri

YŞT dünyanın her tarafında, misyonerlik faaliyetinde bulunacak üyelerin yetiştirilebilmesi için, haftalık, aylık, yıllık eğitim veren okullar ve kurslar açmıştır. Bu okullardan ilki New York'un Peterson semtinde merkezi bulunan "Pioneer Service School (Öncü Misyoner Okulu)"dur. Bu okul, 1997 yılı raporlarına göre, 1977'den 1996'ya kadar, 195 bin mezun vermiştir. Bir aylık dönemlerden oluşan bu okulda The New World Translation of Holy Scripture eğitiminin dışında diğer dinler ve kültürler üzerine de dersler verilmektedir. 1997 kayıtlarına göre, 10.345 kişinin kısa dönemli kurslar aldığı okulda binlerce kişi de haftalık seminerlere katılmıştır. Bu okuldaki mezun olanlar daha sonra özel görevlerle dünyanın değişik ülkelerine gönderilmiş-

²¹³ II. Korintoslular, 9:7.

ler ve hala da gönderilmektedirler. Toplam 126 şubesi olan “Ministerial Servant School” ise, yetişkin ve yetişkin yardımcılarının yetiştirilmesi amacı ile açılan okullardır. İki dönemden oluşan bu okullardan mezun olanların sayısı 1998 rakamlarına göre 400 bin civarındadır.²¹⁴ Bu okullarda eğitim alan teşkilat üyelerinin bir kısmı da Türkiye’de görev yapmışlardır.

İlk kez 1943 yılında açılan “Gilead”, teşkilatın en önemli okuludur. Bu okula girebilmenin üç önemli şartı bulunmaktadır: En az iki yıldır öncü olmak, en az 2 yıldır evli olmak ve okul sürecince çocuk yapmamak (çünkü, çocuklu aileler beytel adı verilen binalarda kalamazlar). Öğrencileri evli çiftlerden oluşan, bu okulda Pioner okulunda verilen dersler daha da derinlemesine işlenir. Okulda grubun genel doktrinlerine yönelik derslerin yanında tarih, dinler ve kültürler üzerine de dersler verilir. Bu derslere zaman zaman İdari Kadro yöneticileri de iştirak eder. Gilead Okulu mezuniyet töreni Yehova’nın Şahitleri’nin en önemli kutlamalarından birisini oluşturur. Mezun olan çiftler Yahova’nın Şahitlerinin hiç olmadığı veya zayıf olduğu ülkelere gönderilir. İdareci kadronun belirlediği tayinler törenle anons edilir ve her çifte sadece tek yön biletleri verilir. Bir ikinci tayine kadar görev bölgelerinde kalan Gilead mezunlarının her türlü ihtiyacı organizasyonca karşılanır.²¹⁵

Bugün de, cemaat ihtiyarlarını, bürolardaki gönüllü çalışanları ve şahitlik işine bütün vakitlerini ayıranları (öncüleri) eğitmek üzere zaman zaman özel kurslar açılmaktadır.

²¹⁴ Bkz. Kızılırmak, H.H., *a.g.d.*, s.29.

²¹⁵ Bu konuda bkz. Kızılırmak, H.H., *a.g.d.*, s.29.

New York'taki, Patterson Eğitim Merkezi'nde de özel eğitim verilmektedir.

3.4. Vaaz Faaliyetleri

YŞT ile ilgili cevabı aranan sorulardan birisi "Ne tür faaliyetler yapıyorlar?", bir diğeri ise "Nasıl Yehova'nın Şahidi yapıyorlar?" sorusudur. Şahitlerin kapı kapı gezerek vazettikleri bilinmektedir. Şahitler tarla hizmetinde etkilanmış bulunan sempatizanları, özellikle de evlerde düzenlenen toplantılara getirmekte ve buralarda daha rahat ve samimi bir ortam içinde vaaz faaliyetlerine devam etmektedirler. Bu ev ortamındaki ve toplantı salonlarındaki yakın diyaloglar muhatapların üzerinde derin izler bırakmaktadır. Bu toplantılarda eski şahitler de hem bilgilenme yönüyle hem de bir aksiyon adamı olacak şekilde, zihinsel, duygusal, davranışsal vb. açılardan eğitime tabi tutularak, yetiştirilmektedirler. Bu toplantılarda gençlerin ve çocukların hazır bulundurulmasına ayrı bir özen gösterilmekte ve bunların sayıları da her geçen gün artmaktadır. Şahitlerin yeni kimseleri Yehova'nın Şahidi haline getirmek en önemli kozları bu toplantılardır.

YŞT'nin üyelerinin öğreti ve uygulamaların yayılması konusunda gayrete getirmek için kilişeleştirdiği "Vaaz etmeyen bir Yehova'nın Şahidi, Yehova'nın bir Şahidi değildir." ifadesi aslında vaaz faaliyetine verilen önemi göstermesi bakımından dikkati çekmektedir. Bu ifadenin şahitlerin üzerinde büyük bir etki yaptığı görülmektedir. Bu temel anlayış, yani başkalarının kurtuluşu için her bir Yehova'nın Şahidi'nin vaaz etmesi gerektiği kuralı, teşkilat üyelerinin aktif ve ısrarlı bir şekilde vaaz faaliyetlerinde bulunmalarının en önemli nedenini oluşturmaktadır.

Bugün Dünya çapında Yehova'nın Şahitlerine ait 100'den fazla büro vardır. Bu bürolarda Mukaddes Kitaba dayalı yayınları basma ve dağıtma işi gönüllüler tarafından gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda vaaz etme işinin teşkilandırılması için yönlendirmelerde buralarda yapılmaktadır.

3.5. Diğer Faaliyetler

Yerel cemaatin ibadet salonu o toplumda iyi haberin yayıldığı merkezdir. Her cemaatin baktığı alan küçük sahalarla bölünür. Ve her Şahit bu sahalardan birindeki tüm evleri ziyaret edip, ev halkıyla konuşma görevini üstlenir. Bazı cemaatler nispeten az sayıda Şahitten oluşurken, bazılarında Şahit sayısı 200'ü bulur; ancak hepsinde çeşitli görevlere atanmış ihtiyarlar vardır. Yehova'nın Şahitlerinin teşkilatında iyi haberi duyuran her kişinin yaşamsal bir rolü vardır. İster dünya merkezinde, ister bürolarda veya cemaatlerde hizmet ediyor olsun, her Şahit başkalarıyla Tanrı'nın Gökteki Krallığı hakkında konuşarak, tarla faaliyeti denen bu işe katılır.

Bu faaliyete ilişkin raporlar, sonunda dünya merkezine gönderilir ve her yıl 1 Ocak (Şubat) tarihli *Gözcü Kulesi* dergisinde bir istatistik çizelgesi yayımlanır. Bu yayın her yıl, Yehova ve O'nun Mesih İsa yönetimindeki Gökteki Krallığıyla ilgili şahitlik işinde başarılanlara ilişkin ayrıntılı haberler verir. Yehova'nın Şahitleri iyi haberi duyurmak üzere yılda 1.000.000.000'dan fazla saat harcarlar ve 300.000'den fazla kişi vaftiz edilir. Dağıttıkları yayınların sayısı da yüz milyonlara ulaşır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNANÇ, İBADET VE UYGULAMALAR

1. TEMEL İNANÇLAR

Yehova'nın Şahitlerinin temel inançları ana hatlarıyla kırk dört başlık altında toplanmıştır. Bu inançların ilk iki başlığı Kutsal Kitap; üçüncüsü Tanrı Yehova; dört ile onbir arası da İsa Mesih'in mahiyeti, insan öncesi hayatı, doğumu, yeryüzündeki yaşamı, ölümü, dirilişi ve şu andaki yaşamı ile ilgilidir. Diğer başlıklar altında ise, Gökteki Tanrısal krallık; yeryüzünün geleceği; Armegedon Savaşı; insanları gelecekte neyin beklediği; son günlerde yaşanıldığı; insanın ölme nedeni; ruhun ölümle yok olduğu; Cehennem bulunmayışı; kaderin olmayışı; ölümden kurtulmanın yegane çaresinin yeniden diriltilmekten geçtiği; Adem'den miras alınan günahın sona ereceği; 144.000 kişinin Mesih'le göğe gideceği; Yahudilerin Tanrı önünde bir ayrıcalıklarının bulunmadığı; İsa'nın cemaati kendi üzerine bina ettiği; duanın İsa vasıtasıyla yapılması gerektiği; suretlerin-resimlerin reddedilmesinin zorunluluğu; ispiirtizma, ruhçuluk, büyücülük, falcılığın mekruh addedilen cincilikten sayıldığı; şeytanın dünyanın görünmez yöneticisi olduğu; dinlerarası faaliyetlere iştirak edilemeyeceği; dünyanın değil Tanrı'nın kanununa uyulması lazım geldiği; dünyadan uzaklaşmanın gerekliliği, bedene kan alınmaması, bildirilen ahlak standardına uygun yaşanılması, Sebt gününün kaldırıldığı, dinsel rütbelerin bulunmadığı, insanın tekamül etmeyip, yaratıldığı, İsa'nın hizmette bir metot bıraktığı; Vakfın vaftizle sembolize edildiği, Yehovanın Şahitlerinin hakikati tüm insanlara bildirmekle yükümlü oldukları gibi inançlar yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

Bu inançların her birisi Kutsal Kitap'taki metinlerle ilişkilendirilmektedir. Bu metinleri ve metinlerle bağlantılı inançları topluca şöyle bir tablo ile göstermek mümkündür.²¹⁶

İnançları	Kutsal Yazılara Dayanan Nedeni
Mukaddes Kitap Tanrı'nın Sözüdür ve hakikattir	II. Tim. 3:16, 17; II. Pet. 1:20, 21; Yuh. 17:17
Mukaddes Kitap geleneklerden çok daha güvenilirdir	Mat. 15:3; Kol. 2:8
Tanrı'nun ismi Yehova'dır	Mezm. 83:18; İş. 26:4; 42:8; Çık. 6:3
Mesih Tanrı'dan daha aşağı konumdadır	Mat. 3:17; Yuh. 8:42; 14:28; 20:17; I. Kor. 11:3; 15:28
Mesih Tanrı'nun yaratıklarının ilkidir	Kol. 1:14; Vah. 3:14
Mesih haç üzerinde değil, bir direk üzerinde öldü	Gal. 3:14; Res. İşl. 5:30
Mesih'in insan hayatı, itaatli insanlar için fidiye olarak ödenen bir bedeldi	Mat. 20:28; I. Tim. 2:5, 6; I. Pet. 2:24

²¹⁶ Bu inançların tamamını birarada görmek için bkz. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, Kule Kitapları, İstanbul, Ağustos 2000, s. 13; Tümer, *a.g.e.*, EK II, ss. 191-193; Ünal-Akdamar, *a.g.e.*, ss. 99-100; Erbarıştıran, *a.g.e.*, ss. 74-76.

Mesih tek kurban olarak yeterliydi	Rom. 6:10; İbr. 9:25-28
Mesih ölümsüz bir ruh olarak diriltildi	I. Pet. 3:18; Rom. 6:9; Vah. 1:17, 18
Mesih şimdi bir ruh olarak hazır bulunuyor	Yuh. 14:19; Mat. 24:3; II. Kor. 5:16; Mezm. 110:1, 2
Şimdi 'sonun vaktindeyiz'	Mat. 24:3-14; II. Tim. 3:1-5; Luka 17:26-30
Mesih'in yönetimindeki Krallık yeryüzüne barış ve adaletle hükmedecek	İş. 9:6, 7; 11:1-5; Dan. 7:13, 14; Mat. 6:10
Gökteki Krallık yeryüzüne ideal yaşam koşulları getiriyor	Mezm. 72:1-4; Vah. 7:9, 10, 13-17; 21:3, 4
Yeryüzü hiçbir zaman yok olmayacak ve boş kalmayacak	Vah. 1:4; İş. 45:18; Mezm. 78:69
Tanrı bugünkü ortamı Armagedon savaşında ortadan kaldıracak	Vah. 16:14, 16; Tsef. 3:8; Dan. 2:44; İş. 34:2; 55:10, 11
Kötüler sonsuza dek yok olacak	Mat. 25:41-46; II. Sel. 1:6-10
Tanrı'nın onayladığı insanlar sonsuz yaşam alacak	Yuh. 3:16; 10:27, 28; 17:3; Mar. 10:29, 30

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

Hayata götüren sadece tek bir yol vardır	Mat. 7:13, 14; Efes. 4:4, 5
İnsan, Âdem'in günahı yüzünden ölüyor	Rom. 5:12; 6:23
İnsan canı ölümle yok olur	Hez. 18:4; Vaiz 9:10; Mezm. 6:5; 146:4; Yuh. 11:11-14
Ölüler diyarı insanlığın ortak mezarıdır	Eyub 14:13; Vah. 20:13, 14
Ölülerin dirilme ümidi var	I. Kor. 15:20-22; Yuh. 5:28, 29; 11:25, 26
Âdem'den miras alınan ölüm kalkacak	I. Kor. 15:26, 54; Vah. 21:4; İş. 25:8
Sadece "küçük sürü"nü oluşturan 144.000 kişi göğe gidip Mesih'le birlikte saltanat sürüyor	Luka 12:32; Vah. 14:1, 3; I. Kor. 15:40-53; Vah. 5:9, 10
144.000'ler Tanrı'nın ruhi oğulları olarak yeniden doğarlar	I. Pet. 1:22, 23; Yuh. 3:3; Vah. 7:3, 4
Ruhi İsrail'le yeni bir ahit yapıldı	Yer. 31:31; İbr. 8:10-13
Cemaatin temeli Mesih'tir	Efes. 2:20; İş. 28:16; Mat. 21:42
Dualar Mesih aracılığıyla	Yuh. 14:6, 13, 14; I. Tim.

yalnızca Yehova'ya yöneltilmelidir	2:5
Tapınmada resim ve heykel kullanılmaz	Çık. 20:4, 5; Lev. 26:1; I. Kor. 10:14; Mezm. 115:4-8
Ruhçuluktan kaçınılmalıdır	Tes. 18:10-12; Gal. 5:19-21; Lev. 19:31
Şeytan, dünyanın görünmez yöneticisidir	I. Yuh. 5:19; II. Kor. 4:4; Yuh. 12:31
İsa'nın bir takipçisi dinlerarası kaynaşma akımlarında yer almaz	II. Kor. 6:14-17; 11:13-15; Gal. 5:9; Tes. 7:1-5
İsa'nın bir takipçisi dünyadan ayrı kalmalıdır	Yak. 4:4; I. Yuh. 2:15; Yuh. 15:19; 17:16
Tanrı'nın kilerle çelişmeyen ülke yasalarına itaat edilmelidir	Mat. 22:20, 21; I. Pet. 2:12; 4:15
Bedene ağızdan veya damardan kan almak Tanrı'nın yasalarına aykırıdır	Tek. 9:3, 4; Lev. 17:14, Res. İşl. 15:28, 29
Mukaddes Kitabın ahlakla ilgili yasalarına itaat edilmelidir	I. Kor. 6:9, 10, İbr. 13:4; I. Tim. 3:2; Sül. Mes. 5:1-23
Sebt gününü tutma emri yalnızca Yahudiler'e verildi ve Musa Kanunuyla birlikte	Tes. 5:15; Çık. 31:13; Rom. 10:4; Gal. 4:9, 10; Kol. 2:16, 17

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

son buldu	
Ruhban sınıfı ve özel unvanlar uygun değildir	Mat. 23:8-12; 20:25-27; Eyub 32:21, 22
İnsan evrim sonucu oluşmadı, yaratıldı	İş. 45:12; Tek. 1:27; Mat. 19:4
Mesih, Tanrı'ya hizmet ederken izlenmesi gereken bir örnek bıraktı	I. Pet. 2:21; İbr. 10:7; Yuh. 4:34; 6:38
Suya tamamen batırılarak yapılan vaftiz, vakfın simgesidir	Mar. 1:9, 10; Yuh. 3:23; Res. İşl. 19:4, 5
İsa'nın takipçileri Kutsal Yazılardaki hakikati herkese sevinçle ilan ederler	Rom. 10:10; İbr. 13:15; İş. 43:10-12

Yukarıda yer alan bu inaçların izahı bağlamında YŞT'nin yayınlarında pek çok açıklama bulunmaktadır. Başlı başına bir çalışma konusu olan bu inançlar hacim olarak bizim araştırmamızı aşacağından, biz sadece bu inaçlardan bazılarını örnek olarak seçecek ve ne tür yorumlar yapıldığını YŞT'nin kendi kaynakları ışığında ele alarak göstereceğiz. Öncelikle inceleyeceğimiz inançlar ilk iki başlık altında verilen Kutsal Kitap'la ilgili inançlardır.

1.1. Kutsal Kitap

YŞT'nin Kutsal Kitap'la ilgili inaçları iki başlık altında verilmektedir. Bunlardan birincisi "Mukaddes Kitap Tanrı'nın Sözüdür ve hakikattir"; ikincisi ise "Mukaddes Kitap

geleneklerden çok daha güvenilirdir.” İki ana başlık altında karşımıza çıkan Kutsal Kitap’la ilgili inançlar aslında YŞT yayınlarında geniş bir şekilde ele alınmaktadır. Biz şimdi YŞT’nin çeşitli zamanlarda yayınladığı eserlerde bu inanç etrafında hangi hususlara değinildiğini gözden geçireceğiz.²¹⁷

1.1.1. Mukaddes Kitap Tanrı’nın sözüdür ve Hakikattir.

Öncelikle belirtmeliyiz ki, Kutsal Kitap’ın Tanrı’nın sözü ve hakikat olduğu inancının kaynağı Mukaddes Kitap’ta²¹⁸ geçen [“Onları hakkikatte takdis eyle (Resullerin İşleri, 15: 9; Efesoslulara, 5: 26; I. Timeteosa, 5: 23; II. Timeteosa, 2: 13; I. Petrus, 1: 22); Senin sözün (Filipililere, 2: 16) hakikattir (Mezmurlar, 12: 6; 119: 151; 119: 160; Yeşu, 1: 18)”. *Yuhanna*, 17: 17]. şeklinde geçen metinlerdir.²¹⁹

²¹⁷ YŞT’nin kutsal metni, bugün Türkiye’de Kitabı Mukaddes olarak bilinen ve Hristiyan dünyasının da kullandığı kitaptır. Bu kitap, 39 tanesi Eski Ahid’de 27’si de Yeni Ahid’de olmak üzere 66 küçük kitaptan oluşmaktadır. Mukaddes Kitap’taki metinlerin sıralanışları, birbirlerinin devamı olmaları vb. konularda YŞT yayınlarında yer alan geniş tarihi bilgi için örnek olarak bkz. “İyi Haberle Dolu Kitabın Yazılışı”, *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, Yehova’nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, Nisan 1996, ss. 10-13; “Mukaddes Kitap Nedir?”, *Al-lalî’a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, Yehova’nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Nisan 1997, ss. 21-27.

²¹⁸ YŞT bazen Mukaddes Kitap, bazen de Kutsal Kitap ifadelerini kullanmaktadır. Biz de çalışmalarımız sırasında, YŞT’nin yaptığı gibi, her iki şekli kullandık.

²¹⁹ YŞT mukaddes Kitap’taki bazı metinlere Yahudi ve Hristiyan dünyasının yaptıkları çevirilerden farklı anlamlar yüklemekte, böylece inançlarını bu çevirilerle temellendirmektedir. Biz çalışmalarımızda YŞT’nin Mukaddes Kitap’a yaptığı tercümeyi esas aldık. Bu tercümedeki metinlerin ilişkilendirildiği diğer metinle-

YŞT'nin görüşlerini yansıtan yayınlarda, *İsa Mesih'in, konuşmalarında sürekli olarak alıntı yaptığı ve atıfta bulunduğu İbranca Mukaddes yazılar hakkında "hakikat" tanımlamasında bulunduğu ifade edilir. YŞT'nin yayınlarında İsa Mesih'in şakirtlerine va'zettiği ve öğrettiği şeyler de Tanrı'nın Sözi olarak değerlendirilir ve hakikat kapsamına dahil edilir. Bu çerçevede, İsa'nın şakirtlerinin yazdıkları Yunanca kayıtlar da hakikat içinde gösterilir.*²²⁰ Bu anlayışa göre, İbranca metinler ve Yunanca tutulmuş kayıtlar, bir diğer ifade ile Mukaddes Kitab'ın tamamı (yani Eski Ahid ve Yeni Ahid) hakikati oluşturur.

1.1.1.1. Eski Ahid

1.1.1.1.1. Eski Ahid'in Yazılması

YŞT Mukaddes Kitab'ın hakikat olduğu konusunda bazı deliller ileri sürer. Bunlardan birisi onun kaydedilmesi ile ilgilidir. Bu konudaki iddiaya göre; *krallar, çobanlar, balıkçılar, devlet memurları, kahinler, bir general ve bir doktordan oluşan 40 kişi Mukaddes Kitab'ın asırlar boyu süren yazılma*

rin geçtikleri yerleri de yine YŞT'nin hazırladığı "İndeks"i kullanmak suretiyle teker teker tesbit ettik. Böylece, sadece inanca esas teşkil eden pasajı değil, aynı zamanda ilgili pasajın içerisinde geçen kavram ve görüşlerin açıklaması olan diğer metinleri de birlikte verdik. Bu işlemi yaparken inanca esas olan metni kaydettikten sonra, ilinti kurulan metinlerin geçtikleri yerleri parentez içerisine alarak gösterdik. Metnin sonunda da italik olarak asıl metnin geçtiği yeri belirttik. Bütün bu metin ve referansları da köşeli parantez içine aldık. Çalışmalar sırasında kullandığımız metin Watch Tower Bible and Tract Society tarafından 1984 yılında, Pensylvania'da yeniden gözden geçirilerek basılan ve asıl metne en yakın tercüme olduğu iddia edilen "*New World Translation of the Holy Scriptures*" başlıklı tercüme olmuştur.

²²⁰ Bkz. "Kutsal Din Kitaplarının Hangisi Hakikattir?", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, Naşir, B. Çetintürk, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1972, s. 39.

*siirecinde faaliyet göstermiştir.*²²¹ Bu 40 yazarın ortak özelliği ısrarla Tanrı'nın fikirlerini yazdıklarını söylemiş olmalarıdır. Yani onların yazdıkları kendilerine ait düşünceler değildir. YŞT'ye göre, Mukaddes Kitap'taki "RABBİN Ruhı benim vasıtamla söyledi ve O'nun sözü benim diliminin üzerinde idi."²²² gibi cümleler bu gerçeği dile getirmektedir. Pavlus'un İncil vaizi bir arkadaşına yazdığı mektuptaki sözler de bunu teyid etmektedir. Pavlus bu mektubunda şöyle der: "Her [mukaddes] Yazı Tanrı tarafından ilham edilmiştir ve öğretmek, tedip etmek, doğrultmak, adalette disiplin etmek için faydalıdır, şöyle ki: Tanrı adamı her iyi iş için tam ehliyetli, tamamen donanmış olsun."²²³ YŞT Pavlus'un bu sözlerinin Mukaddes Kitap metinlerinin Tanrı tarafından yazdırıldığını açıkça ortaya koyduğu düşün-

²²¹ YŞT bu konuda şöyle der: "Bu kadar farklı gruba mensup insan tarafından yazılmış olmasına rağmen, ortaya çıkan eserin başından sonuna kadar uyum içerisinde olması onun Tanrı tarafından yönlendirilmiş insanlar tarafından yazılan 'Allah'ın Sözü' (I. Selanikililere, 2: 13) olduğunu göstermektedir." Bkz. "The Book Reveals the Knowledge of God", *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1995, s. 19. Ayrıca YŞT, Mukaddes Kitab'ın yazılımının Mısır'ın egemen bir güç olduğu dönemde (MÖ 1513) başlayıp, Roma'nın dünya kudreti olduğu bir zamanda sona ermesine (MS 98) dikkat çeker. Bu süreçte metinlerin kayda geçirilme işleminin 16 asır gibi uzun bir süre devam ettiğini, buna karşın metinler arasında uyum bulunduğunu söyleyen YŞT bu durumu fevkalade önemli bir olay olarak sunar. Bu konuda bkz. "Evidence of the Bible's Authenticity", *Mankind's Search for God*, 14. Bölüm, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1990, s. 340. Ayrıca, bu konuda geniş malumat için bkz. *Tanrı Her Şeyi Yeni Yapacak*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Ağustos 1997, ss. 6-7.

²²² II. Samuel, 23: 2; İşaya, 22: 15.

²²³ II. Timoteosa, 3: 16-17.

cesindedir.²²⁴ YŞT bu metinlerden hareketle, Mukaddes Kitab'ın yazılım sürecinde Tanrı'nın bizzat kendisinin ilham yolu ile katipleri yönlendirdiği görüşündedir.

Mukaddes Kitab'ın asırlar boyu süren yazılım faaliyeti-
tinde kırk katibin rol almasının zihinlerde bir takım soru
işaretlerinin oluşmasına neden olabileceğine de işaret edi-
len YŞT yayınlarında ayrıca şu ifadelere yer verilir: "Bir
kimsenin Kutsal Kitab'ı kırk kişi yazdığı halde, nasıl oluyor
da bu kitabın Tanrı'nın sözü olduğunu iddia ediyorsu-
nuz?" Bu sorunun cevabında Mukaddes Kitab'ın yazılma-
sının Tanrı'nın Ruhülkudüs vasıtasıyla On Emri bizzat
tablet üzerine yazmasından farklı olmadığı belirtilir.
YŞT'ye göre, Tanrı "...peygamberlik asla insanın iradesiyle
gelmemiştir, fakat insanlar Ruhülkudüs tarafından
sevkolunarak Allah'tan söylediler"²²⁵ metninde geçen ken-
di *Kutsal Rulı'u ile hem gökleri, yeri ve yaşayan herşeyi yaratmış
hem de bu rulıu doğrudan doğruya Mukaddes Kitab'ın yazılışın-
da da kullanmıştır.*²²⁶

YŞT bu hususu açıklarken sekreter ve patron arasındaki
ilişkiyi örnek olarak verir ve şöyle der: "Patron sekreterini
mektuplarını yazdırmak için kullanmaktadır. *Her ne kadar
sekreter mektupları yazıyor olsa da, bu mektuplar kendisine ait
değil, aksine patronunun düşüncelerinden oluşmaktadır. Aynı
şekilde insanlar tarafından kaleme alınan Mukaddes Kitap da*

²²⁴ Bütün bu yorumlar için bkz. "Mukaddes Kitap Neden Okunma-
lıdır?", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrının mı Sözü?*,
Yehova'nın İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Mart
1997, s. 10.

²²⁵ II. Petrus, 1: 21.

²²⁶ Bu konuda bkz. "Is the Bible Really from God", *You Can Live
Forever in Paradise on Earth*, Watch Tower Bible and Tract Society
of New York, Inc., New York, 1982, s. 48.

*onlara ait değildir. Mukaddes Kitab'ın bir tek Yazarı vardır, o da Allah'tır. İnsanlar ise bu işte sadece kullanılmışlardır."*²²⁷

Bu sözlerden de anlaşıldığı gibi, YŞT'ye göre Mukaddes Kitap görünüşte insan eliyle yazılmasına rağmen, hakikatte bir insanın eseri değildir. Metin yazarlarının Allah'ın sözlerinin insanlara ulaşmasında araç olmaktan öte bir fonksiyonları yoktur. Dolayısıyla, konuşan ve yazdıran/yazan aslında Allah'tır. Bu nedenle de, Mukaddes Kitap Allah'ın Sözü'nden başka bir şey değildir.

1.1.1.1.2. Eski Ahid'in Bozulmadan Günümüze Ulaşması

*YŞT tarafından Mukaddes Kitab'ın hakikat olduğuna dair ileri sürülen delillerden bir diğeri ise; onun bozulmadan günümüze kadar gelmiş olmasıdır.*²²⁸ YŞT, kutsal yazıların günümüze kadar ulaşmasının fevkalade önemli bir olay olduğunu vurgular ve bu bağlamda dikkatleri Yahudilerin hareketli tarihine çeker. Bu çerçevede, üç bin yılı aşkın bir süre önce, Mukaddes Kitab'ın yazılmaya başladığı sıralarda, İsrail'in Ortadoğu'da birçok ulusun arasında yaşayan küçük bir kavim olduğu hatırlatılır. Aslında bu dönemde, İsraililerin yanı sıra, başka ulusların da dinlerini ve ulusal değerlerini yansıtan bazı eserler yazdıkları belirtilir. Bununla birlikte, Ortadoğuda yazılan bütün eserlerin, unutuldukları ve hatta yazıldıkları dillerin de yok olduğu ifade edilir. YŞT'ye göre bu diller öylesine unutulmuştur ki, son yıllara kadar arkeo-

²²⁷ *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, ss.48-49. Bu konuda ayrıca bkz. "Tanrı'nın Sözü'nü Sımsıkı Tutmak", *Tapınma Birliği*, Yehova'nın İncancını Yansıtan Yayınlar, Yayımlayan, Mete Süer, Kule Kitapları, İstanbul, 1995, ss. 20-21.

²²⁸ Bkz. "Mukaddes Kitap Metni Yaratıcı'dan Gelen Güvenilir Rehberlik mi?", *Yaratıcı'nın Rehberliği: Cemete Götüren Yol*, Kule Kitapları, İstanbul, Şubat, 1999, ss. 29-31.

loglar ve dil bilginleri bu dillerin bir zamanlar var olduklarının farkında bile değillerdir. Ancak yeni kazıların yapılmasından sonra elde edilen veriler ışığında bu eserlerin varlığı anlaşılmış ve dil bilginleri ancak uzun uğraşlar sonucu bu dilleri çözebilmişlerdir. YŞT bütün bu süreçte zayıf, güçsüz ve yok edilmek istenen bir milletin dili olan İbranca'nın unutulmadığına dikkati çektikten sonra, bu dilde yazılmış kutsal yazıların günümüze kadar ulaşabilmiş olmasına vurgu yapar.²²⁹

YŞT kutsal yazıların günümüze hangi şartlar altında ulaştırıldığı üzerinde dururken, bunun hiç de kolay olmadığını özellikle belirtir. Bu konuda bir takım tarihsel olaylara dikkati çeken YŞT, Mukaddes Kitab'ın Eski Ahid bölümünü yazan Yahudilerin birbirlerine üstünlük kurmak isteyen, bu sebeple de sürekli çatışan güçlü devletler arasında güvensizlik içerisinde yaşadıklarını söyler. Bu nedenle Filistiler, Moabîler, Ammon Oğulları ve Edomlular gibi uluslara karşı yaşam mücadelesi vermek zorunda kaldıklarını ifade eder. Hususiyle, İbranilerin iki krallığa bölündüğü dönemde, Asur İmparatorluğu'nun İsrail'in Kuzey Krallığını ortadan kaldırmasının, Babillilerin ise Güney Krallığını yıkarak orada yaşayanları sürgüne götürmesinin İbranileri neredeyse tarih sayfalarından silinme noktasına ge-

²²⁹ YŞT, bir zamanlar yaşayıp ta tarihten silinen ulusları ve kültürleri anlatırken Mezopotamya'daki Akadların Gılgamış Destanı ile Ugaritçe (Bugünkü Suriye'nin kuzeyinde bulunan bölgede bir zamanlar konuşulan dil) yazılan Ras Şamra Destanı'nı, o çağın zengin edebiyatı arasında Mısır dilinde yazılan İpuver'in Uyarıları'nı, Nefer-rohu'nun Peygamberliği'ni, Sümer dilinde değişik ilâhlara söylenen ilâhileri ve Akadça yazılan peygamberlikleri örnekler arasında zikreder. Bu konuda bkz. "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, s. 13.

tirdiğine işaret eden YŞT, yetmiş yıl sonra hayatta kalabilenlerin sürgünden dönmesini de mucizevi bir olay olarak sunar.²³⁰

Sonraki tarihlerde de İsraililere karşı soykırım eylemlerinin devam ettiğini belirten YŞT, Musa peygamber zamanında Firavun'un bütün Yahudi çocuklarının öldürülmelerini emretmesini örnek olarak verir.²³¹ Takip eden yıllarda Perslerin yönetimi altına giren Yahudileri bütünüyle ortadan kaldırmayı amaçlayan bir yasa çıkartmaları,²³² yine Suriye'nin boyunduruğu altına giren Yahudileri Kral IV. Antiochus'un, Yunan törelerini tutmaya ve Yunan tanrılarına tapınmaya zorlayarak, Helenleştirmeye çalışması YŞT'nin soykırım faaliyetlerine verdiği örnekler arasındadır. Söz konusu bütün bu çabalara karşın, Yahudilerin yok olacakları ya da başka uluslara karışıp kaybolacakları yerde hayatta kalabilmelerini, diğer taraftan onları yok etmeye çalışan ulusların ise birer birer tarih sahnesinden kaybolmalarını ibret alınacak bir olay olarak gösteren YŞT, bu süreçte Mukaddes Kitab'ın İbranca kutsal yazılarının Yahudilerle birlikte varlığını sürdürebilmesine özel bir anlam yükler.²³³

YŞT İbranca kaydedilmiş kutsal yazıların günümüze ulaşmasının hiç te kolay olmadığına ve çok büyük fedakarlıklarla, sıkıntılarla ancak bunun gerçekleştiğine dikkatleri çektikten sonra, çile

²³⁰ "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitab İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss. 14-16.

²³¹ Bu konuda bkz. Çıkış, 1: 15-22.

²³² Kral Aheşveroş'un yanında büyüttüğü Haman ile Yahudilerin tamamının ortadan kaldırılmasına yönelik yaptığı planlar, konuşmalar ve çıkarılan emir için bkz. Ester, 3: 1-15.

²³³ Bu konuda bkz. "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitab İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss. 14-16.

ve üziinti dolu yıllarda metinlerin kaybolmamış olmasının sadece Allah'ın yardım ile mümkün olduğunu söyler. Burada üzerinde durulması gereken konu; YŞT'nin kutsal yazıların asıl yazmalarının uzun süre önce kaybolduğunu ifade etmesidir. YŞT bunun sebeplerini izah ederken bir yandan Yahudilerin hareketli ve trajik yaşam şartlarına diğer yandan da yazım sırasında kullanılan malzemelerin dayanıksızlığına gönderme yapar.²³⁴ YŞT'ye göre, gerçekte yazmaların asıllarının kaybolması da fazla önemli değildir. Bunun sebebi; daha önce orijinal metinlerden pek çok suretin çıkarılmasıdır. YŞT buradan hareketle, metinlerin ihtiva ettikleri mesajın çoğaltılan nüshalarda muhafaza edildiğini; o nedenle de asıl nüshaların kaybolmasının kayda değer bir husus olmadığını söyler.²³⁵

*Bununla birlikte, YŞT asıl nüshaların nerede olduğu konusunda da bilgi verir. YŞT asıl nüshalardan geriye kalan kısmın asırlarca muhafaza edildiğinin delillerinin bizzat Mukaddes Kitap'ta bulunduğunu söyler. Buna göre, İbraniler kutsal yazıların el yazısı nüshalarını Ahit sandığı ile birlikte secde yerlerinde muhafaza etmişler,*²³⁶ *hatta ilk Mâbet'in Babilliler tarafından MÖ 607'de tahrip edilmesi sırasında bu nüshalar tahripten kurtarılmıştır. YŞT Daniel'in esaretteyken halkına okuduğu metinler işte bu metinlerdir demektedir.*²³⁷ *Diğer taraftan YŞT, Mukaddes Kitap'ta Ezra'nın Babil esaretinden dönüş-*

²³⁴ Bkz. "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, s. 17.

²³⁵ "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1962, s. 46 (Bu kitap Amerika'da 1946'da basılmıştır. Türkçesi de yine Amerika'da 1962'de 51 dilde yayınlanan nüshalar arasında çıkmış ve ülkemize gönderilmiştir).

²³⁶ Bu konuda bkz. Tesniye, 31: 26; II. Krallar, 22: 8.

²³⁷ Bkz. Daniel, 9: 2.

te kavmine Şeriat'ı okuduğundan bahsediliyor olmasını da, bütün geçirdikleri tehlikeli dönemler boyunca İbranilerin kutsal yazıları muhafaza edebildiklerinin delili olarak kulanmaktadır.²³⁸ Nehemya ve Malaki kitapları hariç, İbranca yazıların Ezra tarafından derlendiği ve son şeklini aldığı görüşüne de yer veren YŞT, bu metinden daha sonra pek çok nüshanın çoğaltıldığını ve dağıtıldığını söyler.²³⁹

Buraya kadar verdiğimiz bilgiler de göstermektedir ki, YŞT orijinal metinlerin kaybolduğunu söylemektedir. Bununla birlikte asıl metinlerin uzun bir süre muhafaza edildiğini ve bunlardan çoğaltılan nüshaların ise günümüze kadar ulaştığını ileri sürmektedir.

YŞT bugün "Masoretik" adıyla bilinen metnin de asıl nüshadan çoğaltılan metinlerden olduğunu söyler. İbranca yazıların bugünkü suretlerinin ve tercümelerinin bu metne dayandığını belirten YŞT, Masoretik metinle ilgili bilgi verirken, bu metnin en eski tarihli suretinin MS. 916 yılına ait

²³⁸ Kutsal Yazıların muhafaza edilmesiyle ilgili olarak ayrıca bkz. Nehemya, 8: 1-3.

²³⁹ Bu konuda bkz. "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, s. 47. YŞT nüshaların çoğaltılması sırasında profesyonel İbranî yazıcıları son derece dikkatli davrandıklarını, bu arada sadece kelimeleri değil, harfleri dahi saydıklarını belirtir. YŞT'ye göre, bir tek kelimenin bile ezberden yazılması büyük günahlardandır. Bunu bildikleri ve hata yapmaktan çekindikleri halde, hem Mesih zamanındaki hem de ondan önceki, *yazıcılar* veya *soferim* adı verilen insanlar, "Yehova" yerine "Allah" veya "Rab" yazabilmişlerdir. Yani metinlerde bilerek değişiklik yapmışlardır. YŞT, daha sonra "Masoreteler" adı verilen ihtisas sahibi Yahudi bilginlerinin geldiğini, bunların daha önce *soferim* tarafından yapılmış değişikliklere işaret ettiklerini ve bu konuda bir takım notlar düştiklerini söyler. Bu konuda bkz. "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, s. 47. Ayrıca bkz. "Kitap Varlığını Nasıl Sürdürdü?"; *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, s. 7.

ve isminin de *Kodeks Babilonikus Petropolitanus* olduğunu ifade eder.²⁴⁰

YŞT 1947-1955 yılları arasında Ürdün'de yapılan kazılarda elde edilen ve "Ölü Deniz El Yazmaları" olarak bilinen metinlerle ilgili verdiği bilgiler bağlamında, *Kodeks Babilonikus Petropolitanus* ile yeni ortaya çıkarılan yazılar arasında bir karşılaştırma yapar ve şöyle der: "Ürdünde elde edilen metinler İbranca yazılmış ve MÖ. 200 ile MÖ. 100 tarihlerine ait Eski Ahid kopyalarını ihtiva etmektedir. Bu metinlerden bir tanesi de İşaya metnidir. Bu metin bulununcaya kadar en eski İbranca İşaya metni MS. 1000 yıllarına aitti. Bu iki metin arasında yapılan karşılaştırmalarda fazla fark bulunmaması gerçekte Kutsal Kitab'ın çok az değişiklikle günümüze geldiğinin en büyük delilidir."²⁴¹

Bu ifadelerden de anlaşıldığı gibi, YŞT MÖ. 200-100 tarihli metinler ile MS. 1000 yıllarında bulunan metinler arasında yapılan karşılaştırmalar sonucunda, bir takım küçük değişikliklerin dışında, önemli bir fark bulunmadığı tespitlerinden hareketle bugün ellerinde bulunan Mukaddes

²⁴⁰ Bu konular için bkz. "Hakiki Metnin Nakli", *Allahı Hak Olsun*, s. 49. Ayrıca bkz. "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s. 52.

²⁴¹ "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s. 52. YŞT nüshaların çoğaltılması sırasında bazı hataların yapılmış olmasını da kabul ederek şunları söyler: "Şüphesiz, gösterilen azami dikkate rağmen kopya hataları zuhur etmemiş değildir. Fakat, metnin mânası bakımından, bunların hiç bir ehemmiyeti yoktur." ("Hakiki Metnin Nakli", *Allahı Hak Olsun*, s. 49). Yazıcıların hatasız olmadıklarını kabul eden ("Kitap Varlığını Nasıl Sürdürdü?"; *Tümü İnsanlar İçin Bir Kitap*, s. 7) YŞT, günümüzde bilginlerin elde bulunan binlerce yazma üzerinde karşılaştırmalı analiz yapabildiklerini, hataları ayıklayabilip, orijinal metni saptayabildiklerini ifade etmektedir ("Kitap Varlığını Nasıl Sürdürdü?"; *Tümü İnsanlar İçin Bir Kitap*, s. 9).

Kitap nüshasının Eski Ahid bölümünün güvenilir olduğunu ileri sürmektedir.

1.1.1.2. Yeni Ahid

1.1.1.2.1. Yeni Ahid'in Yazılması

Mukaddes Kitab'ın birinci bölümünü oluşturan Eski Ahid'in İbranca yazılarının çok zor şartlar altında günümüze gelebildiğini belirten YŞT, ikinci bölümü oluşturan Yeni Ahid'in de benzer sıkıntılar ve güçlüklerle karşılaştığını söyler. Buna göre Yeni Ahid'in yazarları da zulüm görmüştür. Bu grubun lideri olan İsa adi bir suçlu gibi öldürülmüştür. İsa'nın öldürülmesinin arkasından, Filistin'deki Yahudiler zulme uğramış, sindirilmeye çalışılmışlardır. Ayrıca bu dönemde başka ülkelere giden Yahudiler de takibe uğramışlardır.²⁴²

Neron'un dönemine gelindiğinde Roma otoritelerinin başlangıçtaki hoşgörülü tutumunun değiştiğini söyleyen YŞT, Tacitus'un ise İsa'nın takipçilerine yaptığı işkencelerle övündüğünü belirtir. Tacitus'un zamanından itibaren İsa'nın takipçisi olmanın büyük bir suç kabul edildiğini ifade eden YŞT, ayrıca MS. 303'te İmparator Diocletian'ın, artık doğrudan doğruya Mukaddes Kitab'a karşı harekete geçtiğini ve Hristiyanlığı yok etme çabasıyla, bütün Mukaddes Kitapların yakılmasını emrettiğini kaydeder. YŞT, bütün bu olup-bitenler sırasında Mukaddes Kitab'ın yok olmadığını, her şeye rağmen varlığını sürdürdüğünü bir ibret tablosu olarak zikreder.²⁴³

²⁴² YŞT bu konuda Yeni Ahid'den şu metinleri referans olarak kullanmaktadır. Resullerin İşleri, 5: 27-28; 7: 58-60, 11: 19-21; 13: 45; 14: 19; 18: 5-6.

²⁴³ Bu konular için bkz. "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*,

YŞT'nin Yeni Ahid'i oluşturan metinlerle ilgili temel iddialarının başında bu nüshalardan pek çoknüshanın çoğaltıldığı gelmektedir. Yani, Mukaddes Kitab'ın "İbranca" yazılarının muhafaza edilmesinde gösterilen hassasiyetin aynen "Yunanca" yazılar için de ortaya konduğu ve bu metinlerden de pek çok metnin çoğaltıldığı ileri sürülmektedir. İddialara göre, bugün Yunanca yazılmış yazıların 4.000'e yakın el yazması nüshası mevcuttur.²⁴⁴

1.1.1.2.2. Yeni Ahid'in Bozulmadan Günümüze Ulaşması

Daha önce de bahsettiğimiz gibi YŞT, yakın tarihlerden uzak tarihlere doğru elde bulunan metinler arasındaki karşılaştırmalardan hareketle, yani kıyas yoluyla, bugün elde bulunan nüshaların doğru olduğunu söylemektedir. Örneğin YŞT'ye göre, en eski İşaya tomarı, nasıl İbranca yazıların Masoretik metninin doğruluğuna karşı beslenen itimadı teyit etmişse, Yunanca yazıların MS. ikinci ve üçüncü asırlarda yazılmış papirüs el yazısı nüshalarının yeni keşifleri de Mukaddes Kitab'ın bu kısmının doğru olduğunu ispat etmiş bulunmaktadır.²⁴⁵

YŞT bu iddianın sonunda şöyle demektedir: "Bugün elimizde İbranca kutsal yazıların tümünü içeren 6.000 kadar;

ss. 14-17. Bu bölümde Mukaddes Kitap nüshalarının ortadan kaldırılmasıyla ilgili yapılmış baskı ve yoketme faaliyetleriyle ilgili geniş tarihi bilgi yer almaktadır.

²⁴⁴ "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, s. 49. Ayrıca bkz. "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s. 52. Yine YŞT'nin iddiasına göre, günümüzde Yeni Ahid'in 8.000 Lâtince, 1.000 kadar da başka dillerde yazılmış nüshası bulunmaktadır. Bkz. "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, s. 49.

²⁴⁵ "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, s. 49. Ayrıca bkz. "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s. 52-53.

İncil'in de 13.000'den fazla el yazması bulunmaktadır. Bütün bu yazıların incelenmesi Kutsal Metnin bozulmadan günümüze kadar geldiğini göstermektedir."²⁴⁶ Bütün bu ifadeler Kitabı Mukaddes'in bugüne kadar ulaşılabilen nüshaları üzerinde yapılan karşılaştırmalardan onun asliyetini koruduğuna dair deliller elde edildiğini ve eldeki mevcut haliyle kutsal metnin Tanrı'nın Sözü olduğunda şüphe bulunmadığını öngörmektedir.²⁴⁷ Dolayısıyla YŞT Kutsal yazıların bozulmadan günümüze ulaştığını ileri sürmektedir. Bununla birlikte YŞT Mukaddes Kitap'ta aşağıdaki konularda değişiklik yapıldığını da kabul etmektedir.

1.1.1.2. Mukaddes Kitap'ta Yapılan Değişiklikler

YŞT her ne kadar bir taraftan kutsal yazıların değişmediğini ileri sürüyor olsa da, özellikle tercüme faaliyetlerinin başlamasından sonra, Mukaddes Kitap'ta bazı değişiklikler

²⁴⁶ Bu konularda geniş bilgi için bkz. "İyi Haber Nasıl Korunmuştur?", *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, ss. 37-48; *Yaratıcı'nın Rehberliği: Cennete Götüren Yol*, ss.29-31; *Tanrı Her Şeyi Yeni Yapacak*, ss. 6-7.

²⁴⁷ Kutsal yazıların, yukarıda anlatılan, kaydı ve muhafazası ile ilgili ileri sürdüğü görüşlerinin yanısıra YŞT bazı rakamlar da vermektedir. Bu rakamlara göre, Mukaddes Kitap, ilk defa 1.455'te hareketli harf kalıplarıyla basılmasından bu tarafa, yaklaşık olarak 4.000.000.000 civarında ve 2.100 değişik dilde tabedilip, dağıtılmıştır. Bugün ise, en az yılda 60.000.000 adet olmak üzere, çeşitli ülkelerde tevziatı yapılmaya devam etmektedir (bkz. *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, Kule Kitapları, İstanbul, Kasım 1997, s. 6). YŞT, tarih boyunca kendisine yöneltilmiş bir çok saldırıya rağmen, bu kitabın böylesine çok basılıp, dağıtılmasını Allah'ın kendi Sözü'ne sahip çıkması olarak değerlendirmektedir (Bu konularda geniş bilgi için bkz. "Mukaddes Kitap Neden Okunmalıdır?", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrının mı Sözü*, s. 7; "Dünyada En Geniş Çapta Dağıtılan Kitap", *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, s. 6).

yapma girişiminde bulunulduğunu kabul etmektedir.²⁴⁸ Bu konuda, örneğin, King James'in 1611'de yayınlanan tercümesinde geçen I. Yuhanna'nın, 5: 7-8 cümlelerindeki gibi bazı cümlelerde rastlanılan "Üçlük" anlayışının ilk nüshalarda kesinlikle bulunmadığını ifade eden YŞT şöyle demektedir: "Bu kelime, 'Trinity' yani 'Üçlük' anlayışını yerleştirmek isteyen birisi tarafından metne ilave edilmiştir ve bu sözlerin Tanrı'ya ait olmadığı ise açık bir husustur."²⁴⁹

YŞT, tercümelerdeki bu değişikliklere dayanarak, Mukaddes Kitab'ın ilk yazıldığı şekliyle muhafaza edilemediği ve bugünkü haliyle asıl metinlerde bulunan bilgileri ihtiva etmediği şeklinde yapılan tenkitlere "Rabbin sözü ebediyen durur."²⁵⁰; "Ot kurur, çiçek solar; fakat Allah'ın sözü ebediyen durur."²⁵¹ gibi metinlerle cevap vermektedir. Yani, Allah kendi indirdiği kitabı koruyacağına dair bizzat kendisi vaatle bulunmuştur.²⁵² Dolayısıyla bu anla-

²⁴⁸ YŞT Mukaddes Kitab'ın tercümelerinin yapılmaya başlanmasıyla birlikte bu faaliyete karşı şiddetli tepki ve yoketme eylemlerinin de görüldüğünü söyler. YŞT'nin belirttiğine göre, örneğin, İngiltere Parlementosu tarafından çıkarılan bir yasa şöyle demektedir: "Kutsal Yazıları kim İngilizce okursa, ceza olarak toprağını, taşınır mal ve eşyalarını, hatta hayatını kaybedecektir... Bağışlandıktan sonra inadını sürdürürse veya tekrar aynı şeyi yaparsa önce krala ihanetten asılmalı, sonra Tanrı'ya karşı sapkınlıktan yakılmalıdır.". Bkz. "Mukaddes Kitap Hem Takdir Edildi Hem de Yasaklandı", *Gözcü Kulesi*, 1 Aralık 2000, s. 3. Tercüme faaliyetleriyle ilgili olarak ayrıca bkz. "Yaşayan Dillerde 'Konuşan' Bir Kitap", *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, ss. 10-13.

²⁴⁹ "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s. 53.

²⁵⁰ Petrusun Birinci Mektubu, 1: 24-25.

²⁵¹ İşaya, 40: 8. Bu konuda ayrıca şu metinlere de bkz. Mezmurlar, 12: 6-7, Daniel, 12: 4; Vahiy, 22: 18-19.

²⁵² Bu konuda bkz. "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s. 53.

yışa göre, bugün elde bulunan Mukaddes Kitap, tercüme farklılıklarına karşın, Hakikat'tir, Tanrı'nın Sözü'dür ve bozulmamıştır.

1.1.1.3. Mukaddes Kitabın Tanrı'nı Sözü Olduğuna Dair Arkeolojik ve Diğer Bilimsel Deliller

YŞT'nin Mukaddes Kitab'ın hakikat ve Tanrının Sözü olduğuna dair ileri sürdüğü bir başka delil ise; Arkeolojinin, kutsal yazıların tarihsel doğruluğunu kanıtlayacak mahiyette bulgular elde ettiğidir.²⁵³ Örneğin, Mukaddes Kitapta sözü edilen Asur Kralı Sargon, Babil Kralı Belşatsar ve Romalı vali Pontius Pilatus'un gerçekten yaşadığına dair elde edildiği iddia edilen arkeolojik bulgular bunlar arasında gösterilir.²⁵⁴

Yine, Bilimsel çalışmalar sonunda ulaşılan bilgilerin Mukaddes Kitap'la uyum içerisinde bulunduğu, bunun da Mukaddes Kitab'ın Tanrı'nın Sözü olduğunu isbat ettiği YŞT tarafından kullanılan bir başka argümandır. YŞT'nin belirttiğine göre, bilginlerin keşfinden çok önceleri, dünyanın gelişme döneminde sırayla geçirdiği evreler, Yer'in

²⁵³ *Yehova'nın Şalütleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, Kule Kitapları, İstanbul, Ağustos 2000, s. 28. Bu çerçevede Mukaddes Kitap'ta zikredilip de arkeolojik çalışmalarla doğruluğunun kesinleştiği iddia edilen metinlerden bir kısmı şunlardır: Tekvin, bap 1; İşaya, 40: 22; Eyub, 26: 7; Yeremya, 8: 7.

²⁵⁴ Bu konuda bkz. *Mukaddes Kitaba Neden Güvenebilirsiniz?*, Kule kitapları Yayınları, İstanbul, 2000, s. 3. "Is the Bible Really from God?", Bu konuda daha fazla bilgi için, arkeolojik çalışmalardan elde edilen ve Mukaddes Kitab'ın doğruluğunu isbat etmek için kullanılan resimlerin de yer aldığı, şu esere bkz. *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s. 53-55. Ayrıca bu konuda bkz. "Eski Ahit'e Ne Derece İnanılabilir?", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss. 43-54; "Güvenebileceğiniz Bir Kitap mı?", *Tiimi İnsanlar İçin Bir Kitap*, ss. 14-15.

yuvarlak olduğu ve hiç bir şeyin üzerinde durmaksızın boşlukta asılı bulunduğu, kuşların göçettiği gibi hususlar Mukaddes Kitap'ta kayıtlıdır.²⁵⁵ Dolayısıyla, insanların çoğunun dünyanın düz olduğuna inandığı bir çağda, peygamber İşaya'nın onu bir daire şeklinde tanımlaması²⁵⁶ ile 3000 yıldan önce yazılan Eyub'un Tanrı'nın dünyayı hiçliğin üzerine astığını bildirmesi gibi bilimlerce doğrulanmış haberlerin Mukaddes Kitap'ta yer alıyor olması YŞT için tesadüfî değildir. Bu nedenle YŞT haberlerin bilimsel gelişmelerden binlerce sene önce Mukaddes Kitap'ta kaydedilmiş olmasını bu kitabın Tanrı'nın kitabı olduğu yönünde bir delil olarak kabul eder.²⁵⁷

YŞT yukarıda kaydettiğimiz metinleri yorumlarken, örneğin Eyub'da geçen metinle ilgili şu izahı yapar: "Gök bilim tarafından kanıtlanan yerin boşlukta asılı durduğu gerçeğini Eyub'un nasıl bildiği, kutsal yazıların ilham edilmiş olduğunu inkâr edenlerin kolay kolay yanıtlayamadığı bir sorudur."²⁵⁸ Ayrıca, "Musa peygamber ilk yazılara MÖ

²⁵⁵ *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s. 28. Bu konuda örnek olmak üzere, bkz. Tekvin, bab 1. Ayrıca, Mukaddes Kitap'taki yaratılışla ilgili metinler ve bu metinlerin yorumlarıyla ilgili geniş bilgi için bkz. *Life-How Did It Get Here? By Eveluation or by Creation?*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc. International Bible Association, New York, 1984, ss. 7-179.

²⁵⁶ Bkz. İşaya, 40: 22. YŞT bu metnin aslında geçen İbranca "hug" sözcüğü küre düşüncesini veriyor demektedir. Bkz. "The Book That Reveals the Knowledge of God", *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, s. 17.

²⁵⁷ Eyub, 26: 7.

²⁵⁸ "The Book That Reveals the Knowledge of God", *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, s. 17. Mukaddes Kitap'ın bilimle çatışmadığını gösteren metinler ve izahları için bkz. "Bilim, Mukaddes Kitap'ın Yanlış Olduğunu Göstermiş midir?", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss. 98-116.

1513'te başladığına göre, Mukaddes Kitab'ın ilk cüz'ü olan Tekvin'de kendisinden binlerce sene evvel olan şayanı itimat malûmata nasıl sahip olabilmıştır? Bunu ancak ona Allah vermiş olabilirdi."²⁵⁹

YŞT işte bu türden yorumlarla Mukaddes Kitab'ta geçen metinlerin hem kendilerinden binlerce sene evvelki hemde binlerce sene sonraki olaylarla ilgili bilgi vermesini ve bu bilgilerin bilimlerce doğrulanmasını metinlerin yazılım sürecinde bizzat Tanrı tarafından yazdırıldığına delil olarak kullanmaktadır. Dolayısıyla, YŞT'ye göre bilimsel gelişmeler de Mukaddes Kitab'ın Tanrı'nın Sözü olduğunu doğrulamaktadır.²⁶⁰

1.1.1.4. Önceden Bildirilen Olayların Gerçekleşmesi

YŞT'nin Mukaddes Kitab'ın Tanrı Sözü olduğunu isbatlamak için kullandığı en önemli delillerden birisi de önceden bildirilen olayların, yani peygamberliklerin gerçekleşmesidir. Örneğin iddialara göre, hem İşaya hem de Yeremya, Babil'in Medler ve Fersler tarafından ele geçirilişini önceden bildirmişlerdir. Yine suyunun yapay bir göle akıtılması sonucu Fırat nehrinin kurutulması,²⁶¹ Babil'in nehre bakan kapılarında ihmalden kaynaklanan yetersiz güvenlik önlemleri,²⁶² Babil'in kapılarının kapanmayacağı,²⁶³ Perslerin müttefiki olan Medlerin fatih olacakları, henüz doğmamış olmasına rağmen, Pers Kralı Koreş'in bu

²⁵⁹ "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, ss. 41-42.

²⁶⁰ Mukaddes Kitab'ın ilmi çalışmalarla elde edilen bilgilerle uyum içinde olduğunu gösteren yorumlar ve yapılan geniş karşılaştırmalar için şu esere bkz. "Bilimle Uyuşan Bir Kitap mı?", *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, ss. 18-21.

²⁶¹ İşaya, 44: 2 7; Yeremya, 50: 38.

²⁶² İşaya, 45: 1.

²⁶³ Yeremya, 50: 38; İşaya, 13: 17-19; 44: 27.

zaferde önemli bir rol oynayacağı²⁶⁴ ve Babil'in, ele geçirilmesinden sonra, içinde oturulamayacak şekilde virane haline geleceği²⁶⁵ gibi haberler hep Mukaddes Kitap'ta yer almakta ve bu haberler de gerçekleşmiş bulunmaktadır.²⁶⁶ YŞT Mukaddes Kitap'ta bildirilen bütün bu olayların gerçekleştiğinin, tarih yazarı Heredot'un eserlerinde doğrulandığını dile getirdikten sonra, İşaya'nın bu olayla ilgili peygamberliğinin (haberinin) Babil'in zapt edilmesinden yaklaşık 200 yıl önce kaleme alınmış olmasını dikkatlere sunar.²⁶⁷

YŞT, Mukaddes kitap'taki peygamberlikler üzerinde dururken Daniel'in rüyasında geçen şu olayı da örnek olarak gösterir: "Daniel, rüyette bir erkek keçinin, bir koça tos vurup iki boynuzunu kırdığını gördü. Daha sonra, erkek keçinin büyük boynuzu kırıldı ve onun yerine dört boynuz çıktı."²⁶⁸ Daniel'e şunlar açıklandı: "Gördüğün iki boynuzu olan koç Medya ve Pers krallarıdır. Ve o kılı ergeç Yunan ili kralıdır; ve gözleri arasında olan büyük boynuz birinci kraldır. Ve kırılmış ve yerine dört boynuz çıkmış olana gelince, o milletten dört krallık çıkacak, fakat onun kuvvetinde olmayacaklar."²⁶⁹ YŞT bu metinlerle ilgili şu yorumlarda bulunur: "Bu peygamberlikle uyumlu olarak, yaklaşık iki yüz sene sonra, 'Yunan ili kralı' Büyük İskender, iki boynuzlu Med-Pers imparatorluğunu devirdi. İskender MÖ 323'te öldüğünde onun yerini dört general aldı. Bu-

²⁶⁴ İşaya, 44: 28.

²⁶⁵ İşaya, 13: 20-22; Yeremya, 51: 37; 41-43.

²⁶⁶ Bu konuda daha fazla bilgi için bkz. *Mukaddes Kitaba Neden Güvenebilirsiniz?*, s. 5.

²⁶⁷ Bkz. *Bilgi*, Yehova'nın İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, Kasım 1996, s. 18.

²⁶⁸ Daniel, 8: 1-8.

²⁶⁹ Daniel, 8: 20-22.

nunla birlikte, sonradan kurulan bu krallıkların hiçbiri İskender'in imparatorluğunun gücünde olmadı."²⁷⁰ Görüldüğü gibi, Daniel'in rüyette gördüğü olaydan Yunan ili kralının hem yükselişi ve ve hem de düşüşü ile ilgili sonuçlar çıkarılmaktadır. Bir başka iddiaya göre ise, Daniel'in dünya güçlerinin yükselişinin ve düşüşünün yanı sıra, Mesih'in geleceği ve öldürüleceği zamanı da çok önceden bildirdiği ifade edilmektedir.²⁷¹

YŞT ilaveten İbranca kutsal yazıların pek çok yerinde, İsa'nın doğumu, hizmeti, ölümü ve diriltilmesiyle gerçekleşen sayısız peygamberliğin bulunduğunu ileri sürer ve bu bağlamda Mukaddes Kitap'tan örnekler verir. Buna göre, yedi yüz yıldan fazla bir zaman öncesinden, Mika Mesih'in Beytlehem'de dünyaya geleceğini bildirmiştir.²⁷² Mika'nın çağdaşı olan İşaya, Mesih'in yumruklanacağını ve yüzüne tükürüleceğini önceden yazmıştır.²⁷³ Beş yüz yıldan önce, Zekarya Mesih'in 30 gümüş karşılığında ele verileceğini söylemiştir.²⁷⁴ Bin yıldan fazla bir zaman önceden, Davud Mesih İsa'nın ölümüyle ilgili ayrıntılar vermiştir.²⁷⁵ Bütün bunlara ek olarak da, yaklaşık beş yüz yıldan önce, Daniel'in peygamberliği, İsa'nın hizmet edeceği süreyi göstermiştir.²⁷⁶ YŞT, bütün bu olaylara önceden işaret edildiğini ileri sürdüğü metinler hareketle de şöyle demektedir:

²⁷⁰ Bilgi, s. 18.

²⁷¹ Daniel, 2. Ve 8. Baplar; 9: 24-27. Bu konuda ayrıca geniş bilgi için bkz. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s. 28.

²⁷² Bu konuda referans olarak kullandıkları metinler şunlardır: Mika, 5: 2; Luka, 2: 4-7.

²⁷³ İşaya, 50: 6; Matta, 26: 67.

²⁷⁴ Zekarya, 11: 12; Matta, 26: 15.

²⁷⁵ Mezmur, 22: 7-8, 18; Matta, 27: 35, 39-43.

²⁷⁶ Daniel, 9: 24-27.

dir: “Önceden verilmiş haberlerin gerçekleşmesi gösteriyor ki; Mukaddes Kitap Tanrı'nın Sözü'dür.”²⁷⁷

YŞT, Mukaddes Kitap'ta çok önceden verilmiş haberlerin gerçekleşmiş olduğuna dair iddialarının yanı sıra, yaşadığımız zamanla ilgili bir takım peygamberliklerin de yine kutsal yazılarda yer aldığını ileri sürer. Buna göre, yaşadığımız zamanı “son günler” olarak tanıtan peygamberlikler günümüzde gerçekleşmektedir.²⁷⁸ Buna işaret eden metinlerden bir kısmı şunlardır: “Bunu bil ki, son günlerde çetin anlar gelecektir. Çünkü insanlar, kendilerini seven, parayı seven, övünücü, mağrur, küfürbaz, ana-babaya itaatsiz, nankör, murdar, şefkatsiz... zevki Allah'tan ziyade seven, takva suretini gösterip onun kuvvetini inkâr edenler olacaktır.”²⁷⁹; “Millet millete karşı, ülke ülkeye karşı kalkacaktır; yer yer kıtlıklar ... olacak”; bunlara ilave olarak da “büyük zelzeleler ve yer yer vebalar olacaktır.”²⁸⁰ YŞT, işte bu metinlerden yola çıkarak, bazı yorumlar yapmakta ve bu metinlerde verilen haberlerin günümüzde aynen gerçekleştiğini ifade etmektedir.²⁸¹

Ayrıca YŞT, günümüzde gerçekleşen olayların Mukaddes Kitap'ta bildirilen metinlerle örtüşmesinden hareketle, gelecekle ilgili haberlerinin bugün meydana geliyor olması

²⁷⁷ Bu konularada daha fazla bilgi için bkz. “The Book That Reveals the Knowledge of God”, *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, ss. 18-19; “Gerçekleşmiş Peygamberlikler”, *Mukkaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss. 117-134.

²⁷⁸ Bu konuda örnek olarak verilen metinlerde arasında şu metinler de yer almaktadır. II. Timoteos, 3: 1-5; Matta 24. Bap.

²⁷⁹ II. Timoteos, 3: 1-5.

²⁸⁰ Bu söylenenler için bkz. Matta, 24: 7; Luka, 21: 11.

²⁸¹ Bu konular için bkz. “Gerçekleştiğini Gördüğümüz Bir Mukaddes Kitap Peygamberliği”, *Mukkaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss. 134-148.

Kutsal Yazıların ilham edilmiş olduğunun açık bir göstergesidir demektir.²⁸² Yani, YŞT önce bazı metinlerin günümüze işaret ettiğini söylemekte daha sonra da, madem ki bu metinlerin işaret ettiği hususlar günümüzde gerçekleşmektedir, o halde bu metinlerin yer aldığı Mukaddes Kitap doğru bir kitaptır demektir. Çünkü, YŞT'ye göre kutsal yazılarda da açıkça bildirildiği üzere; "olayları önceden bilmek insanın gücünün ötesindedir."²⁸³

Görüldüğü gibi, bu sözler YŞT'nin Mukaddes Kitab'ın Tanrı'nın Sözü olduğunun en açık delillerinden birisi olarak gösterdiği "gelecekle ilgili verilmiş haberler gerçekleşiyor" iddiasını açıkça ortaya koymaktadır. YŞT, insanların geleceği bilmelerinin mümkün olmadığından bahisle, Mukaddes Kitap'taki bildirilen haberlerin zamanla gerçekleşmesini Mukaddes Kitap hakikatin bizzat kendisidir şeklinde izah etmektedir.

1.1.1.5. Mukaddes Kitap Bir Mit Kitabı Değildir

YŞT, ayrıca, Mukaddes Kitab'ın bir mit ve efsane kitabı olmadığını da ileri sürmektedir. Çünkü YŞT'ye göre, mitlerin tersine, Mukaddes Kitap'ta kayıtlı olan olaylar belirli insanlarla ve belirli tarihlerle kayda geçirilmiştir.²⁸⁴ Halbuki mitlerde tarihler, olaylar ve kahramanlar hep hayali ve abartılıdır. Dolayısıyla, burada dikkat edilmesi istenilen husus; eski tarihçilerin, kayıt esnasında, hemen her zaman kendi yöneticilerinin zaferlerini abartıp, yenilgilerini ve hatalarını saklamış olmalarına rağmen, Mukaddes Kitap

²⁸² Bkz. *Mukaddes Kitaba Neden Güvenebilirsiniz?*, ss. 6-7. "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s. 56.

²⁸³ İşaya, 41: 23.

²⁸⁴ Bkz. I. Krallar, 14: 25; İşaya, 36: 1; Luka, 3: 1-2.

yazarlarının, kendi ciddi günahları hakkında bile, açık sözlü ve dürüst davranmış bulunmaları olgusudur.²⁸⁵

Bu görüşlerini desteklemek için, YŞT Mukaddes Kitap'ta anlatılan şu olayları örnek gösterir: İsrail'in önderi Musa, ağabeyi Harun'un, ablası Miryam'ın, yeğenleri Nadab ile Abihu'nun ve kavminin zayıflıklarını olduğu kadar kendi hatalarını da açıkça anlatmıştır.²⁸⁶ Kral Davud'un ciddi hatalarının üstü örtülmemiş ve üstelik bu husus onun kral olarak saltanat sürdüğü sırada kaydedilmiştir.²⁸⁷ Kendi adını taşıyan kitabın yazarı Matta (kendisinin de aralarında olduğu) resullerin, kişisel önemleri üzerinde nasıl tartıştıklarını ve tutuklandığı gece İsa'yı nasıl terk ettiklerini anlatmıştır.²⁸⁸ Yunanca Kutsal Yazılardaki mektupların yazarları, İsa'nın ilk cemaatinin bazılarında, cinsel ahlaksızlık ve uyuşmazlıklar gibi sorunlar çıktığını kabul etmişlerdir. Ayrıca bu sorunlara değinirken üstü kapalı ifadeler de kullanmamışlardır²⁸⁹.

YŞT bütün bu olayların dürüst bir şekilde kaleme alınmasını, Mukaddes Kitabın bir efsaneler kitabı olmadığına delil olarak göstermektedir. Olayların abartılmadan ve gerçeğine uygun olarak yazıldığını belirten YŞT Mukaddes Kitab'ın bu yönüyle doğruluğunu ve güvenilirliğini ortaya

²⁸⁵ "The Book That Reveals the Knowledge of God", *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, s. 17.

²⁸⁶ YŞT'nin bu konuda örnek olarak verdiği metinler şunlardır: Çıkış, 14: 11-12; 32: 1-6; Levilililer, 10: 1-2; Sayılar, 12: 1-3; 20: 9-12; 27: 12-14.

²⁸⁷ Bkz. II. Samuel, 11. Ve 24. Baplar.

²⁸⁸ Matta, 20: 20-24; 26: 56.

²⁸⁹ Bkz. I. Korintoslular, 1: 10-13; 5: 1-13.

koyduğunu söylemekte, bu durumun ise yine onun Tanrı Sözü olduğuna bir delil teşkil ettiğini ifade etmektedir.²⁹⁰

1.1.1.6. Mukaddes Kitabın Tanrı'nın Sözü Olduğuna Dair Kur'an'dan Deliller

YŞT Mukaddes Kitabın Tanrı'nın sözü ve hakikat olduğunu isbat edebilmek için Kur'an'da geçen Tevrat ve İncil'den bahseden ayetleri de delil olarak kullanmaktadır. Örneğin bu bağlamda delil gösterilen ayetlerden birisi şudur: "Ey Muhammed! Onlar, sana indirilen Kitab'a da senden önce indirilenlere de inanırlar; Ahirete de yalnız onlar kesinlikle inanırlar."²⁹¹ YŞT bu ayette yer alan "Senden önce indirilenler" ifadesi üzerine bazı yorumlar yapmaktadır. Öncelikle bu sözlerle neyin kastedildiğini soran YŞT, cevap olarak Maide suresindeki şu ayetleri vermektedir: "Allah'ın hükmünün bulunduğu Tevrat yanlarında iken, ne yüzle seni hakem tayin ediyorlar da sonra bundan yüz çeviriyorlar? İşte onlar inanmış değillerdur. Doğrusu Biz yol gösterici ve nurlandırıcı olarak Tevrat'ı indirdik."²⁹² YŞT, bu ayetleri kullanmak suretiyle, "Musa'nın yazıları olan Tevrat'a Kur'an'da Tanrı'nın sözü olarak değinilmektedir." demektedir.²⁹³

YŞT ayrıca Kur'an'da Davud'a verilen Zebur'dan bahsedildiğini²⁹⁴ vurgulayarak Zebur'un Mukaddes Kitap'ta

²⁹⁰ Bu konular için bkz. "Güvenebileceğimiz Bir Kitap mı?", Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap, ss.15-16.

²⁹¹ Bakara, 2:4. Yehova'nın Şahitlerinin ayetlere verdikleri tercüme-ler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 1986'da yayınladığı Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı isimli meale uygunluk göstermektedir.

²⁹² Maide, 5: 43-44.

²⁹³ Bu konuda bkz. "Hakikati Gösteren Kitab'ın Saptanması", *Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, s. 18.

²⁹⁴ Bu konuda bkz. Nisa, 4: 163; İsra, 17: 55.

yer almasına dikkati çeker. Yine, “Onların izi üzerinde arkalarından Meryem oğlu İsa’yı, ondan önce gelmiş bulunan, Tevrat’ı doğrulayarak gönderdik. O’na, yol gösterici, aydınlatıcı olan ve önünde bulunan Tevrat’ı doğrulayan İncil’i sakınanlara öğüt ve yol gösterici olarak verdik. İncil sahipleri Allah’ın onda indirdikleri ile hükmetsinler. Allah’ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar fâsık olanlardır.”²⁹⁵ gibi pek çok ayette de İncil’in varlığının Müslümanların kutsal metnince kabul edildiği belirtilmektedir. Bu noktadan hareketle, YŞT “Söz konusu ‘ayetlerde Tevrat, Zebur ve İncil’in Tanrı’nın kitapları olduğu bildiriliyor; ama Kur’an’da bir de uyarıda da bulunuyor diyerek yeni bir tartışma açmaktadır. YŞT’ye göre hangi kitapların Tanrı’nın sözünü teşkil ettiğini bilmek yeterli değildir, aynı

²⁹⁵ Maide, 5: 46-47. YŞT’nin bu konuda kullandığı diğer ayetler de şunlardır: “Elinizde bulunan Tevrat’ı tasdik ederek indirdiğim Kur’an’a inanın” (Bakara, 2: 41); “Vaktaki, Allah katından onlara, kendilerinde olanı tasdik eden Kitap geldi.” (Bakara, 2: 89); “Onlara Allah’ın indirdiğine inanın denildiğinde bize indirilene inanırız deyip ondan sonra gelen Kur’an’ı inkar ederler; halbuki o, ellerinde bulunan Tevrat’ı tasdik eden hak bir kitaptır.” (Bakara, 2: 91); “Kendisinden önceki kitapları tasdik eden Hak Kitab’ı sana indirdi. Önceden insanlara yol gösterici olarak Tevrat ve İncil’i de indirmişti.” (Al-i İmran, 3: 3-4); “Bu indirdiğimiz kendinden öncekileri doğrulayan Mekkelileri ve etrafındakileri uyaran Mübarek Kitap’tır.” (En’am, 6: 92); “Sana indirdiğimizden şüphede isen, senden önce indirdiğimiz Kitapları okuyanlara sor.” (Yûnus, 10: 94); “Ey Muhammed! Bu, sana vahyettiğimiz, öncekileri doğrulayan gerçek Kitap’tır.” (Fâtır, 35: 31). Bu konudaki iddiaları ve bu ayetlerin nasıl kullanıldığını görmek için bkz. “Hakikati Gösteren Kitabın Saptanması”, *Allah’a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, s. 18-20.

zamanda onları kabul etmek ve uygulamak gerekmektedir.²⁹⁶

YŞT bu çerçevede şu ayetlerin dikkatle gözden geçirilmesini önermektedir: “Ey kitap ehli! Tevrat’ı, İncil’i ve Rabbinizden size indirileni gereğince uygulamadıkça bir temeliniz olmaz.”²⁹⁷; “Kendilerine Tevrat öğretildiği halde, onun gereğini yapmayanların durumu, sırtına kitap yüklenmiş merkebin durumu gibidir.”²⁹⁸ Bu ayetleri nazara veren YŞT nihai tahlilde şöyle demektedir: “Kur’an Tevrat, Zebur ve İncil kitaplarının Tanrı’dan olduklarını öğretiyor. Onlar hem kabul edilmeli, hem de uygulanmalıdır. Bu kitaplar ise bugün Mukaddes Kitab’ın içinde bulunmaktadır.”²⁹⁹

Bu ifadelerden de anlaşıldığı üzere YŞT, Mukaddes Kitab’ın Kur’an tarafından tasdik edilme yönüyle de hakikat olduğunu söylemekte ve böylece Tanrı’nın Sözü olduğunu ileri sürmektedir.

İşte buraya kadar “Temel Öğretiler”in birinci maddesiyle ilgili yaptığımız incelemede kaydettiğimiz görüşlere ve yorumlara dayanarak, YŞT şu temel iddiada bulunmaktadır: “Yukarıda zikredilen özellikler Mukaddes Kitap’tan başka hiç bir din kitabı için geçerli değildir. Dolayısıyla, din kitapları içerisinde sadece Mukaddes Kitap “hakikat”i ihtiva etmektedir.”³⁰⁰

²⁹⁶ Bu konuda bkz. “Hakikati Gösteren Kitabın Saptanması”, *Allah’a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?* ss. 18-20.

²⁹⁷ Maide, 5: 68; Al-i İmran, 3: 93.

²⁹⁸ Cuma, 62: 5.

²⁹⁹ Bkz. “Hakikati Gösteren Kitabın Saptanması”, *Allah’a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?* s. 20.

³⁰⁰ *Tanrı Yalan Söyleyemez*, s. 39. Bu kitap’ta “Kutsal Din Kitaplarının Hangisi Hakikattir” başlığı altında değişik dinlerin kutsal kitap-

1.1.2. Mukaddes Kitab'a her türlü insan sözünden daha çok güvenilir.³⁰¹

YŞT'nin mukaddes Kitab'la ilgili inançlarını ortaya koyarken formüle ettiği bir cümle de "Mukaddes Kitab'a her türlü insan sözünden daha çok güvenilir"dir. Bu cümle aşağıda ele alacağımız inançları da içermektedir.

1.1.2.1. Tanrı'nın Sözünün Dışındaki Bütün Gelenekler Reddedilmelidir

YŞT'nin temel inançları arasında ikinci sırada yer alan bu inanç "hakikat"ın, yani Tanrı'nın sözünün dışında kalan bütün beşeri düşünceleri dışlamayı esas almaktadır. Bu anlayışa göre, eski dinlerin gelenekleri reddedilmelidir. Özellikle "hakikatte" çelişen gelenekler kirletilmiş su rezervleri gibidir. Bunlardan kaçınmak gerekmektedir. YŞT

ları hakkında bilgiler verilerek sonuçta şu soru sorulmaktadır: "Yukarıda bahsedilen dinsel kitapları kullananlar, bunları hakikat olarak telakki ederler; ve gerektiği zaman mahkeme önünde şahitlik etmeden önce bunların üzerine el basarak yemin ederler. Fakat, birbirinden farklı ve hatta birbirine zıt olduklarına göre, nasıl onların hepsi birden hakikat olabilir? Bunlardan hangisi herhangi bir şekilde kendi kendini tekzip etmeden baştan sona hakikattir?" Bu sorunun cevabını verirken de "Muhtelif dinlerin esas kitaplarını tetkik ettiğimiz zaman, yegâne kutsal hakikat kitabı hariç, hepsinin de cincilikle ilişki olduğunu, cinciliği teşvik ettiklerini ve buna müsaade ettiklerini veya buna bir temel tesis ettiklerini görürüz... Bundan dolayı, herhangi eski bir din kitabının cincilikle ilişki olması, onun, hakikati söyleyen yegâne kaynaktan gelmediğini gösterir". Bkz. *Tanrı Yalan Söyleyemez*, ss. 22-23.

³⁰¹ Bu inanç için kullanılan temel metin ve bu metinle ilgili metinler şu şekildedir: "Sakının, Mesih'e göre değil, insanların ananesine, dünyanın iptidailiğine göre (Galatyalılara, 4: 3), felsefe (I. Korintoslulara, 2: 13; II. Peter, 1: 16) ve boş hile (Efesoslulara, 5: 6) ile kimse sizi yağına etmesin (İbranililere, 13: 9)." *Koleselilere*, 2: 8.

bu konuda şöyle der: “Geleneklere, yani bir nesilden diğere aktarılan bilgiler, fikirler, inançlar ya da âdetlere safça sıkı sıkıya bağlı kalabiliriz; bunlar aslında yanıltıcı fikir ve felsefelerden oluşan ‘zehirli bir karışım’ ile kirlenmiş durumdadır. Kirletilmiş su gibi, bunlar da büyük zarara, üstelik ruhi zarara neden olabilir.”³⁰²

YŞT bir yandan yukarıdaki türden uyarılarda bulunurken diğer yandan da geçmişte karşılaşılan bir takım tehlikelere dikkati çeker ve şöyle der: “Birinci Yüzyılda, Hıristiyanlar “dünyanın iptidâiliği (ilkel şeyleri)” ile, yani Tanrı’dan uzaklaşmış dünyanın temel prensipleriyle yollarından sapma tahlikesi altındaydılar. Yunanlıların ve Yahudi olmayan diğer milletlerin Mukaddes Kitab’a aykırı olan fikirleri, Yahudilerin Mukaddes Kitap’ta bulunmayan geleneklerine dayanan öğretileri bu ilkel şeylerin içindedir.”³⁰³ YŞT geçmiş olayları sorgularken, geleneklere dayalı inançların İsa dönemindeki Yahudilere zarar verdiğini ileri sürer. Çünkü, YŞT’ye göre o dönemin Yahudileri geleneklerinin hakikat olduğuna hararetle inanan bir topluluktu.³⁰⁴ Aslında İsa’nın şakirtleri de geleneklerine sahip çıkıyor, uygulanmasını istiyor ve bunların yerine getirilmemesine

³⁰² “Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman”, *Kule Dergisi*, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Aralık 1995, s. 4.

³⁰³ Bkz. “Mesih’in Hayati Mevkiini Tanımak”, *Mukaddes Kitap Kursları Yayınları İnceleme Serisi*, 40. Kitap, Cahit Matbaası, İstanbul, Ocak, 1972, ss. 13-14. Bu uyarının Yuhanna’nın mektuplarında şu şekilde yapıldığı görülmektedir: “Bu şeyleri sizi saptırmak isteyenler hakkında size yazdım. Ve size gelince, ondan aldığınız mesh sizde kalır, ve bir kimsenin size öğretmesine ihtiyacınız yoktur; fakat onun meshi her şey hakkında size nasıl öğretirse ve hakikidir ve yalan değildir ve size nasıl öğretti ise onda durursunuz.” Bkz. I. Yuhanna, 2: 26-27.

³⁰⁴ “Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman”, *Kule Dergisi*, s. 5.

itiraz ediyorlardı. İsa ise onların bu taleplerine “Siz de niçin kendi ananeniz ile Allah’ın emrini bozuyorsunuz?³⁰⁵” sorusuyla karşılık veriyordu.³⁰⁶

YŞT Mukaddes Kitap’taki bu metinleri öne sürerek gelenekleri dışlamayı inançlarının bir gereği olarak ortaya koymaktadır. Böylece geleneklerin Tanrı’nın Sözü’nün önünde en büyük engellerden birisini oluşturduğunu belirtmektedir.

1.1.2.2. İnsan Sözü Kapsamındaki Felsefi Düşünceler Kabul Edilmemelidir

Geleneklerin yanı sıra, YŞT “insan sözü” kapsamındaki felsefi düşünceleri de güvenilirlik bakımından kabul etmemekte ve şöyle demektedir: “Bazı felsefe ve öğretiler yüzeyden bakınca masum görülebilirdi. Hatta, bunlar in-

³⁰⁵ Matta, 15: 1-3.

³⁰⁶ Aslında İsa peygamber sorunun temelini İşaya’dan yaptığı alıntı ile şu şekilde ortaya koymuştur: “Talimat olarak insan emirlerini öğretilip, boş yere... [Tanrı’ya] taparlar.” Bkz. Matta, 15: 9; İşaya, 29: 13. Tanrı’dan gelen hakikatlerin yerine insanlardan gelen fikirlerin konulması ile ilgili olarak YŞT yayınlarında şöyle denilir: “O zamanki Ferisiler, bir kişi mallarının ‘kurban’, yani Tanrı’ya vakfedilen bir hediye olduğunu açıklamışsa, ne kadar muhtaç durumda olurlarsa olsun, ana-babasının ihtiyaçlarını karşılamak üzere bunları kullanamayacağını, fakat kişi isterse mallarını ölene kadar kendisi için kullanabileceğini öğretiler.”. Bkz. “Corban”, *Insight on the Sciptures*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., International Bible Students Association, New York, 1998, C. I, s. 506. Bu örnekte, ana-baba haklarının gözardı edilmesinden dolayı bir tenkit getirilerek geleneklerin yanlışlığı vurgulanmaktadır. Çünkü, YŞT’ye göre “Babana ve anana hürmet et, ta ki, Allah’ın Rab’bin sana vermekte olduğu toprakta ömrün uzun olsun.” (Çıkış, 20: 12; Tesniye, 5: 16); “Babasını ve anasını hor gören lanetli olsun” (Tesniye, 27: 16) şeklindeki metinler ana-babaya karşı gösterilmesi gereken gerçek tavrı ortaya koymaktadır.

sana çekici gelen fikirleri kapsayabilirdi. Fakat, sağlam bir temelden yoksundular. Bu temelsiz öğretiler davranış kuralları da olsa, cemaatte işlerin nasıl yürütülmesi gerektiği hakkında öğretiler de olsa aslında ‘boş hile’lerdi. Bu yüzden Hıristiyanların, sahte öğretmenlerin tuzağına düşmek ve böylece hakikat yolundan uzaklaşmak tehlikesine karşı her an tetikte olmaları gerekliydi.”³⁰⁷

Görüldüğü gibi felsefi düşünceler hakikat yolunda tehlike oluşturan “boş hile” olarak değerlendirilmekte ve reddedilmektedirler. Zaten YŞT’nin temel anlayışına göre, İsa Mesih’in kâmil örneği ve öğretilerinin insan felsefeleri ve gelenekleriyle tamamlanmasına da ihtiyaç yoktur.”³⁰⁸ Bunu da Pavlus’un Koleselilere yazdığı şu mektup ortaya koymaktadır: “Sakının, Mesih’e göre değil, insanların ananesine, dünyanın iptidailiğine göre, felsefe ve boş hile ile kimse sizi yağma etmesin; çünkü Ulûhiyetin bütün doluluğu Mesih’te bedenlenmiştir; her riyasetin ve hükümetin başı odur ve kendisinde siz tamamlanmışsınızdır.”³⁰⁹

YŞT’ye göre, hakikat sularını kirleten insan hikmetinin Yahudiler üzerinde çok kötü ruhsal etkileri olmuştur. Onların büyük çoğunluğunun uzun zamandan beri bekledikleri Mesih’i ortaya çıktığında reddetmelerinin arkasındaki hakikat de budur. Ayrıca, Yahudiler üzerindeki ruhsal zararlar sadece bundan da ibaret değildir. İsa’nın ölümünü

³⁰⁷ Bkz. “Mesih’in Hayati Mevkiini Tanımak”, *Mukaddes Kitap Kursları Yayınları İnceleme Serisi*, 40. Kitap, s. 14.

³⁰⁸ “Mesih’in Hayati Mevkiini Tanımak”, *Mukaddes Kitap Kursları Yayınları İnceleme Serisi*, 40. Kitap, s. 13. Ayrıca bu konuda bkz. Doğruyu Yanlıştan Ayırt Edebilir misiniz?, *Yehova’nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan Yayınlar*, Dinsel Seri, 27. Kitap, Yayımlayan, Mete Süer, Ümit Matbaası, İstanbul, Mart, 1983, ss. 15-16.

³⁰⁹ Koleselilere, 2: 8-10.

takip eden yıllarda da bu ruhsal zararların izleri görülmüştür. Bu dönemde takipçilerinin birçoğu yeni öğretiler için otorite olarak sözlü geleneklere başvurmuştur. Hıristiyan olarak adlandırılan bazıları, böyle geleneklerin resullerin döneminden aktarıldığına, kendi zamanlarına kadar katıksız olarak korunduğuna ve ilk Hıristiyan kiliselerinin doğrudan resullerden aldığı talimatlar olduğuna inanmışlardır. YŞT yayınlarında bu geleneklerin birçoğunun katıksız, yanlış fikirler olduğu belirtilir. Bu yeni felsefelerin sadece diğer geleneklerle değil, özellikle ellerinde bulunan resullerin yazılarıyla da uyum içinde bulunmadığına vurgu yapılır. YŞT bugün de geleneksel birçok inancın, geçmişte olduğu gibi, hususiyle de resullerin yazdıklarından farklılığına işaret eder ve şöyle der: “Hıristiyan alemi, hakikat sularını Üçlük, cehennem ateşi, insan canının ölmezliği, milliyetçilik ve putperestlik gibi, cinlerden kaynaklanan sayısız fikirle zehirlemiştir.”³¹⁰

YŞT Zaten Tarih de, Hıristiyan aleminin geleneksel öğretileri haline gelen cinlerin öğretilerinin kurbanı olan insanların yakalandıkları ruhi hastalıkları doğrulamaktadır³¹¹. Aslında hakikatin bu şekilde kirletilmesi insanlığın başlangıcından beri süregelen bir süreçtir. Şeytan insanların fikirlerini yalan ve hileyle zehirlemek üzere Aden’de başlattığı eylemler dizisini sürdürmüştür³¹². Nuh’un günlerinden sonra insan ailesi tüm yeryüzüne dağıldığında, her tür kültürden gelen insanlar, beşeriyetin bilgi dağılıcığının cinler tarafından ilham edilen felsefe ve fikirlerle kasten zehirlenmesinin kurbanı olmuştur. Milyonlarca insan, cinlerden

³¹⁰ Bu konuda bkz. Bu konuda şu metin referans alınır: I. Timoteos, 4: 1-3.

³¹¹ İşaya, 1: 4-7 ile karşılaştırın.

³¹² Yuhanna, 8: 44; II. Korintoslular, 11: 3.

kaynaklanan sahte öğretilere karışmış gelenekleri izlemenin sonucunda ruhi bakımdan zayıf düşürülmüş, kör edilmiş ve hatta öldürülmüştür³¹³.

Bütün bu zikredilen endişelerden dolayı, ilk yüzyılın sonuna doğru Resul Yuhanna şu öğütte bulunmuştur: “Ey sevgililer her ruha (ilham edilmiş her ifadeye) inanmayın, fakat Allah’tan mıdır diye [tıpkı suyun temizliğini test edeceğiniz gibi] ruhları (ilham edilmiş ifadeleri) imtihan edin; çünkü dünyaya çok yalancı peygamberler çıkmışlardır³¹⁴.”.

1.1.2.3. Güvenilecek ve Takip Edilecek Tek Kaynak Tanrı’nın Sözü’dür

Yehova’nın Şahitleri, yukarıda özetle verdiğimiz, cinlerin insanlara telkin ettiği “boş hile” olarak değerlendirdikleri geleneklerin ve felsefi düşüncelerin güvenilemez olduğunu ileri sürdükten sonra, nasıl bir otoriteye teslim olunması gerektiğini sorgularlar. Onlara göre, bu otorite bütün şeytani telkinlerden uzak olmalıdır. Bu da ancak Mukaddes Kitaptır. Sadece onun sözlerine güvenilebilir. Çünkü, sadece o hakikati ihtiva etmektedir. Bu nedenle İsa peygamber

³¹³ I. Korintoslular, 10: 20-21; II. Korintoslular, 4: 3-4. Bu konuda şunlar söylenmektedir: “İsa Mesih ile Babası Yehova Tanrı arasındaki ilişki konusunda birçoklarının zihni bulandırılmış ya da köreltilmiş durumdadır. Hristiyan olduğunu iddia eden bazıları için Tanrı’nın kutsal ismi Yehova’yı Yunanca kutsal yazılardan çıkarmak bir gelenek olmuştur. Bu da yani Tetragramaton’un kaldırılması, Yahudi olmayan milletlerden olan ilk Hristiyanların zihinlerinde, “Rab Tanrı” ve “Rab Mesih” arasındaki ilişki hakkında karışıklık yarattı. İnsan canının ölümsüz olduğunu söyleyen, Kutsal yazılara dayanmayan geleneğin neden olduğu karışıklığı, batıl itikatları ve korkuyu da buna dahil etmek gerekmektedir (Vaiz, 9: 5; Hezekiel, 18: 4 ile karşılaştırın).” Bkz. “Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman”, *Kule Dergisi*, s. 6.

³¹⁴ I. Yuhanna, 4: 1. Ayrıca bkz. I. Selanikliler, 5: 21.

şöyle demiştir: “Onları hakikatte takdis eyle; senin sözün hakikattir³¹⁵”. Yine o: “Gerçekten tapınanların Baba’ya ruhta ve hakikatte tapınacakları saat geliyor ve şimdidir³¹⁶.” demekle gerçeğin, yani hakikatin önemine vurgu yapmıştır. Yehova’nın Şakirtleri bu hakikatin insanların ortaya koyduğu bütün düşüncelerden ziyade takip edilmesi gereken bir gerçeklik olduğunu belirtir ve şöyle derler: “Tanrı’nın ilham edilmiş Sözünü kullanarak, insan ve cinlerin felsefesiyle kirlenmiş sular yerine, hakikatin temiz sularını elde edebilirsiniz³¹⁷”.

Bu noktada da Yuhanna’nın “İmdi siz benim sözümde durursanız, gerçekten benim şakirtlerimsiniz; siz hakikati bileceksiniz; ve hakikat sizi azat edecektir³¹⁸.” müjdesi ile Pavlus’un “Allah tarafından mülhem olan her yazı talim, tedip, ıslâh ve salâhta olan terbiye için de faidelidir³¹⁹.” sözlerini nazara vermektedirler. Daha sonra da şu uyarıda bulunmaktadırlar: “Geleneklerinizin Tanrı’nın saf hakikat Sözüyle uyumlu olduğundan emin olarak, kendinizi ve ailenizi koruyun³²⁰”.

Buraya kadar yaptığımız Yehova’nın Şahitlerinin “Temel Öğretileri”nin ikincisiyle ilgili incelemeler, Tanrı’nın Sözünün dışında kalan bütün beşeri düşüncelerin itimat edilemez ve terkedilmesi gerekli boş şeyler olarak değer-

³¹⁵ Yuhanna, 17: 17.

³¹⁶ Yuhanna, 4: 23.

³¹⁷ “Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman”, *Kule Dergisi*, s. 6-7.

³¹⁸ Yuhanna, 8: 31-32.

³¹⁹ II. Timoteosa, 3: 16.

³²⁰ “Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman”, *Kule Dergisi*, s. 7. Bu sözleri Mezmurlar, 19: 8-11; Süleymanın Meselleri, 14: 15; Resullerin İşleri, 17: 11 ile karşılaştırın.

lendirildiğini ortaya koymuştur. Bu anlayışa göre güvenilecek ve takip edilecek tek kaynak Tanrı'nın Sözü'dür.³²¹

1.2. İsa-Mesih³²²

1.2.1. İsa Mesih: Tanrı Bilgisinin Anahtarı

Yehova'nın Şahitleri'nin³²³ yorumlarında İsa-Mesih'ten bahsedilirken, bir anahtar örneği verilerek, şöyle denilmektedir:

“Kapınızın önünde durmuş ve sizce doğru gibi görünen bir anahtarla kapınızı açmaya çalışıyorsunuz. Fakat anahtarınız bir türlü kilidin içinde dönmüyor. Bu durumda soru şudur: Acaba kullandığınız anahtar doğru mu ya da birisi anahtarınızı mu bozdu?”³²⁴

³²¹ Bu konularda daha fazla bilgi edinmek için bkz.; “Mukaddes Kitap Hem Takdir Edildi, Hem Yasaklandı”, *Gözcü Kulesi*, 1 Aralık 2000, ss. 3-4; “Mukaddes Kitap Yaşam İçin Bir Ders Kitabı”, *Gözcü Kulesi*, 1 Aralık 2000, ss. 5-8; *Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, ss. 17-42; “Mukaddes Kitap Bir Doğu Kitabıdır”, *Tanrı Her Şeyi Yeni Yapacak*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Ağustos 1997, ss. 6-7; “Hakiki Metnin Nakli”, *Allah Hak Olsun*, ss. 41-54; “Bible”, *Insight on the Scriptures*, C. I, ss. 307-314; “How We Got the Bible”, *Insight of the Scriptures*, C. I, ss. 321-326.

³²² Biz bu bölümde, daha önce kutsal kitabı anlattığımız bölümde yaptığımız gibi, bir literatür taraması yapacak, böylece YŞT'nin kendi kaynaklarından ve kendi üslubundan İsa-Mesih'le ilgili görüşlerini anlamaya çalışacağız. Bu konuda kendi görüşümüzü ise “Genel Değerlendirme” bölümünde söyleyeceğiz.

³²³ Yehova'nın Şahitleri'nin kendilerini bu şekilde isimlendirdiklerine dair örnek için bkz. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, Kule Kitapları Ticaret LTD.ŞTİ, İstanbul, 2000.

³²⁴ Bkz. “İsa Mesih: Tanrı Bilgisinin Anahtarı”, *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, 3. Baskı, 1996, Bölüm 4, s.32.

YŞT verilen bu örnek ve arkasından sorulan soru ile, dünyadaki dinsel karışıklığın Tanrı bilgisini getirdiği duruma dikkati çekmektedir. Örneğin açıklaması ise şu şekildedir yapılmaktadır:

“Birçok din bu konudaki (Tanrı bilgisi) anlayışımızı açabilecek olan anahtarı bozdu; anahtar ise, İsa Mesih’tir. Bazı dinler, İsa’yı hiç önemsemeyerek anahtarı tamamen ortadan kaldırdılar. Başkaları da, İsa’ya Her Şeye Kadir Tanrı olarak tapıp onun rolünü çarpıttılar.”³²⁵

YŞT bu yorumuyla hem İsa’yı tanrılaştıran hem de onun dindeki yerini ve önemini inkar eden görüşleri reddetmektedir.

YŞT, İsa-Mesih hakkında tam ve doğru bir anlayışın bulunmayışını Tanrı bilgisinin kapalı kalmasının başlıca nedeni olarak görmektedir. Bu konuda mesned olarak da öncelikle şu metni kullanmaktadır:

“Ebedi hayat, tek hakiki Tanrı olan senin ve gönderdiğin İsa Mesih’in hakkında sürekli olarak bilgi edinmeleri demektir.”³²⁶

YŞT’ye göre bu metnin yanısıra başka kutsal yazılar da ‘Mesih³²⁷’ hakkında tam bilginin gerekli olduğu hususunda

³²⁵ *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.32.

³²⁶ Yuhanna, 17:3. Bu tercüme Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., tarafından 1984’de Brooklyn/New York’da yayınlanan ve YŞT’nın “Mukaddes Kitabın gerçeğine en yakın tercümesidir” iddiasında bulunduğu *New World Translation of the Holy Scriptures*’a göredir.

³²⁷ “Mesih”, “meshedilmiş” anlamına gelen İbranca maşi’ah sözcüğünden türetilmiştir. Yunanca Karşılığı Hıristos’tur. Bkz. “Mesih Yönetimi Altında Kurtuluş ve Sevinç”, *İşaya’nın Peygamberliği Tüm İnsanlık İçin Işık*, Yehova’nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan yayınlar, C.I, İstanbul, 2000, s.157. Bu konuda ansiklopedik geniş

tekrar tekrar vurgu yapmaktadır.³²⁸ Bu bağlamda da Pavlus'un "Yehova'nın tüm vaatlerinin İsa ile gerçekleşeceğini³²⁹" ve "hikmetin ve bilginin bütün hazinelerinin de onda saklı olduğunu³³⁰" söylediğini ifade etmektedir. Ayrıca, Petrus'un bütün peygamberlerin İsa-Mesih'e şahitlik ettiklerini belirtmesinin arkasındaki nedenin de bu olduğunu ileri sürmektedir.³³¹ Yine yukarıda zikredilen metinlerden hareketle, YŞT "İsa Mesih Tanrı bilgisini açacak anahtarın ta kendisidir" ve dolayısıyla o "Tanrı Bilgisinin Anahtarıdır" demektedir.³³²

YŞT İsa hakkında doğru ve tam bilgi sahibi olmak için onun mahiyeti, nereden geldiği, nasıl birisi olduğu gibi birçok konu üzerinde de durmakta ve sonuçta üç ayrı evre tesbit etmektedir. İsa'nın yaşamındaki bu üç evre ise; onun insan öncesi varlığı, yeryüzündeki yaşamı ve bugünkü durumundan oluşmaktadır.

1.2.2. İsa'nın İnsan Öncesi Varlığı

YŞT'na göre, İsa'nın hayatı yeryüzünde doğmasından çok önce başlamıştır. Bu anlayış YŞT'nın temel öğretilerinde "İsa'nın insan öncesi hayatı vardır; Tanrı'nın yarattığı ilk

bilgi için de bkz. "Messiah", *Insight On The scriptures*, C.2, Watch Tower Bible and Tract Society of New York International Bible Students Association, New York, 1988, ss.385-388.

³²⁸ Bu konuda YŞT tarafından verilen örnek metinler şunlardır: Efesoslulara, 4:11; Koleselilere, 2:3; II. Petrus, 1:8; 2:20.

³²⁹ II. Korintoslular, 1:20.

³³⁰ Koleseliler, 2:3.

³³¹ Petrus'un bu sözleri için bkz. Resullerin İşleri, 10:43.

³³² Bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, ss.32-33. Ayrıca bu konuda bkz. "Gifts From God", *Insight on the Scriptures*, C.1, s.936; *All Scripture* (1963, 1983, 1990), Watch Tower Bible and Tract Society of New York International Bible Students Association, New York, ss. 197, 258.

varlıktır. ³³³ şeklinde ifade edilmektedir. Teşkilat bu konuda özetle aşağıdaki görüşleri dile getirmektedir.

İsa-Mesih gerçekte Tanrı'nın yarattıklarının ilkidir ve Tanrı daha sonra onu yerimizin ve ilk sakinleri olan Âdem ve Havva dahil olmak üzere bütün diğer şeylerin yaratılmasında iş ortağı olarak kullanmıştır.³³⁴ Bu nedenle, Tanrı kendisine "Allah'ın hilkatinin başlangıcı" demiştir.³³⁵

YŞT bu görüşünü ispatlamak için, başka metinlerin yanı sıra, özellikle Süleyman'ın Meselleri'nde geçen ve İsa'ya işaret ettiği ileri sürülen şu sözleri delil olarak kullanmaktadır:

"RAB yolunun başlangıcında, kadim işlerinden evvel beni teşkil etti. Dünya var olmadan başlangıçta, ezelde ben dikildim. Enginler yokken, suları bol pınarlar yokken ben doğmuşum. O dünyayı ve kırları ve dünya toprağının başlangıcını daha yapmadan, dağlar daha yerleştirilmeden, tepelerden önce ben doğmuştum. Gökleri hazırladığı zaman ben orada idim; enginin yüzü üzerinde kubbeyi koyduğu zaman, yukarıdan asümanı kuvvetlendirdiği zaman,

³³³ "Ve Laodikya'da (Koleselilere, 4:16) olan kilisenin meleğine yaz: Amin (II.Korintoslulara, 1:20), sadık (İbranilere, 3:6; Vahiy, 1:5) ve hakiki (Yuhanna, 1:14; Vahiy, 19:11) şahit (Yuhanna, 18:37; I.Timiteosa, 6:13), Allah'ın hilkatinin başlangıcı (Süleyman'ın Meselleri, 8:22; Koleselilere, 1:15), bu şeyleri diyor:". Vahiy, 3:14. Bu metinde yaptığımız gibi, hem bu öğretinin hem de ileride ele alacağımız diğer öğretilerin irtibatlandırıldığı metinler tarafımızdan bulunarak parentez içerisinde gösterilmiştir. İtalik olarak gösterilen metinler öğretilere temel olan; parentez içerisinde verilen metinler ise öğretisi ile ilişkilendirilen metinlerdir. Referansların tesbitinde *New World Translation of the Holy Scriptures*'tan yararlanılmıştır.

³³⁴ Konu ile ilgi kurulan metin için bkz. Koleselilere, 1:15-18.

³³⁵ Bkz. "Hesap Gününün İyiliğimiz İçin İşlemesini Kim Temin Edecek", *İnceleme Serisi*, 58. Kitap, Uludağ Matbaacılık, İstanbul, Temmuz 1980, s.16.

engin pınarlarına kuvvet verildiği zaman, sular onun emrinden öte geçmesinler diye denize sınır koyduğu zaman, dünyanın temellerini pekiştirdiği zaman, yapıcı (usta başı) olarak O'nun yanında idim; ve her gün O'nun sevinci idim. Her vakit O'nun önünde sevinirdim, meskün olan dünyasında sevinirdim; ve sevincim Adem oğulları ile idi."³³⁶

YŞT İsa'nın insan öncesi hayatı ve Tanrı'nın yarattığı ilk varlık olması ile ilgili görüşlerine ilaveten, ayrıca onun 'şahıslandırılmış bir hikmet' olduğunu da söylemektedir. Buna göre, şahıslandırılmış hikmet; başlatan veya müsebbib değil, fakat Tanrı'nın yolunun 'başlangıcı' anlamına gelmektedir. Diğer taraftan, şahıslandırılmış hikmet, aynı zamanda, Tanrı'nın başarılarının ilkidir. Bu husus belirtilirken şöyle denilmektedir: "Tanrı'nın yegâne mütevellit Oğlu' Tanrı'nın yolunun 'başlangıcı' idi ve bu yegâne mütevellit Oğlu'ndan önce Tanrı'nın yaptığı başka bir eser yoktu".³³⁷

YŞT, bu anlayışı Vahiy, 3:14 ve Süleyman'ın Meselleri, 8:22-31'den iktibas etmekte ve bu metinleri şöyle yorumlamaktadır: "Söz konusu ayetlerde '...sadık ve hakiki şahit', 'Allah'ın hilkatinin başlangıcı'³³⁸..." ifadesi geçmektedir. Bu nedenle, O kendi sözlerine göre, Tanrı'nın hilkatinin 'başlangıcıydı' (başlatanı değil). Dolayısıyla, Tanrı yaratma faaliyetine bu Oğlu yaratmakla başlamıştır.³³⁹

³³⁶ Süleyman'ın Meselleri, 8:22-31.

³³⁷ Bkz. "Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırırken", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, Naşir, B. Çetintürk, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1972, ss.112-113.

³³⁸ Vahiy, 3:14.

³³⁹ Bu yorumlar için bkz. "Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırırken", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, ss.112-113.

YŞT bu ifadede geçen İsa'nın kendisini 'sadık ve hakiki şahit' olarak tanıtmasının nedeni üzerinde de durmakta ve şunları söylemektedir:

"Cemaatin kendisini örnek alması, böylece bizzat kusurlarından dolayı tövbe etmesi ve Yehova için tekrar şehadet etmeğe 'gayretli' olması için, Tanrı'nın oğlu Laodikya'daki Hıristiyanların Tanrı'nın ve Mesihi Krallığının Şahitleri olmaları gerektiğini asla unutmamalarını istiyordu. İsa, tüm şakirtlerinin, bu kötü şeyler sisteminin ta sonuna kadar sadık ve gayretli şahitler olmalarını istiyor. Çünkü o 'Krallığın bu iyi haberi milletlerin hepsine şehadet olmak üzere, bütün dünyada vaaz edilecektir; ve son o zaman gelecektir³⁴⁰.'"³⁴¹

YŞT'nın İsa'nın 'Tanrı'nın hilkatinin başlangıcı' olması ile ilgili görüşü de şu şekildedir:

"Kelâm'ın 'Tanrı'nın Oğlu' olması, onun bir başlangıcı olduğu anlamına gelir; bir oğul daima babasından küçüktür. Fakat Baba her zaman ezelden beri vardı. İlham altındaki Mezmur yazarı O'nun hakkında şunları söylemişti: 'Dağlar doğmadan önce sen ve sen yeri ve dünyayı yarat-

³⁴⁰ Matta, 24:14; Resullerin İşleri, 1:6-8.

³⁴¹ Bkz. "Bir Şahit Olduğunu Asla Unutma", *Mirasını Takdir Ediyor musun?*, *Dinsel Seri*, 54. Kitap, Ümit Matbaası, İstanbul, Haziran 1985, ss.7-8. YŞT'nın bu yorumdan sonra, kendi faaliyetleriyle İsa'nın sözleri arasında paralellikler kurmaya çalıştığı görülmektedir. Bu konuda yapılan yorumlarda da şunlar dile getirilmektedir: "YŞT hem yaptıkları, hem de söyledikleri şeylerle 'sadık ve hakiki şahit' olma özelliğini taşıyan cemaattir. Çünkü, Yehova'nın Şahitleri 'Siz şahitlerimsiniz..., ve ben Allah'ım (İşaya, 43:10-12)' sözlerini yürekten benimsemekte ve Yehova'nın sadık hizmetçileri olmanın büyük bir imtiyaz olduğunu kabul etmektedirler" Bütün bu yorumlar için bkz. aynı yer.

madan önce, ezelden ebede kadar, sen Allah'sın.³⁴² 'Oğul'un kelime anlamını göz önüne alırsak, bu ayetteki sözlerin, [oğul] hakkında söylenemeyeceğini anlarız. Eğer söylenseydi o zaman 'Oğul' kelimesi, 'ilk doğan Oğul' şeklinde kullanıldığı zaman, Oğul manasına değil, başka bir anlama sahip olmalıydı. Bunun böyle olduğuna dair ispatlar mevcut mudur? Veya aksine, Oğul'un yaşamadığı zamanlardan bahseden ayetler var mıdır? Vahiy, 3:14'te Oğul, 'Allah'ın hilkatinin başlangıcı' diye adlandırılıyor. Çok kimse bu sözlerin, Oğul'un yaratma işinin Kaynağı veya Başlatan'ı anlamına geldiğini iddia ediyor. Fakat ayetin söylediği bu değildir. Üçlüğe inanan bazı kimseler bile bunun yanlış olduğunu kabul ediyorlar. 'Başlangıç' diye tercüme edilen Yunanca kelime hakkında teolog Albert Barnes şöyle diyor: Bu kelime bir şeyin başlangıcına işaret ediyor, bir sebep olma haline değil ve bu kelime zaman ve derece bakımından üstünlük ifade ediyor fakat her hangi bir şeyin varolmasına sebep olan başlangıçtaki ilk kimse olduğu anlamında değildir (Barnes' Notes on the New Testament, s.1569)."³⁴³

İşte, YŞT bu ve benzeri yorumlarla İsa'nın yaratılmış olduğuna dair öğretisini temellendirmeye çalışmaktadır.

Öte yandan YŞT, "İsa'nın varlığıyla ilgili gerçeğin böyle olmasına karşın, 'Tanrı'nın yegâne mütevellit Oğlu'nun da nasıl bir hilkat olabileceğini anlamakta güçlük çeken Mukaddes Kitabın birçok tetkikçileri mevcuttur" demektedir ve arkasından şunu da ilave etmektedir: "İsa'nın yaratılmış olduğunu anlayamayanlar, onun Tanrı tarafından tevhit

³⁴² Mezmurlar, 90:2.

³⁴³ Bu konudaki yorumlar için bkz. "Büyük Bir Sözcü: Bu Şahıs Kimdir?", *İnceleme Scrısı*, 5. Kitap, Yelken Matbaası, İstanbul, Şubat 1976, ss.12-14.

edildiğini, fakat yaratılmadığını ve kendisinin Tanrı'nın 'hilkatinin başlangıcı' değil, Tanrı'nın hilkatini başlatan veya hilkatin menşei olduğunu söylemektedirler³⁴⁴." ³⁴⁵

YŞT bu noktada şöyle bir soru sormaktadır:

"Öyleyse, acaba gökte Yehova Tanrı'nın 'yegâne mütevellit Oğlu'nu tevhit etmek için kullandığı bir dişi şahıs mı vardır?" ³⁴⁶

Bu sorunun cevabında ise şöyle denilmektedir:

"Eğer böyle olsaydı, o zaman bu dişi şahsın Tanrı'nın 'yegâne mütevellit Oğlu'ndan önce mevcut olması gerekirdi. Fakat Mukaddes Kitap, böyle bir şey öğretmiyor. Tam aksine, 'yegâne mütevellit Oğul' bir zevce veya bir dişi şahıs kullanılmadan, bizzat Tanrı tarafından vasitasız olarak doğrudan doğruya yaratılan bir hilkattir. Diğer taraftan, sırf tevhit etme kelimesi yüzünden Tanrı'nın diğer bir şahıs gibi bir rahme sahip olduğunu tasavvur etmemeliyiz." ³⁴⁷

³⁴⁴ Bu konuda ilgi kurulan metin için bkz. Vahiy, 3:14.

³⁴⁵ Bkz. "Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırırken", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, s.114.

³⁴⁶ "Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırırken", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, s.114.

³⁴⁷ "Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırırken", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, s.114. YŞT yukarıdaki görüşlerin yanı sıra, 'tevhit etmek' kavramının İbranice ve Yunanca karşılıkları üzerinde yoğun bir tartışma açmakta ve şöyle demektedir: "Tanrı dişi değildir. 'Tevhit etmek' kelimesinin asıl İbranice ve mutlak Yunanca anlamı nedir? Bunu sözlükte arayalım. Bir sözlüğe göre, 'tevhit etmek', 'hüsule getirmek veya hayat vermek (özellikle erkek, ebeveyn için kullanarak) sebebiyet vermek, sonuç olarak hasıl etmek demektir' (The American College Dictionary 1948 baskısı). 'Yegâne mütevellit' (Yunanca Monogenés) tabiri ise, bir şey veya cinsin yegâne üyesi, bundan dolayı genellikle yalnız, tek, yegâne anlamına gelir. Ve 'tevhit etmek' diye tercüme edilen Yunanca 'gennâo'

YŞT göre, Yuhanna'da 'Kelâm [Söz]'ın yani insan öncesi varlığı süresince İsa'nın "başlangıçta" Tanrı'nın yanında olduğu bildirilmektedir.³⁴⁸ Bu durumda, Söz'ün, 'gökler ve yer' yaratılırken Yehova ile beraber olduğu anlaşılmaktadır.³⁴⁹ Tanrı 'suretimizde, benzeyişimize göre insan yapalım' derken aslında kendisine muhatap olarak Söz'ü almıştır.³⁵⁰ Bu bağlamda, Yuhanna İncili de İsa'nın yeryüzüne gelmeden önceki 'Söz'e, yani Tanrı'nın sözcüsü olarak varlığına işaret etmiştir.³⁵¹ Yine, 'Söz' Süleymanın Mesellerinde kişileşmiş hikmet olarak tarif edilen, tüm diğer şeylerin yaratılışında Yehova'nın yanında çalışan, Tanrı'nın 'sevgili ustabaşısı' olarak gösterilmiştir.³⁵² O, evrende daima

kelimesi, Greek-English Lexicon'a göre 'ekseriyetle baba için: Tevhit etmek; anne için: Doğurmak; genel anlamda: Kendinden husule getirmek, yaratmak; gelişmek; mecazî anlamda: Hasıl etmek, husule getirmek, vücuda getirmek' demektir (H.G. Liddel ve Robert Scott tarafından tertiplenen A Greek-English Lexicon'un düzeltilerek 1948'de tekrar basılan I. cildinin 344. Sayfa 1. Sütunu'ndan naklen). Mülhem İbranca Mukaddes Yazılar, insan ve hayvan olmayan şeylerin dahi doğum vasıtasıyla meydana getirildiğinden bahseder..." (Bkz. "Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırışırken", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, ss.114-116). İşte YŞT, yukarıda verilen delilleri kullanmak suretiyle, İsa'nın yaratılmış olma -yaratan değil- tezini ileri sürmektedir.

³⁴⁸ Bu konuda Mukaddes Kitap'tan şu metin delil olarak kullanılmaktadır: "Kelâm başlangıçta var idi. O başlangıçta Allah nezdinde idi." Yuhanna, 1:1.

³⁴⁹ YŞT tarafından Mukaddes Kitap'taki konuyla ilgili olduğu ileri sürülen metinler şöyledir: "İsa, bütün yaratılışın ilk doğanıdır. Bu nedenle o diğer ruhi varlıklar ve fiziksel evren yaratılmadan önce var idi (Koleselilere, 1:15-17. Ayrıca bkz. Vahiy, 3:14). Konu ile ilgili açıklamalar için de bkz. *Uyarıyı Dinleyin*, s.11.

³⁵⁰ Bu hususta ilgi kurulan metin için bkz. Tekvin, 1:1, 26.

³⁵¹ Mesned olarak kullanılan metin için bkz. Yuhanna, 1:1-2. Ayrıca açıklamalar için de bkz. *Uyarıyı Dinleyin*, s.11.

³⁵² Bkz. Süleymanın Meselleri, 8:22-31.

Yehova'nın yanında yeralan Başoğuldur. Evrenin yaratılışında Tanrı'nın iş arkadaşı olarak çalışmıştır.³⁵³ Bu oğul babasının düşüncelerini, duygularını ve davranış tarzını başka kimsenin yapamayacağı biçimde öğrenmiş, yansıtmıştır.³⁵⁴ Sadık bir oğul olarak babasını öyle kusursuz bir biçimde örnek almıştır ki, takipçilerine 'Beni görmüş olan Baba'yı görmüş olur.' diyebilmiştir.³⁵⁵

YŞT bütün bu görüşleriyle hem Yehova'nın ilk yarattığı varlığın İsa olduğunu ve hem de onun bütün varlık aleminin yaratılışında Tanrı'ya ortak olduğunu ileri sürmektedir. Bu yorumların temelinde aslında Hıristiyanlık'taki "üçlük" anlayışına bir karşı duruş çabası bulunmaktadır. Yani, YŞT İsa'nın yaratılmış olma teziyle, Mukaddes Kitabın Baba-Oğul-Kutsal Ruh'tan oluşan Üçlemeyi/Teslisi öğretmediğini savunmaktadır.³⁵⁶

Öte yandan Yuhanna'da geçen ve İsa'ya atfedilen "yukarıdanım"³⁵⁷ sözünden hareketle, onun geldiği semada ne

³⁵³ Metin için bkz. Koleselilere, 1:15-17. Bu konudaki geniş yorumları görmek için de bkz. "Tanrı İnsanlığın İmdadına Yetiştiriyor", *Hayatın Bir Amacı Var*, Yehova'nın İncancını Yansıtan Yayınlar, Ekim 1998, İstanbul, ss.65-66.

³⁵⁴ Bağlantı kurulan metin için bkz. Matta, 11:27. Açıklama için de bkz. Uyarıyı Dinleyin, s.11

³⁵⁵ Bu konuda bkz. *Dünyada Yaşamış En Büyük Adam*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, Nisan 1996, s.4.

³⁵⁶ YŞT, bu konuda "Baba benden büyüktür (Yuhanna, 14:28)."; "Mesih'in başı Allah'tır (I. Korintoslulara, 11:3)."; Öğrettiğim benim değil, fakat beni gönderenindir (Yuhanna, 7:16)." gibi pekçok metni delil olarak kullanmaktadır. Bu konudaki yorumlar için bkz. Erbarıştıran, *a.g.e.*, ss.38-39.

³⁵⁷ Yuhanna, 8:23; 16:28. Yine, Yuhanna, 17:14'de İsa'nın kendisinin dünyadan olmadığını söylediği belirtilmektedir. Ayrıca bu konudaki izahlar için de bkz. "A Return to the True God", *Mankind's Search For God*, Watch Tower Bible and Tract Society of

kadar kaldığı hususunda açıklamalarda bulunan YŞT, bu konuya açıklık getirdiği belirtilen Mika'daki "eski vakitten, ezeli günlerdendir"³⁵⁸ metnine de şu yorumu getirmektedir:

"Yehova'nın yaratmasından sonra, Söz (İsa) yeryüzünde bir insan olmadan önce çağlar boyunca Tanrı ile beraber bulunmuştur. Bu nedenle, Koleselilerin İsa'yı 'görünmez Allah'ın sureti'³⁵⁹ olarak adlandırmasına şaşmamak gerekir."³⁶⁰

Yine, bir başka yorumda da şöyle denilmektedir:

"Milyarlarca yıl boyunca hatta fiziksel evren yaratılmadan önce İsa ruhi bir varlık olarak gökte yaşıyordu ve yüce yaratıcı babası Yehova Tanrı ile yakın bir ilişkiye sahipti."³⁶¹ Yakın ilişki içinde oldukları sayısız yıllar boyunca, itaatli Oğul, tıpkı babası Yehova'ya benzedi. Bu İsa'nın hayat veren Tanrı bilgisinin anahtarı oluşunun bir başka nedenidir. Yeryüzündeysen İsa'nın yaptığı her şey, tam olarak Yehova'nın da aynı durumda yapacağı şeylerdi."³⁶²

Burada şu hususu da belirtmek gerekmektedir: Her ne kadar YŞT İsa'nın Tanrı'ya benzediği görüşünü ileri sürse de, onun Tanrı'ya eşit olmadığına üzerinde özellikle durmaktadır. Hatta, bu husus temel öğretilerin içerisinde şu şekilde yer almaktadır:

New York, Inc., International Bible Students Association, New York, 1990, s.344; Erbarıştıran, *a.g.e.*, s.33.

³⁵⁸ Mika, 5:2.

³⁵⁹ Koleselilere, 1:14.

³⁶⁰ *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.39.

³⁶¹ YŞT'nın bu konuda ilgi kurduğu metinler için bkz. Süleymanın Meselleri, 8:22, 27-31. Ayrıca bu metinlerle ilgili yorumlar için bkz. *Dünyada Yaşamış En Büyük Adam*, s.4.

³⁶² *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.39.

"İsa Mesih, Tanrı tarafından mucizevi olarak doğması sağlandığından Tanrı'nın oğludur ve Tanrı'ya eşit değildir."³⁶³

YŞT bu konuya açıklık getirmek üzere yaptığı yorumlarda özetle şunları söylemektedir: İlk Oğul, Tanrı'nın yarattığı şeylerin başlangıcı, bütün zekâ sahibi yaratıklar arasında önde gelendi. Sevgi, hikmet, adalet, merhamet, lütuf, tahammül gibi tanrısal nitelikleri tam olarak yansıtan ruhî bir şahsiyet olduğundan, Baba'sının suretindedir.³⁶⁴ Yehova Tanrı onun vasıtasıyla milyonlarca meleği, milyarlarca galaksiyle dolu uçsuz bucaksız evreni, çeşitli ve harikulade bitki ve hayvanlarla dolu yeryüzünü yaratmıştır. Bunların yanında 'tahtlar', 'hakimiyetler', 'riyasetler', 'hükümetler' Oğul vasıtasıyla meydana getirilmişlerdir.³⁶⁵

³⁶³ Bkz. "O bizi karanlığın saltanatından (Luka, 22:53; Efesoslulara, 2:2) kurtardı, ve kurtuluşumuz, günahlarımızın affı (Efesoslulara, 1:7), kendisinde olan sevgili Oğlunun (Süleyman'ın Meselleri, 8:30) melekutuna (Yuhanna, 18:36; İbranilere, 1:8) nakletti (Romalılara, 11:24); görünmez (Yuhanna, 4:24; I.Timiteosa, 1:17) Allah'ın sureti (Yuhanna, 10:30; 14:9; II.korintoslulara, 4:4), bütün hilkatin ilk doğam (Vahiy, 3:14) odur; çünkü göklerde ve yeryüzünde, görünen ve görünmeyen, gerek tahtlar ve gerek hakimiyetler, gerek riyasetler, gerek hükümetler (Efesoslulara, 1:21), bütün şeyler onda yaratıldı (Yuhanna, 1:3); bütün şeyler onun vasıtası ile (Yuhanna, 1:10; İbranilere, 1:2) ve onun için yaratılmıştır; hepsinden evvel olan kendisidir (Yuhanna, 17:5), ve bütün şeyler onda kaimdir (İbranilere, 1:3)". Koleselilere, 1:13-17.

³⁶⁴ Tanrısal özellikler olarak gösterilen bu hususlarla ilgi kurulan metinler şunlardır: Çıkış, 34:6-7; Mezmurlar, 33:5; Romalılara, 16:27; I. Yuhanna, 4:8.

³⁶⁵ Bkz. "İnsanseverlik Mutluluk İçin Gereklidir", *İnceleme Serisi*, 40. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, İstanbul, Ocak 1979, s.11. YŞT'na göre, yukarıda zikredilen hususların dünyevi hükümet mevkileri ya da makamları olması mümkün değildir. Çünkü, mukaddes yazılarda hükümetlerin Tanrı tarafın-

YŞT bu yorumlarıyla İsa'nın tanrısal özellikleri yansıtmamasına karşın, yine de Tanrı'ya eşit olmadığını belirtmekte ve bunlara ilaveten şöyle demektedir:

“Yine, Pavlus mektubunda dikkati Yaratıcı Tanrı tarafından kullanılan semavi ‘yapıcı’ veya ‘ustabaşı’ üzerine çekmektedir. Pavlus’a göre bu ‘ustabaşı’ görünmez Allah’ın suretindeydi ve hala da suretindedir ve böylece Babası Tanrı’nın işinde O’nu örnek almıştır. ‘Tanrı’nın yegane mütevellit Oğlu’ sıfatıyla kendisi ‘bütün hilkatin ilk doğanı olmuştur’. Ayrıca, yaratılan bütün diğer şeyler kendisinden sonra, Tanrı tarafından ‘onun vasıtası ile ve onun için’ yaratılmıştır. Zira, Tanrı’nın ‘ilk doğanı’ sıfatıyla kendisi her şeyin mirasçısıdır. Yaratılan diğer bütün şeyler ‘onun vasıtası ile’ meydana getirildiğine göre, Tanrı’nın ‘ilk doğan’ bu oğlu, Yaratıcı Tanrı Tarafından doğrudan doğruya yaratıldığı veya tevhit edildiği için, yegâne oğul olarak emsalsiz bir durumdadır. Böylece kendisi, Yehova Tanrı’nın doğru-

dan değil, insanlar tarafından yaratılan şeyler oldukları söylenmektedir (I. Petrus, 2:13-14). Bu anlayıştan yola çıkarak, YŞT’nin yayınlarında ‘tahtlar’, ‘hakimiyetler’, ‘riyasetler’ ve ‘hükümetler’in Yehova Tanrı’nın Oğlu vasıtasıyla sorumlu olduğu Melkisedek’in krallığı ve Yerusâlim’deki Davud’un krallığını içine alan hükümet şekli olmalıdır yorumu yapılmaktadır (Bkz. “İnsanseverlik Mutluluk İçin Gereklidir”, *İnceleme Serisi*, 40. Kitap, s.11). Bu konuda yapılan yorumları görmek için ayrıca bkz. “Gelmekte Olân Dünya Hükümetimiz-Tanrı’nın Krallığı”, *İnceleme Serisi*, 47. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, İstanbul, Ağustos 1979, ss.9-10; “Tanrı Bilgisini Güzel Kokusunu Yaymak”, *Kule Dergisi*, Kule Yayınları, 1 Ekim 1990, İstanbul, C.1, S.6, s.11; “Tanrının İsmi Senin İçin Ne Anlam Taşır?”, *İnceleme Serisi*, Yayınlayan, Mete Süer, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, Ocak 1975, s.15

dan doğruya yarattığı tek hilkatı, 'yegâne mütevellit'i olarak kalmıştır."³⁶⁶

Bu yorumdan da anlaşıldığı gibi, YŞT İsa'nın Tanrı'nın 'biricik Oğlu³⁶⁷' olarak adlandırılmasını Yehova'nın onu doğrudan doğruya yaratmasına bağlamaktadır.

Buraya kadar gözden geçirdiğimiz görüşlerden çıkan sonuç şudur: YŞT İsa'nın -her ne kadar Tanrı'nın sureti ve oğlu da olsa- mucizevi bir şekilde doğması nedeniyle, onun Tanrı'ya eşit kabul edilemeyeceğini savunmaktadır. Buna anlayışa göre de, İsa; Tanrı'nın ilk yarattığı, çağlar boyu insanlık öncesindeki yaşamında Tanrı ile birlikte bulunan ve yaratma eyleminde Yehova'ya ortak olandır.

1.2.3. İsa'nın Yerdeki Yaşamı

YŞT İsa'nın hayatının ikinci evresinin yeryüzünde olduğunu belirtmekte ve şöyle demektedir:

"İsa gökteki hayatının Tanrı tarafından Meryem adlı sadık Yahudi bakirenin rahmine aktarılmasına gönüllü olarak uymuştur.³⁶⁸ Böylece, Yehova'nın kudretli mukaddes ruhu, yani faal kuvveti, Meryem'in 'üstüne gölge salmış', onun hamile kalmasına ve sonunda kusursuz bir bebek dünyaya getirmesine neden olmuştur.³⁶⁹ Hayatı kusursuz bir kaynaktan geldiği için İsa kusurluluğu miras olarak almamıştır."³⁷⁰

³⁶⁶ Bkz. *Tanrı Yalan Söyleyemez*, s.118.

³⁶⁷ Yuhanna, 3:16.

³⁶⁸ Bkz. *Knowledge*, Watchtower Bible and Tract Society of New York Inc. International Bible Students Association, New York, 1995, s.40.

³⁶⁹ Bu konuda ilgi kurulan metinlerden birisi de Luka, 1:34-35'dir.

³⁷⁰ *Knowledge*, s.40.

YŞT, Yeni Ahid'den hareketle, İsa'nın yeryüzündeki hayatını ana hatlarıyla ortaya koyarken onun Marangoz Yusuf'un üvey oğlu ve ailenin diğer çocuklarının ilki olarak, mütevazı bir aile ortamında büyüdüğüne;³⁷¹ Tanrı Yehova'ya duyduğu derin bağlılığın çocukluğunda bile kendisini gösterdiğine;³⁷² 30 yaşında hizmetine başladıktan sonra, insanlara duyduğu derin sevgiyi ortaya koyduğuna işaret etmektedir.³⁷³

İsa'nın hizmetine başladığı dönemle ilgili altı çizilen hususlar arasında da şu hususlar bulunmaktadır: Tanrı'nın mukaddes ruhunun ona mucizeler yapma gücünü vermesi üzerine hastaları, sakatları, topalları, körleri, sağırları ve cüzzamlıları iyileştirmesi;³⁷⁴ dostlarının güvenliğini tehdit eden bir fırtınayı dindirmesi;³⁷⁵ ölüleri diriltmesi;³⁷⁶ düşmanlarının bile onun 'birçok alametler yaptığını' kabul etmesi;³⁷⁷ memleketinde insanlara Tanrı'nın Gökteki Kırallığını öğreterek dolaşması;³⁷⁸ sabır ve makullük konusunda mükemmel bir örnek bırakması ve şakirtleri durumun gerektirdiği şekilde davranmadıkları zamanlarda bile bunu anlayışla karşılayarak "Gerçi ruh isteklidir, fakat beden zayıftır.³⁷⁹" demesi; hakikati küçümseyen ve çaresiz insanları ezen kimselere karşı cesur ve açık sözlü olması;³⁸⁰

³⁷¹ YŞT'nın bu konuda delil olarak kullandığı metinler için bkz. İşaya, 7:14; Matta, 1:22-23; Markos, 6:3.

³⁷² Bu konuda Luka, 2:41-49 delil olarak gösterilmektedir.

³⁷³ Bu hususta bkz. *Knowledge*, s.40.

³⁷⁴ Matta, 8:2-4; 15:30.

³⁷⁵ Markos, 4:37-39.

³⁷⁶ Yuhanna, 11:43-44.

³⁷⁷ Yuhanna, 11:47-48.

³⁷⁸ Matta, 4:17.

³⁷⁹ Markos, 14:37-38.

³⁸⁰ Matta, 23:27-33.

böylece babasının sevgi konusunda verdiği örneğe kusursuz şekilde bir şekilde uymuş bulunması.³⁸¹

İşte YŞT yukarıda zikredilen, İsa'nın yeryüzündeki yaşantısıyla ilgili kesitlere dayanarak, aslında onun 'zuhuru'nun beklenen bir olay olduğunu ileri sürmektedir.

1.2.4. Vaat Edilen Mesih

YŞT, kutsal yazılarda kayıtlı bilgilerden hareketle, İsa'nın geleceğinin asırlar öncesinden bilinmesini onun zuhurunu haber veren birçok vaade/peygamberliğe bağlamaktadır. Buna göre, 'sadık adam Habil'in günlerinden beri, Tanrı'nın hizmetçileri Yehova Tanrı'nın kendisi tarafından önceden bildirilen 'Zürriyeti' özlemle beklemişlerdir.³⁸² YŞT bunun nedenini; bu Zürriyetin 'meshedilmiş olan' anlamına gelen Mesih sıfatıyla Tanrı'nın amacına hizmet edeceğinin açıklanmış olmasına bağlamaktadır. Bu açıklamada onun 'günahı bitireceği'nin ve ayrıca Gökteki Krallığının son derece görkemli olacağının önceden haber verildiği iddia edilmektedir.³⁸³

YŞT Mukaddes Kitap'ın metinlerinden hareketle, geleceği konusunda hiç bir kuşkunun bulunmadığını ileri sürdüğü Mesih'le ilgili aslında üzerinde önemle durulması gereken bir soru bulunduğunu belirterek şöyle demektedir:

“Kendisi hakkında beklentilerin odaklaştığı Mesih acaba kim olacaktı?’ Zaten bu beklentilerin ve ümitlerin bir

³⁸¹ Bu konuda bkz. *Knowledge*, s.40-41.

³⁸² *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.33. YŞT özlemle beklenen 'Zürriyeti' anlatırken şu metinleri delil olarak kullanmaktadır: Tekvin, 3:15; 4:1-8; İbranilere:11:4 (YŞT bu metinde Kain'in günümüze kadar konuşmasını İsa ile irtibatlandırmaya çalışmaktadır).

³⁸³ YŞT'nın bu konuda mesned olarak kullandığı metin şudur: Daniel, 9:24-26. Ayrıca bu konuda şu metin de delil olarak kullanılmaktadır: Mezmur, 72:1-20.

sonucudur ki; Nasıralı İsa vaazlarına başlayınca onu işiten Andreas ismindeki genç Yahudi kardeşi Simun Petrus'a koşarak şöyle demişti: 'Biz Mesih'i bulduk.³⁸⁴' Yine aynı arayışların bir sonucu olarak, -Matta İncili'ne göre- İsa'nın sözlerini duyup kendisine şakirt olanlar onun vaat edilen Mesih olduğuna inanmışlardır.^{385'' 386}

YŞT İsa'nın vaat edilen Mesih olduğunu söyledikten sonra, ona Mesih olarak inanların hangi kriterleri esas aldıkları üzerinde durmakta ve daha sonra da onları ikna eden delillerin üç ana konuda yoğunlaştığını belirtmektedir. Bu üç ana delil ise aşağıdakilerden oluşmaktadır.

1.2.4.1. İsa'nın Mesih Olduğuna İlişkin Deliller

1.2.4.1.1. İsa'nın soy Kütüğü:

Mukaddes Kitap'taki metinleri referans aldıklarını ifade eden YŞT'na göre, Tanrı Yehova hizmetçisi İbrahim'e 'vaat edilen zürriyet'in kendi ailesinden geleceğini bildirmiştir.³⁸⁷ Daha sonra İbrahim'in oğlu İshak'a, İshak'ın oğlu Yakub'a, Yakub'un oğlu Yahuda'ya da aynı müjdeyi vermiş ve vaatte bulunmuştur.³⁸⁸ Yine, asırlar sonra Kral Davud'a da aynı müjdeyi almıştır.³⁸⁹ YŞT Matta ve Luka'nın, İncil kayıtlarında, İsa'nın işte bu vaadi alan sülâleden geldiğini naklettiğini,³⁹⁰ öte yandan İsa'nın ortaya

³⁸⁴ Yuhanna, 1:41.

³⁸⁵ Matta, 16:16.

³⁸⁶ Bu konuda bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.33.

³⁸⁷ Bu 'züriyet'le ilgili geniş bilgi için bkz. "Mukaddes Kitabın İçindeki uyum", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrının mı Sözü*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, 1991, ss.153-158.

³⁸⁸ Bu konuda bkz. Tekvin, 22:18; 26:2-5; 28:12-15; 49:10.

³⁸⁹ Mezmurlar, 132:11; İşaya, 11:1, 10.

³⁹⁰ Bkz. Matta, 1:1-16; Luka, 3:23-38.

çıktığı zaman, birçok amansız düşmanı bulunmasına rağmen, hiç kimsenin onun soy kütüğünün doğruluğunu tartışmadığını belirtmektedir.³⁹¹

1.2.4.1.2- Yerine Gelen Peygamberlikler:

YŞT Kutsal metinlerde adı geçen pek çok peygamberin ileride gelecek Mesih hakkında bilgi verdiğini de ileri sürmektedir. Bu bağlamda, MÖ. VIII. yy'da peygamber Mika'nın Mesih'in (Büyük Hükümdarın) Beytlehem'de doğacağını önceden bildirdiği,³⁹² aslında İsa'nın babası Yusuf ve annesi Meryem'in o dönemde Beytlehem'in 150 km kadar kuzeyinde bulunan Nasıra'da oturdukları, ama dönemin Roma hükümdarı Kayser Avgustus'un, tüm halka kendi doğdukları kentin kütüğüne kayıt olmalarını emrettiği, bu nedenle de Yusuf'un hamile karısını doğumun gerçekleşeceği ve böylece peygamberliğin ortaya çıkacağı Beytlehem'e götürdüğü ifade edilmektedir.³⁹³

³⁹¹ Bkz. Matta, 21:9, 15. Bu haberlerden dolayı, YŞT İsa'nın soy kütüğü ile ilgili bir kuşkunun bulunmadığını ileri sürmektedir. Diğer taraftan, YŞT MS. 70'te Yeruslaim'in yağmalanması sırasında, Yahudilerin kayıtlarının yok edildiği ve dolayısıyla bu tarihten itibaren Mesihliğini iddia etmiş-edecek bir kimsenin de bunu kanıtlayamadığı/kanıtlayamayacağı iddiasında bulunmaktadır. Bütün bu yorumlar için bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.34.

³⁹² YŞT'na göre, o dönemde İsrail'de Beytlehem olarak adlandırılan iki kasaba bulunmaktaydı. Durumun böyle olmasına karşın, Mika bu kasabalardan hangisinin olduğu konusunda açık bir ifade kullanmış ve 'Kral Davud'un doğduğu, Beytlehem Efrata' demiştir (Mika, 5:2). Bu konuda bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.34.

³⁹³ Luka, 2:1-7. YŞT bu olayı ele alırken şöyle demektedir: "Bu sayım Roma İmparatorluğuna vergi toplama kolaylığı sağladı. Böylece Avgustus farkında olmadan 'krallığının diyarından vergi devşirenleri geçirecek' hükümdarla ilgili bir peygamberliğin yerine gelmesine katkıda bulundu. Aynı peygamberlik, bu hükümdarın ardılının günlerinde 'ahit hükümdarı' olan Mesih'in 'kırılacağı' "

Yine, MÖ VI. yy'da Peygamber Daniel Yerus alim'in yeniden inşa edilmesi ve eski durumuna getirilmesi emri çıktıktan 69 'hafta' sonra 'Mesholunan Hükümdar'ın ortaya çıkacağını önceden bildirdiği belirtilmektedir. Y T bu haftaların her birisinin yedi yıl uzunluğuunda olduğuuna işaret ettikten sonra,³⁹⁴ hem Mukaddes Kitabın ve hem de din dışı tarihin Yerus alim'in yeniden inşa edilme emrinin M  455'te verildiğini ileri sürmekte,³⁹⁵ bu durumda ise Mesih'in M  455'ten 483 (69'un yedi katı) yıl sonra ortaya çıkması gerektiğini söylemektedir. Dolayısıyla bu tarihin de Yehova'nın İsa'yı Mukaddes Ruh'la meshettiği MS 29 yılı anlamına geldiğini ve onun bu tarihte Mesih (Meshedilmiş Olan) veya Me iah olduğunu iddia etmektedir.³⁹⁶

Y T, ayrıca, Kral Davud'un Tanrısal ilhamla 'Dünyanın kralları kalkıyor ve hükümdarlar RABBE karşı ve Mesih'ine karşı birbirleriyle  đ tle iyorlar' dediğini belirterek, bu durumun peygamberliğin birden fazla ülkenin liderinin 'Yehova'nın Meshettiđine', yani Mesih'e karşı saldırmak

Önceden bildirdi. İsa, Avgustus'un yerine geçen Tiberius'un yönetimi sırasında öldürüldü (Bu olayları görmek için bkz. Daniel, 11:20-22).'' Bu konudaki yorumlar için de bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.36.

³⁹⁴ Bu konuda mesned olarak kullanılan metin için bkz. Daniel, 9:24-25. Y T eskiden Yahudilerde yıllık haftaları ifade eden dönemler d  ncesinin yaygın olduğunu belirtmektedir. Buna göre, örneğin her yedinci gün Sebt günü olduğu gibi, her yedinci yıl da Sebt yılı olmaktadır ( ıkı , 20:8-11; 23:10-11). Açıklamalar için bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.36.

³⁹⁵ Mukaddes Kitap'tan referans olarak kullanılan metin için bkz. Nehemya, 2:1-8. Ayrıca bu konudaki yorum için de bkz. bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.36.

³⁹⁶ İsa'nın meshedilmesiyle ilgili olarak bkz. Luka, 3:15-16, 21-22. Ayrıca, bu konudaki yorum için de bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.36.

üzere birleşeceğini gösterdiğini de ileri sürmektedir. Zamanla gelişen olayların da zaten bu istikamette olduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda, örneğin asırlar sonra Yahudi dininin liderleri Kral Hiredes ve Romalı vali Pontius Platus gibi yöneticilerin hepsinin İsa'nın öldürülmesinde rol oynadıklarını, önceleri birbirine düşman olan Hirodes ve Platus'un o günden sonra yakın arkadaş olduklarını dile getirmektedir.³⁹⁷

Yine YŞT'nın iddiasına göre, Eski Ahid'de yer alan peygamberlerin İsa hakkında haber verdikleri bazı olaylar da daha sonraki tarihlerde gerçekleşmiştir. Örneğin, onun bir bakireden doğacağı,³⁹⁸ doğumundan sonra bebeklerin öldürüleceği,³⁹⁹ Tanrı'dan görev alacağı,⁴⁰⁰ hizmetinin insanların büyük ışığı görmesini sağlayacağı,⁴⁰¹ Yehova'nın evi için şevk göstereceği,⁴⁰² kendisine inanılmayacağı,⁴⁰³ Yeruslaim'e bir sığa üzerinde gireceği; kral ve Yehova'nın adıyla gelen kişi olarak karşılanacağı,⁴⁰⁴ sadık olmayan bir resulün kendisine ihanet edeceği ve yerini başkasının alacağı,⁴⁰⁵ 30 parça gümüş için ihanete uğrayacağı,⁴⁰⁶ kendisi aleyhine yalancı tanıkların kullanılacağı,⁴⁰⁷ giysileri için

³⁹⁷ Bütün bu konularda ilgi kurulan metinler için bkz. Matta, 27:1-2; Luka, 23:10-12; Resullerin İşleri, 4:25-28. Ayrıca bu konudaki yorumlar için de bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.38.

³⁹⁸ İddiaya göre, İşaya, 7:14'de haber verilen bu olayın gerçekleşmesi Matta, 1:18-23'te bildirilmiştir.

³⁹⁹ Yeremya, 31:15. Krş. Matta, 2:16-18.

⁴⁰⁰ İşaya, 61:1-2. Krş. Luka, 4:18-21.

⁴⁰¹ İşaya, 9:1-2. Krş. Matta, 4:13-16.

⁴⁰² Mezmur, 69:9. Krş. Yuhanna, 2:13-17.

⁴⁰³ İşaya, 53:1. Krş. Yuhanna, 12:37-38.

⁴⁰⁴ Zekarya, 9:9; Mezmur, 118:26. Krş. Matta, 21:1-9.

⁴⁰⁵ Mezmur, 41:9; 109:8. Krş. Resullerin İşleri, 1:15-20.

⁴⁰⁶ Zekarya, 11:12. Krş. Matta, 26:14-15.

⁴⁰⁷ Mezmur, 27:12. Krş. Matta, 26:59-61.

kura çekileceği,⁴⁰⁸ günahkârlarla sayılacağı,⁴⁰⁹ ölürlen söv-
gü işiteceği,⁴¹⁰ ölmeden sirke verileceği,⁴¹¹ vücudunun de-
lineceği,⁴¹² zenginlerle gömüleceği,⁴¹³ ve çürüme görmeden
diriltileceği⁴¹⁴ vb. bunlar arasındadır.

1.2.4.1.3. Yehova Tanrı'nın tanıklığı:

YŞT İsa'ya vaat edilen Mesih olarak inananların kendi-
lerine esas aldıkları üçüncü kriterin bizzat Yehova Tan-
rı'nın şahitliği olduğunu belirtmektedir. Buna göre, Yehova
insanlara İsa'nın vaat edilmiş Mesih olduğunu bildirmek
üzere melekler göndermiştir.⁴¹⁵ Aslında İsa'nın yeryüzün-
deki yaşamı sırasında Yehova kendisi de bizzat gökten
konuşup İsa'yı onayladığını bildirmiştir.⁴¹⁶ Ayrıca, Yehova
İsa'ya mucizeler yapma kudreti vermiştir. Bu mucizelerin
herbiri İsa'nın Mesih olduğunu gösteren ek kanıtları oluş-
turmaktadır. Çünkü, Tanrı'nın bir sahtekara mucizeler
yapma kudretini vermesi asla mümkün değildir. İlaveten,
Yehova İncil kayıtlarını ilham etmek üzere Mukaddes Ru-
hunu da kullanmıştır. Buna bağlı olarak da, İsa'nın
mesihliğinin kanıtları tarihte en geniş çapta tercüme edilip
dağıtılan Kitabın, yani Kitabı Mukaddes'in bir kısmını oluş-
turmuştur.⁴¹⁷

⁴⁰⁸ Mezmur, 22:18. Krş. Yuhanna, 19:23-24.

⁴⁰⁹ İşaya, 53:12. Krş. Matta, 27:38.

⁴¹⁰ Mezmur, 22:7-8. Krş. Markos, 15:29-32.

⁴¹¹ Mezmur, 69:21. Krş. Markos, 15:23, 26.

⁴¹² İşaya, 53:5; Zekarya, 12:10. Krş. Yuhanna, 19:34, 37.

⁴¹³ İşaya, 53:9. Krş. Matta, 27:57-60.

⁴¹⁴ Mezmur, 16:8-11. Krş. Resullerin İşleri, 2:25-32; 13:34-37.

⁴¹⁵ Bu konuda bkz. Luka, 2:10-14.

⁴¹⁶ Bkz. Matta, 3:16, 17; 17:1-5.

⁴¹⁷ İsa'nı mesih olduğuna dair bkz. Yuhanna, 4:25-26. Yukarıda
zikredilen bu yorumlar için de bkz. *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*,
s.38.

İşte, YŞT yukarıda zikredilen hususların delil gruplarını oluşturduğunu ve bunların herbirisinin İsa'yı vaat edilen Mesih olarak tanıttığını, geçmişte insanların onu bu sayılan özellikleri nedeniyle 'bütün peygamberlerin hakkında şahitlik ettikleri'⁴¹⁸ Mesih ve 'Tanrı Bilgisinin Anahtarı' olarak kabul ettiklerini ileri sürmektedir.

1.2.5. Kurtuluş için İsa'nın Kurbanlığı

YŞT'nın İsa'nın yeryüzündeki yaşamıyla ilgili önemle üzerinde durduğu bir diğer konu da; onun 'kusurlu insanın gelecekle ilgili bir ümide sahip olabilmesi için' ölmeye bile hazır olduğunu göstermiş bulunmasıdır. Dolayısıyla, İsa'nın ölüme koşmasının nedeni de budur. O böyle davranmakla, yani ölümü ile aslında bütün insanlığın kurtuluşunu sağlamıştır.⁴¹⁹ Bu hususu ortaya koymak üzere Yehova'nın Şahitleri'nin temel öğretilerinde şöyle denilmektedir:

"Kurtuluş için İsa'nın kurbanlığı yeterlidir".⁴²⁰

⁴¹⁸ Bkz. Resullerin İşleri, 10:43.

⁴¹⁹ Bu konuda bkz. *Knowledge*, s.41.

⁴²⁰ Bu öğretinin dayandırıldığı metinde şöyle denilmektedir: "*Çünkü Mesih hakiki olanın nümunesi* (Koleselilere, 2:17), *el ile yapılmış akdese değil* (İbranilere, 8:2), *fakat şimdi bizim için Allah'ın huzuruna görünmek üzere* (Levililere, 16:2; Yuhanna, 16:28; Romahlara, 8:34), *bizzat göğe girdi* (İbranilere, 6:20; 9:12; 10:19); *başkahın yıldan yıla* (Levililer, 16:34) *kendisinin olmayan kanla akdese girdiği gibi* (Levililer, 16:2), *kendisini çok defalar takdim etmesi için de değildir; yoksa dünyanın kuruluşundan beri çok kereler elemi çekmesi gerekti* (Efesoslulara, 1:4); *fakat şimdi bir defa* (İbranilere, 7:27; I.Peter, 3:18) *devirlerin sonunda* (Matta, 24:3; I.Korintoslulara, 10:11; İbranilere, 1:2) *günahın iptali için, kendisini kurban etmesiyle* (İşaya, 53:12; Daniel, 9:24; I.Korintoslulara, 5:7) *görünmüştür* (Galatyalılara, 4:4; I.Peter, 1:20)". İbranilere, 9:24-26.

Yehova'nun Şahitleri'nin bu öğretisine göre, Adem'den miras olarak alınan günah sadece İsa tarafından kaldırılabilirdi. Yani, ancak İsa'nın fidiye olarak ölümüyle Adem'in tüm soyunun kaybettiği hayatın geri alınması mümkündü⁴²¹. Bu nedenle de İsa, Tanrı'nın vekili olarak, insanlığı acılı durumdan kurtarmak üzere harekete geçmiştir. Aslında, onun büyük kurbanlığını vermesinden bin beş yüz yıldan fazla bir zaman önce, Yehova İsraililere her sene kurban sunmanın peygamberane bir örneğini yaptırmıştır.⁴²² Her yılki kefaret gününde İsrail'in başkahini bazı kusursuz hayvanları kesip kanlarını tapınma çadırının (daha sonra mabedin) içine götürmüş ve bunu Yehova'nın hüküm kürsüsünü temsil eden keferatgâhın önüne serpmiştir. Bu şekilde, bir yıl için kavmin günahlarına kefaret etmiştir.⁴²³

⁴²¹ Bu konuda mesned gösterilen metin için bkz. I. Petrus, 3:18; Romalılara, 3:24.

⁴²² YŞT Eski İbranilerin suça kefaret kavramını iyi bildiklerini belirttikten sonra şöyle demektedir: "Tanrı'nın onlara Musa aracılığı ile verdiği kanun çerçevesinde uyguladıkları tapınmada düzenli olarak hayvan kurbanları sunmuşlardır. Bunlar İsrail kavmine insanların günahlarına kefaret edecek bir şey olduğunu hatırlatmıştır (Bu konuda bkz. Knowledge, s.63)." YŞT ayrıca bu konuda şunları da söylemektedir: "Çok sayıda kurban ve takdim içeren Musa kanunu Eski İsrail milletin vadedilen zürriyet gelinceye kadar Tanrı'nın onayını ve bereketini elde edip, koruması amacıyla O'na yaklaşabilmesi için verilmişti. Ancak, Yahudilerin MS 70'de dağılmaları üzerine kanunda öngörülen kurban kesme geleneğini devam ettirmenin imkanı kalmamıştır." YŞT'nın bu konudaki görüşü için bkz. "Geçmişte Tanrı'yı Memnun Eden Kurbanlar"; Yehova'yı Memnun Eden Hamt Kurbanları", *Gözcü Kulesi*, 15 Ağustos 2000, ss.16-17.

⁴²³ Bütün bu yorumlar için bkz. "Ölümden Hayata Kurtuluş", *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, Bölüm 13, Yehova'nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, 1996, s.119. YŞT, geçmişte uygulanan bu geleneği yorumlarken şunları dile getirmektedir: "Hay-

YŞT'na göre Resul Pavlus, İbranilere yazdığı mektupta İsa'nın bu eski örneği nasıl yerine getirdiğini ayrıntılarıyla anlatmış ve şöyle demiştir:

“Mesih hakiki olanın nümunesi, el ile yapılmış akdese değil, fakat şimdi bizim için Allah'ın huzuruna görünmek üzere, bizzat göğe girdi: [Eski İsrail'deki] başkâhin yıldan yıla kendisinin olmayan kanla [kâmil bir insanın değil hayvanların kanıyla] akdese girdiği gibi, kendisini çok defalar takdim etmesi için de değildir; yoksa dünyanın kuruluşundan beri çok kereler elem çekmesi gerekecekti; fakat şimdi bir defa günahın iptali için devirlerin sonunda kendisini kurban etmesi ile görünmüştür. Ve İnsanlara [Adem'in günahı yüzünden] bir defa ölmek ve ondan sonra hükmonunluk mukadder olduğu gibi, böylece de Mesih çoğunun suçlarını taşımak için bir defa takdim edilmiş olup ikinci defa, günahsız olarak, kurtuluş için kendisini bekleyenlere görünecektir.”⁴²⁴

YŞT Pavlus'un İbranilere yazdığı bu mektuptan hareketle, İsa'nın gökteki yasal işlemleri tamamladığını; dolayısıyla, insanları yalnız Adem'den miras aldıkları günahlarından kurtarmakla kalmayıp, onları ebedi hayat verebile-

vanlar insanlardan daha aşağı bir seviyede oldukları için 'boğaların ve ergeçlerin kanı günahları kaldıramaz (İbranilere, 10:1, 4). Bir kurbanın günahlara kalıcı şekilde kefareti için Adem'in kaybettiği şeye eşit olmalıydı. Adem soyunu kurtarmak için gereken fidiye bedelini ancak kusursuz bir insan yaşamı ödeyebilirdi. Gerçek adaletin yerine gelmesi için 'can yerine can (Çıkış, 21:23, 25)' gerekliydi.” Bkz. “İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?”, *Gözcü Kulesi*, 15 Mart 2000, s.4. YŞT bu anlayışı esas alarak kurban takdimesine karşı çıkmaktadır.

⁴²⁴ Bkz. İbranilere, 9:24-28.

ceği kendi ailesinin üyeleri olarak evlat edindiğini de ileri sürmektedir.⁴²⁵

Bununla beraber, YŞT sözkonusu Yahudi dönemin, yani mabetteki kurbanlarıyla, kâhinleriyle, bayramlarıyla, Sebt günüyle o sistemin, Mesih'in kurbanvari ölümüyle sona erdiğini de iddia etmektedir.⁴²⁶

YŞT'na göre, İsa'nın fidye kurbanlığı itaatli insanlık için Tanrı'dan merhamet görme ve sonsuz yaşam elde etme yolunu açmıştır. YŞT Pavlus'un aşağıdaki sözlerini bu bağlamda söylediğini belirtmektedir.

“Zira, günahın ücreti ölüm; fakat Allah'ın mevhibesini Rabbimiz İsa'da ebedi hayattır.”⁴²⁷

Bu husus Yehova'nın Şahitlerinin bir başka öğretisinde de şu şekilde ifade edilmektedir:

“İsa hayatını insanlığın kurtuluşu için gerekli olan fidye olarak ödemiştir”⁴²⁸

⁴²⁵ Bkz. “Ölümden Hayata Kurtuluş”, *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, Bölüm 13, s.120.

⁴²⁶ Bu konuda ilgi kurulmaya çalışılan metinler için bkz. Galatyalılara, 3:24-25; Koleselilere, 2:13-17. Ayrıca bu konudaki yorumlar için de bkz. “Dünya Felaketi Yaklaştıkça İsa'ya Bakın”, *Önüme Konulan Ümidi Tut*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Dinsel Seri, 34. Kitap, Yayımlayan: Mete Süer, Ümit Matbaası, İstanbul, 1983, s.7. YŞT İsa'nın bu özel rolü hakkında konuşan Pavlus'un “Tanrı günahı bilmeyeni bizim için günah yaptı, ta ki biz kendinde Allah'ın salâhı olalım (II. Korintoslulara, 5:21)” dediğini belirtmekte ve metindeki ‘bizim için günah yaptı’ ifadesinin ‘günah takdimesi yaptı’ olarak da tercüme edildiğini söylemektedir. Bkz. *Nefret bir Giin Bitecek mi?*, s.19.

⁴²⁷ Romalılara, 6:23. YŞT'nın bu metinle ilgili yorumu için bkz. İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?, s.4.

Bu öğretinin izahında belirtildiği kadarıyla, Mukaddes Kitabın vermeye çalıştığı en önemli mesajlardan birisi; Tanrı'nın merhametiyle, insanoğlunu günahın ve ölümün köleliğinden kurtarmasıdır. YŞT Tanrı'nın bunu kâmil bir insan şeklinde doğan İsa adlı yegâne mütevellit Oğlu vasıtasıyla yaptığını belirtmektedir. Buna göre İsa, Tanrı'nın iradesine uyarak, 'hepsi için eşdeğerde bir fidye' olarak hayatını kurban etmiştir.⁴²⁹ YŞT fidyeyi tanımlarken de; bir şeyi geri almak ya da birini kurtarmak için ödenen bedeldir demektedir.⁴³⁰ Ayrıca, fidye kelimesinin 'eşdeğerlilik' anlamına geldiğini de ifade etmektedir. Bu tanımdan hareketle de, Ademin yitirdiğine eşdeğer bir karşılığı ancak kusursuz insan yaşamına sahip bir kimsenin sunabileceğini,⁴³¹ A-

⁴²⁸ Bu öğreti için bkz. Ünal, S.T.; Akdamar, A., *a.g.e.*, s.99. Bu öğretinin temel alındığı metinde şöyle denilmektedir: "*Çünkü bir Allah (Tesniye, 6:4; Romalılara, 3:30; I.Korintoslulara, 8:4) ve Allah (Galatyalılara, 3:20) ile insanlar arasında (I.Korintoslulara, 11:25; Galatyalılara, 3:29; Efesoslulara, 5:27; İbranilere, 2:16) bir meyançı (İbranilere, 8:6; 9:15; 12:24) vardır; insan olup cümle için kendisini fidiye vermiş olan Mesih İsa'dır (Resullerin İşleri, 4:12; Romalılara, 5:15; Koleselilere, 2:13; II. Timoteosa, 1:10)*". I. Timoteosa, 2:5-6.

⁴²⁹ Bu konuda bkz. Matta, 20:28.

⁴³⁰ İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?, s.3.

⁴³¹ YŞT'nun yorumuna göre, ilk insan Adem'in Tanrı'ya isyanı yüzünden insanlık köle durumuna gelmiştir. Tekvin'in 3. babında gösterildiği gibi, kusursuz insan Adem itaatsizlik yolunu seçerek henüz doğmamış olan soyunu ölüme ve günaha köle olarak satmıştır. Bu yüzden Adem kendisi ve soyu adına kusursuz insan yaşamı hediyesini kaybetmiştir (Romalılar, 5:12, 18-19; 7:14. Bkz. İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?, s.4). Dolayısıyla, insanoğlu artık Tanrı'nın adil standartlarına uygun yaşamıyordu ve Adem'den gelen bu kusuru kendilerinden sonra gelenlere miras olarak bırakıyordu (Bu konudaki yorumlar için bkz. "Günah İnsanın Mutluluğunu Çalar", *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, Bölüm 9, s.78). Sonuçta, ancak İsa'nın gelişiyile birlikte insanların üzerindeki bu kusur kaldırılmıştır. Çünkü, vaat edilen zürriyet (İsa) sa-

dem'den sonra yeryüzünde kusursuz olarak doğan tek kimsenin ise İsa-Mesih olduğunu⁴³² ve Tanrı'nın bu kusursuz oğlu vasıtasıyla sağladığı fidye ile Adem'in günahının etkisini sildiğini ileri sürmektedir. Diğer taraftan YŞT'na göre, Adem'in günahı herkesin kâmillikten düşmesine neden olmuş; bununla birlikte fidye her insanın canını kurtarmamış, sadece doğuştan gelen günahın insanlar üzerindeki etkilerini silmiştir.⁴³³

dece gelip şeytanı yok etmeyecekti. Onun aynı zamanda saldırı sonucu (Tekvin, 3:15) topuğu ezilecek, yani kalıcı olmasa da ölümü tadacaktı (Bkz. Nefret Bir Gün Bitecek mi?, s.13). Ölümü tatmasıyla da insanlar üzerinden kusur kalkacaktı.

⁴³² Bkz. *Knowledge*, s.65. YŞT'na göre, Adem'in çocuklarına devrettiği şey ölüm; İsa'nın bıraktığı miras ise sonsuz yaşamdır. I. Korintoslular, 15:22 şunu açıklamaktadır: "Nasıl cümlesi Adem'de ölüyorsa, öylece cümlesi Mesih'te diriltilecektir". Bu konudaki yorumlar için bkz. Nefret Bir gün Bitecek mi?, ss.16-17.

⁴³³ Bütün bu yorumlar için bkz. *Hayatın Bir Amacı Var*, s.75. YŞT'na göre, İsa'nın fidye kurbanlığına iman etmek insanları sonsuz yaşama götürecektir (*Knowledge*, s.69). Hatta, diriltilecek olan ölüler bile fidyeden yararlanma fırsatına sahip olacaklardır (Resullerin İşleri, 24:15; *Hayatın Bir Amacı Var*, s.75). Yalnız burada bir incelik bulunmaktadır: Fidye veya kurtarma bedeli böylelikle 'hepsi için' ödendiği halde, aslında hepsi, yani insanların tamamı fidyeden yararlanamayacaklardır. Sadece Yaratıcı'nın indinde makbul durumda bulunanlar onun sağladığı fidyeden tam olarak faydalanıp günah, hastalık, yaşlılık ve ölümden daimi bir kurtuluşa kavuşacaklardır ("Artık Kendimiz İçin Yaşamayalım", *İnceleme Serisi No. 2*, Yelken Matbaası, İstanbul, Kasım 1975, s.8). Yehova'nın Şahitleri verilen bu ahdin hala devam ettiğine inanmakta ve bu ahdin gerçekleşmesinin ise erkek ve kadınların ruhi İsraililer olmalarına bağlı bulunduğuna iman etmektedirler. Ayrıca onlara göre, bu anlayış insanların İsa Mesih'in 'Tek ... me-yancı' olduğu 'Yeni Ahde' sevk edilmelerine de esas teşkil etmektedir ("Tanrı İle İnsanlar Arasında Tek Meyancı'da Yararlanmak", *Dinsel Seri*, I. Kitap, Ümit Matbaası, İstanbul, Ocak, 1981, s.18). YŞT halihazırda Yeni Ahit'in altında bulunan ve ruhi

YŞT bütün bu yukarıda zikrettiğimiz görüşlerinin bir uzantısı olarak, "İsa'dan Tanrı bilgisinin anahtarı olarak söz etmemiz şaşırtıcı olmamalı!" demektedir, arkasından da "Evet, o yaşayan bir anahtardır! Fakat neden yaşayan bir anahtardır?" sorusunu sormaktadır. Bu sorunun cevabının ise, İsa'nın yaşamındaki üçüncü evrede gizli olduğunu söylemektedir.⁴³⁴

1.2.6. Bugün İsa

YŞT İsa'nın şu anda yaşadığını, ama bunun ruhsal bir yaşantı olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca, İsa'nın aynen yaratma eyleminde Tanrı ile beraber hareket edip, O'na ortak olması gibi, insanların ebedi hayata uyanmaları için

İsrailliler olduklarını iddia eden 9.000'i aşkın kişinin varlığından söz etmektedir. Bu anlayışa göre, onlar Pavlus ve Timoteos gibi 'Yeni Ahit'in... hizmetçileridirler (II. Korintoslulara, 1:1; 3:6)'. Bu Yeni Ahit, insanlık için ideal olan hükümeti, yani semavi krallıkta İsa Mesih'e katılmaları için Tanrının tasvibini kazanan 144.000 ruhi İsrailliyi meydana getirmek amacı uğruna işlemekte ve amacının sonuna yaklaşmaktadır. Bu tasvip edilen ruhi İsraillilerin son ferdi yerde ölüp, semavi krallığında yer almak üzere 'insanlar' arasından ayrılınca, İsa Mesih'in meyancılığı da sona erecektir. Onların ve kutsallığın Tanrısı arasında bir meyancı olarak İsa'nın görev görmesini gerektiren miras alınan günahkâr durumlar geride bırakılmış olacaktır. Bu izzetlendiren ruhi İsraillilerin, gökteki kutsal melekler gibi, kendileri ve Yehova Tanrı arasında bir meyancıya ihtiyaçları olmayacaktır (Vahiy, 22:3-4; "Tanrı İle İnsanlar Arasında Tek Meyancı'dan Yararlanmak", *Dinsel Seri*, 1, s.18). Ayrıca bu konulardaki geniş yorumları görmek için bkz. *Senin İçin Gerçek Başarının Sırrı Nedir?*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Yayımlayan, Mete Süer, Işık Matbaası, İstanbul, Ekim 1980, s.48; "Tek Bir İnsan Bütün Bir Beşeriyet İçin Nasıl Ölebildi?", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, s.215; "Tanrı-Bir Tek Şahıs mı, Yoksa Bir Tanrı'da Üç Şahıs mı, Hangisi?", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, ss.251-252; "Okuyucuların Soruları", *Kule Dergisi*, 1 Temmuz 1991, ss.31-32.

⁴³⁴ *Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi*, s.41.

diriltilmelerinde de rol alacağını ve insanların bizzat İsa tarafından diriltileceğini de iddia etmektedir. Bütün bunlara ilave olarak, YŞT'nın iddialarının arasında İsa'nın ruhsal hastalıkları iyileştirip, ölümü ortadan kaldıracağı da bulunmaktadır.

1.2.7. Tanrı'nın Kırallığının Hükümdarı

Yehova'nın Şahitleri'ne göre "İsa Mesih ölümünden sonra ruhi bir şalus olarak diriltilmiştir".⁴³⁵ YŞT'nın temel inançlarından olan bu anlayışa göre, İsa'nın insan olarak yaşama hakkından -başka bir şekilde kullanılabilmesi için- vazgeçerek bir insan olarak ölmesi gerekmektedir. Bu amaçla o Tanrı'nın düşmanlarının elinde zalimce öldürülmeye razıydı. Ama bu düşmanlar, insan olarak yaşama hakkını kendisinden alamazlardı. İsa öldüğünde bu hak elinde 'nakit para' gibi olmuştur. Tanrı İsa'yı 'ruhta' dirilttikten sonra, o göğe döndüğünde bu 'nakit para' hâlâ elinde bulunmaktaydı. İsa bu 'nakit para'yı Yehova'ya 'fidye' olarak ödemiş ve böylelikle Adem'in tüm soyuna kaybettirdiği hayatı geri satın almıştır.⁴³⁶

İşte, YŞT İsa'nın ölümünün arkasından ruhta diriltildiğine ve yaşamına devam ettiğine dair böyle bir yorumda bulunduktan sonra, onun günümüzde de yaşadığını ileri

⁴³⁵ YŞT'nın bu öğretisine mesned olan metinde şöyle denilmektedir: "*Çünkü bizi Allah'a götürsün diye* (II. Korintoslulara, 5:18), *salih olan Mesih de salih olmayanlar uğruna* (Romalılara, 5:6) *günahlar için* (İşaya, 53:6; İbranilere, 9:28), *bedende öldürülmüş* (I. Korintoslulara, 15:50; Koleselilere, 1:22), *fakat ruhta diriltilmiş olarak* (I. Timiteosaya, 3:16), *bir defa öldü; o ruhu ile de gidip zindanda olan ruhlara vazetti* (Luka, 8:31; II. Peter, 2:4; Yahuda, 6)". I. Petrus, 3:18-19.

⁴³⁶ "Ölümden Hayata Kurtuluş", *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, Bölüm 13, s.119.

sürmektedir.⁴³⁷ Ama bu yaşam şekli fiziksel değil, ruhsaldır. Bu hususu ortaya koyan öğretilerde “İsa Mesih şu anda ruhi varlık olarak yaşamaktadır.”⁴³⁸ ifadesi yer almaktadır. Bu öğretinin yorumunda ise, “aslında İsa ölümüyle kendi insan yaşamından sonsuza kadar feragat etmiş, böylece

⁴³⁷ *Knowledge*, s.41.

⁴³⁸ Bu öğreti için bkz. Ünal, S.T.; Akdamar, A., *a.g.e.*, s.99. Öğretiye temel teşkil eden metinde şöyle denilmektedir: “*Şöyle ki biz bundan böyle bedene göre kimseyi tanımayız* (Matta, 12:50; II. Korintoslulara, 7:1; I. Peter, 4:6); *ve ve Mesih’i bedene göre tanıdıksa da* (Matta, 23:39), *artık şimdi öylece tanımlıyoruz* (Yuhanna, 20:17)”. II. Korintoslular, 5:16. YŞT Pavlus’un tüm Hristiyanlar için getirdiği bu kuralın şu şekilde tercüme edildiğini de görmekteyiz demekte ve aşağıdaki tercümeyi vermektedir: “[Mesih] hepsi uğruna öldü, ta ki yaşayanlar artık kendileri için değil, fakat kendileri uğruna ölen ve diriltlen için yaşasınlar. Şöyle ki, biz bundan böyle bedene göre kimseyi tanımayız.” (“Yehovaya Ait Olarak Yaşamak”, *İnceleme Serisi*, 46. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, Kalem Matbaası, İstanbul, Temmuz, 1979, s.27). YŞT’na göre, Tanrı bir kimsenin bedensel ve maddi açıdan değil, ama ruhi açıdan ne durumda olduğuna değer vermektedir. Bu nedenle YŞT meselelerin bu açıdan değerlendirilmesini istemektedir. YŞT bu konuda ayrıca şunları da söylemektedir: “Hakiki bir Hristiyan’ın meselelere başka bir yoldan doğru olarak bakamayacağını vurgulayan resulün sözleri “Yehova’ya aitiz” dedikten sonra, “çünkü Mesih bunun için öldü ve tekrar yaşadı, ta ki, hem ölümlerin hem yaşayanların Rabbi olsun” (Romalılara, 14:9) diye devam etmektedir. Şimdi o, Rab sıfatıyla, Hristiyanların Tanrı’nın şeyleri için başarıyla yaşamalarına yardımcı olmaktadır. O’nun ‘dünyayı yendiği’ gibi onlar da bu dünyayı yenebilirler (Yuhanna, 16:33; İbranilere, 7:25; bu konudaki yorumlar için bkz. “Yehovaya Ait Olarak Yaşamak”, *İnceleme Serisi*, s.27). Bu konuda ayrıca bkz. “Büyük Bir Öğretmen Yaratıcı’yı Bize Daha İyi Açıklıyor”, *Sizinle İlgilenen Bir yaratıcı Var mı?*, Kule Kitapları, İstanbul, 1998, ss.156-157. İşte bütün bu izahlarda YŞT İsa Mesih’in şu anda ruhi bir varlık olarak yaşadığına iman edilmesini istemektedir.

gökte yaşamak üzere hayat veren bir ruh olmuştur.⁴³⁹” denilmektedir. Yine, bu konuda “İsa şimdi ne beşikte bir bebek ne de ‘haça⁴⁴⁰’ çivilenerek çaresizlik içinde ölmüş bir

⁴³⁹ Bkz. *Knowledge*, s.68.

⁴⁴⁰ YŞT İsa’nın haç üzerinde öldüğü görüşüne karşı çıkmakta ve onun bir direk üzerinde öldürüldüğünü ileri sürmektedir. YŞT’nin bu konudaki anlayışları temel öğretilerde şu şekilde ifade edilmiştir: “İsa Mesih bir haç üzerinde değil, bir direk üzerinde ölmüştür” (Öğreti için bkz. Ünal, S.T.; Akdamar, A., *a.g.e.*, s.99). Bu öğretinin dayandığı metinde de şöyle denilmektedir: “Sizin ağaca asarak öldürdüğünüz İsa’yı (Resullerin İşleri, 2:23; 10:39; Galatyalılara, 3:13; I.Petrus, 2:24) atalarımızın Allah’ı kıyam ettirdi (Resullerin İşleri, 2:24; 13:30)”. Resullerin İşleri, 5:30. YŞT Mukaddes Kitap’taki daha başka metinleri de delil göstererek İsa’nın haç üzerinde değil, bir direk üzerinde öldürüldüğünü ileri sürmekte ve şunları söylemektedir: “Ezra’da ‘Ve emrettim ki, bu fermanı ihlal eden her adamın evinden bir direk çıkarılsın ve onun üzerine kaldırılıp asılsın ve bundan dolayı evi gübrelik edilsin (Ezra, 6:11)’ denilmiştir. Burada söz konusu olan şeyin tek bir kiriş veya ‘direk’ olduğu açıkça bellidir. Hristiyan Yunanca yazıların (Yeni Ahit) birçok mütercimi, Petrus’un Resullerin İşleri 5:30’daki sözlerini şu şekilde tercüme ederler: ‘Sizin *direğe* asarak’ öldürdüğünüz İsa’yı atalarımızın Allah’ı kıyam ettirdi (veya King James Version, New International Version, The Jerusalem Bible ve Revised Standard Version’a göre ‘ağaca asarak’. Ayrıca ‘ksülön’ sözcüğünün Türkçe Kitabı Mukaddes’te nasıl tercüme edildiğini görmek için de bkz. Resullerin İşleri, 10:39; 13:29; Galatyalılara, 3:13-14; I.Petrus, 2:24). Bu sözcük Yunanca Septuaginta tercümesinde Ezra, 6:11’de geçmektedir.” Bu konuda geniş bilgi için bkz. “Haçın Hristiyanlar İçin Ne Anlamı Var?”, *Dinsel Seri*, 84. Kitap, s.28. Aynı kitapta, Haç’ın tarihi ele alınmakta ve Haç’ın ilk defa Hristiyanlar tarafından kullanılmadığı, Hindu, Budda dinlerinde, Persler, Süryaniler ve Babillilerde de görüldüğü anlatılmaktadır. Öte yandan, ilk Hristiyanların tapınmalarında haç kullandıklarına dair hiçbir işaretin bulunmadığı ifade edilmektedir. Hristiyanların ilk dönemlerinde haç putperest Romalıların kullandığı, Babillilerin güneş tanrısının sembolü olarak haç bulundurdıkları, ilk olarak Julies Sezar’ın

şehittir, aksine şimdi o Yehova'nın bütün evrene kendi egemenliğini geri getirmek için kullanacağı kudretli 'rable-rin rabbi ve kralların kralıdır⁴⁴¹.'" görüşü de dile getirilmektedir.⁴⁴²

YŞT İbranca kutsal yazılara atıflar yaparak, zaten Tanrı'nın Mukaddesini mezarda bırakmayacağını önceden bildirdiğini söylemekte,⁴⁴³ ayrıca MS ilk yüzyılda yaşamış olan yüzlerce insanın da onun diriltilmesinin görgü şahidi olduklarını ileri sürmektedir.⁴⁴⁴ Yine YŞT İsa'nın, önceden de bildirildiği gibi, daha sonra Baba'sının sağında oturarak gökte krallık kudretini almak üzere beklediğini iddia etmektedir.⁴⁴⁵

(MÖ 100-44) bastırdığı gümüş parada haçın görüldüğü, daha sonra Sezar'ın veliahtı Kayser Augustus (MÖ 20) tarafından bastırılan bir akçe de haça rastlanıldığı anlatılmaktadır. Hatta, Roma doğa tanrısı Baküs'ün bazen birkaç tane haçı olan bir saç kurdelesıyla temsil edildiği söylenilmektedir. MS 312'de Kral Konstantin'in bir savaşa giderken rüyasında "bununla fethet" anlamına gelen "Hoc Vince" sözleri bulunan haçla ilgili bir rüya gördüğü rivayet edilmektedir. Konstantin'in zaferden sonra haçı ordularının sancağı olarak kabul ettiği, daha sonra Hristiyanlığın Roma İmparatorluğu'nun devlet dini olması üzerine haçın da kilisenin sembolü olduğu belirtilmektedir. Bu malumattan başka, tarih boyunca görülen haç şekilleri, haçın bugün saygı uyandıran konuma gelme nedeni ve Mukaddes Kitap'ta haç anlamına gelen kelimelerin etimolojik tahlilleri de bu kitapta geniş olarak ele alınmıştır. Bkz. aynı yer, ss.25-31. Ayrıca bu konuda bkz. Erbarıştıran, *a.g.e.*, ss.71-73.

⁴⁴¹ Vahiy, 17:14.

⁴⁴² Bu konudaki yorumlar için bkz. "Tanrı'nın Gökteki Krallığının Yönetimi Altında Tek Bir Dünya Oluşturmak", *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, Bölüm 16, s.144.

⁴⁴³ Bu konuda bkz. Mezmurlar, 16:10.

⁴⁴⁴ Bkz. I. Korintoslulara, 15:3-8.

⁴⁴⁵ Bu konuda delil olarak kullanılan metinler için bkz. Mezmurlar, 110:1; İbranilere, 10:12-13. Bu konudaki bir yorumda da şöyle

Bu görüşleri dile getiren YŞT ayrıca şu soruyu da sormaktadır:

“Öyleyse Mesih’i bugün zihnimizde nasıl canlandırabiliriz? Yemlikte yatan aciz bir çocuk olarak mı düşünelim? Yoksa ölüme terk edilmiş, acılar içinde bir adam olarak mı?”

Bu sorunun cevabı ise şöyle verilmektedir:

“Hayır. O, hüküm süren, kudret sahibi bir Kraldır! Ve çok yakında sıkıntılarla dolu olan yerimiz üzerinde hükümdar olduğunu gösterecektir.”⁴⁴⁶

YŞT’na göre, yeryüzündeki sıkıntıları ortadan kaldıracak ve hükümlan olacak Kral İsa Mesih, ‘Vahiy’ kitabında kötülere yok etmek üzere büyük kudretle gelen biri olarak canlı bir şekilde tasvir edilmiştir.⁴⁴⁷ YŞT, “Bu sevgi dolu semavi Hükümdar, milyonlarca insanı etkileyen ıstıraba son verme konusunda ne kadar istekli olmalı!” dedikten sonra “O yeryüzünde bıraktığı kusursuz örneğe uymaya çalışanlara yardım etmek konusunda da aynı derecede isteklidir⁴⁴⁸” yorumunda bulunmaktadır.⁴⁴⁹

Ayrıca bu konuda YŞT şunları da ilave etmektedir:

“İsa Tanrı’nın semavi Krallığının yeryüzündeki tebaaları olarak sonsuza dek yaşayabilsinler diye, onları hızla yaklaşan ve çoğunlukla Armegedon diye adlandırılan ‘her

denilmiştir: “İsa bütünlüğünü ölüme kadar gösterdiğinden Tanrı onu ruh olarak diriltip, göklerde lûtf ifade eden kendi sağ eline yüceltmıştır. Bütün bu yorumlar için bkz. “Tanrı’nın Gökteki Krallığının Yönetimi Altında Tek Bir Dünya Oluşturmak”, *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, Bölüm, 16, s.144.

⁴⁴⁶ Bu konuda bkz. *Knowledge*, s.41.

⁴⁴⁷ Bkz. Vahiy, 19:11-15.

⁴⁴⁸ Bu konuda ilgi kurulan metin için bkz. I. Petrus, 2:21.

⁴⁴⁹ Bkz. *Knowledge*, s.41.

şeye kadir olan Allah'ın büyük gününün cengi' sırasında korumak istiyor.⁴⁵⁰ İsa önceden bildirilen barış dolu 'bin yıllık yönetimi' esnasında, tüm insanlık uğruna mucizeler yapacaktır.⁴⁵¹ O, tüm hastalıkları iyi edecek ve ölüme son verecektir. Milyarlarca insanı, yeryüzünde sonsuza dek yaşama fırsatını elde etmeleri için diriltecektir."⁴⁵²

⁴⁵⁰ Bu konuda ilgi kurulan metinler için bkz. Vahiy, 7:9, 14; 16:14, 16. Ayrıca bu konudaki yorumlar için de bkz. Bkz. *Knowledge*, s.42.

⁴⁵¹ Bu iddiaya mesned olarak gösterilen metinler için bkz. İşaya, 9:6-7; 11:1-10; Vahiy, 20:6. YŞT'nın *en önemli öğretilerinden birisi* olan 'bin yıllık yönetim' hakkında daha geniş bilgi için bkz. "Yıkılmayacak Bir Kırallık", *Tapınma Birliği*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansitan Yayınlar, İstanbul, 1995, ss.78-86; "Önce Krallığı Aramaya Devam Edin", *a.g.e.*, ss.87-94; "Mesih'in Yönetimi Altında Kurtuluş ve Sevinç", *İşaya'nın Peygamberliği Tüm İnsanlık İçin Işık*, C.1, Yehova'nın İncancını Yansitan Yayınlar, İstanbul, 2000, ss.157-172; *Gerçek Barış ve Güvenlik*, Yehova'nın İncancını Yansitan Yayınlar, İstanbul, 1996, ss.94-107; "Allah'ın Krallığı", *Allah Hak Olsun*, Watchtower and Tract Society of New York, Inc., New York, 1962, ss.136-147; "Dünyayı Kim Yönetecek", *Daniel'in Peygamberliğine Dikkat Edin*, Kule Kitapları, İstanbul, 1999, ss.146-148; *Gelmekte Olan Dünya Hükümeti Tanrı'nın Krallığı*, Yehova'nın İncancını Yansitan Yayınlar, Ankara, 1980.

⁴⁵² Bu konuda kaynak olarak kabul edilen metin için bkz. Yuhanna, 5:28-29. Bütün bu yorumlar için de bkz. *Knowledge*, s.42. YŞT bu konuda ayrıca şunları da söylemektedir: "Mesih, ölümlerin Rabbi olarak, onları tekrar hayata getirme yetkisine ve kudretine sahiptir. Kendisine inananlar, Tanrı'ya hizmet etmekle geçen hayatları boyunca ve hatta ölümlerinde bile, asla terk edilmezler. Bu teselli verici bir düşüncedir." (Bkz. "Yehovaya Ait Olarak Yaşamak", *İnceleme Serisi*, 46. Kitap, s.27). Bir başka yorumda da şu görüşlere yer verilmektedir: "Ve daha sonra da kendisine inananlar, onun yönetimi altında tüm insanlık dünyası üzerinde kral, kâhin ve refik hâkimler olarak hizmet edeceklerdir. (Bu iddiaya delil olarak kullanılan metinler için bkz. Vahiy, 7:4-8; 14:1-3; 20:4, 6; Luka, 22:28-30)". Yorumlar için de bkz. "Tanrı İle İnsanlar Arasında Tek Meyancıdan Yararlanmak", *Dinsel Seri*, I. Kitap, s.18.

1.3. Teşkilata Giriş: Vaftiz

1.3.1. YŞY'göre Vaftizin Anlamı

YŞT'nin inanç esaslarından kırk üçüncüsü "Vakf vaftiz vasıtasıyla sembolize edilir." (Resullerin işleri, 19:4-5) şeklindedir. Bu inanç esasının bir gereği olarak, bir kimsenin YŞT'ye üye olabilmesi için mutlaka vaftiz edilmesi lazımdır.

Vaftiz kelime anlamı olarak "batma veya batırma" anlamlarına gelmektedir. YŞT'ye göre, İsa Mesih de hizmetinin başlangıcında peygamber Yahya tarafından vaftiz edilmiştir. İsa'nın vaftizi suya tamamen batırılma şeklinde olmuştur. Bu vaftiz aslında hizmete başlamak anlamında sembolik bir hareket olarak yapılmıştır.⁴⁵³

YŞT'nin vaftizde esas aldığı metin Matta İncilinde geçmektedir. Burada İsa Mesih'in veda mesajında şakirtlerine şöyle dediği söylenir: "İmdi siz gidip milletleri şakirt edin, onları baba-oğul ve mukaddes ruh ismiyle vaftiz eyleyin..."⁴⁵⁴ Bu metinden hareketle, her Yehova'nın Şahidi vaftiz edilmelidir. Bu onun kendisini Tanrı'ya vakfetmesinin bir işareti olacaktır. Suyu tamamen batırılmakla artık o eski yaşamına son verecek ve sudan çıkmakla da Tanrı'ya sadık bir yaşama başlayacaktır.⁴⁵⁵

1.3.2. Vaftize Hazırlık

Vaftize hazırlanma süreci uzun bir dönemi kapsar. Bunun için adayın öncelikle vaftiz olma kıvamına gelmesi gerekir. Bu ise hem ruhsal açıdan hem de bilgi bakımından

⁴⁵³ Erbarıştıran, T., Yehova'nın Şahitleri, s.39. Bu konuda geniş bilgi için bkz. Matta 3:13-17.

⁴⁵⁴ Matta,28:19-20.

⁴⁵⁵ Erbarıştıran, T., a.g.e.,s.40.

bir hazırlık demektir. Ayrıca hizmetlerdeki performans yönüyle de kişinin kendisini ispat etmesi beklenir.

Yehova'nın Şahitleri'nin inancına göre, bir kişinin vaftiz olabilmesi için önce kendisini Tanrı'ya vakfetmesi şarttır. Bunun yolu kişinin kendini Tanrıya vakfettiğini Müjdeci olarak göstermesidir. Vaftiz, kişinin Yehova'ya hizmet etmeyi seçtiğini kanıtlar. Vaftiz İsa'nın örneğini izlemek ve yaşamını Yehova Tanrı'ya -koşulsuz, şartsız- sunmak demektir. Vaftiz olmanın ön şartları Mukaddes Kitabı, Mukaddes Kitabı açıklayan bir veya bir kaç yayınlı tetkik etmek ve bu konuda yeterli bir bilgiye ulaşarak müjdeci olmaktır. Kişi Müjdeci olduktan sonra, kendini vaftiz edilmeye hazır hissedince cemaatin riyaset eden nazırına bu konudaki isteğini iletir. Bunun üzerine ona hazırlanması için süre verilir.

Biz adayların, YŞT'nin inanç esasları arasında yer alan, vaftize nasıl hazırlandıklarını ve hazırlık sürecinde ne tür konulara çalıştıklarını göstermek için bu konu üzerinde biraz daha duracağız.

1.3.2.1. Vaftiz Edilecek Adaylara Sorulan Sorular

“Hizmetimizi Yerine Getirmek Üzere Teşvilatlandırılmış Olmak” isimli kitabın “Vaftiz Edilmek İsteyenler İçin Sorular” bölümü vaftiz edilecek adayların okumaları, çalışmaları gereken bir bölümdür. Adaylar bu sorulardan sorumlu tutulurlar. Bu bölüm dört kısımda oluşmaktadır. Biz bu kısımların içeriğinin anlaşılması bakımından birinci kısım üzerinde daha fazla duracak, diğer kısımları ise genel hatları ile ele almakla yetineceğiz.

1.3.2.1.1. Birinci Kısım Sorular: Mukaddes Kitabın Temel Öğretileri

Bu kısımdaki sorular Mukaddes Kitabın temel öğretileri ile ilgilidir.⁴⁵⁶ Kısımın başında adaya şöyle denilir: “Yehova’nın Şahitleriyle yaptığın Mukaddes Kitap tetkiki sırasında hakikati ana çizgileriyle yakından tanımaya başladın; herhalde onu daha önce inandıklarından oldukça farklı buluyorsun. Öğrendiklerin sana ruhen büyük bir ferahlık verdi ve şüphesiz önüne gelecekte Tanrı’nın Gökteki Krallığı’nın yönetimi altında Cennet yeryüzündeki hayatla ve nimetlerle ilgili bir ümit koydu. Tanrı’nın Sözü’ne olan imanın güçlendirildi ve teşkilatlandırılmış kavmiyle ilişkide bulunarak şimdiden pek çok nimete kavuştun. Yehova’nın, günümüzde seçilmiş kavmine karşı davranış tarzını kavramaya başladın.”⁴⁵⁷

Daha sonra adaya şöyle denir: “Yehova Tanrı’ya kişisel olarak yaptığın vakfın sembolü olarak şimdi su vaftizi için hazırlanırken, Mukaddes Kitabın temel öğretilerinin cemaat ihtiyaçları tarafından yapılan bir tekrarlamasından yararlanacaksın. Bazı şeyleri yeterince anlamadığından, soru soranlara veya tarla hizmetinde karşılaştığın kişilere makul cevaplar verebilmekte zorluk çekiyorsan, ihtiyarlar anlayışını artırmak üzere sana sevgi ile yardım edecekler.⁴⁵⁸ Senin arzun resul Pavlus’un İbraniler 6:1-3’te okuduğumuz şu sözleriyle uyumlu olmalı: ‘Bunun için Mesih hakkında ilk talimi bırakmış olarak kemale (olgun luğa) doğru ilerleyelim; ve yine ölü işlerden tövbenin, ve Allaha imanın, ve eller komasının, ve ölümlerin kıyamının, ve ebedi hükmün temelini atmayalım. Ve eğer Allah izin verirse, bunu yapacağız.’ Yehova, Kendisi hakkında bilgi almak üzere harcayacağın tüm çabaları bereketlendirmeye devam edip sana

⁴⁵⁶ Bu hususta bakılması istenilen metin İbranilere, 5:11-6:3’tür.

⁴⁵⁷ Zekeriya, 8:23.

⁴⁵⁸ I. Petrus, 3:15

vaat edilen ödülü ihsan etsin.”⁴⁵⁹ *Hizmetimizi Yerine Getirmek Üzere Teşilatlandırılmış Olmak* başlıklı kitabın “Vaftiz” bölümünün hemen başında adaya bunlar söylenildikten sonra, ondan aşağıdaki sorulara çalışması istenilir.

1.3.2.1.1.1. Hakiki Tanrı

Bu bölümde yer alan sorular Tanrı Yehova'yı anlamak için hazırlanmış sorulardır. Bunlardan birincisi “Hakiki Tanrı kimdir?” sorusudur. Bu soru bağlamında vaftiz olacak kişiden bir tek Tanrı bulunduğu, adının Yehova olduğu gibi konuların ele alındığı şu metinler üzerinde çalışması ve malumat sahibi olması beklenir: Tesniye, 4:35-39; Yuhanna, 17:1-3; İşaya, 42:5-8; 1. Korintoslulara, 8:5-6; Mezmurlar, 83:18; İşaya, 43:10-12.

İkinci soru şudur: “Yehova'nın göze çarpan niteliklerinden bazıları nelerdir?”. Bu sorunun cevabında Allah'ın sevgi, kaya gibi, işinin tam, bütün yolların hak olduğu, yerleri ve gökleri büyük kuvvetle yarattığı bilgisinin hikmetinin ve derinliğinin anlatıldığı metinler üzerinde çalışması istenir. Bunun için de adayın şu metinleri çalışması gerekir: Yuhanna, 4:8; Tesniye, 32:4; Romalılara, 11:33; Yeremya, 3:12, 32:17; Çıkış, 34:6; II. Petrus, 3:9; Mezmurlar, 90:2.

Üçüncü soru şöyledir: “Yehova'ya münhasır bağlılık göstermek ne demektir? Buna neden yalnız O layıktır?” Bu sorunun cevabında sadece Rab'a tapınılması, yalnız ona kulluk edilmesi, her şeyin yaratıcısının, izzeti ve hürmeti almaya layık olanın O olduğu gibi hususların çalışılması istenilir. Bunun için bakılması gereken metinlerse şunlardır: Luka, 4:8; Matta, 6:24; Vahiy, 4:11; Çıkış, 20:4-5; İşaya, 33:22, 42:8; Resullerin İşleri, 17: 28.

⁴⁵⁹ Yuhanna, 17:3.

Dördüncü soru: “Tapınmamızda Tanrı’nın kişisel ismini kullanmak neden önemlidir?” Bu sorunun cevabında Rabbin ismini çağıran kurtulacaktır ve bütün kavimler kendi ilahının ismiyle yürüyeceklerdir gibi metinlerin çalışılması istenilir. Bakılması gereken metinler şunlardır: Romalılara, 10:13; Mika, 4:5; Çıkış, 20:7; Mezmurlar, 91:14; İşaya, 12:4-5; Yoel, 2:32; Resullerin İşleri, 15:14.

Beşinci soru: “Yehova Tanrı ismini nasıl tasdik edecek? Bizim burada nasıl bir payımız olabilir?” Burada çalışılması gerekenler; Rab’bin kendisini nasıl tastik ettiği, kendisini milletlerin gözünde nasıl tanıttığı, isminin Rab, dünya üzerindeki en yüce varlık olduğu gibi hususlardır. Bu konudaki metinler de şöyledir: Hezekiel, 36:16-24, 38:23; Mezmurlar, 83:17-18; Süleymanın Meselleri, 27:11; Çıkış, 5:2; Mezmurlar, 2:2, 9; I. Petrus, 2:12.

Altıncı soru: “Tanrı’nın bir suretini yapmamız veya suretler kullanarak ona tapınmaya kalkışmamız neden yanlış olur ? ” Onlara göre oyma put yapmak Tanrı’dan başkasına ilah gözüyle bakmak ve tapmak imana zarar verir. Allah’tan başkasına tapmayacak ve putlara ibadet etmiyeceksin. Vaftiz olmak isteyen kişiye bu konuyu pekiştirmesi için şu metinler verilir: Tesniye, 5:8-10, 4:15; Yuhanna, 4:24; II. Korintoslulara, 5:7; Mezmurlar 115:4-8; İşaya, 42:8; Resüllerin işleri, 17:29.

Yedinci soru: “Yehova hakkında öğrenebileceğimiz her şeyi öğrenmeye devam etmek üzere neden çaba harcamalıyız? Bunu nasıl yapabiliriz? ” Allah insanı kendi suretinde yaratmıştır. Eğer İsa’yı tanısaydınız Allah’ı da tanırdınız. Bununla ilgili çalışılacak metinler de şunlardır: Tekvin, 1:27; Yuhanna, 14:7-9; Romalılara, 1:20; Yuhanna, 1:18; Çıkış, 33:13.

1.3.2.1.1.2. İsa Mesih ve Fidyeye

Vaftiz olacak bir kimsenin İsa-Mesih ve fidye konusunda bilmesi gerekenler şöyledir: İsa Mesih kimdir?, Yehova Tanrı'ya göre onun konumu nedir?, İsa neden yeryüzüne geldi ve kurban olarak öldü?, Neden fidyeye ihtiyacımız var?, Bu seni kişisel olarak nasıl etkiler? Mesih nasıl dönecek ve hangi amaçla? Adayın bu gibi sorulara çalışması istenir.

Bu soruların cevapları ise; İsa Mesih Baba'nın biricik Oğludur. Allah ile İsa arasında bir vasıta. İsa hizmet etmeye ve canını fidye olarak vermeye gelmiştir. Ölüm günah yoluyla tüm insanlara geçmiştir. İnsanlar nasıl Adem'de ölüyorlarsa Mesih'le dirileceklerdir. İsa Mesih Baba'sının izzetinde Melekler ile gelecektir ve izzetinin tahtı üzerine oturacaktır gibi cevaplardır.

Bu cevaplara ayrıntılı bir şekilde çalışmak için şu metinlere bakılması gerekmektedir: Matta, 16:16; Yuhanna, 1:1-2, 14; Luka, 1:30-33; Koloseliler, 1:15-17; Resullerin İşleri, 2:36, 3:15, 5:31; Yuhanna, 14:28; I. Timoteus, 2:5; Filipililer, 2:5-11; Yuhanna, 14:10-11; Matta, 20:28; Yuhanna, 1:29, 3:16, 18:37; İbraniler, 2:9,14,15; Romalılara, 5:12; Efeslilere, 1:8; I. Korintoslulara, 15:22; II. Korintoslulara, 5:14-15; Matta, 16:27, 25:31; Mezmurlar, 110:1-2.

1.3.2.1.1.3. Mukaddes Ruhun İşlemesi

Bu başlık altında Mukaddes Ruh nedir ve neler başardı?, Mukaddes Ruh günümüzde nasıl yararımıza işlemektedir?, Mukaddes Kitapta kimin düşünceleri kayıtlıdır? Tanrı'nın sözünü neden devamlı olarak incelemen gerekir? gibi sorular vardır.

Bu soruların cevaplarında Mukaddes Ruh Tanrı'nın cemaatine çobanlık etmek için sizi nazırlar olarak tayin

etmiştir, bu yüzden sürünüze dikkat etmeniz gerekir, Mukaddes Kitap Allah'ın sözüdür, Mukaddes yazı Tanrı tarafından ilham edilmiştir vb. hususlar biliniyor olmalıdır.

Bunun içinde vaftiz olacak kişi ayrıntılı cevapları bilmek için şu metinlere çalışmalıdır: Tekvin, 1:2; Mezmurlar, 33:6, 104:30; Luka, 11:13; Resullerin işleri, 20:28, 17:11; II.Tim. , 3:16; I. Selanikililere, 2:13; Yuhanna, 17:17.

1.3.2.1.1.4. Dua

Bu kısımda dualarımız kime yöneltilmeli?, Yehova bütün duaları dinler mi? Neden böyle cevap veriyorsun?, Hakkında dua edebileceğin bazı şeyler nelerdir? gibi sorular sorulur.

Kişi şu cevapları bilmelidir: Dua Allah'a edilir. Dua ettiğiniz zaman iki yüzlüler gibi olmayın. Riyada bulunmayın. Dua edilmesi gereken konulardan bazıları da şunlardır: Melekûtun gelsin. Gökte olduğu gibi yerde de senin iraden olsun; borçlu olanlarımızı bağışla. Bizi kötülüklerden kurtar.

Dua konusunun daha detaylı bilinmesi için şu metinlere çalışılması lazımdır: Matta, 6:5-13; Filipelilere, 4:6; Mezmurlar, 5:1-2, 65:1-2, 69:13; Resullerin İşleri, 10:30, 34,35; I. Yuhanna, 5:14.

1.3.2.1.1.5 Tanrı'nın Gökteki Krallığı

Bu bölümde, Yehova hangi haklı nedenle evrensel egemendir? Yarattığı şeyler üzerindeki hükümdarlığını kiminle paylaştı? Tanrı'nın Gökteki krallığı bir durum mudur, yoksa bir hükümet midir? Gökteki krallık yönetimi yeryüzüne ve insanlığa hangi nimetleri getirecek? Önce Gökteki krallığı aramak ne demektir? Sonun vaktine girmiş olduğumuzu ve Gökteki Tanrı'nın krallığının hüküm sür-

mekte olduğunu nasıl biliyoruz? gibi sorular bulunmaktadır.

Bu soruların cevaplarında şu hususlar öne çıkarılmalıdır: Allah bütün şeyleri yarattı. İsa'ya krallık tahsis etti. Allah ebediyen harap olmayacak bir krallık kuracak. Gökteki krallık yönetimi insanlığa güzel nimetler getirecek. Artık ölüm, matem ve acı olmayacak. Gökteki krallığı aramak demek günahı bırakıp İsa'yı takip etmekle olacak.

Bu türden cevapların verilebilmesi için şu metinlere bakılması istenir: Resullerin işleri, 4:24; Vahiy, 4:11, 21:4, 6:1-6; Mezmurlar, 90:2, 100:3, 110:1-2; Luka, 22:28-30; Yuhanna, 18:36; Daniel, 2:44; Matta, 13:44-46, 16:24, 19:27-29, 24:3, 24:32-34.

1.3.2.1.1.6. Şeytan ve Cinler

Bu bölümde, İblis Şeytan kimdir? O ve Cinleri nasıl meydana geldi? Mukaddes Kitap'ta İspirtizma ile ilgili uygulamalardan uzak durmamıza yardım eden hangi uyarılar var? Şeytan ve Cinlerin etkisine karşı kendimizi nasıl koruyabiliriz? Tanrı'nın Firavuna söylediği sözler, Şeytan ve Cinlerin şimdiye kadar yaşamalarına izin vermesinin nedeni hakkında ne gösteriyor? Yehova'nın onlara verdiği hükme göre, Şeytan ve Cinlere ne olacak? gibi sorular vardır.

Bilinmesi gereken cevaplar şunlardır: İblis ve Şeytan büyük bir ejderdir. O başlangıçta bir katil idi ve aynı zamanda bir o bir yalancıdır. Mukaddes Kitap sihirbazlığa, büyücülüğe, cinciliğe ve falcılığa karşıdır. Şeytanın hilelerine karşı durmak için Allah'ın emrine girmek gerekir. Şeytanın sonu canavarla yalancı peygamberin içinde bulundukları ateş ve kükürt gölüne atılmaktır.

Bunlar hakkında bilgi sahibi olmak için şu metinlere bakılması gerekir: Vahiy, 12:9, 21:8, 20:10, 12:7-9; Tekvin, 3:1-5; Tesniye, 18:10-11; Efeslilere, 6:11; Matta, 6:13; Süleymanın Meselleri, 18:10; Resullerin işleri, 19:19-20; Çıkış, 9:15-16; İbranilere, 2:14.

1.3.2.1.1.7. Can, Günah ve Ölüm

Bu bölümde İnsan canı nedir? Ölebilir mi? Günah nedir? Hepimiz nasıl günahkar olduk? Günah işlersen ne yapmalısın? Günah işlemeye karşı tutumumuz ne olmalı? Ölüm nedir? İnsanlar neden ölüyor? gibi soruların bilinmesi gerekir.

Bu soruların cevapları şunlardır: Rab Allah adamı yaptı ve onun burnuna hayat nefesini üfledi. Her nefis bir gün ölecektir. Günah işlemek demek şeriata tecavüz etmek demektir. Günah işleyen kişi Rabbin ismi ile dua etmelidir.

İncelenmesi istenen metinler de şunlardır: Tekvin, 2:7; Hezekiyel, 18:4,20; Matta, 10:28; I.Yuhanna, 3:4, 1:9; Mezmurlar, 32:5; Romalılara, 6:12-14,23; Vaiz, 9:5,10.

1.3.2.1.1.8. Dirilme

Bu bölümde şu sorular yer almaktadır: Ölen biri için hangi ümit var? İnsanlar arasından kaç kişi İsa Mesih ile birlikte Gökte yaşamak üzere diriltilecek? Orada ne yapacaklar? Diriltilecek diğer insanlar için ümit nedir? Kimler diriltilmeyecekler ve neden? Ölümlerin diriltilmesi ile ilgili ümidimizi neden sıkı tutmalıyız?

Bu sorular hakkında bilinmesi gerekenler şunlardır: İyi şeyler yapmış olanlar Allah'tan ümit ederler. İsa Mesih ile birlikte Gökte yaşamak üzere yüz kırk dört bin kişi dirilecek. Orada tahtlar üzerine oturacaklar. Yazıcılar, ferisiler,

iki yüzlüler, yılanlar ve engerekler nesli cehennemde yancaklar.

Çalışılması gereken metinler şöyledir: Resullerin işleri, 24:15; Vahiy, 20:13, 14:1, 3, 7:4-8, 5:10, 20:4,6, 21:1-4; Luka, 12:32; Matta, 23:15, 25:31-46; I. Korintoslulara, 15:19, 32.

1.3.2.1.1.9. Evlilik ve Boşanma

İsa'nın takipçilerinin evlilikle ilgili standardı nedir? Mukaddes Yazılarda, bir kimseyi yeniden evlenmek üzere özgür kılan, boşanma için tek neden nedir? Mukaddes Kitap ayrılan çiftlerle ilgili ne diyor? Karı-koca olarak beraber yaşayanlar neden yasal olarak nikahlanmış olmalıdırlar? Bu soruların cevabında şunlar öğrenilmiş olmalıdır:

Allah insanı erkek ve dişi olarak yarattı. Bunların ikisi bir beden olacaklardır. Boşanmak için tek neden zinadır. Kim karısını zinadan başka nedenlerden dolayı boşayıp başkası ile evlenirse zina etmiş olur. Mukaddes kitaba göre bir kadın kocasından ayrılmamalıdır.

Detaylı bilgi şu metinlerdedir: Matta, 19:4-6, 9, 5:32; Tekvin, 2:24; I. Timoteus, 3:2; Luka, 16:18; Markos, 10:9; I. Korintoslulara, 7:4, 5, 10-16; İbranilere, 13:4.

1.3.2.1.1.10. Hayatın Kutsallığı

Bu bölümdeki sorular şunlardır: Tüm hayat neden kutsal kabul edilmelidir? Yehova'nın (a) İnsan kanının kanunsuz şekilde dökülmesine (b) Kürtaja (c) İntihara ilişkin görüşü nedir? Ayetler Yehova'nın kanı kutsal saydığını nasıl gösterir? Ayetler bir kimsenin farklı yönlerden kan suçu altına girebileceğini nasıl gösterir?

Bilinmesi gereken cevaplar şöyledir: Hayat Allah ile birlikte olduğu için kutsaldır. Kim insan kanı dökerse kendi kanıda dökülmelidir. Katiller kükürtle yanan göldedir.

Bundan dolayı kürtaj, intihar, insan öldürmek günahtır. Bütün canlar Allah'ındır. Sadece Allah'ın sana izin verdiği ni öldürebilirsin ve boğazlayabilirsin.

Bu konudaki metinler şöyledir: Resullerin işleri, 17:24-28, 15:29; Tekvin, 9:6; Vahiy, 21:8; Çıkış, 21, 22-25; Hezekiyel, 18:4; Levililer, 7:27, 17:11; Sayılar, 35:31.

1.3.2.1.2. İkinci Kısım Sorular: Yehova'nın Adil Talepleri

1.3.2.1.2.1. İsa'nın Takipçileri İçin Kanun

Bu bölümdeki sorulara baktığımızda şu hususların öne çıkartıldığı görülmektedir: İsa'ya göre Musa Kanunundaki en büyük iki emir hangileridir? İsa'nın takipçileri Sebt gününü tutmakla ve kurban sunmakla ilgili talepleri olan Musa kanunun ahdi altında mıdır?

Bu soruların cevapları şöyledir: En büyük iki emir Allah'ı bütün yüreğinle seveceksin ve komşunu da kendin gibi seveceksin. Şeriatın sonu Mesih'tir.

Bu bölümde şu metinlere bakılması istenir: Matta, 22:37-39; Romalılara, 10:4; Galatyalılar, 3:24; İbraniler, 8:6,13.

1.3.2.1.2.2. Başkalarıyla Olan Kişisel İlişkiler

Bu bölümdeki sorular da şöyledir: Ruhi kardeşlerimizle ilişkilerimizde hangi nitelik göze çarpar şekilde belirleyici olmalı? Yehova'nın Şahitleri olmayanlara karşı davranışlarımızı hangi prensipler yönetmeli? İsa'nın Takipçileri imandaşlarının kusurlarına ne gözle bakmalıdırlar? Eğer kardeşin kişisel olarak sana karşı günah işlerse ve sen bu suçu görmezlikten gelmekte güçlük çekersen veya sana karşı işlediği suç ciddi nitelikte ise ve onu örtmemek gerekiyorsa, ne yapman gerekir? Ruhun meyveleri nelerdir ve

onları geliştirmek başka kişilerle mükemmel bir ilişki sürdürmekte bize nasıl yardım edecek?

Bu soruların cevaplarında şunlar beklenir: Bütün insanlar birbirini sevmelidir. Birbirlerine karşı sabırlı davranmalı, empati kurmalı ve şikayetçi olmamalıdır. Şayet biri sana karşı günah işlerse karşındakine kabahatini söylemelidir. Böylece günahlarınız örtülmüş olur.

Cevapları verebilmek için şu metinlere bakılmalıdır: Yuhanna, 13:34-35; Yakub, 2:8; I. Korintoslulara, 13:4-7; I. Petrus, 4:8; Matta, 7:1-5, 18:15-17, 5:23-24; Galatyalılar, 5:22-23.

1.3.2.1.2.3. İsa'nın Takipçiliğine Özgü Yüksek Ahlak Standardı

Bu bölümde cevaplanması gereken soruların bir kısmı şunlardır: Yehova'nın kavminde bulunan tüm bireylerin ahlaken temiz olması neden her birimiz için önemlidir? Neden yalan söylemekten kaçınılmalı? İsa'nın bir takipçisinin çalmakla ilgili görüşü nedir? Mukaddes Kitap alkollü içkilerin ölçülü içilmesini yasaklar mı? İsa'nın bir takipçisinin sarhoşlukla ilgili görüşü nedir? İsa'nın takipçileri neden bağımlılık yaratan veya zihni etkileyen uyuşturucu maddelerin tıbbi amaçlar dışındaki kullanımından uzak durmalıdırlar? Fiziksel ve zihinsel sağlık açısından zararlı oldukları bilinen tütün, fufel veya benzer uyuşturucu maddelerin kullanılmaması için hangi ek nedenler vardır? Mukaddes Kitap fuhuş, zina, aynı cinsten biriyle kurulan cinsel ilişkiler (eşcinsellik) ve diğer gayri meşru cinsel davranışlar hakkında ne der? Mukaddes kitabın hangi öğüdünü uygulamakla, cinsel sapıklık da dahil olmak üzere ahlaksızlığın herhangi bir türünü yapmaya sürükleyecek ayartma ve baskılardan kaçınabileceksin? Kumar nedir? İsa'nın bir

takipçisi neden kumar oynamanın herhangi bir türüne katılmaktan sakınmalı? Bir kişi zayıflığı yüzünden ciddi bir günah işler, fakat yeniden Yehova'nın lütfuna kavuşabilmek için yardım isterse, hemen hangi adımları atmalı? İsa'nın her takipçisi, bizzat kendi günahlarını ikrar etmekten başka, başkalarının işledikleri ve cemaatin ruhi veya ahlaksal temizliğini tehlikeye sokabilen ciddi suçları bildirmek konusunda hangi kişisel sorumluluk altındadır? Bir kimse Mukaddes Kitaba dayanarak tedip edilirse bu konuda doğru bakış açısı nedir? İçlerinden biri Tanrı'nın emirlerini ısrarla bozar ve tövbe etmezse cemaat hangi adımı atar?

Verilmesi gereken cevapların bir kısmı şöyledir: Yalancılık, Hırsızlık, Zina çok kötü bir davranıştır ve yasaklanmıştır. Bu tür kötü davranışlardan uzak durulmalı ve iyi şeyler düşünülmelidir. Yalancıların sonu ateştir. Şarabın içilmesinde bir yasak yoktur. Ancak ayyaş olmak yasaklanmıştır. Günah işleme konusunda kişi ısrar ederse bu takdirde uzaklaşmaya mecbur edilir. Günah işledikten sonra kurtulmak için dua edilmelidir. Şahitlik konusunda kişi üstüne düşeni yapmalıdır.

Bu konular için kişi şu metinlere bakmalıdır. II. Petrus, 2:2; Romalılar: 1:32; 12:1-2; Yeşu, 7:1-26; Yuhanna, 8:44; I. Petrus, 1:16; 4:3,15; Efesliler, 4:28; Çıkış, 20:15; Vaiz, 9:7; I. Timoteus, 3:2-3; 5:23; I. Korintoslulara, 5:11; 15:33; 6:9-11, Markos, 7:20-23; Vahiy, 21:8.

1.3.2.1.2.4. Putperestlik

Bu bölümde sorular şu şekilde sıralanabilir: Putperestlik nedir? Mukaddes kitap putperestlik konusunda hangi uyarılarda bulunur? İsa'nın takipçilerinin bu çağdaş dünyada sakınmaları gereken bazı putperestlik türleri nelerdir?

Cevap ve çalışılacak metinler şöyledir: Mukaddes Kitap putlara tapmayı yasaklamıştır. I. Yuhanna, 5:21; Çıkış, 20:4-6; Resullerin İşleri, 12:21-23, 17:16,22; Vahiy, 14:9-10.

1.3.2.1.2.5. Dünyadan Ayrı Olmak

Bu bölüme ilişkin sorular şunlardır: Mukaddes Kitaba göre “ Dünyanın Reisi” ve “Bu şeyler sisteminin Tanrısı” kimdir? İsa Takipçilerinin Tanrı'ya yabancılaşmış olan bu dünya karşısındaki durumu nedir? Dünyanın siyasal işlerine katılmak konusunda İsa'nın tutumu neydi? Bir kimse dünyadan ayrılıp İsa'nın bir takipçisi olduğunda, dünyada kalanların ona nasıl davranacaklarını bekleyebilir? Dünyadan ayrı olmak İsa'nın bir takipçisinin dünyevi işlerini nasıl etkiler? Mukaddes Kitabın diğer hangi prensiplerine bağlı kalmak, İsa'nın bir takipçisinin seçeceği eğlence ve dinlenme türlerinde de dünyadan ayrı kalmasına yardımcı olacak?

Cevapların bir kısmı şöyledir: Vaftiz olacak kişi dünyaya düşkün olmamalıdır. Çünkü kişi dünyayı severse Allah onu sevmez. Siyasi işlere fazla bulaşmamalıdır. Kişi dünyadan ayrılıp İsa'nın takipçisi olduğu zaman eziyetlere muhatap olabilir.

Şu metinler kişiyi daha fazla bilgi sahibi yapacaktır. Vahiy, 12:9; Yakub, 4:4; Yuhanna, 14:30; 15:19-21; Matta, 4:8-10; I. Korintoslular, 6:9-11; Resullerin İşleri, 15:20; İşaya, 2:2-4; Efesoslular, 5:15-20.

1.3.2.1.2.6. Dinlerarası Faaliyet

Bu bölümde sorulacak soru: İsa'nın hakiki takipçilerinin diğer dinsel gruplarla birlikte tapınma niteliğindeki faaliyetlere katılmaları uygun olur mu? şeklindedir.

Bu konuda bilgi edinmek için Vahiy, 18:4-5; I. Korintoslulara, 10:20; II. Korintoslulara, 6:14-18; Matta, 7:13-14, 21-23; Sayılar, 25:1-2. gibi metinlerin incelenmesi gerekmektedir.

1.3.2.1.2.7. Bayramlar ve Kutlamalar

Bu bölümdeki sorulabilecek sorular şunlardır: İsa'nın takipçileri, belirli günleri bayram olarak kutlama yükümlülüğü altında mıdır? İsa'nın takipçilerinin kutlamaları emredilen tek dinsel kutlama hangisidir? Yaşadığın toplumda benimsenmiş olan kutlamalara katılman mı yoksa katılmaman mı gerektiğini saptamana yardım eden bazı Mukaddes Kitap prensipleri hangileridir? Mukaddes Kipta doğum günü kutlamalarından nasıl söz ediliyor? Bu, doğum günü kutlamalarıyla ilgili görüşünü nasıl etkiler?

Cevapların bir kısmı şu şekildedir: İsa'nın takipçileri için emredilen tek kutlama Ekmek-Şarap Ayinidir. Ancak doğum günü kutlamalarında da bir sakınca yoktur. Aşırı dünya sevgisi, şehvet, sarhoşluk ve putperestlik yasaklanmıştır.

Bu konuda detaylı malumat için şu metinlere çalışılmalıdır: Luka, 22:19; Galatyalılar, 4:9-11; I.Kor., 11:23-26; Romalılar, 13:13; Matta, 14:6-11, Vaiz, 7:1,8.

1.3.2.1.2.8. Vaftiz

Bu kısımdaki bazı sorular şöyledir: Yehova'nın şahitleri İsa'nın takipçiliğine özgü imanı benimseyenleri neden suda vaftiz ediyorlar? Kimler vaftiz edilmeli? Ne zaman? Mukaddes Ruh'un ismiyle vaftiz edilmek ne demektir?

Verilmesi gereken cevaplar da Yehova'nın Şahitlerinin vaftiz edilmeleri şarttır, iman edenler vaftiz edilmelidir şeklindedir.

Vaftiz hakkında daha detaylı bilgi için bakılması gereken metinler şöyledir: Matta, 28:19; 3:13-17; Resullerin İşleri, 8:12, 35-38; Luka, 3:21; Vahiy, 1:5.

1.3.2.1.3. Üçüncü Kısım Sorular: Yehova'nın Düzenlemesine Tabi Olmak

1.3.2.1.3.1. Cemaat Düzenlemesine Tabi Olmak

Cevaplanması gereken sorular: Yehova'nın İsa'nın takipçilerinden oluşan cemaatle ilgili düzenlemesinin dayandığı temel ilke nedir? Yehova'nın, İsa'nın takipçilerinden oluşan cemaatle ilgili düzenlenmesine tabi olmak için bugün neden özel bir ihtiyaç vardır? İsa'nın şakirtlerinin hizmetlerini düzen içinde yerine getirebilmek üzere onun verdiği talimatlara tabi olduklarına ilişkin bazı örnekler nelerdir? İsa günümüzde takipçilerinden oluşan cemaat üzerindeki reisliğini nasıl yerine getirmektedir? Mesih'in reisliği cemaatte hangi görünür vasıta ile temsil edilmektedir? Cemaatin mensupları cemaatte Mesih'in reisliğine tabi olduklarını nasıl gösteriyorlar?

Bu soruların cevapları şöyle verilmektedir. Her kadının başı erkek, her erkeğin başı Mesih ve Mesih'in başı da Allah'dır. Herkes İncil'i vaaz etmekle görevlidir. Bundan dolayı şehirlere dinlerini anlatmak için gitmek durumundadırlar. Uyacakları ise Mesih olacaktır.

Bakılacak metinler şunlardır: I. Korintoslulara, 11:3; 14:34, 40; Efesoslular, 1:22-23; 4:16; İbraniler, 12:9; 13:7; Luka, 10:1; 12:42-44; Markos, 6:7; Matta, 24:45-47; Resullerin İşleri, 20:17-18; Titus, 1:5; İşaya, 32:1-2.

1.3.2.1.3.2. İsa'nın Takipçilerinin Aile Hayatındaki Düzenlemesine Tabi Olmak

Bu bölümdeki sorular ise Tanrının düzenlemesinde evli kadının başı kimdir? Bir koca eşi üzerinde nasıl reislik etmelidir? Onun izlemesi gereken hangi örnek vardır? Kocasını imanda olmayan bir kadın kocasının reisliğinden muaf mıdır? Çocukların yetiştirip disiplin edilmesi konusunda Tanrının önünde kim sorumludur? Aile Düzenlemesinde çocukların sorumluluğu nedir? gibi sorulardır.

Bu soruların cevapları aslında vaftiz olacak kişiye hayatında uygulaması gereken şeyleri öğütlemektir. Bu cevapların bir kısmı şöyledir. Evli kadınlar kocalarına tabi olmalıdırlar. Kocalar da kendi karılarını kendi bedenleri gibi sevmek zorundadırlar. Çocuklarınızı Yehova'nın disiplini ve zihni denetleyen öğüdüyle yetiştirin. Çocuklar da ana babalarına itaat içersinde olmalıdır.

Vaftiz olacak kişi bu konuda şu metinlere çalışmalıdır: Koleseliler, 3:18-21; Efesoslular, 5:22-23, 5:28-30, 6:1-4; Titus, 2:4-5; I. Petrus, 3:1-2; 3:17; Romalılara, 7:2; I. Korintoslular, 7:10; Süleymanın Meselleri, 13:24; 29:15; Tesniye, 5:16.

1.3.2.1.3.3. Resmi Makamlara Tabi Olmak

Bu başlık altındaki sorular şöyle sıralanabilir: İsa'nın takipçilerinin dünyevi yöneticilere karşı göstermeleri gereken doğru tutum nedir? İsa'nın bir takipçisi, kanunen talep edilen tüm vergileri ödemeli mi? İsa'nın bir takipçisinin dünyevi yöneticilere itaat etmeyi reddedeceği durumlar var mıdır? İsa'nın takipçilerinin nikâh ve doğumla ilgili resmi kayıt muameleleri, nüfus sayımlarında sorulanlara cevap vermek veya tanrının kanunlarına aykırı olmayan ruhsat ve izinler almak gibi yasal taleplere uymaları gerekir mi?

Verilecek cevaplarda şu konular üzerinde durulmalıdır: Herkes üzerinde olan hükümetlere tabi olmalıdır. Vergi

hakkı olana vergiyi, gümrük hakkı olana gümrüğü vermek gerekir. İsa'nın takipçilerinin nikâh ve doğumla ilgili resmi kayıt muamelelerinde, nüfus sayımlarında sorulara cevap vermelidirler. Çünkü Yusuf nişanlısı Meryem'le yazılmaya gitmişlerdi.

Bu konular hakkında şu metinlere bakılmalıdır. Romalılar, 13:1, 7; Titus, 3:1-2; Luka, 2:1-5; 20:21-25; Resullerin İşleri, 4:18-20; 5:29; 18:1-3; İşaya, 2:4; Çıkış, 1:15-20.

1.3.2.1.4. Dördüncü Kısım Sorular: İsa'nın Takipçilerini Gösteren İşler

1.3.2.1.4.1. İşlerle İman Arasındaki İlişki

Buradaki soru şudur: İmanımıza neden Tanrı'nın onayladığı işler eşlik etmeli? Cevap da şöyledir: Çünkü amel olmazsa bu durum imanı öldürür. Aynı ruh olmayınca beden öldüğü gibi iman olmayınca da amel ölür. Bu konuda bakılması istenen metin de Yakub, 2:17-18, 26'dır.

1.3.2.1.4.2. İsa'nın Takipçilerinin İbadetleri

Bu bölümde şu sorular sorulabilir: Cemaatçe düzenlenen ibadetlerde hazır bulunmak neden yararlıdır? Ruhi kardeşlerimizle bir araya gelme fırsatlarına karşı sahip olmamız gereken uygun tutum nedir? Cemaat ibadetlerinde Yehova'nın kavmi için yararlı olan hangi bilgiler üzerinde duruluyor? Cemaat ibadetlerinde kimin eğitimi ve öğretimi sunuluyor? İbadetlerinde, fırsat buldukça cevap vermeye ve katılmaya neden çalışmalısın? Adalet konusunda öğretim almak üzere cemaat gruplarında kimler hazır bulunmalı?

Cevaplarda şu hususlar üzerinde durulmalıdır: Kardeşlerle bir araya gelmek Allah'ın sevdiği bir durumdur. Ce-

maat ibadetleri Rab Yehova tarafından öğretilir. Herkes Allah'tan korkmalı ve şeriatın bütün sözlerini tutmalıdır.

Bu konularda kişi şu metinlere bakmalıdır. İbraniler, 10:24-25; Süleymanın Meselleri, 18:1; Mezmurlar, 22:22; 122:1; I. Korintoslular, 16:19-20; Vahiy, 2:1; 3:1; Resullerin İşleri, 13:1; 16:1-2; Tesniye, 31:12; Nehemya, 8:1-3.

1.3.2.1.4.3. Gökteki Krallıkla İlgili Hizmetimiz

Bu bölümdeki sorular şu şekildedir: Mukaddes kitap İsa'nın tüm takipçilerinin bu zamanda hangi işi yapmaları gerektiğini belirtiyor? Aşağıdaki ayetlere göre, hizmetimizi yerine getirmemizi sağlayabilen çeşitli yollardan bazıları nelerdir? Bu iş bizim gücümüzle mi yapılıyor? Sana tahsis edilen sahada iyi haberi her tür insana vaaz etmeye neden istekli olmalısın? İyi haberi başkalarıyla paylaşma sorumluluğunu neden çok ciddiye almalısın?

Cevaplar şöyle olmalıdır: Yapılması gereken en acil iş, haberi bütün milletlere vaaz etmektir. Hatta bunun için şehir şehir köy köy gezip dolaşmak gerekir.

Gökteki Krallıkla ilgili hizmetler şu metinlerde anlatılmıştır. Matta, 24:14, 28:19-20; Markos, 13:10; Resullerin İşleri, 1:8, 2:17-18, 17:17, 20:20-21, 26-27, 5:42, 18:4; Yuhanna, 4:6-14; Süleymanın Meselleri, 1:20-21; I. Korintoslular, 9:16.

1.3.2.1.4.4. Sahip olduğun Değerli Şeylerle Yehova'yı Onurlandırmak

Burada karşımıza çıkan sorular şunlardır: Eski İsrail'deki hangi durum, bugün Gökteki Krallık işini maddi yönden desteklemek için bir örnek teşkil eder? İsa cömertçe vermek konusunda nasıl bir ders verdi? İsa'nın ilk yüzyıldaki takipçileri, cemaati desteklemek üzere vermek konusunda nasıl bir örnek bıraktılar? Maddi yardıma muhtaç

duruma gelen birader ve hemşilerimizle neden ilgilenmeliyiz? İyi haberi iletirmek için yaptığımız tüm bağışların yanı sıra, daha önemli hangi şeyi de sunmalıyız? Kendimiz ve sahip olduğumuz maddi şeyleri Yehova'nın hizmetine vermek konusunda tutumumuz ne olmalıdır?

Verilmesi istenilen cevapların bir kısmı şöyledir: Kendisini Yehova'nın hizmetine adanmış kimse her şeyini tüm gönlüyle rabbine takdim etmelidir. Ayrıca zayıflara yardım etmek tavsiye edilmiştir. Çünkü vermek almaktan daha mutluluk vericidir. Yine Allah için kurbanlar takdim edilmelidir.

Bu konular hakkında aday şu metinleri incelemelidir: I. Tarihler, 29:9, 29:14; Çıkış, 35:21-22, 29; Malaki, 3:10; Markos, 12:30, 12:41-44; Resullerin İşleri, 20:35; Luka, 6:38, 17:10; II. Korintoslular, 9:1-2, 9:11-14; Romalılar, 15:26; İbraniler, 13:15.

1.3.2.1.4.5. Vakfolma ve Vaftiz

Dördüncü kısmın son bölümünü oluşturan Vakfolma başlığı altında şu sorulara yer verilmektedir: Yehova'nın iradesini yapmakla ilgili tutumumuz daima ne olmalıdır? Zulme uğradığımız ve herhangi tür bir deneme içinde olduğumuz zaman bile neden bu sevinçli ve istekli tutum bizde hâkim olmaya devam etmeli? Bir kimsenin kendini Yehova'ya vakfetmesi ne demektir? Bir kimse içtenlikle tövbe etmiş, dönmüş ve Mesihi takip etmeye karar vermişse, neden vaftiz edilmesi gerekir? İsa'nın vakfolmuş ve vaftiz edilmiş takipçilerinin, Yehova'nın Şahitleri diye çağırılmaları neden uygundur?

Muhtemel cevaplardan bir kısmı şöyledir: Rabden korkmak ve onun emirlerini yerine getirmek çok güzel bir davranıştır. Kişinin başına bazen kötü şeyler gelebilir. An-

cak bunu sabırla ve sevinçle karşılasa imtihanı kazanmış olur. Kişi içtenlikle tövbe ederse vaftiz olması gerekir.

İsa'nın vaftiz edilmiş takipçileri şu metinden dolayı Yehova'nın Şahitleri diye çağırılırlar. "Rab (Yehova) diyor: Siz şahitlerim ve seçtiğim kulumsunuz, ta ki, bilip bana inanasınız ve ben o olduğumu anlıyasanız; benden önce Allah olmadı, ve benden sonra olmayacak. Ben, ben Rab'im; ve benden başka kurtarıcı yoktur. Ben bildirdim ve ben kurtardım ve ben işittirdim; ve aranızda ecnebi ilah yoktur; ve siz şahitlerimsiniz, Rab diyor ve ben Allah'ım." (İşaya, 43:10-12).

1.3.2.1.5. Müzakere İçin Kapanış Soruları

Yukarıdaki sorulara ilaveten vaftiz edilmeden önce şu sorular da adaya sorulmaktadır:

(a) Suda vaftiz edildikten sonra, kişisel tetkik yapmak ve devamlı olarak hizmete katılmak üzere iyi bir program sürdürmen neden hayati olacak?

(b) Cemaatle yakın bir ilişki sürdürmek, Yehova'ya olan vakfını yerine getirmekte sana nasıl yardım edecek?

(c) Vakfının samimiyetle ve yürekten yapılmış olduğunu Yehova'ya kanıtlamak üzere ne yapacaksın?

(ç) İlk fırsatta vaftiz edilmen gerektiğine şimdi iyice kanaat getirdin mi?

1.3.3. Vaftizin Gerçekleşmesi

Daha önce de belirttiğimiz gibi, ihtiyarlar vaftiz olmaya karar veren kişinin arzusunu değerlendirirler. Daha sonra riyaset eden nazır tarafından vaftiz edilmek isteyen kişiye "Hizmetimizi Yerine Getirmek Üzere Teşkilatlandırılmış Olmak" isimli kitaptan yukarıda kaydettiğimiz hazırlık bölümlerini okuması için bir süre verilir. Bu bölümlerdeki

sorularla kişinin Mukaddes Kitabın temel doktrinleri hakkındaki samimiyeti tespit edilmeye çalışılır.

Arkasından ihtiyarlar dört kısımdan oluşan soruları ve cevapları o kimseyle müzakere ederler. Bu görüşmelerin her birisi yaklaşık bir saat sürer. Her birinde ayrı bir ihtiyar görevlendirilir. Bu görüşmeler duayla açılır ve duayla kapatılır. İhtiyarlar vaftiz edilecek kişinin Tanrı'nın hizmetçisi olmaya layık bir yaşam tarzının olup olmadığını, Mukaddes Kitap öğretilerini kavrayacak makul ölçüde bir anlayışa ulaşmış olmadığını anlamaya çalışırlar. YŞT için vaftiz çok önemli bir konu olduğundan, kişinin belli bir olgunluğa ve bilgiye sahip bulunup bulunmadığı -bu müzakereler sonucunda- mutlaka anlaşılmalıdır. Eğer kişi yeterli bulunmazsa onun için, kişisel yardım görmesi amacıyla, düzenlemeler yapılır. Tarla hizmetinde daha fazla deneyim kazanması bakımından da ona süre tanınır. İhtiyarlar üçüncü görüşmeden sonra o kimsenin vaftize hazır olup olmadığı konusunda birlikte karar verirler.⁴⁶⁰

Vaftiz edilmesi onaylanan kişi Uluslar arası Kongre, Bölge Toplantısı, Çevre Toplantısı, Özel İbadet veya vaftiz edilmek üzere tayin edilmiş bir günde vaftiz edilir.⁴⁶¹

1.4. Ahiret

YŞT'nin yayınlarında çekici ve özendirici bir dille, çok yakında kurulacak olan yeryüzü cennetinden ve bunun

⁴⁶⁰ *HYGİTO*, ss. 173-174.

⁴⁶¹ Bu konuda bkz. *HYGİTO*, s.174. Bu büyük toplantıların değişmez bir kısmı İsa'nın yeni öğrencilerinin vaftiz edilmesidir. Bu konuda kullanılan referans için bkz. Matta 3:13-17; 28:19, 20.

Yehova'nın Şahitleri'ne getireceği olağanüstü nimetlerden söz edilmektedir.⁴⁶²

Şahitler ölümden sonra hayatın devam edeceğine, yeryüzünde yeni bir düzenin kurulacağına, bu düzende yaşayacak kimselerin sadece Yehova'nın Şahitleri olacağına, diğer insanların ise toprak olup gideceğine inanmaktadırlar.⁴⁶³ Bu inanca göre, ölen bir kimsenin bir daha hayata uyanamaması, çarptırılacağı en büyük ceza olacaktır. Şahitlerin ısrarla ve azimle çalışmalarının arkasındaki en önemli nedenlerden birisi; işte böyle bir sonuçla, yani yok edilmek durumuyla karşı karşıya kalma korkusudur. Bundan kurtulmanın tek çaresi ise, YŞT'nin öğretisi ve uygulamalarını benimsemek, yaşamak ve yayılması için çalışmaktır. Teşkilatla uyum içinde çalışmak, öğretisi ve uygulamaları başkalarına aktarmak için çabalamaktır.

Ülkemizdeki şahitler de "gayretle" çalışmalarının arkasındaki en önemli saiklerden birisinin, kendilerine vadedilen yeryüzü cennetindeki nimetleri elde edebilme arzusu olduğunu ifade etmektedirler.

⁴⁶² Örneğin bu konuda bkz. "Living Forever Not Just a Dream", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, New York, 1981, ss.7-15.

⁴⁶³ "Living Forever Not Just a Dream", a.g.e., s.14.

2. İBADETLER

YŞT'nin ibadetlerini günlük, haftalık, aylık ve yıllık olarak gruplamak mümkündür. YŞT'nin düzenlediği bütün bu ibadet programlarında ve toplantılarında cemaatler özel bir Mukaddes Kitap eğitim programı için bir araya gelirler. Böylece şahitler Uluslararası Kongreler, Bölge Kongreleri / Bölge Toplantıları, Çevre Toplantıları, Özel Bir günlük İbadet Programları, Rabbin Akşam Yemeği, Ev Mukaddes Kitap Tetkiki, Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı İbadeti, Tanrısal Hizmet Programı İbadeti, Umumi Konuşma ve Gözcü Kulesi Tetkiki gibi toplantılara katılırlar. Ayrıca, diğer din ve kültürler hakkında taktik derslerin verildiği bir takım programlara da devam ederler.⁴⁶⁴

Bu toplantıları şu şekilde ele alabiliriz.

2.1. Senelik İbadet Programları

Dünyada kaç lisan varsa, her birisi için bu toplantılar ayrı ayrı düzenlenmektedir. Bununla birlikte, düzenlenen bütün toplantılarda kullanılan yayın ve konuşma metinleri aynıdır. Bu toplantıların en büyüğü Uluslararası Kongrelerdir.

2.1.1. Uluslararası Kongreler

Kıtalararası düzenlenen bir toplantıdır. Bu toplantılara onbinlerce kişi katılır.⁴⁶⁵ Toplantılar için genellikle büyük stadyumlar kullanılır. Bunun için yaklaşık iki sene önceden ilan yapılır ve hazırlıklara başlanır. Kongre üç gün sürer

⁴⁶⁴ Bu konuda bkz. *HYGİTO*, ss. 60-81; Yasdıman, H. Ş., Yehova Şahitleri'nin Teşkilat Yapısı ve Türkiye'deki Faaliyetleri (1), ss. 213-220.

⁴⁶⁵ Örneğin, New York'ta 1958 senesinde yapılan toplantıya 253 bin 922 kişinin katıldığı ifade edilmektedir. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s. 8

(Cuma-Cumartesi-Pazar). Delegelerin (katılımcıların) pasaport ve gerekli bütün işlemleri teşkilat tarafından yapılır, böylece delegelerin bu konuda yaşayabilecekleri muhtemel sıkıntıların önüne geçilmeye çalışılır. Her kes kendi masrafını karşılamakla birlikte, bu konuda öncülere, yardımcı olunur. İlan edilen fiyatın içinde turlar dahildir. Bu toplantılarda vaftiz de yapılır ve bu iş için çok uzun bir vakit ayrılır. Toplantı boyunca katılımcılar yaka kartı takarlar. Bütün delegeler bu toplantılarda herhangi bir sorun çıkmaması ve kamuoyu üzerinde olumlu bir etki bırakılması için önceden uyarılır ve şuurlandırılır.

Bu uluslararası toplantılarda katılımcıların gösterdikleri disiplin, kullanılan alanın temiz tutulması, düzenlilik gibi hususlar ziyaretçi katılımcıların üzerinde etkili olmaktadır. Bu toplantıların yazılı ve görsel yayın organlarıyla bütün dünyaya duyurulması için çaba gösterilmektedir.

Türkiye'deki şahitler de bu toplantılara katılmaktadırlar. Bu teşkilatın, ülkemiz açısından bizi asıl ilgilendiren toplantıları ise aşağıda ele alacaklarımızdır. Çünkü, bu toplantılar ülkemizde düzenli olarak yapılmakta ve YŞT'nin ülkemizdeki faaliyetlerinin de en önemli kısmını oluşturmaktadır.

2.1.2. Bölge Kongreleri/Bölge Toplantıları

Bölge Toplantıları senede bir defa düzenlenir ve üç gün devam eder (Cuma-Cumartesi-Pazar). Bu toplantı bir ülkedeki ve dolayısıyla Türkiye'deki düzenlenen en büyük toplantıdır.⁴⁶⁶ Bu toplantıda da katılımcılar yaka kartı takarlar. Matbu programlarla yapılacak faaliyetler önceden belirtilir. Türkiye'de bu toplantıların düzenlendiği zamanlarda -

⁴⁶⁶ Bu toplantılarda çekilmiş bazı resimler Ekler bölümünde yer almaktadır. Resimlerin aslı için bkz. Sabah Gazetesi, 02.02.1997.

mazereti olanlar hariç- bütün Yehova'nın Şahitlerinin toplantının yapıldığı yere gitmeleri istenilir/gerekir. Bu toplantıda öğle arasında vaftiz yapılır.

2.1.3. Çevre Toplantıları

Senede 2 defa düzenlenir. Bu toplantılar değişik bölgelerde, daha küçük gruplar halinde, yani birkaç cemaatin katılmasıyla yapılır. Örneğin, İzmir'deki toplantılara Ayvalık, Kuşadası, Bodrum, Marmaris, Akçay, Antalya, Eskişehir gibi yerlerdeki cemaatlerin üyeleri iştirak eder. Yerel guruplar, kaç cemaat varsa, birleşerek bu toplantılara giderler. Çevre Toplantıları, sadece Cumartesi ve Pazar günleri yapılır. Programın içeriğini gösteren broşürler ve matbu programlar katılımcılara önceden ve program sırasında dağıtılır.⁴⁶⁷ Bu toplantılarda da öğle arasında vaftiz yapılır.

2.1.4. Özel Bir günlük İbadet Programları

Senede iki defa düzenlenir ve sadece Pazar günleri yapılır. Bu toplantıya Çevre İbadeti'nde olduğu gibi, gibi yerel cemaatler katılır. Önceden matbu programlar dağıtılır. Bu toplantılarda vaftiz yapılmaz.

2.1.5. Rabbin Akşam Yemeği

Rabbin Akşam Yemeği, senede bir defa, Yahudi kameri takvimine göre, 14 Nisan'a denk gelen miladi takvim gününde düzenlenir. Bu toplantının özelliği mutlaka güneşin batmasından sonra yapılmasıdır. Bu günde her cemaat kendi salonunda ibadet için bir araya gelir.

Bizzat kendi gözlemlerimize göre, yukarıda zikrettiğimiz bu toplantılara çok sayıda sempatizanla birlikte, aslında teşkilatla hiçbir ilgisi olmayan misafir de davet edilmek-

⁴⁶⁷ Ekler bölümünde İzmirde'ki Çevre Toplantılarından birisinde çekilmiş bir fotoğraf yer almaktadır.

tedir. Toplantılar boyunca teşkilata yeni katılanların ve gruplar halinde sahneye çıkanların yaptıkları konuşmalar, birlikte okunan ezgiler, ilahiler hep bu yeni gelenleri etkileyecek formatta düzenlenmektedir. Toplantılar sırasında, özellikle yeni şahitlerin “neden Yehova’nın Şahidi oldukları” ile ilgili yaptıkları konuşmalarda duygusal motiflerin işlendiği gözden kaçmamaktadır. Bu kişilerin örneğin İslam’da arayıp da bulamadıkları şeyler çerçevesinde yaptıkları konuşmaların ardından gelen yoğun alkışlarla toplantıya katılan misafirlerin etki altına alındıkları izlenmektedir.

Diğer taraftan, birazdan ele alacağımız, “Haftalık Programlarda” şuurlandırılmaya çalışılan şahitlerin -hususiyile yeni şahitlerin- bu genel toplantılarda duygusallığın doruk noktasına çıktıkları ve önemli bir motivasyon kazandıkları tespit edilmektedir. Bu ortam içinde daha önce vaftiz olma konusunda kararsızlık gösterenlerden bir kısmının artık vaftiz olmak için istekli davranmaya başladıkları görülmektedir.⁴⁶⁸

⁴⁶⁸ Bu toplantıların içeriğini ve toplantı boyunca yapılan aktivitelerin neler olduğunu anlamaya katkı sağlaması bakımından İzmir’de 2003’te düzenlenen “Çevre İbadeti” süresince kaydettiğim notlardan bir bölümünü burada paylaşmak istiyorum: “Yapılan umumi konuşmaların arasında skeçlere yer verildiği, bu skeçlerin duyguları coşturacak konulardan seçildiği dikkati çekmektedir. Yine, aralarda yapılan ilanlarla da katılımcıların motive edilmeye çalışıldıkları gözden kaçmamaktadır. Örneğin, Mersin’de düzenlenen Çevre İbadeti’ne 277 kişinin katıldığı, Kule Dergisi’ni inceleme çalışmalarına 6 ay boyunca 60, Konuşma Yeteneğini Geliştirme çalışmalarına 48 kişinin sürekli devam ettiği, toplantı yapılan salonda o anda 507 katılımcının bulunduğu gibi ilanlar bunlardan bazılarıdır. Ayrıca, istikbale yönelik bazı müjdelilerle de katılımcılar teşvik edilmektedir. Bu anlamda, örneğin 25 sene önce sadece 1 cemaat ile faaliyetlerini yürüttüklerini,

2.2. Haftalık İbadetler

“Haftalık İbadetler” şahitlerin asıl yetiştirilme ve suurlandırılma sürecini içeren toplantılardır. Bu toplantılar, hiç aksatılmadan, çok ciddi bir disiplin içinde ve düzenli bir şekilde devam ettirilir.⁴⁶⁹ “Çok önemli” mazeretleri bulunmayan şahitlerin bu toplantılara devam etmeleri istenilir.

Haftalık ibadetler şu şekildedir.

2.2.1. Ev Mukaddes Kitap Tetkiki

Cemaatin programı, elverdiği sürece, salı günleri saat 20.00-21.00 arasında yapılır -dünyanın her tarafında buna uyulmaya çalışılır-. İbadet, dua dahil, tam 1 saat sürer ve tam zamanında bitirilir. Bu program, yıllık belirlenen plana göre, seçilmiş yayının bölümler halinde ve soru-cevap şeklindeki müzakeresinden oluşur. Toplantıda dinleyiciler oldukça aktiftir. Program bir dua ile (Matta, 6:9'daki örnek duaya uygun bir duayla) açılır. Açılış ve kapanış duasını mümkün olduğu kadar farklı kimseler yapar. Duanın içinde bulunulan ortamın anlam ve önemine uygun olması için gayret gösterilir. Şahitler bu program için, Mukaddes Kitabı ve programdaki makalelere kişisel ya da ailece önceden hazırlanarak giderler. Bu hazırlık şahitlerin toplantılara

şimdi İzmir'de bu sayının 4'e çıktığını, yakında Türkiye'de 50 cemaate ulaşacaklarını söylemeleri bu müjdelerden bir kısmını oluşturmaktadır. Kısa konuşmalar için, sırayla kürsüye gelen üyelerin yaptıkları faaliyetlerle ilgili anlattıkları salondan büyük bir beğeni ve alkış almaktadır.” İşte, katılımcılara diğer aktivitelerin yanı sıra, bu türden konuşmaların yapıldığı toplantıların onları motive etmeye, şevk ve gayretlerini artırmaya yönelik olduğu görülmektedir.

⁴⁶⁹ Bu ibadetler dünyanın her tarafında hep aynı saatlerde, aynı sürelerle yapılır. Bu konuda hiçbir ülkede değişiklik olmaması için azami gayret gösterilir.

etkin bir şekilde katılabilmeleri için gerekli görülür, bu nedenle de şart koşulur.

2.2.2. Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı İbadeti ve Tanrısal Hizmet Programı İbadeti

Bu toplantı, cemaatin programı elverdiği ölçüde, Perşembe günleri 20.00-22.00 saatleri arasında yapılır. Aynı zaman çizelgesi içerisinde iki ibadete de yer verilir.⁴⁷⁰

2.2.2.1. Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı İbadeti

Bu toplantı bir ilahi ve dua ile açılır. Arkasından, Konuşma Yeteneğini Geliştirme İbadeti Nazırı nezaretinde, önce bir ihtiyar ya da hizmet yardımcısının sunduğu on beş dakikalık birinci konuşma yer alır. Sonra, yine bir ihtiyar veya hizmet yardımcısının sunduğu altı dakikalık Mukaddes Kitap müzakeresi gelir. Daha sonra, bir biraderin sunduğu beş dakikalık ikinci konuşma, bunu takiben iki hemşirenin sunduğu bir gösteri (ki, bu üçüncü konuşmadır) yer alır. Nihayet tekrar iki hemşirenin ya da bir biraderin sunduğu dördüncü konuşma ile program tamamlanır. Sonuçta da bir dua ile toplantı sona erer.

Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı, önceden müjdecilerin her birisine ayrı ayrı verilen ve aynı adı taşıyan program çerçevesinde, düzenli bir şekilde, her hafta devam eder. Bu program bir seneliktir ve aksatmadan yerine getirilir. Bununla birlikte, senede üç defa Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı yapılmaz. Bunun yerine, programın kapsadığı süre kadar, programa aktif olarak katılan müjdecilerin, kendilerini sınamalarını sağlamalarına

⁴⁷⁰ Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı İbadeti ve Tanrısal Hizmet Programı ibadeti için belirlenmiş program önceden müjdecilere verilir.

yönelik, başvuru kaynağı olarak da sadece Mukaddes Kitabın kullanıldığı, “Yazılı Tekrarlama” uygulanır.⁴⁷¹

Konuşma Yeteneğini Geliştirme İbadeti Nazırları sorumlulukları altındaki şahitlerin konuşma yeteneğinin geliştirilmesinden birinci derecede sorumludurlar.

2.2.2.1.1. Konuşma yeteneğini geliştirmek İçin Yapılması Gerekenler

Biz ele aldığımız ibadet programlarını kitabımızın sınırlarını da gözeterek ancak ana hatlarıyla ele almaktayız. Burada aslında bu programların ne kadar kapsamlı ve yoğun programlar olduğunun anlaşılması için örnek olarak Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı'nda nelerin üzerinde durulduğundan bahsetmek istiyoruz.

Hemen belirtmeliyiz ki, tarla hizmetine çıkacak olan her müjdeci sıkı bir eğitimden geçirilir. Diksiyon, jest ve mimikler bakımından kendisini geliştirmesi için ona yardımcı olunur. Ancak bu çalışmaları bitirdikten sonra vazetme faaliyetine başlayabilir. Bu konuda YŞT'nin kullandığı yayınlardan birisi “Konuşma Yeteneğini Geliştirme Rehberi”⁴⁷² isimli kitaptır. Her şahit bu kitaba çalışmak zorundadır.

Bu kitabın içeriğinde şu hususlar bulunmaktadır: Öncelikle “Konuşma Niteliklerinin Özellikleri” başlığı altında Bilgilendirici malzemenin neler olduğu üzerinde durulur. Bunun için belirli malzeme, dinleyiciler için bilgilendirici malzeme, uygulanabilir değerde malzeme şeklinde kullanı-

⁴⁷¹ “Yazılı Tekrarlama” Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı'na katılan müjdecilerin üç ayda bir yapılan bu sınav benzeri uygulama ile kendilerini sınama yöntemidir. Müjdecilere, hazırlanabilmeleri için, sorular önceden verilir.

⁴⁷² Konuşma Yeteneğini Geliştirme Rehberi, Kule Kitapları, 1997.

lacak malzeme tanımları yapılır. Daha sonra ifadelerin doğru ve tam olması, aydınlatıcı ek malzeme konularında bilgi verilir.

Konunun sunumunda net, anlaşılır, basit bir şekilde ifade etmek, bilinmeyen terimlerin açıklanması, fazla malzeme kullanmamak, ilgi uyandıran giriş, temaya uygun giriş, uygun uzunlukta giriş, ses kuvveti, rahatça işitilebilecek ölçüde kuvvetli, durumlara uygun ses kuvveti, malzemeye uygun ses kuvveti gibi başlıklar altında nasıl konuşulacağı hususunda takdik dersler yapılır.

Yine aralar vermek, noktalama işaretlerine göre aralar vermek, fikir değişikliğini belirtmek üzere aralar vermek, vurgu için aralar vermek, durumlar gerektirdiği zaman aralar vermek başlıkları altında nerelerde ve nasıl ara verileceği üzerinde durulur.

Dinleyicileri Mukaddes Kitabı kullanmaya teşvik etmek, teklif yoluyla, ayeti bulabilmeleri için vakit vererek, ayetlere uygun şekilde dikkat çekmek, ayet için merak uyandırmak, ayetin kullanılma nedenine dikkat çekmek, ayetleri vurgu ile okumak, gerekli sözcükleri vurgulamak, etkili vurgulama yöntemi kullanmak, ev sahibinin okuduğu ayetler, ayetin uygulanma nedeninin açıklanması Mukaddes Kitap çalışmalarının ve anlatımının nasıl olacağı gibi başlıklar altında öğretilir.

Uygulanacak sözcükleri ortaya çıkarmak, uygulanma nedeninin anlaşılmasını sağlamak, tekrarlama yoluyla vurgu, ana noktaların tekrarlanması, anlaşılmayan noktaların tekrarlanması, jestler, tarif edici jestler, vurgulayıcı jestler, temayı belirtmek, uygun bir tema, temayı oluşturan sözcükleri veya fikri tekrarlamak, ana noktaları ortaya çıkartmak, ana noktaların fazla olmamasına dikkat etmek, ana

fikirleri ayrı ayrı geliştirmek, ana fikirleri ikincil noktalarla desteklemek, dinleyicilerle ilişki, notların kullanılışı, dinleyicilere bakarak ilişki kurmak, dinleyicilere doğrudan doğruya hitap ederek ilişki kurmak, anahattın kullanılışı, akıcılık, sohbet niteliği, sohbet ifadeleri kullanmak, konuşmayı sohbet şeklinde vermek, telaffuz, bağlantılar yoluyla tutarlılık, geçiş sözleri kullanmak, dinleyiciler için yeterli tutarlılık, mantıklı ve tutarlı gelişme, malzemeyi makul bir şekilde sıralamak, sadece konu ile ilgili malzeme kullanmak, hiçbir kilit fikri atlamamak, ikna edici deliller, bir temel hazırlamak, sağlam deliller vermek, etkili özetleme, muhakeme edebilmeleri için dinleyicilere yardım etmek, dinleyicilerle ortak bir seviyede kalmak, noktaları yeterli ölçüde geliştirmek, dinleyicilere noktaları nasıl uygulayabileceklerini göstermek, anlama göre vurgu, cümlelerde düşünce taşıyan sözcükleri vurgulamak, konuşmanın başlıca fikirlerini vurgulamak başlıkları altında yine konuşmanın incelikleri öğretilir.

Ses değişimi, kuvvet bakımından değişiklik, hız bakımından değişiklik, ses tonu bakımından değişiklik, düşünce veya duygulara uymak üzere ses değişimi, coşku, canlı bir konuşma tarzıyla coşku göstermek, malzemeye uygun coşku göstermek, hararet, duygu, yüz ifadeleriyle belli olan hararet ve duygu, malzemeye uygun hararet ve duygu, malzemeye uygun tasvirler, basit tasvirler, tasvirlerin uygulanma nedeninin açıklanması, önemli noktaları belirtmek, dinleyicilere uygun tasvirler, bilinen durumlardan alınan tasvirler, yakışır surette olan tasvirler, malzemeyi tarla hizmetine uyarlamak, ifadeleri herkes için anlaşılır kılmak, uygun noktaları seçmek, malzemenin uygulanabilir değerini belirtmek, uygun ve etkili kapanış, konuşmanın teması ile doğrudan doğruya ilişkili kapanış, dinleyicilere

ne yapmaları gerektiğini gösteren kapanış, uygun uzunlukta kapanış, vakit ayarlaması, güven ve denge, duruş tarzıyla gösterilen denge, sesin kontrol edilmesiyle gösterilen denge işisel görünüş, uygun ve düzenli görünüş, uygun tarzda duruş, temiz ve düzenli kitap, notlar v.b., uygun olmayan yüz ifadeleri kullanmamak gibi başlıklar altında bir konuşmanın sonlandırılmasına kadar kılık kıyafet de dahil olarak pek çok konu hakkında bilgi verilmekte ve şahitler çok sıkı bir çalışmadan geçirilmektedir.

Bütün bu söylediklerimiz şahitler dediğimiz insanların aklına düştükçe Mukaddes Kitabı koltuğunun altına alıp sokağa çıkan insanlar değil, aksine uzun bir eğitim sürecinden geçirilerek hazırlanan kimseler olduklarını ortaya koymaktadır. Yani onlar çalışmaları sonunda artık tarla hizmetine çıkacak kıvama gelmiş kişilerdir.

Bizim yukarıda karışık bir şekilde verdiğimiz, “Konuşma Yeteneğini Geliştirme Rehberi” isimli kitapta kendi sistematığı içinde tasnif edilmiş, üst ve alt başlıklara ayrılmış bir şekilde yer alan bu konular aslında kitabın profesyonel bir ekip tarafından hazırlandığını göstermektedir. İşte şahitler Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı İbadetinde bu profesyonelce hazırlanmış kitaplarla ve daha önce bu eğitimden geçmiş kimseler tarafından yetiştirilmektedirler.

2.2.2.2. Tanrısal Hizmet Programı İbadeti

Konuşma Yeteneğini Geliştirme Programı’nın arkasından bir ilahi söylenir ve Tanrısal Hizmet Programı İbadeti’ne geçilir. Tanrısal Hizmet Programı İbadeti yaklaşık bir saat sürer. Bu programın iyi haberin diğer insanlara iletilebilmesi için pratik yardımlar sağladığı ifade edilmektedir. Programın bazı bölümleri cemaat düzenlemeleriyle de ilgili

olabilmektedir (çeşitli ilanların vs. yapıldığı kısımlar). Tanrısal Hizmet Programı İbadeti bir ilahi ve dua ile biter.

2.2.3. Umumi Konuşma ve Gözcü Kulesi Tetkiki

Bu program da iki kısımdan oluşmaktadır. Program Pazar günleri yapılır. Toplantının saati cemaatin durumuna göre değişiklik gösterebilir. Program iki saat sürer, açılışa bir ilahi söylenir ve bir dua yapılır.

2.2.3.1. Umumi Konuşma

Birinci kısımda, herhangi bir cemaatten, bir hizmet yardımcısı veya bir ihtiyar tarafından verilen ve yaklaşık 45 dakika süren bir umumi konuşma yer almaktadır. Umumi konuşma Mukaddes Kitaba dayalı olarak yapılır. Konuşmadan sonra bir ilahi söylenir ve arkasından da Gözcü Kulesi'nin tetkikine geçilir.

2.2.3.2. Gözcü Kulesi Tetkiki

Bu tetkik, cemaatin içinden görevlendirilen bir ihtiyar tarafından, on beş günde bir çıkan Gözcü Kulesi dergilerindeki inceleme makalelerinin paragraf paragraf okunması ve tetkiki şeklinde yapılmaktadır. Tetkik yaklaşık olarak 45 dakika sürmekte, daha sonra da bir ilahi ve bir dua ile toplantı sona ermektedir.⁴⁷³

Şahitler Gözcü Kulesi tetkiklerine kişisel olarak ya da ailece katılmaktadırlar. Bu toplantılara etkin olarak katılabilmek için, inceleme makalelerinin kişisel veya ailece önceden tetkik edilmiş olması şart koşulmaktadır.

⁴⁷³ Gözcü Kulesi dergisi inceleme programları, her incelenecek sayının ikinci sayfasında bildirilmekte ve okunacak ilahiler ile üzerinde durulacak konular belirtilmektedir.

Yukarıda ele aldığımız bu programların dışında, diğer din ve kültürler hakkında taktik derslerin verildiği başka programlar da bulunmaktadır.⁴⁷⁴

Her Yehova'nın Şahidinin düzenli olarak haftada üç gün, yukarıda zikredilen, haftalık toplantılara katılması gerekmektedir. Bu haftalık programlarla bir yandan teşkilat üyeleri arasında sıkı bir bağ oluşturulmaya, bir yandan da üyelerin bilgi birikimlerinin sürekli artması sağlanmaya çalışılmaktadır. Yine bu toplantılarda şahitlerin duygusal açıdan canlı kalmaları, teşkilatın öğreti ve uygulamalarını yaşamak, yaymak konusunda bir şevk ve şuur kazanmaları ya da mevcut şevk ve şuurlarının muhafazası için çaba harcanmaktadır.⁴⁷⁵

⁴⁷⁴ Kızılırmak, H.H., *a.g.d.*, s.28.

⁴⁷⁵ YŞT'nin yayınlarında ve internet kanallarında herkes bu toplantılara katılmaya davet edilmektedir. Örneğin, teşkilatın resmi sitesinde şöyle denilmektedir. "Yehova'nın Şahitlerinin cemaatlerinin çoğu haftada üç kez toplanıyor. Bu ibadetlere siz de davetlisiniz." Bkz. *Yehova'nın Şahitleri Nasıl Teşkilatlanmıştır?* http://www.watchtower.org/languages/tk/library/rq/article_15.htm

3. UYGULAMALAR

Bu başlık altında şahitlerin günlük yaşamlarındaki yapıp-ettikleri şeyler konusunda YŞT'nin yaklaşımını ve onlardan beklentilerini ortaya koymaya çalışacağız. Bunu yaparken de şahitlerin hayatlarından bazı kesitler sunacağız. Öncelikle işaret etmek istediğimiz, YŞT'nin yayınlarında sıklıkla üzerinde durulan Tanrı'ya Karşı Sorumluluklardır. Daha sonra da kaçınılması istenilen diğer tavır ve davranışları ele alacağız.

3.1. Tanrı'ya Karşı Sorumluluklar ve Yerine Getirilmesi İstenen Bazı Uygulamalar

YŞT'nin yayınlarında şahitlerin Tanrı'ya karşı sorumlulukları ele alınır. Örneğin Sadece Yehova'ya tapın emri bunlardandır.⁴⁷⁶ Şahitler sadece ona tapınmakla kalmayacaklar, aynı zamanda O'nun ismine de saygı göstereceklerdir.⁴⁷⁷ Bunun için O'nu, bütün yürekleriyle, can ve hayat kuvvetleriyle sevip, hizmet edeceklerdir.⁴⁷⁸ O'nu sevip, hizmet etmenin yolu itaattir. Şahitlerden Tanrı'ya karşı sorumluluklar bağlamında istenilen şeylerin başında O'na itaat etmemekten korkmaları gelmektedir. Çünkü bu durum onları yanlışlara sürükleyebilir, böylece Tanrı'dan uzaklaştırabilir. Şahitlere sürekli Tanrı korkusu içinde olmalarının söylenmesinin arkasında böyle bir anlayış yer almaktadır.⁴⁷⁹

Şahitlere Tanrı'ya ne şekilde yaklaşacakları da bildirilmiştir. Kişi kendi anlayışına göre Tanrı'ya yaklaşamaz. Bunun yolu, Tanrı'ya Tanrı'nın istediği şekilde yaklaşmak-

⁴⁷⁶ Çıkış, 20:3, 22:20.

⁴⁷⁷ Çıkış, 20:7, Levililer, 24:16.

⁴⁷⁸ Tesniye, 6:5, 10:12-13, 30:16.

⁴⁷⁹ Tesniye, 5:29, 6:24.

tan geçmektedir. Tanrı neyi, nasıl ve ne şekilde tasvip ettiyse o şekilde hareket edilecektir.⁴⁸⁰ YŞT bunun yolunun eldekileri harcamakla mümkün olduğunu söyler. Peki harcanacak şeyler nelerdir? YŞT insanların ellerinde olan şeylerin kendilerine değil, Tanrı'ya ait olduğunu belirtir. İşte elde olan şeylerden ancak Tanrı'nın tasvip ettiği şeyler harcanabilir. Bu şu anlama gelmektedir: Tanrı yolunda harcanacak şeyler en iyiler arasından seçilmelidir.⁴⁸¹

YŞT'nin vurgu yaptığı hususlardan birisi de beden temizliğidir. Şahitler bedenlen temiz olmak zorundadırlar. Bu uygulama Tanrı'ya karşı sorumluluklar arasında çok önemli bir yeri işgal eder. Çünkü Mukaddes Kitap'ta "O'na tapınanlar bedenlen temiz olmalı" denilmektedir. Bu metne göre her şahit bedenine karşı vazifesini yapmalı, Tanrı'ya sorumluluğunu yerine getirmelidir.⁴⁸²

Bir şahit için en önemli şeyin kutsal menfaatler olduğu yine YŞT yayınlarında sıklıkla işlenmektedir. Dünyevi meşguliyetler ne kadar çok olursa olsun bunlar yüzünden kutsal menfaatler bir kenara itilmemelidir.⁴⁸³ İnsanın yaratılış amacı zaten bu kutsal menfaatleri takip etmektir. YŞT'nin yerine getirilmesini istediği bu uygulamalar Tanrı'ya karşı sorumluluklar arasından bir kısmını oluşturmaktadır. Ayrıca bir de yasaklanan bazı uygulamalar da bulunmaktadır. Onlardan bir kısmı şu şekildedir.

3.2. Yasaklanan Bazı Uygulamalar

Öncelikle şahitlerden istenen putperestliği çağrıştıracak olan her türlü söz ve eylemden uzak durmalarıdır. Çünkü

⁴⁸⁰ Levililer, 1:1-5; Sayılar, 16:1-50; Tesniye, 12:5-14.

⁴⁸¹ Çıkış, 23:19, 34:26.

⁴⁸² Çıkış, 19:10-11, 30:20.

⁴⁸³ Çıkış, 20:8-10, 34:21; Sayılar, 15:32-36.

böyle tavırlar Tanrının birliği konusundaki inançla telif edilemez. Onun için şahitler davranışlarıyla, uygulamalarıyla bu hususa dikkat etmek zorundadırlar.⁴⁸⁴

YŞT'nin en çok karşı çıktığı bir diğer husus da dinlerarası faaliyetlerde yer almaktır. Şahitlerin bu tür uygulamalardan şiddetle kaçınmaları gerekmektedir. Çünkü YŞT'ye göre hakikat bir tanedir, pek çok hakikat olamaz. Hal böyle olunca da hakikat olmayan öğretilerin mensuplarıyla bir araya gelinemez. Dolayısıyla, dinlerarası faaliyetlerden uzak durulmalıdır.⁴⁸⁵

YŞT'nin yasakladığı ve şahitlerden uzak durmalarını istediği hususlardan bir diğeri de; ispritizma, afsunculuk, falcılık bakıcılık, sihirbazlık, büyücülük gibi uygulamalardan kaçınılmalıdır. YŞT'ye göre bu tür uygulamaların dinde ve inançlarında kesinlikle bir yeri bulunmamaktadır. Bu tür uygulamaların hepsi şeytanın oyunlarıdır.⁴⁸⁶ Bu tür uygulamaları yapanların, alet olanların sorumlulukları büyüktür. YŞT'ye göre, bazı kişiler hastalıkları iyileştirme çabasıyla ruhsal varlıkların gücünden yararlanmaya çalışmaktadırlar. Bazı insanlar büyü yaparlarken ya da buna alet olurken düşmanlarını hasta etmek, hatta öldürmek amacıyla hareket ederler. İşte bütün bunlar Şeytan'ın oyunlarıdır. Şahitlerden bu uygulamalardan uzak durmalarını istemenin nedeni şeytanın oyununa gelmemeleridir. Dolayısıyla şahitler böyle uygulamalara katılmamalıdırlar.⁴⁸⁷ Şahitler kendilerine yapılacak büyülerden korunmak için ise Tanrı'ya yakın olmaya çalışmalıdırlar.⁴⁸⁸

⁴⁸⁴ Çıkış, 20:4-6, Tesniye, 7:25.

⁴⁸⁵ Çıkış, 23:13, 34, 12:15; Tesniye, 6:14, 15, 13:1-5.

⁴⁸⁶ Çıkış, 22:18; Levililer, 20:27; Tesniye, 18:10-12.

⁴⁸⁷ Tesniye, 18:9-13.

⁴⁸⁸ Süleymanın Meselleri, 18:10.

YŞT içki konusunda da sınırlamalar getirmiştir. Aslında YŞT içkiye bütünüyle karşı değildir. YŞT biraz şarap, bira ya da başka bir alkollü içki içmenin yanlış bir şey olmadığını bildirmektedir.⁴⁸⁹ YŞT'ye göre Tanrı'nın gözünde yanlış olan çok içmek ve sarhoş olmaktır.⁴⁹⁰ Çünkü fazla içmek öncelikle insan sağlığında problemlere yol açabilir. Aynı zamanda fazla içmek başka kötülükleri de beraberinde getirir. İnsan kötülüklerle ve bir takım ayartmalara çabucak boyun eğer hale gelir.⁴⁹¹ Üstelik fazla içmenin ailelere de büyük zararı dokunur. Bütün bu sebeplerle sarhoş olmamaya dikkat ederek ölçülü içki içilebilir. Öte yandan sigara içmek, arekcevizi çiğnemek ve zevk için uyuşturucu kullanmak ise hoş karşılanmaz. Bunların şahitlere göre işler olmadığı söylenir. Bu tür alışkanlıkların insanları kendilerine köle haline getirmesi, vücuda zarar vermesi, kirli olması gibi yönleri öne çıkarılarak yanlış olduğu vurgulanır.⁴⁹²

YŞT hak edilmemiş parayı reddeder. Bu çerçevede haksız kazanç olduğu için her tür kumara karşı çıkar. Aslında kumarın temelinde açgözlülüğün yattığı belirterek piyango, at yarışı, tombala gibi her türlü kumardan uzak durulmasını ister.⁴⁹³ Diğer taraftan hırsızlık da bir haksız kazanç şekli olduğu için yasaklanır. Hatta çalmak bir tarafa, şahitlerin çalıntı bir malı bilerek satın almaları bile men edilir. Ayrıca, şahitlere hiçbir şeyi izinsiz almamaları da söylenir.⁴⁹⁴

⁴⁸⁹ Mezmur, 104:15; I. Timoteos, 5:23.

⁴⁹⁰ I. Korintoslular, 5:11-13; I. Timoteos, 3:8.

⁴⁹¹ Süleymanın Meselleri, 23:20, 21, 29-35.

⁴⁹² Romalılar, 6:19; 12:1; II. Korintoslular, 7:1.

⁴⁹³ Efesoslular, 5:3-5.

⁴⁹⁴ Çıkış, 20:15; Efesoslular, 4:28.

Şahitlerden yapmamaları istenen en önemli şeylerin başında yalan söylememeleri de gelmektedir. Bunun için “Yehova Tanrı yalan söyleyemez.”⁴⁹⁵ *denilir ve* O'nun onayını kazanmak isteyen kişilerin de yalandan kaçınmaları gerektiği belirtilir.⁴⁹⁶

YŞT'ye göre İsa 25 Aralıkta doğmamıştır. Çobanların sürülerini geceleyin dışarıda bıraktığı bir zamanda, yaklaşık 1 Ekim'de doğmuştur.⁴⁹⁷ Dolayısıyla İsa'nın doğum günü olarak gösterilen günün ve bu tarihte yapılan kutlamaların hiçbir anlamı yoktur. Aslında İsa hiçbir zaman takipçilerinden doğum gününü kutlamalarını da istemiştir. Sadece kendisini ve ölümünü anmalarını, yani hatırlamalarını söylemiştir.⁴⁹⁸ YŞT bu çerçevede Noel ve ona özgü âdetlerin kökeninin eski sahte dinler olduğunu seslendirir. Yumurtalar ve tavşanlar gibi çeşitli nesnelerin kullanıldığı Paskalya geleneklerinin kökeni de YŞT'ye göre eski sahte dinlerdir. İlk Hristiyanlar ne Noel'i ne de Paskalya'yı kutlamışlardır. Şahitler de onları taklit ederek bu tür kutlamalarda bulunmazlar.

Aslında YŞT sadece İsa'nın doğum gününe değil, aynı zamanda bütün doğum günlerine karşı çıkar. Bu gelenek de eski sahte dinlerden gelmektedir. Mukaddes Kitap'ta sadece iki yerde doğum günü kutlamalarından söz eder; bunların ikisi de Yehova'ya tapınmayan kişilerce kutlanmıştır.⁴⁹⁹ Dolayısıyla, ilk Hristiyanlarda doğum günü kutlamalarına rastlanılmamaktadır. Bu nedenle şahitler de doğum günü kutlamamalıdır. Ama hediyeleşmek güzel-

⁴⁹⁵ Titus, 1:2.

⁴⁹⁶ Süleymanın Meselleri, 6:16-19; Koloseliler, 3:9, 10.

⁴⁹⁷ Luka, 2:8-12.

⁴⁹⁸ Luka, 22:19, 20.

⁴⁹⁹ Tekvin, 40:20-22; Markos, 6:21, 22, 24-27.

dir. Şahitler istedikleri zaman hediyeleşebilir, bu vesileyle birlikte iyi vakit geçirebilirler.

YŞT'ye göre, ölümlerden yardım istenmez. Onlara dua edilmez, yalvarılmaz. Onlardan korkmaya da gerek yoktur. Çünkü onlar ne bir şey yapar ne de hissederler. İnsanlar onlara onlar da insanlara yardım edemezler. Keza onlar zarar da veremezler.⁵⁰⁰ Can ölür; ölümden sonra yaşamaya devam etmez.⁵⁰¹ Ancak cin denen kötü melekler, bazen ölümlerin ruhlariymış gibi bir izlenim uyandırırılar. Dolayısıyla, ölümlerden duyulan korkuyla veya onlara tapınmayla ilgisi bulunan herhangi bir gelenek de yanlıştır.⁵⁰²

YŞT kanın Tanrı'nın gözünde kutsal olduğunu söyler. Tanrı canın, yani hayatın kanda olduğunu bildirmiştir. YŞT buradan hareketle kan naklini kabul etmenin yanlış olduğunu ifade eder. Yehova'nın kandan çekinmeyi istediği belirtikten sonra, başka bir kişinin kanını, hatta bir kimse-nin depolanmış kendi kanını bile almasının yasak olduğunu vurgular.⁵⁰³ Bu nedenle şahitler kan naklini kabul etmezler. Sadece kan içermeyen ürünlerin nakli gibi başka tıbbi tedavi türlerini kabul ederler. Şahitler yaşamak isterken, Tanrı'nın kanunlarını çiğneyerek hayatlarını kurtarmaya çalışmamalıdırılar.⁵⁰⁴ Diğer taraftan kan yemek de yasaklanmıştır. Bu çerçevede kanı uygun şekilde akıtılmamış bir hayvanın etini yemek de reddedilir. Boğulmuş ya da bir kapanda ölmüş hayvan da yenilemez. bir hayvanın

⁵⁰⁰ Mezmur, 146:4; Vaiz, 9:5, 10.

⁵⁰¹ Hezekiel, 18:4.

⁵⁰² İşaya, 8:19.

⁵⁰³ Resullerin İşleri, 21:25.

⁵⁰⁴ Matta, 16:25.

mızrakla veya tüfekte vurulduğunda, yenilebilmesi için hemen kanının akıtılması şart koşulur.⁵⁰⁵

YŞT Tüm inanç ve adetleri kötü görmez. Sadece sahte dinlerden kaynaklanan ve Mukaddes Kitap öğretilerine aykırı olan adetleri kabul etmez. Bunun nedenini belirtirken, bu tür adetleri Tanrı'nın onaylamayacağını söyler.⁵⁰⁶ YŞT bu inanç ve adetleri bırakmanın zorluğuna da işaret ederek, akraba ve dostların inançları değiştirmeye karşı çıkacaklarını, ancak insanları memnun etmektense, Tanrı'yı memnun etmenin daha önemli olduğunu ifade eder.⁵⁰⁷

3.3. Toplumsal Yaşamda Dikkat Edilmesi İstenen Uygulamalar

YŞT Mukaddes Kitap'tan alıntılarla şahitlerin yaşamlarında dikkat etmeleri gereken pek çok esas belirlemiştir. Bu çerçevede insan hayatına kutsal gözle bakılması,⁵⁰⁸ kin tutmaktan kaçınılması, hemcinslerin sevilmesi,⁵⁰⁹ yaşlılara hürmet edilmesi,⁵¹⁰ Sağırlara ve körlere kötü davranılmaması⁵¹¹ gibi insani yönü öne çıkaran uygulamaların gerçekleştirilmesi istenmiştir.

Yine, ekonomik sıkıntı içinde olanlara, öksüzlere ve dul kadınlara sevgi ile yaklaşmak, onlara ilgi göstermek,⁵¹² ticari faaliyetlerde, iş hayatındaki uygulamalarda dürüst olmak,⁵¹³ mal mülk haklarına saygı göstermek,⁵¹⁴ başkala-

⁵⁰⁵ Tekvin, 9:3, 4; Levililer, 17:13, 14; Resullerin İşleri, 15:28, 29.

⁵⁰⁶ Matta, 15:6.

⁵⁰⁷ Süleymarun Meselleri, 29:25; Matta, 10:36, 37.

⁵⁰⁸ Çıkış, 20:13; Sayılar, 35:9-34.

⁵⁰⁹ Levililer, 19:17-18.

⁵¹⁰ Levililer, 19:32.

⁵¹¹ Levililer, 19:24; Tesniye, 27:18.

⁵¹² Levililer, 25:35-37, Tesniye, 15:7-11, 24:19-21.

⁵¹³ Levililer, 19:35-36, 25:14.

rına ait olan şeylere göz dikmemek⁵¹⁵ gibi, başta iktisadi hayatla ilgili olmak üzere, hak hukuk konularında hassas davranılması söylenmiştir.

Ayrıca, bir kimsenin özellikle şahitlik konularında adil davranmasının önemine işaret edilerek, makam mevki sahibi kimselerin yanında yer alarak taraf olmanın yanlış bir davranış olduğu belirtilmiştir.⁵¹⁶ Bu bağlamda, dürüst sözlü olmanın önemi vurgulanmış, yalancı şahitlik yapmanın yanlışlığına dikkat çekilmiştir.⁵¹⁷ Bunun için de ciddi günah işleyenleri gizleme denilmiştir.⁵¹⁸

YŞT şahitlerden can güvenliğine dikkat etmelerini ister. Bu çerçevede bindikleri arabaların, içinde yaşadıkları evlerin can güvenliğine uygun olup olmadığının bilinmesi gerektiğini söyler.⁵¹⁹ YŞT Tanrı'nın hizmetçilerinin sırf zevk ya da heyecan için hayatlarını gereksiz yere tehlikeye atmalarını hoş karşılamaz. Ayrıca şahitler yaptıkları sporlara da dikkat etmek zorundadırlar. Bu bağlamda başkalarını bileerek yaralayan şiddet sporları rededilir. Şiddeti özendiren eğlence türlerinden uzak durmak da şahitlerden beklenir.⁵²⁰ YŞT bir yandan şiddet karşıtı tavır sergilerken diğer yandan da şiddete götüren yolların önünü kapatmaya çalışır. Bu anlamda öfkenin zararlarına dikkati çeker. Kontrol edilmeyen öfkenin şiddete yol açabileceğinin altını çizerek.⁵²¹ YŞT'ye göre, şiddete başvuran kişi Tanrı'nın dostu ola-

⁵¹⁴ Çıkış, 20:15, 22:1, 6, 23:4; Tesniye, 22:1-3.

⁵¹⁵ Çıkış, 20:17.

⁵¹⁶ Çıkış, 23:3, 6; Levililer, 19:15.

⁵¹⁷ Çıkış, 20:16, 23:1-2.

⁵¹⁸ Levililer, 5:1; Tesniye, 13:6-11.

⁵¹⁹ Tensiye, 22:8.

⁵²⁰ Mezmur, 11:5; Yuhanna, 13:35.

⁵²¹ Tekvin, 4:5-8.

maz.⁵²² Öç almak veya başkalarının yaptığı kötülüklere karşılık vermek yanlış olarak gösterilir.⁵²³ YŞT Tanrı'nın hizmetçilerinin ancak iyi olanı seveceklerini söyler. Ama yine de kötü olandan nefret etmek de öğrenilmelidir.⁵²⁴ Bunun anlamı Tanrı'nın nefret ettiği davranışlardan kaçınmaktır.

YŞT hayvanların hayatının da Yaratıcı'nın gözünde kutsal olduğunu bildirir. Bununla birlikte şahitlerin yiyecek ve giyecek sağlamak veya hastalıklardan ve tehlikeden korunmak amacıyla hayvan öldürebilmelerine izin verilir.⁵²⁵ Ama bu arada hayvanlara kötü davranmak ya da sırf spor ya da zevk için onları öldürmek yasaklanır.⁵²⁶

3.4. Aile İçi İlişkilerde Dikkat edilmesi Gereken Uygulamalar

Evliliğin ilk amacı beraberlik ve arkadaşlıktır. Havva, Adem'in sürekli arkadaşı olsun diye yaratılmıştır. Her biri diğeri için ve ikisi birden Tanrı için yaşayacaktır. YŞT'ye göre, Adem ve Havva Yehova'nın iradesine itaat etselerdi hem kendileri hem de gelecekteki çocukları mutlu olacaktı. Bu nedenle, ailelerin mutluluğu Tanrı'nın iradesini yapmak üzere birlikte yaşamalarına bağlıdır.⁵²⁷ Dolayısıyla, evlilikteki amaç Tanrı'ya karı-koca birlikte hizmet etmektir.

Tanrı'nın evlilik için öngördüğü diğer bir amaç ise, çoğalıp yeryüzünü doldurmaktadır. Yani çocuklar meydana

⁵²² Mezmur, 11:5; Süleymanın Meselleri, 22:24, 25.

⁵²³ Süleymanın Meselleri, 24:29; Romalılar, 12:17-21.

⁵²⁴ Mezmur, 97:10.

⁵²⁵ Tekvin, 3:21; 9:3; Çıkış, 21:28.

⁵²⁶ Süleymanın Meselleri, 12:10.

⁵²⁷ Aile mutluluğunun Sırrı, s.183.

getirilsin ve yuvalar kurulsun diye Tanrı evlilik kurumunu getirmiştir. Cinsel arzular da bu amaç için verilmiştir.⁵²⁸

YŞT'ye göre, Yeni Ahit'e bakıldığında evlilik ile ilgili açık ve net ifadeler mevcuttur. Yeni Ahit'te bir taraftan evlilik ve cinsi hayat iyi görülümekte bekaretin üstünlüğü ve evlenmenin fazileti vurgulanmakta, diğer taraftan çok eşlilik ve boşanma yasaklanmaktadır.⁵²⁹

İsa-Mesih evlenme ve boşanma konusunda sorulan sorulara cevap vermiştir. "Bunun için insan anasını ve babasını bırakacak ve karısına yapışacaktır, ve bir beden olacaklardır.⁵³⁰" demiştir. Ayrıca İsa evlenen çiftler için artık onların iki değil, tek beden olduklarından ve Allah'ın birleştirdiğini insanın ayırmaması gerektiğinden bahsetmiştir.⁵³¹ İşte İsa'nın bu sözleri YŞT'nin evliliğe bakışını belirlemiştir.

İsa bekâr yaşamaya herkesin tahammül edemeyeceğini, bu açıdan evlenmek isteyenlerin evlenmesini, göklerin melekutu için bekârlığa katlanabilenlerin de katlanmasını tavsiye eder.⁵³² Pavlus'un Korintoslulara hitaben yazdığı mektupta konuya ilişkin daha belirgin ifadeler yer alır: "Adam için kadına dokunmamak iyidir. Fakat zinadan korunmak için herkesin kendi karısı olsun. Koca karısına kadın da kocasına hakkını eda etsin."⁵³³

YŞT Pavlus'un evlilik hakkındaki görüşlerini önemser. Pavlus şöyle der: "Adam için kadına dokunmamak iyidir. Fakat zinalardan dolayı herkesin kendi karısı olsun, her kadının kendi kocası olsun. Koca karısına, ve böylece de

⁵²⁸ Tekvin, 1:28

⁵²⁹ Matta, 1:23, 19:12.

⁵³⁰ Tekvin, 2:24.

⁵³¹ Matta, 19:6-7; Markos, 10:6-9.

⁵³² Matta, 19:11-12.

⁵³³ I. Korintoslular, 7:1-4.

karı kocasına hakkını eda etsin. Kendi bedeni üzerine karının değil, ancak kocasının hakimiyeti vardır; ve böylece de kendi bedeni üzerine kocanın değil, ancak karısının hakimiyeti vardır. Birbirinizi mahrum etmeyin, meğer ki dua ile meşgul olmanız için iki tarafın rızası ile muvakkaten olsun, ve tekrar birleşin, taki imsaksızlığınızdan dolayı Şeytan sizi iğva etmesin. Fakat emir olarak değil, müsaade olarak bunu diyorum. Lakin bütün insanların benim kendim gibi olmalarını istiyorum.⁵³⁴” Yine Pavlus şöyle söyler: “Kızını evlendiren iyi eder, evlendirmeyen daha iyi eder.⁵³⁵” Ama Pavlus zinadan korunmak için evliliği bir kalkan olarak görür. Şu sözler bunu ortaya koyar: “Hepsi arasında evlenmek muteber olsun ve yatak lekesiz olsun; çünkü fuhuş ve zina işleyenlere Allah hükmedecektir.⁵³⁶”

Her zaman en iyi olanı bilen Tanrı Adem’e sadece bir tek eş vermiştir. Bu Tanrı’nın tasarısıdır ve Tanrı’nın evlilik hakkındaki ideali de budur. Bundan dolayı “adam annesini babasını bırakacak, karısına bağlanacak ve ikisi tek bir beden olacaklardır.”⁵³⁷ Yani evlilik tek bir kadınla yaşanması gereken özel bir ilişkidir.

YŞT’ye göre, kimi kültürlerde bir erkeğin birden fazla kadın almasına izin verilir. Ancak böyle bir ortamda erkek daha çok derebeyi konumunda olur. Yine çok eşlilik kadınlar arasında rekabet ruhunu kamçılar.⁵³⁸ Mukaddes Kitap

⁵³⁴ I. Korintoslular, 7:1-7

⁵³⁵ I. Korintoslular, 7:38

⁵³⁶ İbranilere, 13:4. Pavlus evlilik konusunda İsa’dan daha menfi bir tutum sergilemiştir. Çünkü Pavlus’a göre evlenmemiş adam Rabbini hoşnut etmek için kaygı çeker. Halbuki evli olan karısını hoşnut etmek için uğraşır. Böylece Rabbi ile daha az ilgilenir. Daha çok dünyalık için kaygı duyar. I. Korintoslular, 7:32-33

⁵³⁷ Matta, 19:5-6.

⁵³⁸ Aile mutluluğunun Sırrı, s.17.

İsa'nın takipçileri için yalnızca bekarlığa yada tek eşliliğe izin verir.⁵³⁹ Bir erkeğin yalnızca bir karısı olmalıdır. Ayrıca onlar yasalar önünde de uygun bir evlilik yapmış olmalıdırlar.⁵⁴⁰

Evlilik öncesi cinsel ilişki, zina, hayvanlarla cinsel ilişki, ensest ilişki ve eşcinsellik, hepsi Tanrı'ya karşı işlenen ciddi günahlardır.⁵⁴¹ Bir çift evli olmadığı halde beraber yaşıyorsa, ya ayrılmalı ya da yasal olarak evlenmelidir.⁵⁴² "Zina etmeyeceksin" emri Yeni Ahit'te birkaç yerde tekrarlanmaktadır ve zina yasaklanmaktadır.⁵⁴³ İsa'nın zina hakkındaki tutumu çok katıdır. Bu Yeni Ahit'te şu şekilde ifade edilmiştir. "Zina etmeyeceksin, denildiğini işittiniz. Fakat ben size derim ki bir kadına şehvetle bakan her adam zaten yüreğinde onunla zina etmiştir. Ve eğer sağ gözün sürçmene sebep olursa, onu çıkar ve kendinden at, çünkü senin için azandan birinin yok olması, bütün bedeninin cehennemde atılmasından iyidir. Elin veya ayağın sürçmene sebep oluyorsa, onu kes ve kendinden at; sana çolak veya topal olarak hayata girmek, iki el veya ayağın olarak ebedi ateşe atılmaktan iyidir."⁵⁴⁴

Pavlus da mektuplarında "Zina işleyenlere Allah hükmedecektir."⁵⁴⁵, "Zinadan kaçın. İnsanın işlediği her günah kendi bedeninin dışındadır, fakat zina eden kendi bedenine karşı günah işler. Yahut bilmez misiniz ki bedeniniz Allah'tan aldığınız sizde olan Kutsal Ruh'un tapınağıdır.

⁵³⁹ I. Korintoslular, 7:2.

⁵⁴⁰ I. Timoteos, 3:2; Titus, 3:1.

⁵⁴¹ Levililer, 18:6; Romalılar, 1:26, 27; I. Korintoslular, 6:9, 10.

⁵⁴² İbraniler, 13:4.

⁵⁴³ Matta, 5:27, 19:18; Luka, 18:20.

⁵⁴⁴ Matta, 5:27-30, 18:8-9; Markos, 9:43-47.

⁵⁴⁵ İbranilere, 13:4.

Kendi kendiniz değilsiniz; çünkü paha ile satın alındınız. Bunun için Allah'ı bedeninizde yüceltin.”⁵⁴⁶

YŞT evlenmeden önce çiftlerin birbirleriyle anlaşip anlaşamadıklarını anlamak için bir arada yaşamalarını, yani deneme evliliğini kabul etmez. Bunun nedeni, evlilik düzeni olmaksızın iki tarafın rızasıyla birlikte yaşamamanın Yehova Tanrı'nın gözünde fuhuş sayılmasıdır.⁵⁴⁷ Dolayısıyla YŞT'ye göre Zina yasaktır,⁵⁴⁸ Cinsel sapmalardan da kaçmak gerekmektedir.⁵⁴⁹ Ayrıca yakın akraba ile cinsel ilişki de yasaktır,⁵⁵⁰ öte yandan, yasaklar arasında Yehova'ya hizmet etmeyen biriyle evlenmek de bulunmaktadır.⁵⁵¹ Evlendikten sonra da eşler birbirine sadık kalmalıdır. Çünkü, Zina Tanrı'ya ve eşe karşı işlenen bir günahıdır.⁵⁵² Bu konu o kadar önemlidir ki, boşanmaya ve tekrar evlenmeye izin veren, Kutsal Yazılara dayalı tek neden; evlilik dışı cinsel ilişkilerdir.⁵⁵³

⁵⁴⁶ I. Korintoslular, 6:18-20. Görüldüğü gibi Pavlus zinadan sakınmayı ve bunun kötü olduğunu söyler. Ayrıca bu günahı kurtulmanın tek yolunun af ve tövbe olduğu belirtilir. Tövbe ile geçmişte yapılan günahlardan kurtulunacağı ve tertemiz olunacağı bildirilir. I. Korintoslular, 6:9-11; İbranilere, 8:12 Ferisiler. Hz.İsa'yı denemek için zina yapmış bir kadın getirdiler ve Musa şeriatında bu suçun cezasının taşlanmak olduğunu, kendisinin ne diyeceğini sordular. O da “Kadının üzerine, sizden günahsız olan önce taş atsin” diyerek cevap verdi. Lakin günahsız olup taş atan bir kişi bile olmayınca Hz.İsa kadına “ Bende sana hükmetmem; git bundan sonra artık günah işleme” diyerek kadını taşlanmaktan kurtardı. Bkz. Yuhanna, 8:2-11.

⁵⁴⁷ Aile mutluluğunun Sırrı,s.17.

⁵⁴⁸ Çıkış, 20:14; Levililer, 20:10.

⁵⁴⁹ Levililer, 18:23; 20:13.

⁵⁵⁰ Levililer, 18:6-16; 20:11.

⁵⁵¹ Tesniye, 7:1-4.

⁵⁵² İbraniler, 13:4.

⁵⁵³ Matta, 19:6-9; Romalılar, 7:2, 3.

YŞT'ye göre Mukaddes Kitap kocanın ailenin reisi olduğunu söyler.⁵⁵⁴ Aile içi ilişkilerde kocanın karısını kendisini sevdiği gibi sevmesi gerekir. İsa takipçilerine nasıl davrandıysa koca da karısına aynı şekilde davranmalıdır.⁵⁵⁵ Hiçbir zaman onu dövmemeli ya da ona karşı herhangi kötü bir davranışta bulunmamalıdır. Bunun yerine ona onur vermeli ve saygı göstermelidir.⁵⁵⁶

Baba ailesinin ihtiyaçlarını karşılamak için çok çalışmalı, karısı ve çocukları için yiyecek, giyecek ve barınak sağlamalıdır. Aynı zamanda ailesinin ruhi ihtiyaçlarını da karşılamalıdır.⁵⁵⁷ Babanın ve annenin sorumluluklarından birisi doğmamış çocuğun hayatına saygı göstermektir.⁵⁵⁸ Bu nedenle kürtaja izin verilmez. Yehova hayatın Kaynağıdır. Yaşayan her şey hayatını Tanrı'ya borçludur.⁵⁵⁹ Hayat Tanrı'nın gözünde kutsaldır. Anne karnındaki doğmamış çocuğun hayatı bile Yehova'nın gözünde değerlidir. Gelişmekte olan böyle bir bebeğin hayatına kasten son vermek Tanrı'nın gözünde yanlıştır.⁵⁶⁰

YŞT'ye göre, ailesinin Tanrı ve amaçları hakkında bilgi edinmelerine yardım etme konusunda önderlik babaya düşmektedir.⁵⁶¹ Çünkü bu emri babaya vermiştir. "Çocuklarına, Yehova'nın yollarını öğret"⁵⁶² emri baba içindir. Çocukların eğitilmeleri konusunda ana-babalara sorumluluklar düşmektedir. Yanlış davranışlar içinde olan, en kısa

⁵⁵⁴ I. Korintoslular, 11:3.

⁵⁵⁵ Efesoslular, 5:25, 28, 29.

⁵⁵⁶ Koloseliler, 3:19; I. Petrus 3:7.

⁵⁵⁷ I. Timoteos, 5:8.

⁵⁵⁸ Çıkış, 21:22-23.

⁵⁵⁹ Mezmur, 36:9.

⁵⁶⁰ Çıkış, 21:22, 23; Mezmur, 127:3.

⁵⁶¹ Tesniye, 6:4-9; Efesoslular, 6:4.

⁵⁶² Tesniye, 6:4-9, 11:18-21.

zamanda eğitilmeleri gerekmektedir. Davranış bozuklukları gösteren çocukların davranışlarını düzeltmeleri için eğitilmeleri şarttır. Bu eğitim dikkatle yapılması gereken bir eylemdir. Çocuklara profesyonelce yaklaşılmalıdır. Dayak, sertlik ve acımasız tavırlar eğitime zarar vermektedir. Bu terbiyede yanlış bir metottur. Ana-babalar çocuklarını terbiye ederken hiçbir zaman bu tavırlar içinde bulunmamalıdır.⁵⁶³ YŞT ana-babalara çocuklarına vakit ayırmalarını söyler. Ayrılan bu vakitlerin kalitesi önemlidir. Bu birlikteliklerde çocuklarla Mukaddes Kitabın incelenmesi onların ruhsal ve duygusal ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli katkılar yapmaktadır.⁵⁶⁴

Evlilikte kadına da bir rol biçilmiştir. Onun kocasına karşı bir takım görevleri, sorumlulukları bulunmaktadır. Her şeyden önce bir kadın kocası için iyi bir yardımcı olmalı,⁵⁶⁵ çocukların öğretim ve eğitiminde kocasına destek sağlamalıdır.⁵⁶⁶ Çünkü Yehova bir kadından ailesine sevgiyle bakmasını talep etmektedir.⁵⁶⁷ Kadının kocasıyla ilişkilerinde sadece ona destek vermesi, yardımcı olması ve sevgi göstermesi yeterli değildir. Kadın, aynı zamanda kocasına derin bir saygı içinde de bulunmalıdır.⁵⁶⁸

YŞT aile içinde bütün üyelerin konumlarını belirlemiştir. Bu çerçevede çocukların konumları da tespit edilmiştir. Buna göre, Tanrı çocuklardan ana-babalarına itaat etmelerini talep etmekte⁵⁶⁹ ve onlara anana babana hürmet et de-

⁵⁶³ Koloseliler, 3:21.

⁵⁶⁴ Tesniye, 11:18, 19; Süleymanın Meselleri, 22:6, 15.

⁵⁶⁵ Tekvin, 2:18.

⁵⁶⁶ Süleymanın Meselleri, 1:8.

⁵⁶⁷ Süleymanın Meselleri, 31:10, 15, 26, 27; Titus, 2:4, 5.

⁵⁶⁸ Efesoslular, 5:22, 23, 33.

⁵⁶⁹ Efesoslular, 6:1-3.

mektedir.⁵⁷⁰ Bu emir gereğince çocukların ana-babalarına karşı sorumluluklarının başında hürmet ve itaat etmeleri gelmektedir. Çocuklar böylece ana-babalarını üzmemiş olacaklar, ailenin de huzuru kaçmayacaktır.

YŞT boşanmaya sıcak bakmaz, ama bunu imkansız da görmez. Eşler arasında şayet geçimsizlik varsa, o zaman Mukaddes Kitabın öğütlerini uygulamaya çalışmalıdırlar. Çünkü, Mukaddes Kitap'ta sevgi gösterip bağışlayıcı olmak istenmektedir.⁵⁷¹ Ama sorunlar çözülmiyorsa, ki YŞT'ye göre bunlar şöyle ortaya konulabilir: Koca ailesini geçindirmeyi inatla reddederse, eşinin sağlığını ve hayatını tehlikeye sokacak ölçüde şiddet kullanırsa, ya da aşırı muhalefet ederek, Yehova'ya tapınmasını olanaksızlaştırırsa, bu takdirde eşi ondan ayrılmayı seçebilir.⁵⁷² YŞT boşanma konusundaki görüşlerini bildirirken Yehova'nın, insanların Mukaddes Kitaba dayanmayan nedenlerle boşanıp bir başkasıyla evlenmesinden nefret ettiğini özellikle belirtir.⁵⁷³

3.5. Yapılması İstenilen Hususlara ve Uygulamalara Riayet Etmeyenlere Verilen Ceza: Müşareket Kesme

Tanrı'nın kötü olduklarını söylediği şeyleri yapan kişiler "Tanrı'nın Krallığını miras almayacak."⁵⁷⁴ Eğer Tanrı'yı gerçekten sever ve O'nu memnun etmek isterseniz, bu alışkanlıklardan kurtulabilirsiniz.⁵⁷⁵ Tanrı'nın kötü saydığı şeylerden nefret etmeyi öğrenin.⁵⁷⁶ Tanrısal bağlılık yansı-

⁵⁷⁰ Çıkış, 20:12, 21:15,17; Tesniye, 21:18-21.

⁵⁷¹ Koloseliler, 3:12-14.

⁵⁷² I. Korintoslular, 7:12, 13.

⁵⁷³ Malaki, 2:14-16.

⁵⁷⁴ Galatyalılar, 5:19-21.

⁵⁷⁵ I. Yuhanna, 5:3.

⁵⁷⁶ Romalılar, 12:9.

tan alışkanlıklara sahip kişilerle arkadaşlık edin.⁵⁷⁷ İsa'nın olgun takipçileri olan arkadaşlar yardım alabileceğiniz bir kaynak olabilir.⁵⁷⁸ Her şeyden önce, dua yoluyla Tanrı'nın yardımına güvenin.⁵⁷⁹

Şahitlerin en çok korktukları ve endişe duydukları şey; “müşareket kesme”dir. Müşareket kesme teşkilatın ortaya koyduğu öğretisi ve uygulamalara aykırı davranan kimselerle irtibatın kesilmesidir. Tespitlerimize göre, nazırlar cemaat içindeki yargısal oturumlara da hakimlik yapmaktadırlar. Grup içindeki en üst Yargısal Oturum, İdari Kadro bünyesinde gerçekleşmekte, bu oturumların kapsamına yalan, sadakatsizlik, eşcinsellik, hırsızlık, kısacası her türlü kötü alışkanlıklar girmektedir. Aynı zamanda, kişilerin grup prensiplerini eleştirmeleri veya grup dışından arkadaş edinmeleri de bu oturumların kapsamına dahildir.

Duruşma sonunda bir kişinin gruptan çıkarılmasına karar verilmesi durumunda, bu karar en kısa zamanda cemaat üyelerine duyurulmakta ve söz konusu şahısla görüşmeler yasaklanmaktadır.⁵⁸⁰ Kişinin senelerce grup içerisinde

⁵⁷⁷ Süleyman'ın Meselleri, 13:20.

⁵⁷⁸ Yakub, 5:14.

⁵⁷⁹ Filipililer, 4:6, 7, 13.

⁵⁸⁰ Burada katıldığım Umumi Konuşma ve Gözcü Kulesi Tetkiki programlarından birisindeki bir gözlemimi aktarmak istiyorum. Bu toplantıda bütün topluluktan uzakta, en arka sırada ve en köşede oturan orta yaşın üzerinde bir bey bulunmakta idi. Son derece üzgün duruşu ve program boyunca hiçbir şekilde başını yerden kaldırmayı ve (sanki suçlu bir çocuk gibi) ayak uçlarına bakışı, izole edilmiş olması ve kimsenin kendisi ile görüşmemesi dikkatimi çekmişti. Programın sonunda, yanımdakilere bu beyin kim olduğunu ve bu garip durumun ne anlama geldiğini sordüğümde, onun *müşareket kesme* konumunda bulunduğunu söylemişlerdi. Yani o, yakında ya tamamıyla cemaatten atılacak ya da

bulunması veya aile fertlerinin hâlâ grup içerisinde bulunuyor olması da böyle bir kararın alınmasına hiç bir şekilde etki etmemektedir.⁵⁸¹

Yehova'nın Şahitleri, teşkilatın öğretisi ve uygulamalarına aykırı davranan kimseler hakkında müşareket kesme

teşkilat kendisini tekrar kabul edinceye kadar bu vaziyette toplanırlara gelip gidecekti.

- ⁵⁸¹ Kızılırmak H.,H., a.g.d., s.30. YŞT üzerine araştırmalarda bulunan Kızılırmak müşareket kesme konusunda şunları söylemektedir. "İnternet sayfalarında karşılaştığım, yasaklanmalardan kaynaklanan aile facialarını ve onlarca yıl grup içinde öncü olarak görev aldıktan sonra grubun doktrinlerini eleştirmelerinden dolayı atılanları, grubun basın sözcüsü James N. Pellecchia'ya bu konuyla ilgili soru soruncaya kadar, abartılı bulmuştum. Hele de New York'taki beytelerde ilk karşılaştığım 9 genç Yehova'nın Şahidi'nin beşinin yıllardır babaları ile görüşmediklerini, çünkü onların dinden çıkmış kişiler olduğunu duyunca şaşırmadım diyemem. Her yıl ortalama 40 bin kişinin gruptan ayrılması ya da onların tabiriyle çıkarılması hususunda James N. Pellechian'ın cevabı şöyle; *'Biz bir aileyiz ve belirli bir dünya görüşümüiz var; şayet bu ailenin kurallarına uymayı reddediyorsanız kapı orada'*" Kızılırmak, Pellechian'ın bu yasaklamaların gerekçesini Mukaddes Kitaba dayandırarak açıkladığını ve grup içindekileri bazı fikirlerinden korumanın ancak böyle mümkün olduğunu söylediğini belirtiyor. Netice itibariyle, Kızılırmak bu insanların apostate (irtidad eden, dinden çıkan) kimseler sınıfına alındıklarını ifade ettikten sonra şöyle devam ediyor: "Açıkça hissedildiği gibi, Yehova'nın Şahitlerinde din Allah'la kul arasından ziyade Watch Tower organizasyonunda kilitleniyor. Watch Tower organizasyonu dışındakilerin Yehova'nın Şahidi olması mümkün değil. İnsanın aklına hemen insanların dinden çıkmasında ve alınmasında Watch Tower topluluğunun oynadığı rol nedir? sorusu geliyor. Yehova'nın Şahitleri öncelikle şuna inanıyor; Yahudiler Hz. İsa'yı öldürmekle seçilmişlik özelliğini kaybettiler. Bu özelliğe bugün Yehova'nın Şahitleri haiz. Watch Tower yöneticileri ilahi bir rahmet altında ve aldıkları kararlar ilahi." Bu konuda bkz. Kızılırmak, H.,H., a.g.d., ss.30-31.

kararını verenlerin yeryüzünde Tanrı'yı temsil eden Yönetim Kurulu'nu temsil ettiklerine inanmakta ve buradan hareketle de bu kararların nihai tahlilde Tanrısal bir boyutu olduğunu söylemektedirler.⁵⁸² Dolayısıyla, her bir şahit bu dramatik durumla karşılaşmamak için yaşantısına dikkat etmeye, bu anlamda da teşkilatın öğreti ve uygulamalarına uygun davranmaya çalışmaktadır. Bu hassasiyet ve endişe ise, sonuç itibarıyla şahitlerin teşkilatlarına sıkı sıkıya bağlanmalarına ve teşkilattan gelen emirleri titizlikle ve gayretle yerine getirmelerine neden olmaktadır.

⁵⁸² Alınan bu müşareket kesme kararının ne kadar ciddi bir karar olduğunu göstermesi bakımından, yine Kızılırmak'ın kaydettiği, YŞT'nin dördüncü başkanının yeğeni olan Reymond Franz'ın eşiyle birlikte 15 sene Güney Amerika'da, 15 sene de merkezde teşkilata hizmet etmesini müteakip, teşkilattan çıkarılması üzerine söylediklerini nakletmek istiyoruz: Franz şöyle demektedir: "Onlarca yıl bir hülyaya inanıp hizmet ediyorsunuz, yıllar sonra grubun öğretilerinin yanlış olduğunu keşfediyorsunuz veya bağırımsız bir düşünceniz oluyor ve hakkınızdaki duruşma kararını bir akşam öğreniyorsunuz. Gruptan çıkarılmış ve yasaklanmışsınız. Bunun anlamı hiç kimsenin sizinle konuşamayacağıdır. Çünkü siz, Watch Tower öğretilerine göre dinden çıkmış bir kişisiniz." Kızılırmak, H., H., , a.g.d., s.31.

GENEL DEĞERLENDİRME

YŞT her geçen gün hem faaliyet alanını hem de üye sayısını artıran ve artırmaya devam eden bir topluluk olarak dikkati çekmektedir. Bu durum dünya genelinde olduğu gibi ülkemiz için de geçerlidir.

YŞT özellikle Russell'ın ölümünden sonra faaliyetlerini daha da genişletmiş, diğer başkanlar zamanında organize bir kuruluşa dönüşmüştür. Russell'ın kişiliği ile ve yapıp ettikleriyle ilgili bir takım suçlamalar bu teşkilatın yara almasına neden olmuştur. Benzer durumlar diğer başkanlar döneminde de gündeme gelmiştir. Örneğin Rutherford'un lüks düşkünlüğü bunlardandır.

Teşkilatın İsa'nın dönüşü konusunda ileri sürdüğü tarihlerin tutmaması da ayrı problemler çıkarmış ve teşkilata ciddi tenkitlerin yapılmasına neden olmuştur. Bu tür suçlamalar ve fikir ayrılıkları her ne kadar teşkilatta büyük bölünmelere sebep olsa da, zamanla bunların üzerinden gelinmiş ve teşkilat sağlam bir yapıya kavuşmuştur.

YŞT'nin bulunduğu ülkelerde yasal zemine oturması uzun zaman almış, bu süreçte mahkemeler, tutuklamalar, hapisler söz konusu olmuştur. Bazı ülkelerde benzer baskılar hala devam etmektedir.

Türkiye'de de şahitler, son yapılan yasal düzenlemelere kadar, mahkeme safahatını ve tutuklamaları yaşamışlardır. Günümüzde ise artık özgür bir şekilde, hoşgörü zemininde faaliyetlerini yürütmektedirler.

Ülkemizde bu teşkilata karşı bir ilginin olduğu yadsınamaz. Bunun pek çok nedeni vardır. Gerek ülke şartların-

da bunalan insanımızın arayışları, gerekse YŞT'nin faaliyetlerindeki başarısı böyle bir sonucu ortaya çıkarmaktadır.

YŞT köklerini Adem zamanına kadar götüren, Tanrısal bir boyutu olduğunu söyleyen, kendisi hakkında pek çok peygamberliğin bulunduğunu ifade eden bir teşkilattır. Aslında YŞT inanç esaslarında da açıkça görüldüğü üzere, özellikle Yahudilik başta olmak üzere Hıristiyanlık ve başka dinlerden yaptığı alıntılarla eklektik bir yapı içinde görünmektedir. Bu yapı içinde Mesih anlayışı üzerinde fazlasıyla durulduğu göze çarpmaktadır. Bu anlayış ise YŞT'ye özgü bir anlayış değildir.

Bizim bu araştırmada ele aldığımız inanç esaslarından Mukaddes Kitapla ilgili yaptığımız incelemelerden çıkan sonuca göre; ülkemizde "Kitabı Mukaddes" olarak bilinen kitap, şahitlerce Kutsal Metin olarak kabul edilmektedir. Bu kitabın içinde Yahudi Ve Hıristiyan kutsal metinleri yer almaktadır. YŞT bu kitabı, Tanrı'nın bozulmadan günümüze kadar gelen "Sözü" ve "Hakikat"ın kendisi olarak takdim etmektedir. YŞT'ye göre bu kitap, her ne kadar insanlar tarafından yazılmış olsa da, aslında metin yazarları sadece Tanrı'nın Sözü'nün kaydedilmesinde kullanılmışlardır. Metinler Allah'ın ilhamı altında yazılmıştır. Bu nedenle, Kutsal Yazıların asıl yazarı Allah'tır. YŞT böyle bir anlayışla kendisini Yahudi ve Hıristiyan dinlerinin bir devamı olarak ilan etmektedir. Halbuki YŞT'nin temel iddiası yeni bir din oldukları yönündedir. Burada açık bir çelişki söz konusudur.

YŞT'ye göre, asırlarca süren kaydetme sürecinde, Metinlerin asılları kaybolmuştur. Bununla beraber, suretleri günümüze ulaşmıştır. Suretler arasında yapılan karşılaştırmalar Kutsal Yazıların aslına uygun bir şekilde, bozul-

madan zamanımıza kadar geldiğini göstermektedir. Durum böyle olmakla birlikte, özellikle metinlerin değişik dillere tercüme edilmeye başladıkları dönemlerde bazı fikirlerin Kutsal Yazılara karıştırılmaya çalışıldığı da söylenmektedir. Ama Tanrı'nın Sözü olmayan ilaveler, eldeki nüshalarla karşılaştırılmak suretiyle tesbit edilip, ayıklanabilmektedir.

Bu anlayış daha baştan Mukaddes Kitap'la ilgili şüpheleri uyandırmaktadır. Buna rağmen YŞT Mukaddes Kitab'ın bugünkü haliyle doğru ve Tanrı'nın Sözü olduğunun birçok gelişmeyle anlaşıldığını ileri sürmektedir. Bunlar arasında; metinlerin Arkeolojik bulgularla doğrulanması, bilimsel çalışmalardan elde edilen verilerle paralellik göstermesi, geçmiş ve gelecek hakkında verdiği haberlerin gerçekleşmesi, yazarların ve peygamberlerin hatalarına varıncaya kadar olayları doğru olarak yansıtması, başından sonuna kadar uyum içinde olması, daha sonra gelen Kutsal Kitap'ta tasdik edilmesi ve insanların tarih boyunca kendisine zarar vermek istemelerine rağmen bunu başaramamaları gibi hususlar sıralanabilir. YŞT'ye göre bütün bu zikredilen gerçekler, mevcut haliyle, Mukaddes Kitab'ın doğruluğunu, hakikat ve Tanrı'nın Sözü olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlara ilave olarak, YŞT zaten Tanrı'nın bizzat kendisinin indirdiği Kitabı koruyacağına dair vadinin de bulunduğunu söylemektedir. Diğer taraftan aynı YŞT metinlerin asıllarının kaybolduğunu, ilave ve çıkartmaların yapıldığını da söylemektedir.

YŞT Tanrı'nın bozulmadan günümüze kadar ulaştırdığı ve kendisinde şüphe olmadığını belirttiği böyle bir Kitap varken beşeriyetin ortaya koyduğu düşüncelerden ortaya çıkan hikmete uymanın son derece tehlikeli olduğunu söy-

lemektedir. YŞT'ye göre, insanların düşüncelerinden çıkan felsefeler, öğretiler, gelenekler şeytanların ve cinlerin ilhamı olan "boş hile"lerden başka bir şey de değildir. Bu tip şeytani şeylerle uğraşanlar ruhlarının kirlenmelerine neden olurlar. Diğer taraftan, İsa Mesih'in öğretilerinin felsefe ve geleneklerle tamamlanmasına da ihtiyaç yoktur. Çünkü, bu tür şeylere itimat edilemez. Buna karşılık Tanrı'nın Sözü ve hakikat olan Mukaddes Kitap her türlü insan sözünden çok daha güvenilir bir kaynaktır.

YŞT bütün bu söylemlerini hep Mukaddes Kitabın bozulmamış olduğu varsayımı üzerine bina etmektedir. Bunun için de "Tanrı'nın Sözü" olduğunu ileri sürdüğü Mukaddes Kitab'ın günümüze kadar bozulmadan geldiğini ve şimdiki haliyle güvenilir olduğunu isbat edebilmek için bir çok delil ileri sürmektedir. Bizce, tartışmaya açık olan bu delillerin yanısıra, Şahitlerin tercümelere bazı ilaveler yapıldığını söylemeleri de iddialarının tutarlılığı açısından ciddi bir sıkıntı olarak görünmektedir. Ayrıca, değişikliklerin düzeltildiği söylemiyle hazırlanıp, yayınlanan yeni Mukaddes Kitap tercümesi de Hristiyan dünyası tarafından büyük bir tepki almaktadır. Gelişmeler, Şahitlerin metinlerdeki değişikliklerin varlığı ile ilgili düşüncelerinin, geçmişte olduğu gibi, ilerideki yıllarda da ciddi tartışmalara neden olmaya devam edeceğini göstermektedir. Diğer taraftan, sadece tercümeler sırasında yapıldığı öne sürülen bazı değişikliklerin varlığı ile ilgili kabullenmeler bile; kanaatimizce Mukaddes Kitab'ın, bugünkü haliyle, "Allah'ın Sözü" ve bozulmamış "Hakikat" olduğu iddiasının yeniden gözden geçirilmesi için yeterli bir nedendir.

YŞT'nin inanç esaslarından bir diğeri olan İsa'nın mahiyeti aslında hem başka din ve kültürlerde hem de Hristi-

yan dünyasında asırlardır tartışma konusu olmuş ve hala da olmaya devam etmektedir. Bu tartışmaların çıkış noktası ise; İsa'nın yaşadığı döneme kadar uzanmaktadır. O tarihten bugüne kadar, İsa'nın insan olarak gönderilmesinden/gelmesinden önceki konumu, doğumu, çocukluğu, gençliği, ölümü, dirilişi, dirilişinden sonraki faaliyetleri, bugünkü durumu, gelecekte yapacakları gibi pekçok konuda değişik görüş ileri sürülmüş/sürülmektedir.

Özellikle de son zamanlarda, Mukaddes Kitap'tan ilham aldıklarını iddia ederek faaliyetlerine başlayan bazı yeni akımların/hareketlerin ya da teşkilatların İsa ile ilgili spekülasyonlara yeni bir boyut getirmeye çalıştıkları görülmektedir.

Bunlar arasında yer alan YŞT İsa-Masih'i 'Tanrı bilgisini açacak bir anahtar' şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımlamaya göre, o ne bir Tanrı ne de önemsenmeyecek kadar sıradan bir kişidir. İsa'nın Tanrı kabul edilmemesinin nedeni; onun Tanrı'nın ilk yarattığı varlık olması, mucizevi bir şekilde doğması, dolayısıyla da sonradan meydana gelmiş bulunmasıdır. İşte, YŞT İsa'yı bu yönüyle Tanrı'ya eşit görmemektedir. Bu sebeple de Hristiyan dünyası tarafından ileri sürülen "Üçleme" inancının yanlış olduğunu ifade etmektedir. Buna karşın, YŞT yine de İsa'yı Tanrı'nın bir sureti ve oğlu olarak görmektedir.

YŞT İsa'nın yaşamını üç ana evreye ayırmaktadır: Bunlar, onun insan öncesi varlığı, yeryüzündeki yaşamı ve bugünkü durumudur. YŞT tarafından, insan öncesi yaşamında, İsa'nın çağlar boyu Tanrı ile beraber olduğu ve yaratma eyleminde de Yehova'ya ortaklık yaptığı iddia edilmektedir. Daha sonra İsa'nın, İnsanların Adem'den miras olarak aldıkları günaha kefaret etmek üzere, Bakire Meryem'den

mucizevi bir şekilde doğarak yeryüzündeki yaşamına başladı, kutsal Kitap'ta asırlarca öncesinden vaat edilen Mesih'le ilgili haberlerle İsa'nın hem soy kütüğündeki bilgilerin, hem de yeryüzünde gerçekleştirdiği aktivitelerin örtüştüğü, bu nedenle de İsa'nın beklenen Mesih olduğu, onun yeryüzündeki yaşamını, insanların kurtuluşu için kendisini feda etmek suretiyle, bir direk üzerinde ölürek bitirdiği ileri sürülmektedir. Ölümünden sonra ise, İsa'nın ruhi bir varlık olarak tekrar diriltildiği, bugün de ruhsal bir varlık olarak yaşamına devam ettiği, "bin yıllık yönetimi" sırasında ruhi hastalıkları iyi edeceği ve ölüme son vereceği, milyarlarca insanı yeryüzünde ebedi hayatı elde etmeleri için dirilteceği belirtilmektedir.

Sonuçta, YŞT'nin İsa ile ilgili öğretilerinde, bir taraftan sonradan doğması ve ölmesi vb. yönleriyle onun Tanrı'ya eşit olmadığı ileri sürülmekte, diğer taraftan ise varlıkların yaratılmasında Yehova'ya ortaklık yapması ve ölmüş insanları diriltecek bulunması gibi iddialarla İsa'ya tanrısal bir takım özellikler yüklenmeye çalışılmaktadır. Bu durumda, YŞT'nin, Hristiyan dünyasının İsa hakkındaki görüşlerinden, bazı ayrıntılar dışında, pek de farklı bir şey söylemediği ortaya çıkmaktadır. "İsa-Mesih Tanrı'nın sureti ve oğludur." dogması YŞT'nin temel dogmalarından birisi olarak karşınıza çıkmaktadır. Bu durumda YŞT, her ne kadar İsa konusunda farklı yorumlar getirerek Hristiyan dünyasından uzaklaştığını iddia etse de, aslında İsa'ya Tanrısal özellikler atfederek Hristiyan alemine yaklaşmakta, ya da bir başka ifade ile gerçekte Hristiyan aleminden fazla uzaklaşmamaktadır.

İnanç esasları arasında yer alan vaftiz konusunda YŞT son derece hassas davranmakta, bunun için hazırlıkları

içeren uzun bir sürecin yaşanmasını istemektedir. Vaftiz konusunda da YŞT'nin Hıristiyanlıkla örtüşür görüşlere sahip olduğu görülmektedir.

Şahitler, sürekli olarak, çok yakında gerçekleşeceğine inandıkları "Armagedon" korkusu içinde bulunmaktadır. Şahitlerin inancına göre, bu sürecin getireceği olumsuzluklardan kurtulmanın çaresi, bir şahidin teşkilatını ve davasını desteklemesidir. Bu ise, teşkilatın hizmetinde olmayı, verilen görevleri tam bir şekilde ve büyük bir teslimiyetle yerine getirmeyi gerektirmektedir. Dolayısıyla, şahitler Armagedon gelmeden yapabileceklerinin en iyisini süratle yerine getirmeye şartlanmaktadır. Şahitlerin belirttiğine göre, aslında bu inanç öğretilerini yayma konusunda kendilerine itici güç olmaktadır.

Ölümünden sonra hayatın dünya üzerinde devam edeceği ve şahitlerden başkasının ölümünden uyanamayacağı görüşü YŞT'nin Yahudilik ve Hıristiyanlık'tan ayrıldığı hususlar olarak görülmektedir. Yani Ahiret, Cennet ve Cehennem yoktur. Bu durumda çok az insanın yaşama devam edeceği anlaşılmaktadır. İnsanların çoğu toprak olarak kalacaklar, böylece en büyük cezaya çarptırılmış olacaklardır.

YŞT'nin başarısında yayınların önemli bir etkisi bulunmaktadır. YŞT günümüz dünyasında en çok basılıp dağıtılan Kule ve Uyan dergilerinin yanı sıra pek çok eseri de yayınlamış bulunmaktadır. Bunlardan çok büyük gelirler elde eden YŞT'nin bugün dev holdinglere sahip olduğu bilinmektedir. Yani YŞT kendi halinde dinsel faaliyetlerde bulunan mütevazı bir yapılanma değil, parasal ve siyasi gücü olan dev bir organizasyondur.

YŞT'nin üyeler arasında bir fark olmadığı, herkesin eşit olduğu söylemi teşkilatın yapısına bakıldığında anlamını

yitirmektedir. Çünkü askeri yapılanma gibi ast üst ilişkisine dayanan bir teşkilat yapısı bulunmaktadır. Özellikle Yönetim Kurulu'nun aldığı kararların tartışılmaz olması düşündürücüdür. Bunun sebebi bu kurulun kendisi ile ilgili "Tanrısal özellik taşıma" iddiasıdır.

Teşkilatın düzenlediği programların büyük bir disiplin içinde takip edildiği anlaşılmaktadır. Bütün şahitlerin ailece bu toplantılara katılmaları istenilmektedir. Belirtmeliyiz ki, şahitleri yetiştiren ve onları idealist müjdecilere dönüştüren de zaten bu toplantılara olan devamlarıdır.

Şahitler teşkilatın belirlediği çerçeve ve sınırlar içinde doğumdan ölüme bir yaşam geçirmek zorundadırlar. Yasaklar ve izin verilen şeyler açıkça ortaya konmuştur. Herkes bunlara uymak zorundadır. Kaç yıllık şahit olduğuna bakılmaksızın, yasaklara dalanların teşkilattan uzaklaştırılmaları kaçınılmazdır.

Çalışmamızda ele aldığımız konular bize son derece disiplinli, parasal gücü olan, yetişmiş insan kaynakları bulunan bir teşkilatla karşı karşıya olduğumuzu göstermiş bulunmaktadır. Bu teşkilat başka dinlerin öğretilerinden aldığı fikirlerle, yeni bir sunum içinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Genel özellikleri bakımından YDH'nin özelliklerine sahip olan YŞT, yayılcılık faaliyetleri bakımından da tipik bir misyonerlik kuruluşu olarak görülmektedir.

SONUÇ

20. yüzyılda, Yahudilik'ten ve Hıristiyanlık'tan alıntı fikirlerle Amerika'da ortaya çıkan, eklektik yapıdaki YŞT son dönemlerde misyonerlik faaliyetinde bulunan yeni dini gruplar içinde en dikkati çekenlerdendir. YŞT, o tarihlerden bugüne, üye sayısını önemli ölçüde arttırmış, faaliyet alanını geniş coğrafyalara yaymayı başarmış ve günümüzde artık dev kuruluşlara sahip bir teşkilata dönüşmüş durumdadır.

YŞT'nin misyonerlik faaliyetlerini kararlı, ısrarlı ve başarılı bir şekilde yürütmesini sağlayan otoriter merkezi bir idari sistemi bulunmaktadır. Bu sistem askeri teşkilat sistemine benzemekte, sistemin başı olan yönetim kurulunun hazırladığı plan ve program ile dünyanın her tarafındaki şahitler disiplinli bir şekilde sevk ve idare edilmektedir.

Bu teşkilatın organize bir şekilde düzenlediği, yıllık, aylık, haftalık toplantılar yeni üyeleri yetiştirmek, şuurlandırmak için tertiplelediği kurslar etkili olmaktadır. Yine bu teşkilatın medya ve internet ortamını kullanmadaki becerisi, yayınlarının kalitesi ve cazibesi sonuç almada katkı sağlamaktadır. Ayrıca, teşkilatın sahip olduğu parasal güç ve iyi yetişmiş insan unsuru da dünyanın her tarafında başarıyı getirmektedir.

YŞT'nin Türkiye'deki faaliyetlerine baktığımızda, bu teşkilatın son dönemlerde faaliyetlerini gözle görülür bir şekilde artırdığı izlenmektedir. Ülkemizde yaklaşık bir asırlık geçmişi olan YŞT bu geçen sürede, beklentilerinin üzerinde bir neticeye ulaşmış durumdadır. Bu sonucun elde edilmesinde, ülkemizdeki hoşgörü ortamının yanı sıra, yapılan yasal düzenlemelerin katkısından da söz etmek

gerekmektedir. Şahitler bugün Türkiye'de yasal bir zeminde işyerlerini, evlerini dolaşmakta, ellerindeki yayınları fırsat buldukları her zaman ve yerde dağıtmaktadırlar.

Elbette YŞT'nin ülkemizdeki başarısını sadece hoşgörü ve yasalar bağlamında değerlendirmek yeterli değildir. YŞT'nin, diğer ülkelerde olduğu gibi, internet ortamından fazlasıyla yararlanması, yayınlarını ücretsiz dağıtması, şahitlerin ısrarlı ziyaretleri, düzenlenen toplantılar ve bu toplantılarda geliştirilen samimi diyaloglar, sunulan yurt dışı seyahat imkanları gibi pek çok sebep insanımızın bu teşkilata ilgisini artırmaktadır.

Ekonomik sorunlar, eğitimden, aileden vs. kaynaklanan problemler, değişik dinlerin hizmetinde bulunan kişi ve kurumlarda görülen zaafılar ve hatalar gibi pek çok neden, Türk insanını da arayışa itmektedir. YŞT'nin mesajları bu konumdaki insanların bir kısmına cazip gelmektedir. Ayrıca, bazı kimseler bizzat araştırmalarının sonunda huzuru YŞT'de bulduklarını söyleyerek bu teşkilata gönül vermektedirler. Dolayısıyla, maddi ve manevi arayış içerisinde olan bazı kimseler, farklı nedenlerle, kendilerini bu teşkilatın içinde bulmaktadırlar.

Resmi rakamlara göre, %99'u Müslüman olan Türkiye'de, YŞT aslında bu ülke insanının kutsal kabul ettiği vatan sınırları, bayrak, sancak, askerlik gibi değerleri tanımamakta ve reddetmektedir. Buna rağmen YŞT'nin üyeleri faaliyetlerini rahatlıkla sürdürmeye devam etmekte, bu arada kendilerine kimse karışmamaktadır.

Şahitler, yanlarında kendilerinin Yehova'nın Şahidi olduklarını bildiren kimliklerle dolaşmaktadırlar. Ayrıca, yanlarında tıbbi belge adı altında bir başka belge taşımakta, bu belge ile de herhangi bir tıbbi müdahale durumunda

kan nakli yapılmamasını istemektedirler. Onların bu türden taleplerine kimse karşı çıkmamakta ve isteklerine hoşgörüyle bakılmaktadır. YŞT'nin üyeleri, bütün bu taleplerde bulunurken, Yehova'nın bir şahidi olmakla övünmekte, hem davranışlarının hem de inançlarının arkasında kararlı bir şekilde durmaktadırlar.

YŞT Türkiye'nin her tarafında faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte, Marmara, Akdeniz ve Ege bölgeleri faaliyetlerin yoğunluğu açısından daha fazla dikkati çekmektedir. YŞT'nin çalışma alanı olarak önem verdiği yerlerin başında da Ege Bölgesi gelmektedir.

YŞT Türkiye'de gösterdiği yoğun çabalarının sonucunda, yaklaşık son 10 yıl içinde, hem faaliyetlerini hem de üyelerini iki kat artırmış bulunmaktadır. YŞT'nin bu süreçte, yakalamış olduğu gelişim trendi, teşkilatın önümüzdeki günlerde Türkiye'de yeni üyeler bulmakta zorlanmayacağını sinyallerini vermektedir. Kanaatimizce YŞT'nin düzenlediği Anma Yemeği, Mukaddes Kitap Tetkiki Programı ve diğer toplantılara katılan halihazırdaki sempatizan, yani bir anlamda potansiyel şahit adaylarının, yakın gelecekte teşkilata katılmaları büyük bir ihtimal dahilindedir.

YŞT'nin planları arasında en kısa zamanda Türkiye'deki cemaat sayısını 50'ye çıkarmak bulunmaktadır. Teşkilatın bütün imkanlarını bu sonucu elde etmek için seferber ettiği görülmektedir. Önümüzdeki süreçte YŞT'nin ülkemizdeki cemaat sayısının artacağını şimdiden öngörmek mümkündür. YŞT tarafından ileride yayınlanacak olan yıllık faaliyet raporlarındaki Türkiye hanesinin rakamlarının katlanarak artabileceğini bugünlerden söylemek ne bir kehanettir ne de abartılı bir ifadedir.

Sonuçta, bu çalışma bize Türkiye'de öğretisiyle, teşkilat yapısıyla, programlarıyla, yayınlarıyla, yetişmiş elemanlarıyla ve diğer yönleriyle son derece örgütlenmiş bir organizasyonla karşı karşıya olduğumuzu göstermiş bulunmaktadır. Bu haliyle YŞT ülkemizde faaliyet gösteren YDH içinde en fazla dikkati çeken ve üzerinde durulması gereken bir hareket olarak öne çıkmaktadır.

EKLER

Yehova'nın Şahitleri'nin Tanıtım Kimliği

Adı:
Soyadı:
İli ve Cemi:
Yukarıda kimliği bildiriler Kişî Cemaatımızın mensubudur.
Cemaatin Sorumlu Vazî
Adı Soyadı:
İmzası:
Telefon Nur:
Bu kimlik belgesi 31.12.2003 tarihine kadar geçerlidir.

Tanıtım Kimliği'nin iç sayfası

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

Yehova'nın Şahitlerinin Cemaatinin Temsil Heyeti

TÜRKİYE
Rumeli Tel. No: 2/20000 İstanbul - Tel. (0212) 249 0413

İstanbul 01.11.200

İLGİLENENLERE,

Yehova'nın Şahidi olduğu tarafsızca onaylanmıştır.
Yehova'nın Şahidi olduğunu beyit eden bu yazı imlekleri üzerine konulmuştur.
verilmiştir.

YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİNİN CEMAATİNİN
TEMSİL HEYETİ

Adına

Bir kimsenin Yehova'nın Şahidi
olduğunu gösteren belge

YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİNİN CEMAATİNİN
TEMSİL HEYETİ / YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

ŞAHİTLER

ADI SOYADI
KİMLİK NO
DOĞUM YERİ
DOĞUM TARİHİ
BİRLEŞİK KRAL
YEHOVA
ADINA
TEMSİL HEYETİ

ŞAHİTLER

İS
İLCE
MÜHÜR / NO
CİLT NO
KİMLİK NO
KİMLİK NO

ŞAHİTLERİNİN CEMAATİNİN

İS
İLCE
MÜHÜR / NO
CİLT NO
KİMLİK NO
KİMLİK NO

Bu belge, yukarıda belirtilen ve kimlik resmi belirlenmiş / arifin
kurumların kayıtlarına veya değiştirilerek istendiğini beyan YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ
kaydına girer, yurtdışına verilmemesi için dikkatlenmelidir.

15.11.2001

Yehova'nın Şahitleri'nin din hanesinde
Hristiyan yazan nüfus kaydı

Yehova'nın Şahitlerinin Çevre İbadeti

2000-2001 Programı
İZMİR

Temâ:
**Bu Dünyanın Şeylerini
Değil, Tanrı'yı Sevin**
—I. Yuhanna 2:15-17.

İzmir'deki 2000-2001
Çevre İbadeti Programı

CUMARTESİ

Sabah

- 9:50 Müzik
9:55 İlahi No. 10 ve Dua
10:00 Neden Dünyayı Değil, Yehova'yı Sevelim?
10:15 Konuşma: Yeteneğimizi Geliştirme İbadeti
11:00 İlahi No. 35 ve İlanlar
11:10 Hormetimizde Tamın Sevgisi
Biz Harekete Geçir
11:35 Vaki ve Vakitiz
12:05 İlahi No. 13

Öğleden Sonra

- 13:25 Müzik
13:30 İlahi No. 211 ve Tevâbeler
13:45 Hizmet İbadeti
14:30 Bağlanma Tanrı'yı Sevmeyi Öğretmek
14:45 İlahi No. 106 ve İlanlar
14:55 Yehova'yı Severler
Kötü Olandan Neffret Eder
15:25 Sevginin Doğru Yolu İzleyin
15:55 İlahi No. 89 ve Dua

PAZAR

Sabah

- 9:50 Müzik
9:55 İlahi No. 172 ve Dua
10:00 Günün Ayetleri'nin Her Gün İncelemek
Tanrı'ya Duyduğumuz Sevgiyi Gözlerdir
10:15 Dünyanın Şeylerini Nasıl Görmeliyiz?
11:00 İlahi No. 191 ve İlanlar
11:10 Gözcü Kutsal Özeti
11:40 Çevremizin İhtiyaçlarına Dikkat Etmek
12:05 İlahi No. 181

Öğleden Sonra

- 14:25 Müzik
14:30 İlahi No. 3 ve Dua
Umumi Konuşma:
**Sevginin ve İmanın
Dünyaya Karşı Zaferi**
15:25 İlahi No. 209 ve İlanlar
15:35 Dünyanın Bir Kısmı Olmak Bizi Korum
16:05 Tanrı'yı Severler İçin Tânisal Vazetler
16:35 İlahi No. 174 ve Dua

İzmir'deki 2000-2001 Çevre İbadeti Programı

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

İstanbul'daki toplantılardan bir görüntü

İstanbul'daki toplantılardan bir görüntü

İstanbul'daki Toplantılardan bir görüntü

İzmir'deki toplantılardan bir görüntü

Yehova'nın Şahitleri'nin üzerlerinde taşıdıkları kan naklini istemediklerine dair tıbbi belge

YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ TEŞKİLATI'NIN BAŞKANLARI

Tüzel Kişilik Kazanmadan Önceki Başkanları

İsim	Doğum Tarihi	Ölüm Tarihi	Göreve Başlaması	Görevin Sona Ermesi
William Henry Conley	Haziran, 11, 1840	Temmuz, 25, 1897	Şubat, 16, 1881	Aralık, 1884

Teşkilatın Tüzel Kişilik Kazanmasından Sonraki Başkanları

Charles Taze Russell	Şubat 16, 1852	Ekim, 31, 1916	Aralık, 15, 1884	Ekim, 31, 1916
Joseph Franklin Rutherford	Kasım, 8, 1869	Ocak, 8, 1942	Ocak, 6, 1917	Ocak, 8, 1942
Nathan Homer Knorr	Nisan, 23, 1905	Haziran 8, 1977	Ocak, 13, 1942	Haziran 8, 1977
Frederick William Franz	Eylül, 12, 1893	Aralık, 22, 1992	Haziran 22, 1977	Aralık, 22, 1992
Milton George Henschel	Ağustos, 9, 1920	Mart, 22, 2003	Aralık, 30, 1992	Ekim, 7, 2000
Don Alden Adams	1925	—	Ekim, 7, 2000	Devam ediyor

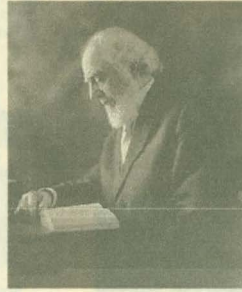
**YUKARIDA ADI GEÇEN BAŞKANLARIN RESİMLERİ
AŞAĞIDA SIRASI İLE YER ALMAKTADIR**

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

W. H. Conley

William Henry Conley
(1840-1897)

Charles Taze Russell
(1852-1916)

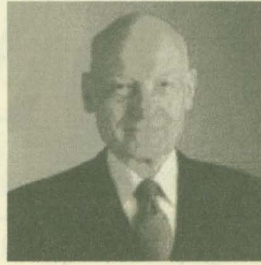
Joseph Franklin Rutherford
1869-1942

Nathan Homer Knorr
(1905-1977)

Frederick William Franz
(1893-1992)

Milton George Henschel
(1920-2003)

HAKKI ŞAH YASDIMAN

Teşkilatın
halihazırdaki
Yönetim Kurulu
başkanı
Don Alden Adams
(1925-)

**Hız. İs 'nın Havarilerinin görevini gördüğü söylenen
ve ömür boyu görev yapan 12 kişilik İdari Kurul**

Yehova'nın Şahitleri Teşkilatı
Türkiye Temsil Heyeti Başkanı Mete Sürer

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

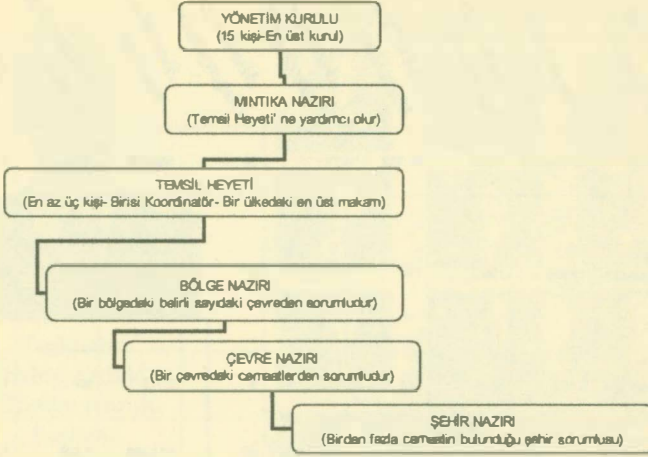
<i>Territory or Country</i>	<i>Population</i>	<i>Ratio, One Witness to:</i>	<i>2004 Peak Witnesses</i>	<i>Number Baptized</i>	<i>Number of Congregations</i>	<i>Total Hours Preaching</i>	<i>Average Bible Studies</i>	<i>Memorial Attendance</i>
Turkey	67,803,927	1,740	38,968	79	32	358,592	934	3,298
Turks & Caicos Isle.	19,956	139	144	5	3	30,543	234	486
Tuvalu	9,403	54	174	0	3	5,712	33	117
Uganda	25,000,000	3,743	6,679	358	90	974,493	7,606	13,248
Ukraine	47,441,000	133,152	356	6,652	1,401	26,227,508	89,933	279,353

<i>Territory or Country</i>	<i>Population</i>	<i>Ratio, One Witness to:</i>	<i>2004 Peak Witnesses</i>	<i>Number Baptized</i>	<i>Number of Congregations</i>	<i>Total Hours Preaching</i>	<i>Average Bible Studies</i>	<i>Memorial Attendance</i>
Virgin Isls. (Brit.)	20,647	191	108	4	3	35,542	197	708
Virgin Isls. (U.S.)	109,343	640	171	18	9	140,195	631	1,834
Wallis & Futuna Isls.	15,880	77	206	6	1	15,567	98	472
Yap	11,241	27	416	1	1	9,070	52	134
Zambia	12,476,082	123,579	101	7,758	2,136	21,929,242	182,706	570,381
Zimbabwe	11,374,540	31,134	366	2,160	888	6,355,158	48,939	78,449
GRAND TOTAL (235 Lands)		6,513,132		262,416	96,894	1,282,234,987	6,065,387	16,760,607

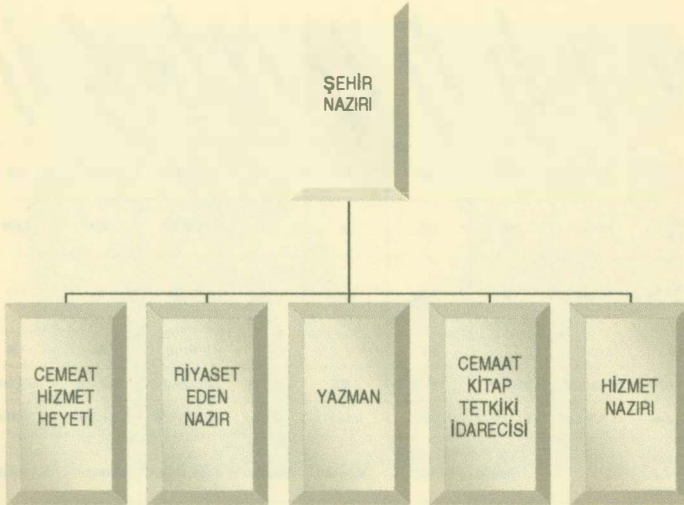
Statistics: 2004 Report of Jehovah's Witnesses Worldwide, http://watchtower.org/statistics/worldwide_report.htm

Yehova'nın Şahitleri Teşkilatı'nın 2004 Yılı Faaliyet Raporu'ndan kesitler

HAKKI ŞAH YASDİMAN

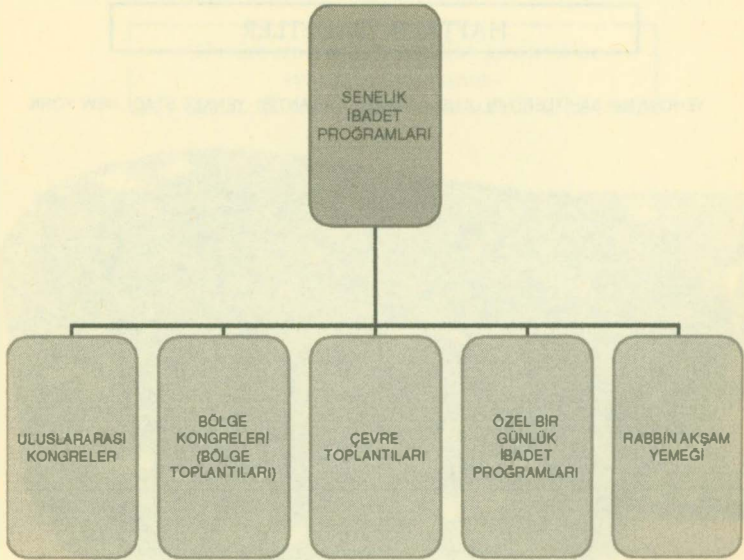
YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ'NİN TEŞKİLAT YAPISI

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

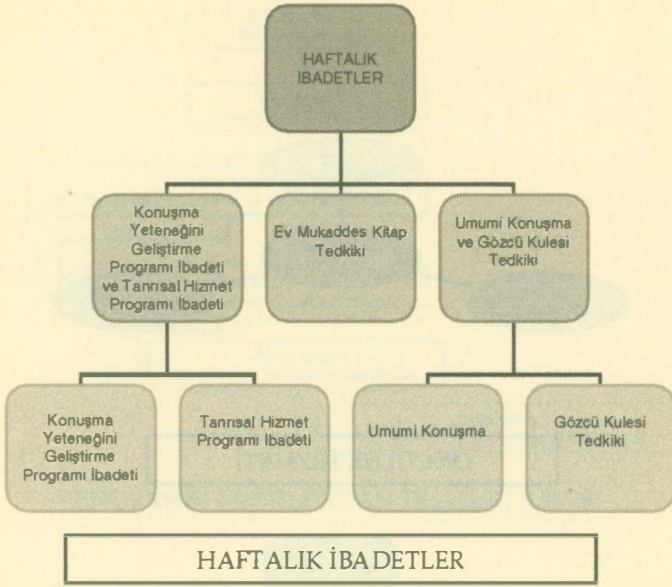

ÖNCÜLÜK HİZMETİ

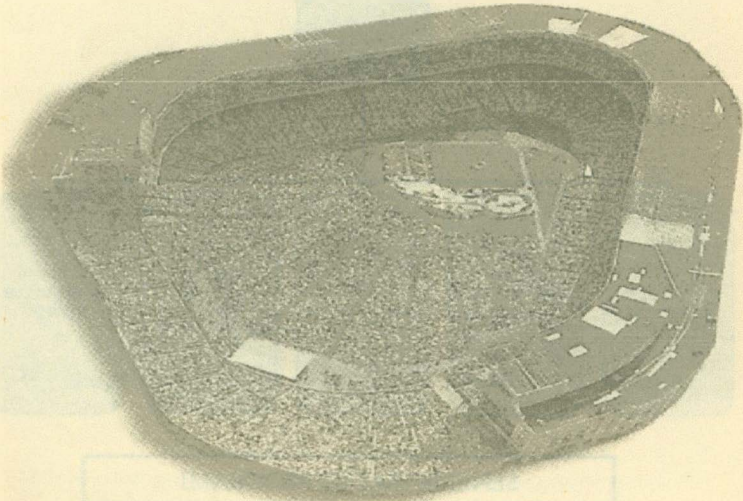

SENELİK İBADET PROGRAMI

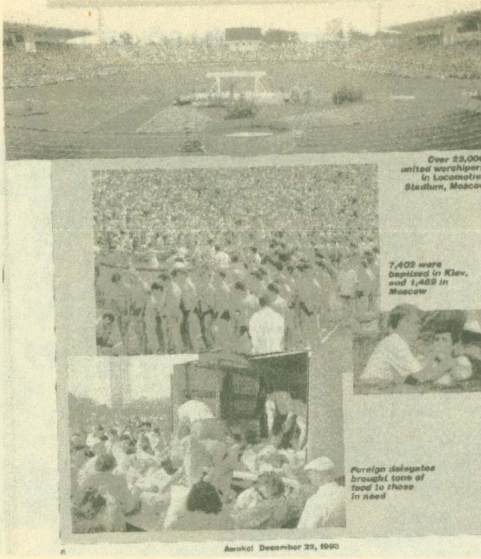
HAKKI ŞAH YASDIMAN

YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ'NİN ULUSLARARASI TOPLANTISI -YENKEE STADI, NEW YORK-

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

Uluslar arası toplantılardan görüntüler
-vaftizin uygulanışı-

Uluslar arası toplantılardan görüntüler

HAKKI ŞAH YASDIMAN

YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ'NİN BÖLGE TOPLANTISI

Gözcü Kulesi Dergisi

THE WATCHTOWER
ANNOUNCING JEHOVAH'S KINGDOM

October 15, 1993

Average Printing Each Issue: 16,400,000

Vol. 114, No. 20

THE PURPOSE OF *THE WATCHTOWER* is to exalt Jehovah God as Sovereign Lord of the universe. It keeps watch on world events as these fulfill Bible prophecy. It comforts all peoples with the good news that God's Kingdom will soon destroy those who oppress their fellowmen and that it will turn the earth into a paradise. It encourages faith in God's now-reigning King, Jesus Christ, whose shed blood opens the way for mankind to gain eternal life. *The Watchtower*, published by Jehovah's Witnesses continuously since 1879, is nonpolitical. It adheres to the Bible as its authority.

IN THIS ISSUE

- 3 Why Is Stealing on the Increase?
- 4 A World Without Thieves
- 6 The Problem of Learning to Wait
- 12 Finding the Key to Brotherly Affection
- 17 Love (Agape)
—What It Is Not and What It Is
- 23 Preaching in a Land of Contrasts

- 27 The Trinity
—Is It Taught in the Bible?
- 31 Questions From Readers
- 32 Blood Transfusions Overrated?

WATCHTOWER STUDIES FOR WEEKS OF

NOVEMBER'S 22: *Finding the Key to Brotherly Affection*
Page 12. Songs to be used: 216, 135
DECEMBER'S 19: *Love (Agape)* — What It Is Not and
What It Is. Page 17. Songs to be used: 163, 143

Now published in 113 languages.
SUBSCRIPTIONS CONTINUOUSLY AVAILABLE BY MAIL.
Publisher: American Bible Society, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Editor: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Managing Editor: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Advertising Manager: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Circulation Manager: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Business Manager: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Subscription Service: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Distribution: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Printing: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Postage: J. L. Burdette, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Second-class postage paid at Philadelphia, PA, and at additional mailing offices.
Postmaster: Send address changes in U.S.A. to: *The Watchtower*, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Outside U.S.A.: Send address changes to: *The Watchtower*, 1200 North 17th Street, Philadelphia, PA 19102, USA.
Copyright © 1993 by American Bible Society.
All rights reserved. Printed in the U.S.A.

THE WATCHTOWER
ANNOUNCING JEHOVAH'S KINGDOM

October 15, 1993

Average Printing Each Issue: 16,400,000

Vol. 114, No. 20

THE PURPOSE OF *THE WATCHTOWER* is to exalt Jehovah God as Sovereign Lord of the universe. It keeps watch on world events as these fulfill Bible prophecy. It comforts all peoples with the good news that God's Kingdom will soon destroy those who oppress their fellowmen and that it will turn the earth into a paradise. It encourages faith in God's now-reigning King, Jesus Christ, whose shed blood opens the way for mankind to gain eternal life. *The Watchtower*, published by Jehovah's Witnesses continuously since 1879, is nonpolitical. It adheres to the Bible as its authority.

İngilizce Gözcü Kulesi Dergisinin 15 Ekim 1993 sayısının iç
kapağı ve bu kapağın baskı adetini gösteren bölümü

THE WATCHTOWER®

ANNOUNCING JEHOVAH'S KINGDOM

August 15, 1997

Average Printing Each Issue: 20,980,000

Vol. 118, No. 16

THE PURPOSE OF *THE WATCHTOWER* is to exalt Jehovah God as Sovereign Lord of the universe. It keeps watch on world events as these fulfill Bible prophecy. It comforts all peoples with the good news that God's Kingdom will soon destroy those who oppress their fellowmen and that it will turn the earth into a paradise. It encourages faith in God's now-reigning King, Jesus Christ, whose shed blood opens the way for mankind to gain eternal life. *The Watchtower*, published by Jehovah's Witnesses continuously since 1879, is nonpolitical. It adheres to the Bible as its authority.

Now published in 126 languages.

SEMI-MONTHLY LANGUAGES: Afrikaans, Albanian, Amharic, Arabic, Bengali, Bicol, Bulgarian, Cebuano, Chichewa, Chinese (Simplified), Cimbao, Croatian, Czech, Danish, Dutch, Eke, English* (also Braille), Estonian, Ewe, Fijian, Finnish, French, Georgian, German, Greek, Gujarati, Hebrew, Hiligaynon, Hindi, Hiri Motu, Hungarian, Igbo, Ilokano, Indonesian, Italian, Japanese* (also Braille), Kinyarwanda, Korean* (also Braille), Latvian, Lingala, Lithuanian, Macedonian, Malagasy, Malayalam, Marathi, Myanmar, Nepali, New Guinea Pidgin, Norwegian, Pango, Papuan, Polish, Portuguese* (also Braille), Rapa Nui, Romanian, Russian, Samaritan, Samoan, Sepedi, Serbian, Sesotho, Shona, Sinhalese, Slovak, Slovenian, Solomon Islands Pidgin, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Tamil, Telugu, Thai, Tigrinya, Tshiluba, Tonga, Tswana, Turkish, Twi, Ukrainian, Venda, Vietnamese, Wallisian, Xhosa, Yoruba, Zulu

MONTHLY LANGUAGES: Armenian, Carib, Chikongo, Greenlandic, Gwari, Hausa, Icelandic, Ilokano, Kikuyu, Kinyarwanda, Kirgiz, Kikuyu, Kikuyu/Ndongo, Luganda, Luo, Maltese, Marshallese, Monokutuba, Moore, Nivian, Ojibwa, Palawan, Persian, Fonagosa, Punjabi, Sango, SiSwati, Tswana, Tshiluba, Tswana, Urdu, Yape

* Study articles also available in large-print edition.
* Audiocassettes also available.

© 1997 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. All rights reserved. Milton G. Henschel, President

If you would like to learn about Jehovah's Witnesses or their publications, please write to Watch Tower at the appropriate address below.

America, United States of: Walkill, NY 12589. **Australia:** Box 280, Ingleburn, N.S.W. 2565. **Bahamas:** Box N-747, Nassau, N.P. **Barbados:** Fontabelle Rd., Bridgetown. **Canada:** Box 4100, Halton Hills (Georgetown), Ontario L7G 4Y4. **England:** The Ridgeway, London NW7 1RN. **Germany:** Niederseifers, Am Steinfels, D-65618 Seifers. **Ghana:** Box 760, Accra. **Guyana:** 50 Brickdam, Georgetown 16. **Hawaii:** 96819: 2055 Kam IV Rd., Honolulu. **Hong Kong:** 4 Kerk Road, Kowloon Tong. **India:** Post Bag 10, Conavla, Pune Dis., Mah. 410 401. **Ireland:** Newcastle, Greystones, Co. Wicklow. **Jamaica:** Box 103, Old Harbour P.O., St. Catherine. **Japan:** 1271 Nakashinden, Ebira City, Kanagawa Pref., 243-04. **Kenya:** Box 47788, Nairobi. **New Zealand:** P.O. Box 142, Manurewa. **Nigeria:** P.M.B. 1090, Benin City, Edo State. **Philippines, Republic of:** P.O. Box 2044, 1060 Manila. **South Africa:** Private Bag X2067, Krugandorp, 1740. **Trinidad and Tobago, Republic of:** Lower Ramsey Street & Lozmi Lane, Carapace. **Zambia:** Box 33459, Lusaka 10101. **Zimbabwe:** P. Bag A-6113, Avondale.

The Bible translator used is the New World Translation of the Holy Scriptures—With References, unless otherwise indicated.

Would you welcome more information or a free home Bible study? Please send your request to Watch Tower, using the appropriate address above.

Publication of "The Watchtower" is part of

a worldwide Bible educational work supported by voluntary donations.

The Watchtower (ISSN 0043-1087) is published semi-monthly by Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., 25 Columbia Heights, Brooklyn, NY 11201-2483, U.S.A., and in England by Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, The Ridgeway, London NW7 1RN. Incorporated in the United States of America and Registered in England as a Charity. Printed in Britain.

İngilizce Gözcü Dergisinin 15 Ağustos 1997 sayısındaki baskı adetini ve basıldığı dil sayısını gösteren iç kapaktan kesitler

HAKKI ŞAH YASDIMAN

[Home](#) [About Us](#) [Contact Us](#) [Privacy Policy](#) [Terms of Service](#) [Site Map](#) [Feedback](#) [Help](#) [FAQ](#) [Glossary](#) [Index](#) [Search](#)

Do You Want More Information?

Even in this troubled world, you can gain happiness from accurate Bible knowledge of God, his Kingdom, and his wonderful purpose for mankind. We do not provide it by exchanging electronic correspondence (E-mail), but if you would welcome further information or would like a free Bible study, please fill in the form below or write to Watchtower at the appropriate address.

Fields marked with an arrow (*) are required.

Your Name

First

Last

Your Address

Street Address

City

State (USA)

Province/County

ZIP/Postal Code

Country

Your Telephone:

Best Time to Reach You

Day

Time

Submit

Reset

[Our Privacy](#) | [Branch Addresses](#)

[Home](#) | [About Us](#) | [Contact Us](#) | [Privacy Policy](#) | [Terms of Service](#) | [Site Map](#) | [Feedback](#) | [Help](#) | [FAQ](#) | [Glossary](#) | [Index](#) | [Search](#)

YŞT'nin insanlarla iletişim kurmak için kullandığı web sayfalarından ve dağıttığı hediyeler arasındaki takvimlerinden birer örnek

KAYNAKÇA

- All Scripture* (1963, 1983, 1990), Watch Tower Bible and Tract Society of New York International Bible Students Association, New York.
- Allah Hak Olsun*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1962.
- Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, Yehova'nın Şahitlerinin İncasını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Nisan 1997.
- Arslan, Mustafa, "Değişim Sürecinde Yeni Dindarlık Formları: 'Yeni Çağ' İnanışları Örneği", *Değerler Eğitim Dergisi*, 4 (11) 2006.
- Atay, Hüseyin-Aydın Ali Arslan, *Yehova Şahitlerinin İç Yüzü*, Ankara, 1973.
- ATO'dan *Misyonerlik Raporu*", <http://fireball.atonet.org.tr/turkce>
- Aydın, Mahmut, *Çağdaş Misyonerlik Faaliyetleri ve Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri*, Kaktüs Yayınları, 2002.
- Aydın, Mehmet, "Misyonerlik Faaliyetleri ve Türkiye", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2003.
- Ayverdi, Semiha, *Misyonerlik Karşısında Türkiye*, İstanbul, 1969.
- Barker, E. *New Religious Movements*. (3rd edition), London: HMSO Publications, 1992.
- Bayer, A. *Sosyolojik Perspektiften Sekülerleşme ve Din İlişkisine Yeniden Bakış*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş: KSİÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.

Bir Şahit Olduğunu Asla Unutma", *Mirasını Takdir Ediyor musun?*, Dinsel Seri, 54. Kitap, Ümit Matbaası, İstanbul, Haziran 1985.

Büyük Bir Öğretmen Yaratıcı'yı Bize Daha İyi Açıklıyor", *Sizinle İlgilenen Bir Yaratıcı Var mı?*, Kule Kitapları, İstanbul, 1998.

Büyük Bir Sözcü: Bu Şahıs Kimdir?", *İnceleme Serisi*, 5. Kitap, Yelken Matbaası, İstanbul, Şubat 1976.

Clarke, Peter B., "New Religions as a Global Phenomenon", *Encyclopedia of New Religious Movement*, Editor, Peter B. Clarke, Routledge Publishing, New York, 2006

Continue to Be Readjusted", *Watchtower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, November 1, 1990, Copyright © 2005 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania.

Daniel'in Peygamberliğine Dikkat Edin, Kule kitapları, İstanbul, 1999.

Dinler Tarihçileri Gözüyle Türkiye'de Misyonerlik, Türkiye Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara, 2005.

Doğruyu Yanlıştan Ayırt Edebilir misiniz?, Yehova'nın Şahitlerinin İncasını Yansıtan Yayınlar, Dinsel Seri, 27. Kitap, Yayımlayan: Mete Süer, Ümit Matbaası, İstanbul, Mart, 1983.

Dünya Felaketi Yaklaştıkça İsa'ya Bakın", *Önüine Konulan Ümidi Tut*, Yehova'nın Şahitlerinin İncasını Yansıtan Yayınlar, Dinsel Seri, 34. Kitap, Yayımlayan: Mete Süer, Ümit Matbaası, İstanbul, 1983.

Dünyada Yaşanmış En Büyük Adam, Yehova'nın Şahitlerinin İncasını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, Nisan 1996.

- En Son Değişiklikleriyle T.C. Anayasası*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2007.
- Epstein, Perle, Kabala, Çev: Nusret Karayazgan, Şiyma Barkın, Dharma Yayınları, İstanbul, 2000.
- Erbarıştıran, Tufan, *Yehova'nın Şahitleri: Kim Bunlar? Ne İstiyorlar?*, Kule Kitapları, İstanbul, 1995.
- Erdem, Mustafa, *Milli ve Manevi Bütünlüğümüzü Tehdit Eden Tehlike! Misyonerlik*, Türk Diyanet Vakıf-Sen Eğitim Yayınları, Ankara, 2003.
- Ersahin, Seyfettin, "Türkistan'da Misyonerlik Faaliyetleri: Kırgızistan Örneği", *Diyanet: İlmi Dergi*, C.34, S.3, Temmuz-Ağustos-Eylül 1998, ss.95-114.
- "Geçmişte Tanrı'yı Memnun Eden Kurbanlar"; "Yehovayı Memnun Eden Hamt Kurbanları", *Gözcü Kulesi*, 15 Ağustos 2000, ss. 12-22.
- Gelmekte Olan Dünya Hükümeti Tanrı'nın Krallığı*, Yehova'nın İncancını Yansıtan Yayınlar, Ankara, 1980.
- Gelmekte Olan Dünya Hükümetimiz-Tanrı'nın Krallığı*, İnceleme Serisi, 47. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, İstanbul, Ağustos 1979.
- Gerçek Barış ve Güvenlik*, Yehova'nın İncancını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, 1996.
- Gener, Cihangir, *Ezoterik-Batini Doktrinler Tarihi*, Gece Yayınları, Ankara, 1995.
- Gözcü Kulesi*, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Şubat 1994.
- Gözcü Kulesi*, Kule Yayınları, İstanbul, 1 Aralık 2000.
- Guenon, Rene, *Ruhçu Yanılgı*, Çev: Lütfi Fevzi Topaçoğlu, İz Yayıncılık, İstanbul, 1996.

- Günay, Misak, *Gerçeği Bilelim*, Zafer Matbaası, İstanbul, 1984.
- Günay, Nasuh, *Günümüz Türkiye'sinde Misyonerlik Faaliyetleri*, Isparta, 2006.
- Gündüz, Şinasi, *Misyonerlik ve Hristiyan Misyonerleri*, İstanbul, Kaktüs Yayınları, 2002.
- Gündüz, Şinasi, *Misyonerlik*, Diyanet İşleri Başkanlığı, Yayınları, Ankara, 2005.
- Gündüz, Şinasi, "Misyonerlik, İslâm ve Dinsel İfade Özgürlüğü", *Tezkire: Düşünce, Siyaset, Sosyal Bilim Dergisi*, Yıl 11, S.24, Ocak/Şubat 2002.
- Güngör, Erol, *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri*, İstanbul, Ötüken Yayınevi, 1999.
- Haçın Hristiyanlar İçin Ne Anlamı Var?, Dinsel Seri, 84. Kitap, Yehova'nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan Eserler, Aralık 1987.
- "Happy are the Peaceable", *Watchtower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, , August 15, 1957.
- Harman, Ömer Faruk, "Genel Olarak Misyonerlik", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri*, Ensar Neşriyat, 2005, ss.25-30.
- Hayatın Bir Amacı Var*, Yehova'nın İnancını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, Ekim 1998.
- Hébert, G., "Jehovah's Witnesses", *New Catholic Encyclopedia*, Washington, 1981.
- Hesap Gününün İyiliğimiz İçin İşlemesini Kim Temin Edecek*, İnceleme Serisi, 58. Kitap, Uludağ Matbaacılık, İstanbul, Temmuz 1980.

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

Hizmetimizi Yerine Getirmek İçin Teşkilatlandırılmış Olmak, Yehova'nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, 1995.

Holy Bible: Old and New Testaments, King James Version, Tophi Books, London, 1994.

Hökelekli, Hayati, "Gençleri Misyonerliğe Karşı Koruyucu Önlemler", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri.*

Hökelekli, H., *Din Psikolojisi*, Ankara: TDV Yayınları, 2003.

Insight of the Sciptures (2 cilt), Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., International Bible Students Association, New York, 1998.

Insight of the Sciptures (2 cilt), Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., International Bible Students Association, New York, 1998.

İlerleme_Raporu, Brüksel, 14 Ekim 2009, <http://www.stgm.org.tr/docs/12580204942009>

İnсанseverlik Mutluluk İçin Gereklidir, İnceleme Serisi, 40. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, İstanbul, Ocak 1979.

İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?", *Gözcü Kulesi*, 15 Mart 2000, ss. 5-9

İşaya'nın Peygamberliği Tüm İnsanlık İçin Işık, Yehova'nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan yayınlar, C. I, İstanbul, 2000.

"Jehovah and Christ-Foremost Communicators" *Watchtower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, September 1, 1991.

Jehovah's Witnesses", *The Encyclopedia of Religions*, Ed., Eliade, Mircea, Macmillan, London, 1987, ss. 564-566.

- “Jehovah and Christ-Foremost Communicators”, *Watchtower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, September 1, 1991.
- Katar, Mehmet, “Yehova Şahitleri”, *Yaşayan Dünya Dinleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2007, ss.411-418.
- Kırşehirlioğlu, E., Türkiye’de Misyoner Faaliyetleri, İstanbul, 1963.
- Kızılırmak, Hasan Hüseyin, “Yahova Şahitleri”, *Aksiyon Dergisi*, Ekim 1998, Yıl 4, S.202, s. 28-29.
- Kingdom Come*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1981.
- Kirman, M. Ali, “Batıda Ortaya Çıkan Yeni Dinî Hareketlerin Bazı Özellikleri ve Toplumsal Tabanları”, *Dinî Araştırmalar*, 2 (4), 1999.
- Kirman, M. Ali, “Yeni Dini Hareketleri Tanımlama Problemi ve Tipolojik Yaklaşımlar”, *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, C. 3 (2003).
- Kirman, M. Ali “Beyin Yıkama Teorileri”, *AÜİFD*, C. 45 (2004) S. 1.
- Kitabı Mukaddes*, *Kitabı Mukaddes Şirketi*, İstanbul, 1993.
- Knowledge That Leads to Everlasting Life*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1995.
- Kule Dergisi*, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Aralık 1995.
- Kule Kitapları: Dinsel Seri*, 112. Kitap, Yayımlayan: Mete Süer, İstanbul, Nisan 1990.
- Kule*, İstanbul, 1 Ocak 1996, C.7, S.1.
- Kur’an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1986.

Kutsal Kitap: Eski ve Yeni Antlaşma (Tevrat, Zebur, İncil), Kitabı Mukaddes Şirketi, İstanbul, 2001.

Küçük, Abdurrahman, "Misyonerlik ve Türkiye", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri*, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1996.

Küçük, Abdurrahman, "Türklerin Anadolu'da Azınlıklara Dini Hoşgörüsü (Ermeni ve Yahudi Örneği)", *Milli Bütünlüğü Müziğin Kaynakları: Asya'dan Anadolu'ya taşınanlar*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1997.

Konuşma Yeteneğini Geliştirme Rehberi, Kule Kitapları, 1997.

König, Thomas, *The New Age Movement: Genesis of a High Volume, Low Impact Identity*, European University Institute, Italy, 2000, <http://www.restore.ac.uk/lboro/staff/thomas/disse.pdf>

Köse, Ali, *Milenyum Tarikatları*, Truva Yayınları, İstanbul 2006

Life-How Did It Get Here? By Evaluation or by Creation?, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc. International Bible Association, New York, 1984.

Mankind's Search for God, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., International Bible Students Association, New York, 1990.

Membership and Publishing Statistics, <http://www.jw-media.org/people/ministry.htm>.

Mesih'in Hayati Mevkiini Tanımak, Mukaddes Kitap Kursları Yayınları İnceleme Serisi, 40. Kitap, Cahit Matbaası, İstanbul, Ocak, 1972.

Mukaddes Kitaba Neden Güvenebilirsiniz?, Kule kitapları Yayınları, İstanbul, 2000.

Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrının mı Sözü, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, 1991.

New World Translation of the Holy Scriptures, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1984.

Okuyucuların Soruları", Kule Dergisi, 1 Temmuz 1991, ss. 31-32.

Özkan, Ali Rafet, Kıyamet Tarikatları, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, 2006.

Paşaoğlu, Sarkis, Tarih ve Kutsal Kitap Işığında Yehova Şahitleri, Lütuf Yayıncılık, İstanbul, 1998.

Proclaimers, Watchtower Bible and Tract Society of New York Inc. International Bible Students Association, New York, 1993.

Reed, David A., Answering Jehovah's Witnesses Subject by Subject, Baker Books, 1996.

Reed, David A., Jehovah's Witnesses Answered Verse by Verse, Baker Books, Michigan 2000.

Revelation Climax, Watchtower Bible and Tract Society of New York Inc. International Bible Students Association, New York, 1988.

Rhodes, Ron, Reasoning from the Scriptures With The Jehovah's Witnesses, Harvest House Publishers, 2009.

Sarıçioğlu, Ekrem, "Yeni Dini Akımlar", Dinler Tarihi Araştırmaları II Sempozyumu: 20-21 Kasım 1998 Konya, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara, 2000.

Senin İçin Gerçek Başarının Sırrı Nedir?, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Yayımlayan, Mete Süer, Işık Matbaası, İstanbul, Ekim 1980.

- Sezer, Ayten, *Atatürk Döneminde Yabancı Okullar 1933-1938* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara, H.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, 1994.
- Siddiqui, Ataullah, *A Way of Thinking: Jehovah's Witnesses, Arabia*, October 1986, C.6, s.66.
- Sizi Mutlu Edecek İyi Haber, Yehova'nın Şahitlerinin İncasını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, Nisan 1996.
- Sonsuz Yaşama Götiiren Bilgi, Yehova'nın Şahitlerinin İncasını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, 3. Baskı, 1996.
- Statistics: 2004 Report of Jehovah's Witnesses Worldwide, http://watchtower.org/statistics/worldwide_report.htm 2005
- Stroup, H. H., "Jehovah's Witnesses", *The Encyclopedia of Religions*, Ed., Eliade, Mircea, Macmillan, London, 1987, C. 7, ss. 564-566.
- "Tanrı Bilgisinin Güzel Kokusunu Yaymak", *Kule Dergisi*, Kule Yayınları, İstanbul, 1 Ekim 1990, C. 1, S. 6, ss. 8-13.
- Tanrı Her Şeyi Yeni Yapacak, Yehova'nın Şahitlerinin İncasını yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Ağustos 1997.
- Tanrı İle İnsanlar Arasında Tek Meyancı'dan Yararlanmak, Dinsel Seri, I. Kitap, Ümit Matbaası, İstanbul, Ocak, 1981.
- Tanrı Yalan Söyleyemez, Naşir: B. Çetintürk, Yehova'nın Şahitlerinin İncasını Yansıtan Yayınlar, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1972.
- Tanrı'nın İsmi Senin İçin Ne Anlam Taşır?, İnceleme Serisi, Yayımlayan, Mete Süer, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, Ocak 1975.

Tanyu, Hikmet, *Yehova Şahitleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1980.

Tapınma Birliği, Yehova'nın İnancını Yansıtan Yayınlar, Yayımlayan: Mete Süer, Kule Kitapları, İstanbul, 1995.

The Biography of Pastor Russell, <http://www.heraldmag.org/olb/>, Bible Students' Library, updated January 20, 2004.

The Encyclopedia of Religions, Ed., Eliade, Mircea, Macmillan, London, 1987.

The New World Translation of the Holy Scriptures, Watch Tower Bible and Tract Society, Pennsylvania, 1984.

Thema. Wah, Carolyn R., "An Introduction to Research and Analysis of Jehovah's Witness: A View from the Watchtower", *Review of Religious Research*, 2001, C.43:2.

The State of Religion: A Concise Survey of World Religion Through International Maps'in içinde, "D.D. Barrett, AD 2000 Global Monitor, August 1991, Eds. Joanne O'brien and Martin Palmer, Simon & Schuster, New York.

Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap, Kule Kitapları, İstanbul, Kasım 1997.

Tümer, Günay, "Türk Ceza Kanunu Karşısında Yehova Şahitleri", *Diyanet Dergisi*, Diyanet İşleri Başkanlığı, XVI, S.3, Ankara, 1977, ss.177-182.

Tümer, Günay, *Yehova Şahitleri Hareketi ve Bir Din Olup Olmadığı*", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara, 1985, C.XXVII, ss.221-263.

Tümer, Günay, *Yehova Şahitleri'nin Mahiyeti ve Ülkemizde Mer'i Hukuk Karşısında Durumu*", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara 1983, C.XXVI, ss.491-548.

TÜRKİYE'DE YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİ

Tümer, Günay, *Yeni Dokiimanların Işığında Yehova Şahitleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, İstanbul, 1987.

Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2004.

Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri, Kule Kitapları, İstanbul, 2001.

Uluç, Özlem, *Yeni Dini Hareketler*, MÜSBE İlahiyat Anabilim Dalı Din Sosyolojisi Bilim Dalı, İstanbul, 2006. (Basilanmış Yüksek Lisans Tezi).

Ünal, Semih Turgay ve Akdamar, Anibal, *Türkiye'de Laiklik İlkesi ve Yehova'nın Şahitleri*, İstanbul, 1983.

Wah, Carolyn R., "An Introduction to Research and Analysis of Jehovah's Witness: A View from the Watchtower", *Review of Religious Research*, 2001, C.43:2.

Walters, Wesley and Goedelman, Kurt, "Yehova Şahitleri", *Tarikatlar ve Yeni Dinler* (Ter. Levent Kınran), Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul, 1998, ss.92-104.

Watchtower 2/15 (1955), Watchtower Bible and Tract Society of New York Inc., New York.

Watchtower, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, "You Can Live Forever in Paradise on Earth", February 15, 1983.

Watchtower, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, October 15, 1993.

Watchtower, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, August 15, 1997.

Watchtower, *Official Web Site of Jehovah's Witnesses*, www.watchtower.org.

Wilson, Bryan, *Sosyolojik Açıdan Mezhepler*, Çev: Doç. Dr. Ali İhsan Yitik, Doç. Dr. Bülent Ünal, İz Yayıncılık, İstanbul, 2004

Yaratıcı'nın Rehberliği: Cennete Götüren Yol, Kule Kitapları, İstanbul, Şubat, 1999.

Yasdıman, Hakkı Şah, "İzmir, Denizli, Manisa, Uşak, Aydın ve Muğla Çevresinde Misyonerlik", *Dinler Tarihçileri Göziyle Türkiye'de Misyonerlik*, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara, 2005, ss. 349-358.

Yasdıman, Hakkı Şah, Yehova Şahitleri'nin Teşkilat Yapısı ve Türkiye'deki Faaliyetleri (I), *D.E.Ü.İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı XXI, İzmir 2005, ss.193-221.

Yasdıman, Hakkı Şah, Yehova Şahitleri'nin Teşkilat Yapısı ve Türkiye'deki Faaliyetleri (II), *D.E.Ü.İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı XXII, İzmir 2005, ss.115-133.

Year Book 1975, Watchtower Bible and Tract Society of New York Inc. International Bible Students Association, New York.

Yehova'nın Şahitleri Nasıl Teşkilatlanmıştır? "Yehova'nın Şahitleri'nin cemaatlerinin çoğu haftada üç kez toplanıyor. Bu ibadetlere siz de davetlisiniz." http://www.watchtower.org/languages/tk/library/rq/article_15.htm

Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?, Kule Kitapları, İstanbul, Ağustos 2000.

Yehova'nın Şahitleri Nasıl Teşkilatlanmıştır? http://www.watchtower.org/languages/tk/library/rq/article_14.htm

Yehovaya Ait Olarak Yaşamak, İnceleme Serisi, 46. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, Kalem Matbaası, İstanbul, Temmuz, 1979.

Yitik, Ali İhsan, *Hint Kökenli Dinlerde Karma İnancının Tenasülî İnancıyla İlişkisi*, Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul, 1996.

Yitik, Ali İhsan, “Yehova Şahitliği’nin Ortaya Çıkışı”, *Hıristiyanlık: Diinii, Bugiini ve Geleceği*, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara, 2002, ss. 283-297.

Yitik, Ali İhsan “Hint Menşe’li İnancıların Türkiye’deki Faaliyetleri”, Türkiye’deki Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmi Toplantı, Edt. Ömer Faruk Harman, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2005.

You Can Live Forever in Paradise on Earth, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, New York, 1982.